

Eno je potrebno

Oratorij 2018

1. OH, TA DIRENDAJ. ORATORIJ 1995
2. PESEM, IGRA, PLES. Bansi
3. KDO JE KDO. Eneagram
4. SONCE ZA VSE. ORATORIJ 1996
5. BISER PLANIN. ORATORIJ 1997
6. JEZUSOVA CERKEV, Možje in žene za življenje sveta
7. VESELO SRCE. ORATORIJ 1998
8. PRIDI, OTROK MOJ. ORATORIJ 1999
9. LAVRA VIKUNJA. ORATORIJ 2000
10. VSAKEMU KOŠČEK NEBA. ORATORIJ 2001
11. UJEMI BLESK DAVNINE. ORATORIJ 2002
12. ALI HOČETE TUDI VI ODITI? Priročnik za birmanske voditelje ...
13. IZZIVALCI. Priročnik za delo v skupini
14. NASMEH ZA SREČO VSEH. ORATORIJ 2003
15. LAHKO SI ZVEZDA. ORATORIJ 2004
16. ŠOLA ZA ANIMATORJE. Priročnik za celostno vzgojo ...
17. NE SE BAT'! (Tobit in njegova plemenita dela). ORATORIJ 2005
18. POVEJ NAPREJ! ORATORIJ 2006
19. Z ORATORIJEM SKOZI CERKVENO LETO
20. PREKLOPI SANJE NA DEJANJE! ORATORIJ 2007
21. TUDI ŠPORT IMA DUŠO
22. ODPRI OČI! ORATORIJ 2008
23. GOSPOD, ANIMATOR SEM. Priročnik za molitev in meditacijo
24. NATE RAČUNAM! ORATORIJ 2009
25. PAZI, ČAS! ORATORIJ 2010
26. V TVOJO SMER. ORATORIJ 2011
27. GREM JAZ. ORATORIJ 2012
28. EVHARISTIČNI DNEVI ZA OTROKE IN MLADE, 2012
29. ABC ANIMATORSTVO V SALEZIJANSKEM SLOGU. 2013
30. BOG JE Z NAMI. ORATORIJ 2013
31. NA TVOJO BESEDO. ORATORIJ 2014
32. HOČEM BITI SVET. ORATORIJ 2015
33. ZDAJ GRE ZARES. ORATORIJ 2016
34. DOTIK NEBES. ORATORIJ 2017
35. POLET SRCA. Priročnik za duhovne vaje in srečanja za mladino
36. ENO JE POTREBNO. ORATORIJ 2018

Zbirka knjig ANIMATOR je namenjena tistim, ki se na razne načine posvečajo delu med mladimi in za mlade, kot voditelji skupin ali animatorji. Koristna pa bo tudi za mlade same in za vse druge, mlade po srcu, ki želijo odkrivati skrivnosti globljega in lepšega komuniciranja med seboj.

Vedno znova odkrivamo, kako pomembno vlogo igra skupina v življenju mladega človeka. Skupina ni zgolj kraj priložnostnih srečanj, ampak je ozračje, ki pomaga mlademu človeku pri njegovi človeški in krščanski rasti. Zato nobena resna vzgojna ponudba, najsi bo na duhovnem ali izobraževalnem, športnem ali kulturnem področju, ne more mimo skupine. Skupina omogoča mlademu človeku, da se sreča s seboj, z drugimi, s stvarstvom in z Bogom.

Za utrip skupine je pomemben vsak posamezen član. Posebno mesto in vlogo pa ima voditelj skupine ali, kakor ga radi imenujemo, animator. Življenje skupine je v veliki meri odvisno prav od njega, od njegove iznajdljivosti in iskristosti, od njegove teoretične in praktične podkovanosti, od njegove človeške in duhovne zrelosti.

Poleg posebne karizme in usposobljenosti, ki jo imenujemo ljubezen do mladih, je za dobrega animatorja potrebna tudi osebnostna rast. Za delo z mladimi ne zadošča le trenutno navdušenje, kar je stvar srca, ampak je potrebno dosti teoretičnega in praktičnega znanja, kar je stvar razuma. In, resnici na ljubo, vzgoja mladih je tudi, in pogosto predvsem, stvar vere.

S pričujočo zbirko želimo salezijanci vsem, ki verjamejo v smisel vzgojnega prizadevanja, ponuditi niz priročnikov za pomoč pri njihovem versko-vzgojnem delu. Zbirka zajema dvoje področij: teoretično osvetljuje vlogo in pomen animatorja v mladinski skupini, hkrati pa skrbi za praktično usposabljanje animatorjev. Zato vzporedno s teorijo pripravljamo tudi priročnike za praktično delo animatorjev v pripravi različnih praznovanj in slovesnosti, pa tudi pri rednih srečanjih, dejavnostih in razvedrilu.

ORATORIJ® 2018

ENO JE POTREBNO

Priročnik
za oblikovanje otrok in doraščajočih

Pripravili:
salezijanci,
sestre hčere Marije Pomočnice,
Združenje animatorjev Oratorija

Ljubljana 2018

ENO JE POTREBNO. ORATORIJ 2018
Priročnik za oblikovanje otrok in doraščajočih

Oratorijski portal: www.oratorij.net

Animatorska gradiva: www.oratorij.net/gradiva

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
27-472-053.6(035)

ENO je potrebno : priročnik za oblikovanje otrok in doraščajočih :
oratorij 2018 / pripravili salezijanci, sestre hčere Marije Pomočnice,
animatorji in voditelji oratorijev - Združenje animatorjev Oratorija ;
[uredil Boštjan Jamnik ; ilustracije Juan Juvančič]. - Ljubljana : Salve,
2018. - (Zbirka Animator ; 36)

ISBN 978-961-211-930-0
1. Jamnik, Boštjan, teolog
293488896

Pripravili: salezijanci, sestre hčere Marije Pomočnice, Združenje animatorjev Oratorija

Uredil: Boštjan Jamnik

Oblikovanje naslovnice: Blaž Verhnjak

Oblikovanje logotipa: Matej Zupančič

Ilustracije: Juan Juvančič

Lektoriranje: Teja Bačar

Urednik zbirke: Boštjan Jamnik

Izdajatelj: Salezijanska mladinska pastoral

Založba: SALVE d.o.o. Ljubljana, Rakovniška 6

Tiskano v Sloveniji

Naklada: 1400

Leto: 2018

ABC ORATORIJA **8**

NE PREZRITE **13**

ZGODBA **20**

MOLITVE **54**

KATEHEZE **64**

DELAVNICE **124**

VELIKE IGRE **132**

XXL IGRA **168**

ANIMATORJEM **185**

ORATORIJSKE PESMI **205**

VSEBINSKI PREREZ PRIROČNIKA

Pred oratorijem:

- Poglobitev tematike o Frideriku Baragu.
- Duhovna priprava animatorjev.
- Srečanja animatorjev v pripravi na oratorij.

	Uvod	1. dan	2. dan
PUŠČICA DNEVA		»Le pogum, vstani kliče te!« (Mr 10, 49)	»Kulture se ne deduje, kultura se osvoji.« (prim. André Malraux)
VSEBINA ZGODBE	Zgodbo pripovedujejo trije Indijanci; dedek Črni volk ter vnuka Radoživa ptica in Mali grom. V uvodnem delu spoznamo otroštvo malega graščaka Friderika v Trebnjem na Dolenjskem. Sledi njegova poročna obljuba Anici ter odhod na študij na Dunaj.	Študij prava na Dunaju Frideriku ne dela težav. Zelo ga zaznamuje srečanje z duhovnikom Klemenom Dvoržakom, ob katerem začne razmišljati o duhovniškem poklicu. Proda graščino, odpove se zaročenki Anici, vstopi v semenišče in postane duhovnik. Kot kaplan deluje v Šmartinu pri Kranju in Metliki. S svojo dobroto si pridobi srca župljanov. Ko mu v roke pride knjižica o misijonih med Indijanci, se odloči oditi v Ameriko.	Po dolgotrajni poti pride v Ameriko, kjer ga dobrohotno sprejme tamkajšnji škof. Po kratkotrajnem delovanju med belci kmalu odide med Indijance ob Velikih jezerih. Tam se sreča z njihovo kulturo, navadami in jezikom. Najprej deluje v plemenu Otovanov, kasneje pa v plemenu Očipvejcev. Hitro se nauči njihovega jezika, začne sestavljati njihovo slovnico in slovar ter tiskati knjige.
VREDNOTA		ODLOČITEV	KULTURA
SIMBOL		smerokaz	indijanski šotor
SP – odlomek		Jezus ozdravi slepega Bartimaja (Mr 10, 46–52)	Peter in Kornelij (Apd 10, 28–35; 44)
Pisma		6. pismo – 30. 11. 1830	14. pismo – 10. 3. 1832
Celotedenska delavnica	Znanja starih indijancev		
Celotedenska igra	XXL Indijanska igra		

VSEBINSKI PREREZ PRIROČNIKA

Med oratorijem:

- Obnovitev krstnih obljub.
- Gost misijonar.
- Skupna misijonska akcija.

3. dan	4. dan	5. dan
»Krstujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« (Mt 28, 19)	»Kjer je vaš zaklad, tam bo vaše srce.« (prim. Lk 12, 34)	»Bodite goreči v duhu, služite Gospodu.« (Apd 12, 11)
Območje, kjer deluje Friderik Baraga, je izredno veliko in hkrati zelo zahtevno. Pri njegovem misijonskem delovanju si je prizadeval, da bi vsi spoznali Jezusa in se dali krstiti. Krst je bil prvi in najpomembnejši zakrament, s katerim je Indijancem odprl pot v nebesa. Za to je bil pripravljen narediti ogromno kilometrov po snegu, ledu, zemlji, vodi ... Da je to zmozel, se je hitro naučil hoditi s krpljami.	Indijanci so se pretežno ukvarjali z lovom in pridelovanjem sladkorja iz javorjevega sirupa. Različno blago (kože, sladkor itd.) so prodajali belcem, ki pa so jim v zameno dajali žganje (alkohol). Zaradi zasvojenosti s to pijačo in posledično velikega nasilja jih je Friderik želel osvoboditi od tega in jih osvoboditi vsakršne navezanosti. Zato je bil večkrat v smrtni nevarnosti. Nenavezanost na zemeljske stvari pri Frideriku opazimo tudi v njegovem skromnem življenju.	Friderik je bil popolnoma predan poslanstvu med Indijanci. Ves je »gorel« zanje. Zaradi ogromnih razdalj misijonskega območja ga je papež imenoval za škofa. Ker mu je vedno primanjkovalo sredstev in duhovnikov, se je podal v Evropo in domovino. Pri tem mu je bila ves čas v veliko oporo sestra Amalija, s katero se je redno dopisoval. Iz gorečnosti za Kristusa je daroval svoje življenje. S tem tudi nas spodbuja, da bi nadaljevali njegovo delo in bili misijonarji v današnjem času.
KRST	NENAVEZANOST	GOREČNOST
krplje	ptica	ogenj
Jezus pooblasti učence (Mt 28, 16–20)	Skrb in strah (Lk 12, 22–34)	Pravila krščanskega življenja (Rim 12, 9–18.21)
27. pismo – 3. 11. 1834	55. pismo – 24. 1. 1846	27. pismo – 3. 11. 1834
Friderikove krplje		
XXL Indijanska igra		

ABC oratorija

1. ORATORIJ IN NJEGOV NAMEN

Oratorij – to so dnevi veselja, razgibanih dejavnosti, pesmi, igre in tudi krščanskega življenja. To so dnevi, ki jih navadno otroci skupaj s svojimi animatorji in voditelji preživijo kar v domačem okolju (nekaj dni, ves teden ali tudi več). Mnogim staršem je program oratorija dobrodošla ponudba, da v času službe niso v skrbeh za svoje otroke. Za otroke je to dobrodošla sprememba včasih že kar zdolgočasnih počitniških dni. Za mlade animatorje pa je oratorij velik izziv, da zaslutijo vrednoto zastojnega darovanja, da vzljubijo mlajše sokrajane, da se navadijo skupinskega dela, da koristno preživijo del počitnic, da se veliko naučijo za življenje. Poleg tega je namen oratorija tudi:

- Pomagati mladim, da bi izkusili življenje s pozitivne, sproščene plati; da bi se zavedali, kako bogato je lahko njihovo življenje.
- Obrniti pozornost mladih na to, da se resno vprašajo o tem, kako živijo nekatere človeške in duhovne vrednote.
- Spodbuditi mlade, da bi se odgovorno vključili v življenje in dejavnosti okolja, v katerem so (družina, prijatelji, oratorij, skupina, vas, mestna četrt itd.).
- Vzgajati mlade, da bi odkrivali Boga, ki je navzoč v dogodivščinah vsakdanjosti, da bi odkrivali Boga po vsem lepem, ki se nam razodeva, da bi ga našli v bližnjem.
- Pomagati mladim, da bi na zdrav način zaživel s seboj, z drugimi in Bogom.

2. SIMBOLIKA ORATORIJSKEGA LOGOTIPA

Napis »Oratorij«: ime organizacije je v skladu z oblikovalskimi načeli v središču logotipa in to je v oratorijskem logotipu urejeno, saj napis stoji jasno v sredini in vsak takoj ve, koga logotip predstavlja.

Dvorišče je v logotipu ponazorjeno z napisom samim – napis Oratorij torej predstavlja tudi dvorišče. Dvorišče je odprto, ima veliko vstopnega prostora. S tem želimo povedati, da je oratorijsko dvorišče odprto za vse.

Oratorij ni katerokoli dvorišče, oratorij ni katerokoli igrišče. Oratorij je **dvorišče in igrišče pred cerkvijo**. Zavedati se moramo, da je evharistija duhovno središče oratorija.

Oratorij stoji na **štirih stebrih**. Štirje stebri so tiste temeljne poteze, ki jih oratorij mora imeti, če hoče, da ostane oratorij. To so: dom, šola, dvorišče, župnija. Stebri, ki so drug ob drugem, predstavljajo tudi asistenco, kar pomeni biti ob, biti navzoč, spremljati.

Če pogledamo streho in štiri stebre, v njih lahko vidimo podobo **roke** oz. odprte dlani, ki je stegnjena od zgoraj navzdol.

Logotip je kombinacija **resnosti** in **živahnosti**. Resnost se kaže v črni barvi v zgornjem in spodnjem delu logotipa ter v resnih potezah napisa Oratorij. Živahnost se kaže v barvnem in valovitem središču logotipa ter v nepravilnih grafičnih potezah oblike stebrov, strehe in križa.

3. AVTORJI ORATORIJA 2018

- **Idejna zasnova** – pripravljala komisija za Oratorij 2018: Timotej Čížek, s. Danijela Kordeš HMP, Rok Kastelic, Marjan Lamovšek SDB, Tilen Mlakar, Boštjan Jamnik SDB, Miloš Košir, Nina Živec, Valerija Dolenšek
- **Zgodba Eno je potrebno**: Tilen Mlakar, Boštjan Jamnik SDB
- **Molitve za otroke**: Tinkara Cerar
- **Skupni uvodi v kateheze**: Aljaž Dobnikar, Ana Dobnikar
- **Za predšolske**: Metka Glavan
- **1. triada**: Nika Bergant, Barbara Tomšič, Natalija Mlakar
- **2. triada**: s. Marija Imperl HMP, s. Barbara Poredoš HMP
- **3. triada**: Nina Živec, Andrej Zdravec, Jure Plavec
- **Družinska**: Karmen Čarman
- **Delavnice**: Timotej Čížek, Leja Šušnjara, Luka Marinko, Boštjan Jamnik SDB
- **Velike igre**: Timotej Čížek, Mateja Jakob, Vid Kastelic, Andrej Zdravec, Jure Plavec, Nastja Drnovšek, Iva Bec, Neža Gaube, Leonardo Gaube, Rok Kastelic
- **XXL igra**: Mihael Furjan, Primož Ves
- **Poslanica animatorjem**: Miloš Košir
- **Molitvena srečanja za animatorje**: Janez Suhoveršnik SDB
- **O kulturi indijancev**: Izidor Benedičič
- **Naslovnica in druge ilustracije**: Juan Juvančič
- **Oratorijska himna**: Jure Plavec, Bernard Kreč

Vsem tem in mnogim drugim, ki so sodelovali in svetovali pri nastajanju priročnika ENO JE POTREBNO (Oratorij 2018), iskrena hvala. Naj vse pri tem delu spremlja božji blagoslov na priprošnjo božjega služabnika Friderika Ireneja Baraga.

4. DNEVNI RED NA ORATORIJU

(Z možnimi časovnimi zamiki/prilagoditvami)

- 8.00 Molitev animatorjev, priprava na dan, pričakovanje in sprejemanje otrok, igre z otroki.
- 9.00 Prihod otrok, začetek ob zastavi oratorija, petje, kratka jutranja molitev, zgodba.
- 9.45 Skupni uvod v katehezo, kateheza.
- 10.45 Molitve za otroke iz poglavja Molitve.
- 11.10 Delavnice, vmes molitev Angel Gospodov.
- 12.30 Malica/kosilo.
Odmor.
- 14.15 Popoldanske igre, igre brez meja, velike igre, olimpijade, bazen, skriti zaklad, kolesarska tekmovanja ipd. Lahko tudi obisk kakšnega gosta, karaoke, zanimiv sprehod ipd.
- 16.00 Sklep oratorija s spuščanjem zastave.
- 16.30 Animatorji pospravijo prostore in dvorišče ter se zberejo k ovrednotenju (evalvaciji) dneva in zahvalni molitvi.

5. ZGRADBA PRIROČNIKA ORATORIJ 2018

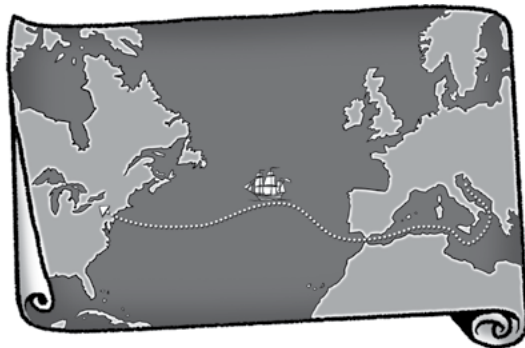
Na oratoriju 2018 bomo pod naslovom *Eno je potrebno* spoznavali velikega moža slovenskega naroda, ki je zaznamoval življenje mnogih Indijancev v Severni Ameriki. Bil je goreč misijonar in želimo si, da bi tudi nas navdihnil za misijonsko delovanje v Sloveniji in po svetu. Eno je potrebno – rešitev duš – in k temu lahko vsakdo pripomore svoj delček.

- **Zgodba** – Pet zgodb o Frideriku Baragu.
- **Vrednota** – Vsaka zgodba ima neko osrednje sporočilo, ki je kot os oziroma rdeča nit. Nanjo naj se nanizajo vse ostale oratorijske dejavnosti določenega dneva.
- **Cilji** – Še natančneje opredelijo osrednjo vrednoto in so vedno treh vrst: spoznavni, doživljajski in dejavni. Glede na cilje je zgrajena kateheza. Prav pa je, da jih poskušamo upoštevati tudi pri delavnicah, igrah in drugih dejavnostih na oratoriju. *Animatorji naj osrednjo vrednoto in cilje poznajo, da bo oratorij imel jasno vsebino in ne bo le skupek delavnic in iger.*
- **Puščica dneva** je naslov zgodbe in hkrati vzklik, ki nas spremlja ves dan. Večinoma je povezana z odlomkom iz Svetega pisma. Priporočljivo je, da puščico dneva zapišemo na vidno mesto oratorija in jo večkrat čez dan tudi ponovimo.
- **Molitve otrok** – Predlog petih jutranjih molitev za otroke. Molitve so povezane z Baragovimi pismi sestri Amaliji.
- **Kateheze** – Tudi letos smo na začetek tega dela postavili tabelo z vsemi cilji, vrednotami itd., ki nam bo v pomoč za lažji pregled katehez. Za vsak dan so pripravljene tri kateheze po triadah in kateheza za predšolske otroke. Na začetku imate tudi skupni uvod, ki je zamišljen kot skupen uvod v katehezo in ga s pomočjo kratke igrice vsem otrokom poda duhovni voditelj oratorija (duhovnik, sestra, odgovorni voditelj itd.). Če se za skupni uvod v kateheze ne boste odločili, ga lahko uporabite v katehezah po triadah. V vsakem primeru je dobro, da ga animatorji preberejo v osebni pripravi na katehezo. V letošnjem priročniku najdete tudi katehezo za družine, ki jo lahko izpeljete kadarkoli med oratorijem. Dobro je v sam oratorij vedno bolj vključevati tudi starše in odrasle.
- **Delavnice** – Letos smo zopet dodali v priročnik pet delavnic, ki so tematsko povezane z letošnjim oratorijem. Mnogo drugih uporabnih stvari pa gotovo najdete na spletnih straneh.
- **Velike igre** – V tem poglavju najdemo pet velikih iger za vsak dan ter dve dodatni specifični igri (za primer dežja in vodna igra).
- **XXL igra** – Letošnja posebnost je XXL Indijanska igra, ki traja ves teden in vključuje tudi delavnice. ☺
- **Gradivo za animatorje** – Oratorij je v prvi vrsti namenjen animatorjem, saj ti največ prejmejo od vsakoletnega oratorija in predhodnih priprav. Tukaj najdete marsikaj zanimivega pri predstavitvi lika Friderika Baraga.
 - **Poslanico animatorjem** je napisal Miloš Košir, ki je koordinator s škofijo Marquette v ZDA, kjer vodijo proces za beatifikacijo. Deluje v župniji Dobrnič, kjer se je Friderik I. Baraga tudi rodil.
 - **Molitvena srečanja za animatorje** so namenjena jutranji uglasitvi in duhovni pripravi na oratorijski dan. Poleg simbolike vključujejo odlomek iz Svetega

pisma, krajše dinamike, vprašanja za osebni razmislek ali pogovor. Vsak dan tudi zmolimo molitev k Sv. Duhu in priprošnjo k božjemu služabniku Frideriku I. Baragu.

- **Pobožnosti** s priprošnjo Frideriku I. Baragu so priložnost, da nam častitljivi Friderik izprosi potrebnih milosti. Hkrati je to naš doprinos, saj je za beatifikacijo treba izprosi čudež. Tu najdete Baragovo devetdnevno, molitev za beatifikacijo, molitev za misijonarje, obnovitev krstnih obljub itd.
- **Kratek opis kulture Indijancev** animatorjem lahko služi za boljše poznavanje njihove kulture in s tem lažjo predstavitev otrokom.
- **Zemljevidi** Friderikovih potovanj za lažjo predstavo njegovega dela.
- **Indijanski slovar**, v katerem najdete nekaj najpomembnejših indijanskih besed in molitev Oče naš.
- **Pesmi** – Ob koncu priročnika najdete himno letošnjega oratorija kot tudi še nekaj drugih predlogov manj poznanih pesmi. Nekateri posnetki bodo dosegljivi na Youtubu, vsekakor pa so pesmi primerne za uporabo ne le na oratoriju, temveč tudi kasneje na drugih srečanjih.

OPOZORILO

Animator naj poskrbi, da bo notranja povezanost zgodbe, kateheze, molitev, delavnic in iger na oratoriju ostala jasna. To je namreč zagotovilo, da bo oratorij deloval vzgojno in ne bo samo »igratorij«. Predlagano gradivo iz priročnika seveda lahko prilagajamo, a prilagoditve ne smejo prekiniti rdeče niti oratorija. Vse dejavnosti naj mladim in otrokom pomagajo, da bi ob liku Friderika I. Baraga tudi sami postajali »misijonarji«.

Ne prezrite

1. VSEBINSKO JEDRO ORATORIJA 2018

ORATORIJSKA ZGODBA

Kratek povzetek oratorijske zgodbe si lahko ogledate *v vsebinskem prerezu na prvih straneh oratorijskega priročnika*, kjer najdete tudi vrednote, simbole in druge pomembne elemente v pripravi letošnjega oratorija.

Naslov Oratorija 2018: ENO JE POTREBNO

Na letošnjem oratoriju bomo spoznavali lik božjega služabnika Friderika Ireneja Baraga. Morda se vam poraja vprašanje, zakaj Baraga in zakaj naslov »Eno je potrebno«?

- Obhajamo 150-letnico smrti tega velikega moža, za katerega upamo, da bo čim prej postal tudi blaženi.
- Da bi Baraga čim bolje spoznali in se mu radi priporočali.
- »Le eno je potrebno« je bilo Baragovo škofovsko geslo. Iz tega gesla je tudi naslov letošnjega oratorija (skrajšano zaradi lažje uporabe).
- Rešitev in zveličanje duš je bilo glavno poslanstvo Baragovega delovanja. Zato je bil Friderik pripravljen žrtvovati svoje moči, zdravje in celo svoje življenje.
- V odlomku obiska Jezusa pri Marti in Mariji (Lk 10, 38–42) lahko zasledimo, da je Jezus poudaril pomembnost prave izbire. Jezus pravi, da je potrebno le eno, in poudari, da si je Marija »izvolila dobri del«, ko je sedela ob Jezusovih nogah in ga poslušala. To pa je pomembno vprašanje tudi za vsakega od nas. Kakšno mesto Bog zaseda v mojem življenju? Ali ga postavljam na prvo mesto?
- Friderik Irenej Baraga je bil misijonar, zato želimo na oratoriju dati poseben poudarek misijonskemu poslanstvu vsakega človeka.

Želimo si, da bi nas lik Friderika Ireneja Baraga navdušil in ogrel za junaško pričevanje v današnjem svetu. Hkrati se mu lahko priporočamo za uslišanje prošenj.

PUŠČICA DNEVA

Vsak dan oratorija je osrednja vrednota vsebovana v *puščici dneva*. Puščica je sicer orožje Indijancev (tega ni treba posebej poudariti), hkrati pa je glavni namen puščice, da zadane v središče tarče. Stavek iz Božje besede naj bi bil torej tisti stavek, ki naj bi nas »zadel« v srce; naj bi bila središčna misel, ki bi nas spremljala ves dan. Mišljena je kot vzklik, ki naj bi ga voditelj oratorija večkrat ponovil čez dan in tako otroke spomnil na to puščico dneva. Za ponazoritev tega je ena od možnosti, da za del scene naredite veliko tarčo in nanjo vsak dan pritrjujete puščice dneva.

SIMBOL DNEVA

Osrednja vrednota je ponazorjena tudi s **simbolom** določenega dne. Simbol namreč nagovarja globlje, močnejše, trajnejše in bolj celostno kot samo beseda.

Osrednja vrednota, puščica dneva in simbol dneva torej nosijo glavno vsebinsko sporočilo določenega dne na oratoriju. Da bo puščica dneva otroke nagovorila in da bodo vrednoto dneva poglobili, pa je pomembno, da se **okrog vrednote oz. puščice dneva nanizajo vse dnevne dejavnosti oratorija**.

SPOROČILA POSAMEZNIH DNI ORATORIJA

1. dan: ODLOČITEV – simbol SMEROKAZ

V življenju Friderika Baraga je bilo več pomembnih odločitev. Najprej je bil tu študij na Dunaju, še pomembnejši pa sta bili odločitev za duhovništvo in odločitev za misijone.

V vsaki odločitvi je pomembno slediti Božjim znamenjem. Vedno se je treba vprašati, kaj Bog od mene pričakuje. Pomembno je odločiti se, četudi kdaj naredimo napačno odločitev. Vrednota **odločitev** pa se ne nanaša samo na velike odločitve v življenju (poklic, poroka/duhovništvo ...), temveč smo vsak dan pred izzivom, da se odločamo za dobro.

Simbol za odločitev je **smerokaz**. Odločitev je vedno ločitev od nečesa in izbira nečesa drugega. Smerokaz nam kaže dve različni poti, kjer se je treba odločiti in izbrati eno.

2. dan: KULTURA – simbol INDIJANSKI ŠOTOR

Friderik se je kot Evropejec srečal s popolnoma drugačno kulturo Indijancev. Vrednota **kultura** vedno vključuje spoštovanje drugačnosti. Bog je prišel na svet za vse ljudi. Zato se je kot mnogi misijonarji poskušal inkulturirati, kar pomeni, da se je vživel in prevzel značilnosti neke druge kulture. Hkrati pa je poskušal v to kulturo in življenjske navade prinašati nove prvine, ki bi jo obogatile. Pri Frideriku tako opazimo opismenjevanje Indijancev, grajenje cerkva in kvalitetnejših bivališč, učenje poljedelstva ter oznanjevanje Boga, Jezusa Kristusa.

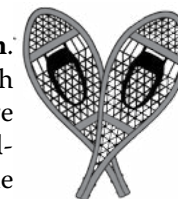
Za simbol tega dne smo izbrali **indijanski šotor**. Šotor je prepoznaven simbol Indijancev in prikazuje njihov način življenja, njihovo kulturo. Za Indijance je bil tudi kraj srečevanja, kraj sobivanja, prostor prvega učenja življenja. Hkrati sta v njem na najbolj viden način trčila kultura graščaka Baraga s kulturo divjih nomadskih Indijancev. A Friderik je njihovo kulturo spoštoval tudi na način, da je živel v takšnih bivališčih, v kakršnih so živeli oni ...

3. dan: KRST – simbol KRPLJE

Za Baraga je bil **krst** najpomembnejši zakrament. Vsak krst si je skrbno zabeležil v dnevnik, hkrati pa je bil ob krstu Indijancev neizmerno srečen. Prepričan je bil, da je s krstom rešil dušo in ji odprl nebeška vrata. S krstom vsak človek – tudi mi – postane Božji otrok in dedič nebes. O tem je bil Baraga trdno prepričan.

Veliko krstov je Baraga lahko podelil zahvaljujoč indijanskim **krpljam**. Brez njih bi marsikateri Indijanec ostal brez krsta, saj je Friderik ob hudih zimah z večmetrskim snegom le z njihovo pomočjo lahko naredil kilometre in kilometre poti v snegu in mrazu. Poleg tega krplje simbolno lahko predstavljajo zakrament krsta: kakor krplje držijo človeka nad snegom, da se ne pogreza vanj, tako nam krst omogoči, da se ne pogreznemo v greh oz. se iz izvirnega greha izkoplamo. Po krstu lahko z Božjo pomočjo hodimo za Kristusom.

4. dan: NENAVEZANOST – simbol PTICA

Vrednota nenavezanosti se torej po eni strani nanaša na svobodo od vseh zasvojenosti. Baraga je namreč ob stiku z Indijanci hitro spoznal, da jih je bilo veliko zasvojenih z alkoholom (žganjem). Da bi jim bil zgled, se je Baraga odpovedal vsemu alkoholu, kasneje tudi mesu, njim pa predlagal, da se tudi sami odpovedo alkoholu. Drugi vidik vrednote tega dne pa se nanaša na Baragovo skromno, preprosto življenje in na njegovo nenavezanost

na materialne stvari. Vrednota **nenavezanosti** torej pomeni, da zmoremo biti svobodni in da nismo navezani ali zasvojeni z zemeljskimi stvarmi (z mobiteli, hrano, odnosi, drogami, alkoholom pa tudi telesnim udobjem ...).

Simbol nenavezanosti je **ptica**. Pregovorno nekomu rečemo, da je svoboden kot ptica. Ptica se lahko sama odloči, kam bo poletela. Lahko se dvigne pod nebo ali leti v daljne kraje. Nič je pri tem ne ovira, na nič ni pri tem navezana. Poleg tega imajo pri Indijancih živali poseben pomen. V pticah so videli znamenje, da je treba v življenju kaj opustiti, da mora nekaj v nas umreti.

5. dan: GOREČNOST – simbol OGENJ

Zadnja vrednota je **gorečnost**. Lahko rečemo, da je to rdeča nit Baragovega življenja. Njegova gorečnost se kaže v popolni predanosti misijonskemu poslanstvu in delu za njegove Indijance. Nič ni bilo pretežko in nič nemogoče. Vsaka duša je bila vredna njegovega truda. Ves se je daroval zanje, da bi jim prinesel luč Kristusovega vstajenja.

Simbol gorečnosti je **oganj**. Predstavlja nam lahko taborni ogenj, ki je Indijancem in tudi Baragu pomagal pri preživetju (razsvetljeval prostor, dajal toploto, pripravljala hrano, povezoval ljudi). Hkrati je ogenj tudi simbol darovanja, izgorevanja za druge. Ogenj lahko povezujemo tudi s simboliko veliko-nočne sveče, kjer se Jezus Kristus popolnoma daruje za nas in prinaša luč vstajenja. Tudi mi smo povabljeni, da v srcih drugih s svojo gorečnostjo prižigamo plamen Božje ljubezni.

2. NUJNO POTREBNO

☺ **Duhovnost:** Zanimivo dejstvo je, da je ustanovitelj oratorija sv. Janez Bosko sodobnik Friderika Baraga. Pomembneje pa je, da zanj oratorija ni brez duhovnosti in povezanosti z Bogom. Ta element je nujno potreben tako na samem oratoriju kot v animatorski skupini. Ob tem naj velja nekaj spodbud:

Duhovni vodja oratorija: Duhovni vodja je pomembna vloga v animatorski skupini in na oratoriju. To naj bi bil domači župnik, kaplan, redovnik/redovnica oz., če ste drugače dogovorjeni, katehist ali kdo od starejših animatorjev. Duhovni vodja naj bi bil del vodstva oratorija, kar pomeni, da se udeležuje načrtovanja, vodstva in preverjanja oratorija. Njegova naloga pri načrtovanju je, da prispeva svoj delež pri duhovni zasnovi oratorija. Njegove naloge pri vodstvu oratorija so naslednje:

- vodenje oz. organizacija molitev za otroke in molitev za animatorje,
- skupni uvod v kateheze,
- popotnica, zaključna molitev, in če je duhovnik, podelitev sklepnega blagoslova,
- priprava, in če je duhovnik, vodenje svete maše,
- skrb za druge duhovne elemente oratorija,
- če je mogoče, stalna navzočnost na oratoriju.

Seveda to ne pomeni, da mora vse našteje naloge opraviti sam. Priporočeno je, da ima za vsako stvar sodelavce. Skrb za duhovno vzgojo animatorjev ni samo njegova, temveč je skupna skrb celotnega oratorijskega vodstvenega tima, je pa prav, da je prav on posebej pozoren na duhovni vidik vzgoje animatorjev.

- **Zakramenti:** Prejemanje zakramentov je eden bistvenih elementov don Boskovega preventivnega vzgojnega sistema. Pri tem je velik poudarek na sveti spovedi. Omogočimo jo tako animatorjem pred oratorijem kot otrokom med oratorijem, če se le da.
- **Priprava na sveto mašo:** Poseben in zelo pomemben del oratorija je skupna sveta maša. Ponekod jo imajo na skupnem izletu, marsikje pa oratorij zaključijo z nedeljsko sveto mašo. Pomembno je, da se nanjo lepo pripravimo in uglasimo.
- **Branje Svetega pisma:** Predlagamo, da vedno, ko berete predvidene odlomke iz Svetega pisma, to naredite na slovesnejši način. Pri katehezah in molitvah imejte poseben, lepo urejen in primerno zaščiten prostor, kjer je postavljeno Sveto pismo. Ko glede na program sledi branje svetopisemskega odlomka, ga spoštljivo preberite iz Svetega pisma, ne z lista ali iz priročnika.

☺ **Priprava animatorjev:** Animatorji naj se na oratorij res dobro pripravijo, k temu naj pripomorejo tudi skupna srečanja:

Animatorski spodbujevalnik: Tudi letos v tem priročniku ne boste našli srečanj v pripravi na oratorij. Srečanja so pripravljena mesečno kot animatorski spodbujevalnik in so naložena na internetni strani www.oratorij.net/animatorski-spodbujevalnik. Spodbujamo vas, da se z animatorji resno pripravljate na poletni oratorij in tudi z molitvenimi srečanji bogatite svojo versko izkušnjo.

Molitveni večer (adoracija) z animatorji: Predlagamo, da v pripravi na oratorij ali po njem in tudi kdaj med letom za animatorsko skupino pripravite molitveni večer. Lepo je, če vključite molitev pred Najsvetejšim, sicer pa ima lahko molitev mnogo oblik in načinov, ki naj bodo prilagojeni skupini in priložnosti.

Spovedovanje: Priporočamo, da v okviru priprave na oratorij organizirate spoved animatorjev (nekaj dni pred oratorijem, lahko v povezavi z molitvenim večerom). O izvedbi se pogovorite z župnikom.

Vikend priprava: Kot primer dobre prakse se je uveljavila vikend priprava animatorjev. Po navadi se animatorji odpravijo v kakšen drug kraj (dom duhovnih vaj itd.), kjer poleg priprave stvari za oratorij del časa posvetijo duhovnosti in druženju.

Oratorijska usposabljanja: Kot del priprave je dobrodošlo tudi usposabljanje za animatorsko skupino. Priročna možnost so oratorijska usposabljanja (www.oratorij.net/usposabljanja), katerih posebnost je, da oratorijski trenerji pridejo v vaš kraj in izvedejo nekajurno usposabljanje za vso animatorsko skupino.

☺ **Baragovo življenje:** Za samo pripravo animatorjev na letošnji oratorij animatorjem priporočamo, da si preberejo kakšen življenjepis o tem velikem človeku. Poleg življenjepisov obstajajo tudi krajše slikanice in Baragova misijonska pisma, p. Andraž Arko pa je s sodelavci pripravil radijsko igro Friderik Baraga: Mékate-Wikwanaíé. Krajši življenjepis je objavljen tudi med gradivi na internetni strani www.oratorij.net.

3. NEKAJ UPORABNIH IDEJ

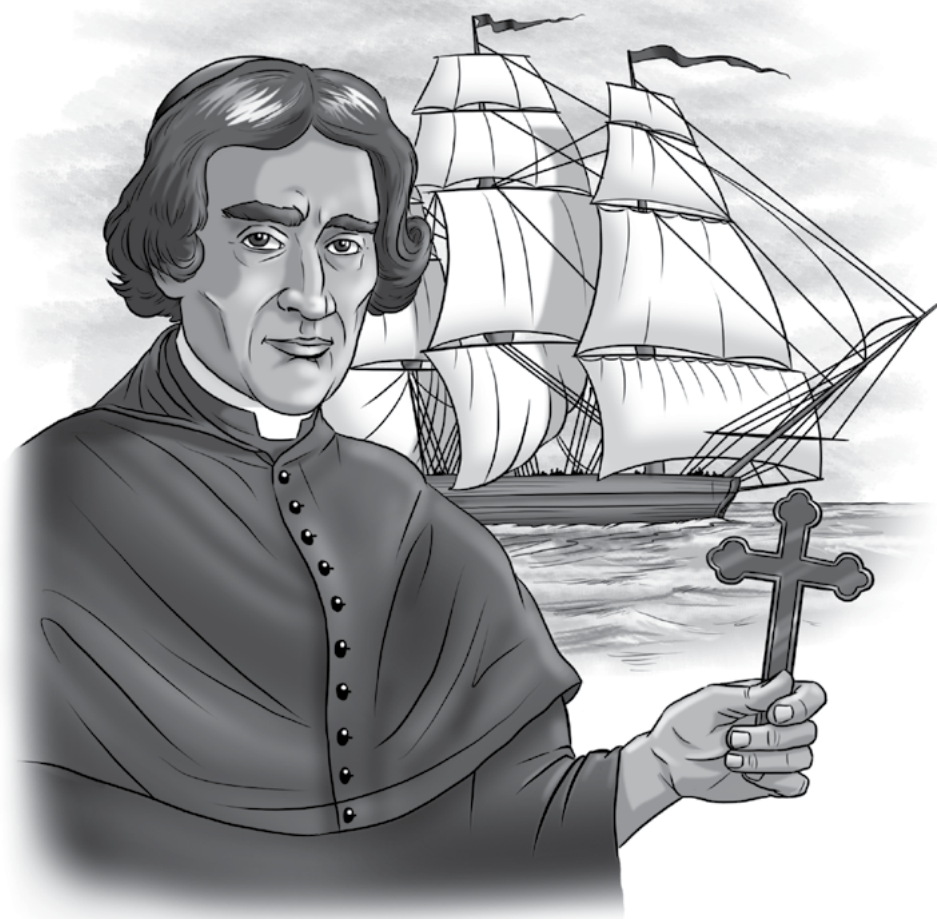
- ☺ **Ambientacija:** Letošnji oratorij nam omogoča veliko možnosti pri ustvarjanju in pripravi prostora, kjer se bodo otroci postavili v čas Friderika I. Baraga.
- **Postavitev indijanske vasi:** Če imate ustvarjalne in pridne animatorje, lahko postavite celoten teden v indijansko vas. Kakšen šotor, indijanski ogenj, preprosta lesena cerkvena itd.
 - **Napisi v indijanskem jeziku:** Poleg postavitve indijanske vasi lahko prostore (npr. cerkev, stranišče ...) poleg slovenskega napišete tudi v indijanskem jeziku. Nekatere najdete v slovarju med e-gradivi za animatorje. Slovar je bil vzet s strani <https://ojibwe.lib.umn.edu/>.
 - **Molitveni kotichek:** Molitveni kotichek naj bo prostor, kjer se otroci med celotnim oratorijskim dnevom lahko na kratko ustavijo in kaj »povejo« Bogu. Letos je predlog, da se molitveni kotichek naredi v obliki *indijanskega šotora*, v njem pa naj bo kakšna preproga, križ, rože, Marijin kip, po stenah so lahko nalepljeni citati iz Svetega pisma ... Ob tem lahko dodamo še kakšno dodatno aktivnost (molitvena veriga, svetopisemski navedki, zvezdice s prošnjami itd.), seveda pa je smiselno, da se vsaj enkrat v tednu v kotichek odpravi tudi vsaka skupina med katehezo.
 - **Zemljevidi:** Med gradivi za animatorje in na spletni strani boste našli dva zemljevida, s katerima si boste sami lažje predstavljali razsežnosti Baragovega misijonskega delovanja. Lahko jih uporabite v pripravi scene, pri katehezah ali kakšnem drugem delu oratorija.
- ☺ **Misijonska dejavnost:** Friderik Baraga je bil predvsem misijonar, ki je Jezusovo veselo novico ponesel v daljne kraje. Zato je letos posebna priložnost, da poživimo misijonsko zavest. Tu je nekaj predlogov:
- **Gost misijonar:** V goste lahko povabimo kakšnega od misijonarjev ali pa koga od mladih, ki so imeli mesečno misijonsko izkušnjo.
 - **Filmi o misijonarjih:** V sodelovanju z Misijonsko pisarno bomo pripravili nekaj kratkih filmov o misijonarjih, ki jih boste lahko dobili na youtube. Uporabite jih lahko v sklopu katehez, ob zaključku oratorija, v primeru slabega vremena itd.
 - **Zbiranje sredstev za misijonarje:** Če misijonarji kaj potrebujejo, so to poleg molitve denarna sredstva. Vse oratorije spodbujamo, da se pridružijo skupni akciji za misijone. To lahko storite tako, da preprosto zbirate *prostovoljne prispevke*, zbirate *znamke za misijone*, organizirate *misijonsko tombolo* (npr. ob zaključku oratorija), *iščete donatorje* itd.
- ☺ **Obnovitev krstnih obljub:** Za Friderika je bil krst najpomembnejši zakrament in je ob vsakem, ki ga je podelil, čutil posebno veselje. Da bi se tudi mi zavedali tega milostnega daru, je prav, da obnovimo krstne obljube. Umeščene so v tretji dan, ko je govora o krstu, lahko pa jih naredimo tudi ob kateri drugi priložnosti.

- ☺ **Izlet:** Skoraj ni oratorija, ki se med tednom ne bi podal na krajši ali daljši izlet. Nekaj idej za izlet, povezan z življenjem Friderika Baraga:
- **Trebnje – praznovanje ob 150-letnici:** Letos nas vabi mesto Trebnje, kjer je Friderik Baraga preživel del svojih otroških let. Tamkajšnje Kulturno društvo v sodelovanju z župnijo Trebnje in okoliškimi župnijami ob tej priložnosti pripravlja **krajši program**, v katerega je vključena razstava o Frideriku Baragu, "indijanska vas", ... Poleg tega bo tam mogoče imeti tudi piknik, sveto mašo (Trebnje, Zaplaz ...).
 - Zadnja leta je oživela **Pohodna pot po Baragovi življenjski poti** v občini Trebnje. Če ste pohodno naravnani, je to priložnost, da z animatorji ali pa tudi z otroki prehodite del poti. Informacije dobite pri TIC Trebnje (tic@trebnje.si) ali na www.trebnje.si.
 - **Kraji, povezani s Friderikom Barago:** Nekaj let je bil Friderik kaplan v župniji Kranj Šmartin, nato v župniji Metlika. V povezavi z Baragom lahko omenimo tudi cerkev v Lescah, kjer je upodobljen na freski.
- ☺ **Metode komuniciranja:** Indijanci so bili na tem področju zelo inovativni. Izpostavimo dva načina iz njihove kulture.
- Indijanci med nekaterimi plemeni poznajo tako imenovano **govorno palico**. Ko so imeli posebno zasedanje, je tisti, ki je govoril, v rokah držal palico. Ko je prenehal govoriti, jo je predal naslednjemu v smeri urinega kazalca. Tako je imel vsakdo možnost, da neovirano pove svoje mnenje. Pri tem mu drugi niso smeli skakati v besedo. To metodo lahko uporabite tako v animatorski skupini kakor tudi med otroki.
- V nekaterih drugih plemenih pa so poznali drugačen običaj. Svoje mnenje je moral govornik povedati stoje na eni nogi, kar je pomenilo, da je moral biti sorazmerno kratek. To metodo lahko uporabite v tistih skupinah ali za tiste osebe, ki radi veliko govorijo, pa jih težko ustavite. ☺

4. ŠE DVE OPOMBI

- Friderik Baraga je šel med Indijance, da bi jim prinesel Jezusov nauk, jih naučil krščansko moliti, jim pri krstu podelil Božje otroštvo in jim odprl pot v nebesa. Ob tem pa se je srečal z njihovo kulturo, ki je bila v nekaterih prvinah nasprotna krščanskim vrednotam. Nekatere elemente indijanske kulture je Baraga uporabil za oznanjevanje evangelija, medtem ko je nekatere stvari strogo prepovedoval. V oratorij vsekakor ne vključujemo različnih indijanskih poganskih obredov in prepričanj, ki nimajo nič skupnega s krščanstvom. Sem na primer spadajo totemi, vrači, lovilci sanj, skalpi itd.
- Indijanci so v svojem poganskem verovanju poznali Velikega duha, ki je stvarnik. Kot mnogi drugi misijonarji je tudi Friderik Baraga uporabil to ime, ki so ga poznali, da jim je prek njega govoril o pravem Bogu. V tem kontekstu je izraz Veliki duh uporabljen tudi v oratorijski zgodbi. Da otrok ta beseda ne bi zmedla, je zato prav, da jim razložimo, da je Veliki duh le druga beseda za našega Boga Stvarnika.

Zgodba

NAMIGI ZA »REŽISERJE«

Lik Friderika Ireneja Baraga je zelo zanimiv ne le zaradi njegovih kreposti ali slovenskega pridiha, temveč tudi zato, ker se velik del zgodbe dogaja med Indijanci v Ameriki. To nam daje veliko možnosti pri izvedbi same dramske igre. Poleg dobre ambientacije si lahko pomagamo s svetlobnimi, kakor tudi avdio efekti. Pri tem moramo biti pazljivi, da se preveč ne posvetimo tem zunanjim stvarim in ne izgubimo glavne rdeče niti. Hitro se nam lahko zgodi, da se bomo pretirano osredotočili na »kulturne značilnosti Indijancev«, pri tem pa pozabili na Friderika Ireneja Baraga.

Indijanske besede in poimenovanja

- V zgodbi se pojavljajo nekatere indijanske besede, ki so zapisane tako, kot jih izgovarjamo Slovenci (tudi s šumniki).
- Pri imenih se mešata dva indijanska jezika, otavansščina in očipvejščina. Nekatere besede najdemo v Friderikovih pismih, druge v različnih slovarjih na internetnih straneh. Vsekakor je težko za besede najti povsem stoodstotno pravilne indijanske prevode, kar naj vas ne moti.
- V zgodbi smo indijanski jezik uporabili predvsem na začetku, ko se predstavljajo glavni pripovedovalci zgodbe, ob prvem stiku z Indijanci in ob Friderikovem učenju jezika. Indijanski jezik je težko izgovorljiv in nerazumljiv. Ti elementi so dodani le zato, da popestrijo dogajanje in nam dajo okusiti njihovo kulturo, hkrati pa nam pri izvedbi ne naredijo preveč preglavic.
- Friderik Irenej Baraga je v celotni zgodbi imenovan kot Črna suknja, saj so ga tako imenovali Indijanci (po dolgem črnem talarju). Na začetku zgodbe se pojavi tudi indijanski prevod tega imena. Če bi v zgodbi uporabljali različna imena, bi to lahko otroke motilo in ne bi točno vedeli, za katero osebo gre. Seveda je dobro, da to otrokom tudi večkrat razložimo.
- Morda nam bo pri sami izgovorjavi Friderika delalo preglavice tudi sklanjanje njegovega imena. Dodajamo sklanjatev:

<i>Imenovalnik:</i>	Friderik Irenej Baraga
<i>Rodilnik:</i>	Friderika Ireneja Baraga
<i>Dajalnik:</i>	Frideriku Ireneju Baragu
<i>Tožilnik:</i>	Friderika Ireneja Baraga
<i>Mestnik:</i>	Frideriku Ireneju Baragu
<i>Orodnik:</i>	Friderikom Irenejem Baragom

Igralci in obleka

Dramska igra je malo daljša kot v preteklih letih, vendar dovolj pestra in živahna, da ne bo predstavljala prevelikih težav pri igranju. Če se vam zdijo zgodbe prekratke ali predolge, jih lahko po svojih presoji spremenite (skrajšate itd.). Vsak dan so poleg pogovora med pripovedovalci pripravljeni tudi trije prizori iz Friderikovega življenja. Naj pri igralcih in njihovih oblačilih velja nekaj spodbud:

- **Število igralcev:** Vsak dan za igro potrebujemo vsaj sedem igralcev. Določene vloge se lahko tudi podvajajo. V igri je nekaj »statistov« (farani, Indijanci), med katere lahko vključite tudi otroke.

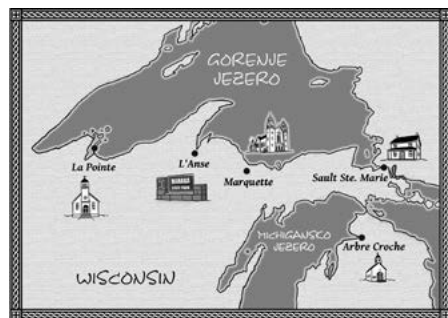
- **Vnuka:** Celotno zgodbo skupaj s Črnim volkom pripovedujejo Radoživa ptica in Mali grom (dva vnuka). Če imate premalo animatorjev za igro, lahko dva vnuka igra samo ena oseba.
- **Friderik/Črna suknja:** Primerno je, da Friderik Baraga od posvečenja v duhovnika naprej nosi črn talar (dolgo črno duhovniško obleko). Poleg tega mu lahko v zimskih razmerah na glavo daste kučmo, oblečete v dodaten plašč itd.
- **Škof:** Poleg duhovniškega talarja naj ima še kakšno znamenje škofovstva, kot so velik križ okoli vratu, rdeč ali vijoličast trak okoli pasu, rdeče pokrivalo na glavi itd.
- **Indijanci:** Mislim, da ni treba poudariti pomembnosti njihovih oblačil. Perjanica, oblačila iz žaklevine ali podobnih materialov, poslikava obraza itd. lahko naredijo zelo dobre učinke pri sami izvedbi igre in vživljanju v njihovo kulturo. Seveda moramo biti pri tem iznajdljivi in pazljivi.
- **Krplje:** V zgodbi se večkrat pojavijo tudi krplje, s katerimi so Indijanci in Friderik Baraga hodili po snegu. Če nimate druge možnosti, jih lahko naredite iz plastičnih loparjev za tenis, ki jih na nek način oblečete in privežete na noge.
- **Evropejci:** Zavedati se moramo, da Friderik Baraga živi na prelomu v 19. stoletje. V tistem času so bogatejši ljudje nosili na glavi visoke cilindre, belo srajco, telovnike, dolge suknjiče, frak, visoke škornje, palico itd. Ženske so nosile dolgo obleko do tal, visoke škornje itd. Kmečko ljudstvo je bilo oblečeno v preprosta oblačila, kot so hlače, dolge srajce, puloverji, preproste kape itd.

Scena

Dogajanje v oratorijski zgodbi poteka na različnih krajih in ob različnih situacijah. Veliko se dogaja v hiši (soba) ali zunaj. Tukaj dodajamo predlog za sceno.

1. **soba:** Na eni strani je lahko postavljena (narisana) »večnamenska soba« z oknom, omaro, pisalno mizo, ki jo lahko uporabimo tako za srečanje z Dvoržakom, s škofom, za pisanje pisma ...
2. **indijanski šotor:** Na drugi strani lahko naredimo malo »indijansko vas« z indijanskim šotorom (palice prekrite s kožuhi, blagom itd.). Na šotor lahko obesimo še kakšne krplje, zraven pa postavimo »indijanski ogenj«. Ta prostor bo zelo uporaben za pripovedovalce igre kakor tudi za dogajanje v povezavi z Indijanci.
3. **zemljevidi:** Za lažjo predstavitev in boljšo orientacijo otrok bi bilo dobro nekam obesiti tudi zemljevid sveta (Evropa in Amerika) ter zemljevid Velikih jezer, kjer je deloval Friderik Irenej Baraga.

OSEBE IN NJIHOVO POJAVLJANJE

Osebe	uvod	1. dan	2. dan	3. dan	4. dan	5. dan
Črni volk	•	•	•	•	•	•
Radoživa ptica	•	•	•	•	•	•
Mali grom	•	•	•	•	•	•
Friderik (Baraga)	•	•	•	•	•	•
Amalija	•	•				
Boter Jurij	•					
Anica	•					
Klemen Dvoržak		•				
žena		•				
bolnica na smrtni postelji		•				
fant		•				•
škof			•			•
škofov pomočnik			•			
poglavar Rdeči bizon			•			
mladi Črni volk			•			
Govoreči škorec			•	•	•	•
trgovec					•	
indijanka				•		
oče indijanskega dekleta				•		
farani		•••				•••
indijanci				•••	•••	•••

Uvod

Zasliši se indijanska glasba. Če ima oratorij možnosti, se lahko pojavijo kakšni dimni efekti, udarci ob boben ... Ob zvokih, ki odmevajo, na oder pridejo trije Indijanci (če je igravec na voljo več, jih je lahko za število in vtis več): Črni volk, Radoživa ptica in Mali grom. Nekaj časa plešejo, nato pa Radoživa ptica in Mali grom omagata in se sesedeta na tla. Glasba se počasi utiša, Črni volk pa pristopi k vnukoma in se usede zraven njiju.

- Črni volk: Kaj pa je, »bibijêns« – »otročiča«, pa ne da sta utrujena?
- Radoživa ptica: Oh, »omišomisan«, dragi »dedek«, ne vem, kako ti uspeva, ampak morda bi moral prevzeti moje ime – ti si tisti, ki ob plesu kar leti kot ptica.
- Črni volk: *(poboža vnukinjo po glavi in se nasmehne)* Ah, Binéši, vedno veš, kako pihati na dušo staremu poglavarju. Pridita, otroka, pa si odpočijmo malo. Konec koncev je tale počitek kot nalašč za kakšno zgodbo. Hovk!
- Mali grom in Radoživa ptica: Jaaa, omišomisan! Povej nama zgodbo!
- Črni volk: Povem vama jo. In še komu, ki bo medtem morda vlekel na ušesa. *(Pomežikne v publiko.)*
- Mali grom: *(se ozira v publiko in se dela, kot da nikogar ne vidi, kot da ima le njegov ded takšna nenavadna videnja, ki so njemu skrita, nato obrne pogled nazaj k dedku)* No, povej nama tisto o Mékate Vikvanajéju!
- Radoživa ptica: Ja, omišomisan! O Mékate Vikvanajéju!
- Črni volk: *(vstane in se obrne k publiko)* Sta sploh opazila, da imamo družbo? No, dragi otroci. Nemara kar nekaj besed našega pogovora niste razumeli, kaj? No, to pa zato, ker so te besede našega plemena, indijanskega plemena Otavanov. Verjetno še niste slišali za nas, kaj? No, naj se najprej predstavimo. Moje ime je Mékate Maíngan ali, kot bi mi rekli vi, Črni volk. Sem poglavar in videl sem že kar nekaj zim. *(Pokaže na vnukinjo.)* Tole je moja vnukinja »Gvaškvezi binéši«.
- Radoživa ptica: Ja, kar pomeni Radoživa ptica.
- Črni volk: *(pokaže na vnuka)* Tole pa je njen bratec, Bangí-animikíka.
- Mali grom: *(se ponosno potolče po prsih)* Ja, to pa pomeni Mali grom.
- Črni volk: *(stopi korak naprej k otrokom)* Ampak veste, tale zgodba, ki jo boste slišali, ni povsem indijanska. Govori o Mékate Vikvanajéju – ali po vaše – o Črni suknji. Ah, ne bojte se – ne bomo se učili o kosih oblačil. Črna suknja je bil v resnici človek. In to za nas, Indijance, zelo pomemben človek. Prihajal pa je iz vaših krajev – iz Slovenije. Začetek te zgodbe sega v leto 1797, in sicer v majhen grad v Mali vasi. Takrat se je očetu Janezu in mami Katarini Baraga rodil sin, ki je bil krščen za Friderika Ireneja ...
- Radoživa ptica: *(vzklikne)* Ha ha, seveda se je rodil v malem gradu, če je pa ta stal v mali vasi ... *(Se zresni in zmedeno vpraša.)* Kaj pa je to: »grad«?
- Črni volk: Hm, lahko bi rekli, da je to ... zelo velika hiša.
- Radoživa ptica: Kako pa je lahko zelo velika hiša majhna?!
- Črni volk: No, proti našim kočam in šotorom je bila velika, proti gradovom, kakršne imajo čez Veliko lužo, pa je bila majhna ...
- Radoživa ptica: Aaaaa, zdaj razumem ...
- Mali grom: *(pocuka dedka za roko)* Omišomisan! Pa je imel Črna suknja kaj bratov ali sester?

Črni volk: Ja, pričakala ga je starejša sestra Amalija, kasneje pa se je rodila še mlajša Antonija. Kmalu so se preselili na drug, večji grad, v Trebnje. Toda veste, kljub temu niso bili izredno bogati. Ampak Frideriku ni bilo mar za to! Pri raziskovanju gozdov ter tekanju po travnikih se je počutil kot poglavar.

Radoživa ptica: Omišomisan, pa je Črna suknja, ko je bil mlad, kdaj tudi kakšno ušpičil?

Črni volk: (pogleda naokrog in nato vnukinjo) Seveda. Črna suknja je bil otrok kot vsi drugi otroci, tudi kakšno je ušpičil. Vendar to ni najpomembnejše. Pomembnejša, a žalostna trenutka sta bila smrt mame in kmalu za njo tudi očeta. Šele 15 zim je štel, ko je že izgubil oba starša. Še dobro, da sta zanj tako prijazno poskrbela najprej stric in kasneje boter Jurij ...

Mali grom: Omišomisan, nekoč si rekel, da je bil Črna suknja »bistra glav'ca«. Ali je bilo to njegovo drugo indijansko ime?

Črni volk: Nee ... To pomeni, da je bil zelo nadarjen in se je tudi zelo hitro in rad učil. Nič čudnega torej, da ga je pot kmalu popeljala v šolo v tujino.

1. prizor

Na oder pride Friderik Baraga, ki stopa sem in tja, kot bi nekoga čakal. Ob njem je skrinja s prtljago, ki čaka na kočijo. Lahko kdaj pa kdaj preveri svojo uro, ki jo ima na verižici v žepu, kot se za sina graščaka spodobi. Z druge strani prihajata boter Jurij in njegova hči Anica. Friderik odloži klobuk, jima stopi naproti in z obema rokama objame dlani Jurija Dolinarja.

Friderik: Dragi boter! Vesel sem, da ste prišli!

Boter Jurij: Friderik, saj veš, da si mi kot sin.

Friderik: In vi meni kot oče. Ko sta moja draga starša odšla k Bogu, sem pri vas našel novega očeta in vzornika. Ne morem se vam zahvaliti za vso dobroto, ki ste mi jo izkazali.

Boter Jurij: Le srečno hodi, Friderik. Zdaj odhajaš na Dunaj, med drugačne ljudi. Le ne pozabi, kaj je najpomembnejše v življenju. Tole je pomembno (*ga potrepnja po glavi*), a tole (*pokaže na njegovo srce*) še bolj. Pusti, da sodelujeta, in bodi vedno dober. (*Mu poda mošnjiček s cekini.*) Izvoli, pa še nekaj denarja za na pot. (*Pogleda hčerko, ki se nekoliko sramežljivo drži za njim, nato pogleda Friderika.*) No, pa se še vidva poslovita. Zbogom, Friderik. (*Se pokrije s klobukom, vzame v roke palico in odide stran.*) Ko boter Jurij odide, se Friderik približa Anici, ki sramežljivo umakne pogled, z obema rokama prime njene dlani in ju dvigne na višino srca.

Friderik: Anica, le toliko potrpi, da se vrnem nazaj. Boš videla, kot bi mignil, bodo minila ta leta. (*Anica si obriše solzo.*) In ko se vrnem nazaj, te vzamem za ženo.

Anica: Le pazi nase, Friderik. Naj te kočija varno pripelje na cilj. Pa spomni se kaj name, tam na daljnem Dunaju. (*Anica si obriše solzo, dvigne roko v pozdrav in steče za očetom. Friderik znova preveri žepno uro in si položi klobuk na glavo.*)

Amalija: (*se prikaže ob strani*) Friderik! (*Priteče do Friderika, mu skoči v objem in ga pri tem skoraj podre, pri čemer Frideriku z glave pade klobuk.*)

Friderik: (*pobere klobuk, ki mu je padel na tla ob objemu, in veselo pozdravi sestro*) Amalija! Sem že mislil, da te ne bo. Boter Jurij in Anica sta že davno odšla.

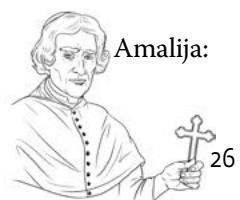
Amalija: (*zadihano*) Oh, z Antonijo sva se zaklepetali. Potem pa sem celo pot sem tekla, da se poslovim od svojega malega bratca, ki gre v širni svet študirat ... (*Ga pogleda napol ponosno in napol zaskrbljeno ter se nasmehe.*)

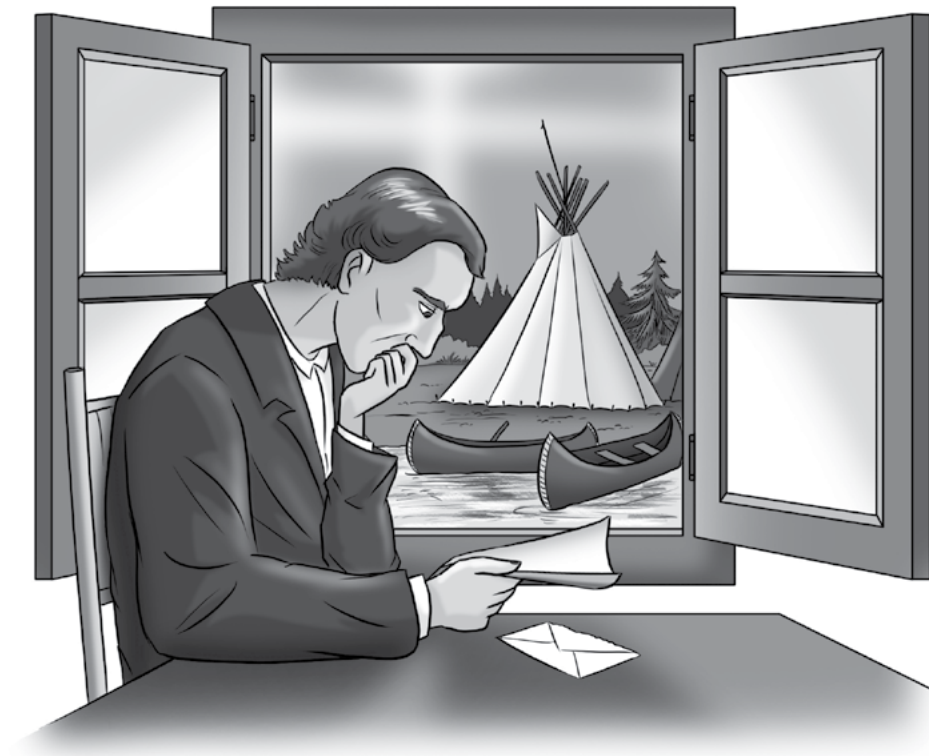
Friderik: (*se nasmehe*) No, potem pa le ne izgublajva časa. Vzeti moram pot pod noge. Kočija ne bo večno čakala. Zbogom! (*Jo še enkrat objame.*)

Amalija: Zbogom, Friderik, pa ne pozabi mi pisati!

Friderik: Ne bom, obljubim.

Friderik vzame skrinjo in jo nese v zakulisje. Lahko slišimo zvočne efekte rezgetajočih konj in kočije v teku. Amalija maha za zaveso in se odpravi na drugo stran.

Prvi dan
Le pogum, vstani ...
... kliče te!

Na robu odra sedita Mali grom in Radoživa ptica; zatopljena sta v pogovor. K njima z druge strani odra prihaja Črni volk.

- Mali grom: Pojdiva najprej plavat v jezero, dokler je še toplo, potem pa k omišomisanu, da nama pove nadaljevanje zgodbe.
- Radoživa ptica: Ampak če greva prej k omišomisanu, bova prej izvedela, kako se je zgodba nadaljevala ...
- Mali grom: Hm, to je res. Tudi jaz bi rad čim prej izvedel nadaljevanje. Ampak lahko se nama zgodi, da zato ne bova mogla iti plavat! ... Kako težka odločitev ...
- Črni volk: *(med njunim pogovorom se jima približuje, na tem mestu dospe do njiju in ju z zvitim nasmeškom nagovori; ker ga nista opazila, se ga kar malce prestrašita)* Bibijens, vidim, da se ne moreta odločiti. Kako potem, gresta najprej plavat?
- Radoživa ptica: Joj, omišomisan, kako si naju prestrašil!
- Mali grom: *(se zvito nasmehne nazaj)* Ampak mislim, da si nama odločitev precej olajšal. Daj nama povej nadaljevanje zgodbe o Črni suknji.
- Črni volk: No, prav. *(Se obrne proti otrokom v občinstvu.)* Se morda kdo spomni, kako je bilo Črni suknji, junaku naše zgodbe, ime v njegovem jeziku? *(Friderik Baraga.)* Kaj pa, kako smo Črni suknji rekli v našem, indijanskem jeziku? *(Mékaté Vikvanajé.)* In kam se je odpravil, ko se je poslovil od botra Jurija, zaročenke Anice in sestre Amalije? *(Na Dunaj študirat pravo.)*
- Mali grom: Črni volk pohvali otroke za odgovore, nato se usede k svojim vnukoma. Ta ločitev od doma, ko je odšel v šole, je morala biti kar huda, kajne? Jaz si sploh ne predstavljam, da bi zapustil svojo družino, svojo vas in odšel k drugemu plemenu. Je imel Friderik kaj domotožja?
- Črni volk: Pravzaprav ne. Vez z domovino je ohranjal prek pisem, ki sta si jih dopisovala s sestro Amalijo. Poleg rednega študija, pri katerem je bil zelo uspešen, se je učil različnih jezikov, risal, se ukvarjal z glasbo ... Navezal je stike z znanimi Slovenci, najbolj pa ga je navdušil sveti duhovnik Klemen Dvoržak.

1. prizor

*V sobici za mizo sedi Klemen Dvoržak in nekaj piše.
Friderik malo menca, se obotavlja, nato pa le potrka na vrata.*

- Klemen Dvoržak: Kar naprej.
- Friderik: Dober dan, gospod Dvoržak. *(Klemen Dvoržak mu pride naproti in mu poda roko.)*
- Klemen Dvoržak: O, Friderik. Tebe pa nisem pričakoval ob tej uri. Kaj te je prineslo? Ra- biš kakšno pomoč pri študiju prava? Ti primanjkuje denarja? *(Skupaj se usedeta za mizo.)*
- Friderik: *(zamišljeno in resno)* Res rabim pomoč, vendar ne materialne. Potre- bujem dober nasvet. Nekaj mi ne da miru.
- Klemen Dvoržak: *(opogumljajoče)* Kar povej, morda ti lahko pomagam.

Friderik: *(vstane in se začne sprehajati gor in dol)* Odkar sem vas zadnjič poslušal pri pridigi, me vedno bolj privlači misel, da bi postal duhovnik. Vedno znova razmišljam o tej stvari, pa ne vem, kako in kaj.

Klemen Dvoržak: *(veselo)* Ja, to je pa danes najlepša novica, kar sem jih slišal! Ali ni to nekaj čudovitega? V čem pa je težava?

Friderik: Stvar je zelo zapletena. Sploh ne vem, kje naj začnem.

Klemen Dvoržak: Ja, najbolje, da na začetku.

Friderik: *(razmišljujoče razlaga)* Stvar je takšna. Doma imamo graščino in jaz naj bi bil njen gospodar. Poleg tega imam dve sestri, za kateri naj bi poskrbel. Največja težava pa je v tem, da sem svojemu dekletu Anici obljubil, da se bom poročil z njo, ko se vrnem z Dunaja. Rad jo imam, prijetno dekle je in rad bi se poročil z njo, vendar me vleče drugam ... *(Zastoka in zarije obraz med dlani.)*

Klemen Dvoržak: *(položi roko na njegovo ramo)* Ali misliš, da je kakšna stvar za Boga nemogoče? In da je katera koli življenjska odločitev lahka? Nobena ni lahka, ker moraš vedno nečemu reči ne. Ampak če Bog želi, ti bo pri tem pomagal. Ne boj se.

Friderik: Ali Bog želi, da prelomim svojo obljubo, ki sem jo dal Anici?

Klemen Dvoržak: Bog želi samo to, da bi bil srečen. In če te je izbral za svojega sodelavca v svojem vinogradu, ti bo pomagal. Pa tudi Anica bo razumela. Bog vedno poskrbi, da je vse prav.

Friderik: In kako naj vem, da je to res prava pot zame?

Klemen Dvoržak: Moli za pravo odločitev. Tudi jaz bom molil zate. Tam, kjer se boš čutil najbolj mirnega in zadovoljnega, tja te kliče Bog.

Friderik: *(še malo razmišlja, nato se nasmehne)* Hvala, gospod Dvoržak, in na svidenje.

Klemen Dvoržak: Z Bogom!

Dogajanje se spet prestavi k trem Indijancem.

Mali grom: Kakšen pa je to »gospodov vinograd«? Ali v njem gospodje pridelujejo mašno vino?

Črni volk: *(smejé)* Ta bi bila šele prava. Ne, iti v Gospodov vinograd pomeni popolnoma posvetiti svoje življenje Bogu in ponesti veselo novico o Jezusu ljudem, ki je še ne poznajo. In Črna suknja se je res odločil, da se popolnoma prepusti Božjemu klicu. Najprej je sicer dokončal študij prava. Nato pa se je vrnil domov, prodal grad, ki ga je podedoval po starših, in se poslovil od svoje Anice.

Radoživa ptica: *(začudeno)* Prodal je grad? Odpovedal se je Anici? Če bi to naredil meni, bi mu primazala takšno klofuto ... *(Močno ploskne z rokami, nato razmišljajoče pomolči in doda.)* Ampak vseeno je bilo za takšno odločitev potrebno veliko poguma.

Črni volk: No, Anica je razumela odločitev Črne suknje. On pa si je želel postati duhovnik tako močno, da je zaprosil, če lahko dva letnika šolanja opravi v enem samem letu! Si predstavljata, da bi se morala učiti za dva razreda hkrati! Ampak tak je bil Črna suknja. Tako je bil lahko že čez dve leti posvečen v duhovnika. Ker je bil skromen, je z njim

novi mašo praznovala le peščica ljudi *(Črni volk ob naštevanju, šteje na prste)*: tam sta bili njegovi sestri, stric in dve sestrični ter njegov boter Jurij. *(Gleda preštete prste in vpraša otroke.)* Koliko jih je bilo? Šest ljudi! Nobene velike zabave! Postal je duhovnik in to mu je bilo najpomembnejše.

Mali grom: Kaj pa se je zgodilo z njim potem, ko je postal duhovnik?

Črni volk: Najprej mu je bila dodeljena služba kaplana v Šmartinu pri Kranju, nato pa v Metliki ...

2. prizor

Vidimo Friderika v spovednici, pri njem kleči prvi faran; pred spovednico je dolga vrsta faranov – lahko so fantje in/ali dekleta, kolikor animatorjev se pač lahko uporabi za statiste, lahko pa se zraven povabi tudi kakšnega otroka.

Friderik: *(naredi znamenje križa prvemu faranu)* In jaz te odvežem tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Prvi faran: Amen.

Friderik: Bog ti je odpustil grehe, pojdi v miru.

Prvi faran: Bogu hvala.

Prvi faran vstane in odide; k Frideriku poklekne drugi faran, ki je doslej čakal v vrsti.

Drugi faran: Bog daj, oče.

Friderik: Bog daj.

Drugi faran: Zadnjič sem bil/a pri sveti spovedi ... *(Govori vedno tišje; prekine ga tretji faran, tako da se ve, da spoved poteka naprej, dogajanje pa se je preselilo na drugi konec odra, v vrsto faranov, ki čakajo na spoved.)*

Tretji faran: *(stoji v vrsti in pripomni svojemu sosedu)* Preden je prišel k nam gospod kaplan Baraga, sem se tako težko spravil k spovedi, zdaj pa prav z veseljem grem. Res imam občutek, da me posluša, je usmiljen, pa tudi kaj modrega mi vedno svetuje. Res je dober duhovnik ...

V tem v »cerkev« vsa zadihana priteče neka žena; farani, ki stojijo v vrsti za spoved, jo ogorčeno pogledajo, še toliko bolj potem, ko začne na glas klicati Friderika.

Žena: *(na glas zakliče)* Gospod kaplan! Gospod kaplan Baraga.

Friderik ustavi spoved in se presenečeno ozre proti ženi; ta se začne prerivati mimo vrste faranov; pri tem se jim opravičuje, oni pa jo osu-plo in ogorčeno gledajo, a se ji vseeno umikajo.

Žena: *(dospe do Friderika)* Gospod kaplan! Nujno morate priti!

Friderik: *(začuden)* Kaj pa je bolj nujnega od spovedovanja grešnikov?

Žena: *(jokajoče)* Naša mama je padla in se hudo poškodovala. Umira. Radi bi, da ji podelite bolniško maziljenje. To je še edino, kar lahko storimo zanj. Prosim, pohitite.

Friderik: *(steče iz spovednice, se opravičuje ljudem)* Oprostite, mudi se mi, pridite jutri. *(V naglici pograbi torbo; sam pri sebi govori)* sveto olje imam, stolo tudi, besedilo pa tako ali tako znam na pamet. Brž pojdimo, da rešimo še eno dušo.

Friderik hitro stopi na drugo stran odra, kjer leži bolnica na postelji; sede k njej in ji podeli bolniško maziljenje.

Friderik: Po svojem svetem maziljenju in svojem dobrotnem usmiljenju naj ti Gospod pomaga z milostjo Svetega Duha. Odpusti naj ti grehe, te reši in milostno poživi. (*Vmes na čelu in obeh dlaneh bolnice naredi križ.*)

Vsi zbrani: Amen.

Friderik vstane, približa se mu žena.

Žena: Hvala vam, gospod kaplan, da ste si vzeli čas in podelili maziljenje. Glejte, nekaj malega vam dam za na pot domov, da ne boste omagali. (*Izroči mu kos kruha.*)

Friderik se posloví in se vrača proti domu; na poti sreča raztrganega otroka.

Friderik: Fant, kaj pa počneš tu zunaj sam ob tej nočni uri.

Fant: Gospod, lačen sem. Že cel dan nisem nič jedel. Imate kaj zame?

Friderik: (*pogleda po torbi*) Ravno prej sem dobil. Izvoli. Če boš še kdaj lačen, se kar oglasi pri meni.

Oba odideta v zaodrje; zopet se prikažejo Črni volk, Mali grom in Radoživa ptica.

Mali grom: Črna suknja je bil pa res od sile. Še ko je bil v domovini, je vsem naredil toliko dobrega.

Črni volk: Pa to, kar sem omenil, še zdaleč ni vse. Tako kot pri nas je tudi tam otroke učil pisati, računati in brati. Napisal je tudi molitvenik z naslovom *Dušna paša* in druge knjige, da bi ljudje lažje in bolj zbrano molili ...

Radoživa ptica: (*prekine dedka*) Ampak, omišomisan, nekaj se sprašujem: kako je Črni suknji sploh prišlo na pamet in zakaj se je odločil, da odide od svojega plemena in pride med nas, Otavane?

Črni volk: (*zamišljeno*) To je dobro vprašanje. Tudi v Sloveniji ga je veliko ljudi potrebovalo. Vendar ko mu je v roke prišlo vabilo za misijone v Severni Ameriki med nami, Indijanci, mu to ni in ni šlo več iz glave. Vedno je bil namreč prepričan, da je potrebno le eno: voditi ljudi k Bogu. Zato je tudi postal duhovnik. V vabilu je prebral, da med nami vlada strašno pomanjkanje duhovnikov, v njegovi domovini pa jih je bilo na stotine. Spoznal je, da ga mi potrebujemo še bolj kot doma v Sloveniji. Odločil se je, prosil svoje poglavarje za odhod v Ameriko in ti so mu to odobrili.

Mali grom: Oh, ko bi tudi jaz zmozel biti tako odločen, kot je bil Črna suknja!

Radoživa ptica: Ja! Ko je začutil, kaj od njega želi Veliki duh, se je kar odločil in mu sledil – tudi če je moral zaradi tega prečkati Veliko lužo! ... Jaz pa se pogosto še tega ne morem odločiti, kaj bi jedla za zajtrk.

Mali grom: Ali pa se odločim, da bom šel popoldne lovit ribe, pa me prime lenoba in si premislim ...

Črni volk: Res, odločitve so pomembne. (*Prime vnuka za rame ali za roke in ju vodi z odra.*) Tako velike kot tiste male. Recimo tudi odločitve, kdo je na vrsti, da nahrani konje.

Radoživa ptica in Mali grom: (*zavijeta z očmi*) Oh, omišomisaaaaan!

Črni volk: Brez zavijanja z očmi. Govoril sem. Hovk!

Skupaj vstanejo in odidejo z odra.

Drugi dan

Kulture se ne deduje, kultura ...
... se osvoji.

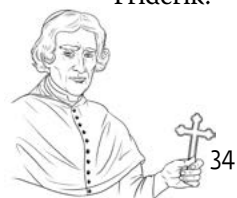
Črni volk, Radoživa ptica in Mali grom pridejo na prizorišče; predvsem vnukoma se vidi, da že dolgo hodita, utrujena ter zadihana sta in težko stopata.

- Radoživa ptica: Omišomisan, že cel dan hodimo. Mar se ne bi nekoliko ustavili in si odpočili?
- Črni volk: No, no, moja bibijens, saj smo komaj zapustili tabor. Šele eno uro hodimo ... Želel sem vama samo malce nakazati, kako dolgo pot je moral opraviti šele Črna suknja, da je iz domovine prišel do nas. Pa vsekakor ni tarnal tako kot vidva.
- Mali grom: Ampak tole že ni kul tura. Noge mi bodo odpadle. *(S stegnenimi nogami se usede na tla.)*
- Črni volk: Morda vama tura ni bila kul, a zato ne rabita pozabiti na kulturo. *(Mu pomigne na otroke v dvorani, ki ga gledajo.)* Daj, vsaj kulturno sedi in se pripravi na nadaljevanje zgodbe o Črni suknji.
- Radoživa ptica: No, omišomisan, koliko časa je Črna suknja potreboval, da je prišel do naše vasi?
- Črni volk: Njegova pot v daljno Ameriko se je šele dobro začela. Veste *(nagovori otroke v dvorani)*, to za tiste čase ni bila mala malica. Danes lahko sedete na letalo in ste na drugem koncu sveta v nekaj urah. Takrat, ko je k nam potoval Črna suknja, pa je dolga pot z nevarnimi in guncajočimi ladjami trajala tedne in včasih celo mesece. Za našega misijonarja je trajala cel mesec, a je naposled le srečno pristal na tej strani Velike luže, Atlantskega oceana. To je bila resnično dolga pot. *(Črni volk na zemljevidu sveta pokaže, kako dolgo pot je naredil Friderik.)* Ampak še takrat, ko je bil že v Ameriki, je moral še malo počakati. Najprej se je srečal s svojim škofom.

1. prizor

Indijanci se umaknejo, spredaj v sobi vidimo škofa, ki z gosjim peresom piše po papirju. Nekdo potrka in v sobo vstopi škofov pomočnik.

- Škofov pomočnik: Vaša prevzvišenost, obisk imate. Neki Baraga s Stare zemlje, iz Evrope, vas čaka.
- Škof: *(razmišlja, kot mu ne bi bilo povsem jasno, kaj naj si o novici misli)* Baraga? Baraga? *(Nato se mu razjasni obraz in navdušeno nagovori pomočnika.)* Aaaa, Baraga! *(Začudeno.)* Je pa presneto pohitel, pričakoval sem ga šele maja. Seveda, seveda, naj vstopi, naj vstopi!
- Škof: *Škof pohiti izza mize, pomočnik odide in v sobo vstopi Friderik. Pristopi k škofu, poklekne predenj in mu poljubi prstan. Škof ga veselo dvigne.*
- Škof: No, no, Baraga, vstani, vstani! Ja, kakšno veselje! Pričakoval sem te šele čez pet mesecev. No, saj ne, da te nisem vesel, samo prijetno presenečenje pa je!
- Friderik: Vaša eksclenca! Kako srečen sem šele jaz, da vas vidim. In da končno stojim na trdnih, nezibajočih se tleh. Na ladji, ki me je nosila k vam, sem ugotovil, da nisem poklican za življenje mornarja.

- Škof: No, potem je pa še dobro, da bodo tvoje naslednje poti na trdnih tleh. Ne bom lagal, potrebe so velike, delavcev pa malo.
- Friderik: Vaša prevzvišenost, če smem: ne pošiljajte me k našim ljudem s Stare celine, ki tu živijo. Ti Jezusa že poznajo. Pošljite me k tistim, zaradi katerih sem prišel. K tistim, ki morajo Jezusa šele spoznati.
- Škof: Baraga, če je to tvoja želja, ji z veseljem pritrdim. Vendar te prosim eno stvar. Sedaj, čez zimo, ostani v mestu in pomagaj pri delu tukaj. Pot na sever je zdaj nemogoča. Ko napoči pomlad in se odtajajo jezera, pa skupaj odrineva na sever, med Indijance.
- Črni volk: *Njun pogovor se utiša; oba se umakneta, naprej pa pridejo naši trije pripovedovalci; vnuka se usedeta na rob odra, Črni volk pa nagovori otroke v dvorani.*
- Črni volk: Eno vprašanje imam za vas. Kdo od vas govori slovensko? Kaj pa angleško? Morda kdo govori nemško? Kaj pa otavansko? *(Sam dvigne roko v zrak, za njim še njegova vnuka.)* Še kakšen drug jezik? No, Črna suknja je poznal več kot šest jezikov. In vse to mu je še kako prišlo prav tudi v Ameriki, kjer so bili zbrani ljudje z vseh koncev sveta. Tisto prvo zimo je brez predaha med priseljenci, ki so prišli iz Evrope, ves čas pa z navdušenjem pričakoval dan, ko se bo odpravil med nas, Indijance.
- Radoživa ptica: *(pokaže na prostor ob sebi)* Daj, omišomisan, prisedi in nadaljuj zgodbo o Črni suknji!
- Črni volk: *(prisede k otrokoma)* Hm, s čim bi začel? Morda z dnem, ko sem prvič srečal Črno suknjo! ... Ko sem bil le mali bibijens v šotoru svojega deda Rdečega bizona, ki je bil najslavnejši otavanski poglavar vseh časov, sem nekega dne zaslišal, kako ga naši ljudje kličejo: Poglavar! Poglavar!

2. prizor

Glas Črnega volka se zaduši, njegova pripoved se preseli na oder.

- Govoreči škorec: *(iz ozadja, tako da se ga še ne vidi)* Poglavar! Poglavar! V indijanskem šotoru ali kolibi sedi poglavar Rdeči bizon, starejši mož, s perjem okrašen bolj kot drugi Indijanci; lahko se igra s svojim vnučkom, mladim Črnim volkom, ko je bil še otrok.
- Govoreči škorec: *(iz zakulisja ponovi)* Poglavar! Poglavar! Rdeči bizon vstane. V kolibo vstopi Govoreči škorec.
- Govoreči škorec: *(z gesto roke – glej risbo – pozdravi Rdečega bizona z indijanskim pozdravom)* Pozdravljen, veliki poglavar! Prišel je Mékate Vikvanajé. Rad bi se srečal s teboj.
- Rdeči bizon: Seveda, Govoreči škorec! Reci mu, naj vstopi! In tudi ti pridi z njim. Potrebovali bomo nekoga, ki bo vedel, kaj nam govori.
- V šotor vstopi Friderik. Nekoliko je negotov, ne ve, kaj naj pričakuje. Za njim vstopi še Govoreči škorec. Obstane na mestu, tako da se Rdeči bizon poda proti njemu. Iztegne roko, malo za njim tudi Friderik, ki želi seči vladarju v roko, a vladar naredi gesto, s katero roko skrči ob telesu, z dlanjo navzven v višini glave, v pozdrav*

misijonarju. Friderik je nekoliko zmeden, ne ve, kaj bi z iztegnjeno roko, tako da jo okorno položi na prsi. Govoreči škorec se sam pri sebi nasmiha.

Opomba: Rdeči bizon govori indijansko. Če je besedilo pretežko za naučiti, lahko animator, ki ga igra, izgovarja tudi kakšne druge besede.

- Rdeči bizon: Božo, vabiškví.
Friderik pogleda Govorečega škorca v želji razlage.
- Govoreči škorec: Poglavar, Rdeči bizon, te pozdravljati, Črna suknja! Tebi izrekati dobrodošlico v svoji koči.
- Rdeči bizon: Možigizé nagiškodaživag!
- Govoreči škorec: Rdeči bizon pravi, da biti vesel, ker te je srečati.
Rdeči bizon s kretnjo pomigne Govorečemu škorcju. Ta gre do kotla v kotu in v skodelo nalije malo brozge ter jo prinese Frideriku. Friderik sumničavo gleda vsebino, a ker ne želi biti nevljuden, poskusi in je.
- Friderik: Mmm, okusno je. Kaj pa je to?
- Govoreči škorec: Juha iz koruze in ribjega mesa. Da se Mékate Vikvanajé okrepcati po dolgi poti.
- Rdeči bizon: *(medtem ko govori, dela kretnje z rokami)* Giči non denibaján gaiči gavimošaján vimibaján! Hovk!
- Govoreči škorec: Rdeči bizon reči, da biti čas za odpočiti si, Mékate Vikvanajé. Jutri nadaljevati pogovor. Pridi, pokazati ti prostor za spanje.
Govoreči škorec odpelje Friderika ven, ob strani spet povzame besedo ostareli Črni volk.
- Črni volk: Takrat sem prvič videl Črno suknjo. Bil je prijaznega videza, čeprav precej resen v tisti svoji črni suknji. Moj ded ga je lepo sprejel. Črna suknja je želel spoznati vsakega izmed nas. Celo za nas, otroke, si je vzel čas, čeprav nas na začetku ni razumel. Če ne drugega, nam je razkuštral lase. Videlo se mu je, da ga žene ogenj ...
- Mali grom: Ja, kako pa vam je karkoli povedal, če vas ni razumel in vi ne njega?
- Črni volk: Na začetku ga je povsod spremljal in mu prevajal Govoreči škorec, ki je znal nekaj jezika belcev. A Črna suknja se je zelo potrudil, da bi se čim hitreje naučil našega jezika. Vedel je, da bomo njegovo veselo sporočilo o Jezusu lahko sprejeli le, če ga bomo razumeli. Če bo torej poznal naš jezik in kulturo ...

3. prizor

V koči vidimo Friderika, ki sedi za mizo in z gosjim peresom piše in si na glas govori ter vleče zloge, dokler jih ne zapiše.

- Friderik: »Nin-šiiii-baaaam«. »Ninšibam«. Torej »duuu-ša«. »Duša«. *(Pomisli in pomoči pero v črnilo.)* »Vaaa-ki-siiing«. »Vakising«. To so »neee-bee-sa«. *(Spet pomoči pero v črnilo.)* »Aaaaa-naaa-maaka-meeegooo-ong«. »Anamakamegong«. Torej, »peee-kel«. »Pekel«. »Kiiii-džeee ...«
Vstopi Govoreči škorec; ker ga Baraga ne opazi, se Govoreči škorec odhrka in ga nagovori.

Govoreči škorec: Črna suknja, jaz videti, da ti iti učenje našega jezika dobro. Čez čas bi lahko ti napisati tudi slovnico in slovar v našem jeziku. Pa morda katekizem. Kaj ti praviti?

Baraga: *(veselo potrepnja Indijanca po ramenu)* O, Govoreči škorec! Dobra ideja. Res dobra ideja. To bi vam zelo pomagalo, da bi se lažje naučili pisati, brati in moliti ...

Govoreči škorec: Ali ti lahko jaz pri tem kako pomagati?

Friderik: Ja, res mi lahko. Rad bi se čim prej naučil molitve Očenaš v vašem jeziku. Bi mi narekoval besedilo?

Govoreči škorec: *(se obrne in spregovori otrokom)* Vsi skupaj se naučiti Očenaš v našem jeziku: »Nosinau vakving ebian.« *(Ponovijo Friderik in otroci.)*
Besedilo je lahko napisano in obešeno na steni ali pa ga v rokah držita dva animatorja.

Govoreči škorec: »Kecitva venindagvak kitišin kasovin.« *(Ponovijo Friderik in otroci.)*

Govoreči škorec: »Engagosivanen kadinakis ebian.« *(Ponovijo Friderik in otroci.)*

Friderik: Govoreči škorec, mislim, da bo dovolj za danes. Malo sem že utrujen. Pojdiva spat.

Črni volk: *(otrokom)* Se vam je malo zlomil jezik, kaj? Ja, mislim, da rabimo nekaj počitka. *(Pogleda svoja vnuka.)* Tudi vaju, draga bibijens, čaka koruzna juha, večerna molitev in spanje. Jutri pa nadaljujemo. Hovk!

Tretji dan

Krščujte jih v imenu Očeta in Sina ...
... in Svetega Duha.

Pred oder pride Črni volk, sede, potegne na plano nožič in nedokončano leseno piščalko ter začne rezljati. Vsake toliko pogleda skozi piščalko in pihne vanjo ter rezlja naprej. Prihitita Mali grom in Radoživa ptica.

- Mali grom: Omišomisan, poglej, kaj imava zate! *(Razvije culico in iz nje potegne tri velika rdeča jabolka.)* Tole sva ti prinesla, tri slastna velika jabolka.
- Črni volk: *(se nasmehne)* Oo, hvala, draga bibijens! *(Za trenutek pomolči.)* Ampak ali to pomeni, da še nekaj skrivata za hrbtom?
- Mali grom: *(vstane in pokaže hrbet dedu)* Ne, prisežem – ničesar nimava za hrbtom!
- Črni volk: *(se zasmеji)* Oh, mislil sem le, če zdaj kaj pričakujeta v zameno od mene. Najbrž takšna slastna jabolka niso zastoj?
- Radoživa ptica: *(nekoliko cinca, preden pove)* Nooo ... Rada bi te prosila, da nama poveš nadaljevanje zgodbe. Saj veš – tiste o Črni suknji.
- Črni volk: No, le prisedita, pa vama povem. *(Začne pripovedovati in medtem še naprej rezlja piščal.)* Vesta, bibijens, Črna suknja ni bil prvi beli človek, ki je prišel v našo vas. Je pa res, da nihče ni bil tako poseben kot on. Vedno je govoril o Božji ljubezni, a ne le to: vedno je bil tudi pripravljen narediti za nas vse, karkoli smo potrebovali. Čutili smo, da nas ima iz srca rad. Bil nam je kot oče, ne le naši vasi, ampak tudi vasem širom našega ozemlja. Da bi nas lahko obiskoval tudi pozimi, pa je kar hitro ugotovil, da se bo moral naučiti hoditi s krpljami ...

1. prizor:

Črni volk se umakne. Vidimo zasneženo prizorišče – posuto z vato oz. drugače prikazano, da gre za zimo in sneg. Na odru sta Govoreči škorec in še en Indijanec. K njima pristopi Friderik.

- Friderik: Prijatelj, Govoreči škorec, zadnjič sem videl, da imate za hojo po snegu neke posebne čevlje. Kako se jim reče?
- Govoreči škorec: *(se zasmеje)* To niso čevlji. To so krplje. So podobne loparju, imajo širši podplat in se zato ne pogrezajo v sneg. Privežemo jih na čevlje. Bi jih rad preizkusil?
- Friderik: Seveda, rad bi se naučil hoditi z njimi. Gotovo mi kdaj pridejo prav.
- Drugi Indijanec: *(prinese krplje in jih postavi pred Friderika)* Narejene so iz lesa. Levo nogo postavi sem, desno pa tja. *(Oba mu pomagata, da se postavi in da si krplje priveže.)*
- Friderik: In kako se sedaj hodi s to zadevo?
- Govoreči škorec: Noge moraš dvigovati visoko, da se sneg ne nabira na krpljah. Hkrati moraš paziti, da se ne pohodiš in da ne padeš. Poglej! *Prvi Indijanec brez krpelj pokaže hojo, za njim poskusi tudi Friderik, a že po nekaj korakih pade. Indijancema gre na smeh.*
- Drugi Indijanec: Ti bova pomagala. Takole: desna, leva, desna, leva, desna, leva ... *(Vsi naenkrat premikajo noge, nato pa tako odkorakajo v zaodreje.)*

Na prizorišče spet pridejo Črni volk in vnuka.

Črni volk: Ja, prvič Črna suknja res ni bil najbolj spreten na krpljah. Ampak vaja dela mojstra.

Mali grom: Če mojster dela vajo ...

Črni volk: Res je. In Črna suknja je hojo na krpljah vadal zelo veliko. Z njimi je sredi najhujših zim prehodil na stotine in stotine kilometrov, tudi po dvometrskem snegu.

Radoživa ptica: Zakaj pa je sredi zime rinil v visok sneg?! Saj bi se mu lahko kaj zgodilo! Vsak Indijanec ve, da zima ni za dolga potovanja.

Črni volk: Ampak Črna suknja ni bil Indijanec. In tudi ne navaden belec. Bil je duhovnik, ki je imel nadvse rad Boga – in Indijance. Z veseljem je hodil od ene do druge vasi Indijancev ter oznanjal in krščeval. To ga je navdajalo z največjo srečo. In če je izvedel, da bi bil kdo od nas pripravljen sprejeti Jezusa za svojega Boga, se je odpravil na pot tudi sredi najhujše zime. Še posebej, če je bil krščenec bolan. Nadel si je krplje in se odpravil na pot. Pa tudi če je moral prehoditi 80 kilometrov ...

2. prizor

Zopet vidimo zimsko prizorišče. Z ene strani prihajajo Friderik in Indijanca iz prvega prizora, vsi na krpljah. Sliši se zavijanje vetra. Popotniki se s težavo premikajo, kljubujejo orkanskem vetru in si poskušajo zaščititi oči pred njim ter snegom, ki ga prinaša.

Govoreči škorec: *(se bori, da bi preglasil orkanski veter)* Hej, Črna suknja! Počakaj no malo, saj te komaj dohajava!

Drugi Indijanec: *(namrgodeno)* Res mi ni jasno, zakaj smo se morali odpraviti na drugi konec sveta v takšnem vremenu.

Friderik: Le pogum, brata moja. Le še malo, pa bomo tam. Nemara smo že na polovici poti.

Drugi Indijanec: *(cinično prhne)* Na pol poti, super! Saj ne, da se s tem vetrom borimo že vsaj dvanajst ur.

Friderik: Sedaj ko sta sprejela vero v našega Gospoda Jezusa, morata vedeti, da vsak trud bogato nagraduje v svojem kraljestvu.

Govoreči škorec: *(obotavljivo)* To že, ampak saj bi nagradil naš trud, tudi če se ne bi podali po tem visokem snegu zaradi enega samega človeka!

Friderik: Draga brata, le eno je potrebno: rešitev duš. Vsaka šteje. Naše prezeble noge niso nič v primerjavi s tem, da bi brat Sedeči konj podlegel boleznim, še preden bi mogel prejeti sveti krst. Bil bi v resni nevarnosti, da ne pride v nebesa! Pogumno, brata, vztrajajta!

Friderik in Indijanca še nekaj časa hodijo, nato dospejo do vasi (koče); časovni razpon dogajanja lahko ponazorimo npr. z napisom »Po urah in urah hoje ...«, s katerim se pred otroki sprehodi eden od animatorjev.

Govoreči škorec: *(zasopel in utrujen se vrže po tleh)* Končno smo prišli v vas. Čisto sem izmučen.

Drugi Indijanec: Ne morem več. *(In se tudi zgrudi na tla.)*

Friderik brez pritoževanja pohiti v kočo, kjer brez govorjenja vidimo, kako krsti tretjega Indijanca, ki leži na bolniški postelji.

Dogajanje se spet preseli k pripovedovalcem.

Mali grom: In koliko Indijancev je krstil Črna suknja, omišomisan?

Radoživa ptica: *(ga pocuka za rokav)* Je krstil tudi tebe, Črni volk?

Črni volk: Da, krstil je tudi mene. In še več tisoč drugih pripadnikov našega otavanskega plemena in plemena Očipvejcev. To je toliko ljudi, kolikor jih živi v 100 vaseh. Za Črno suknjo je bil pomemben prav vsak od teh krstov, ampak kakšen od njih je bil pa še prav poseben ...

3. prizor

Zagledamo Friderika, ki govori množici Indijancev. Med njimi sta tudi mlada Indijanka in njen oče.

Friderik: Dragi prijatelji, to bitje, ki ga vi imenujete Veliki duh, je eden in edini Bog. Prinašam vam veselo sporočilo, da se nam je razodel. Dal se nam je spoznati, tako da je njegov edinorojeni sin Jezus postal človek. Hodil je med nami, delal čudeže in ozdravljaj bolne. S svojim zgledom nam je kazal, da nas ima Bog neskončno rad, saj je dal svoje življenje za nas, ko je umrl na križu. Ampak nato je vstal od mrtvih in nam povedal, da lahko tudi mi pridemo v nebesa, v večno srečo, če le verjamemo vanj in se damo krstiti. In ta krst lahko prejmete tukaj in zdaj. Danes lahko spremenite svoje življenje in se usmerite na pot v nebesa ...

Indijanci nekaj kažejo s kretnjami, nato eden za drugim zamahnejo z roko in odidejo. Ostane le mlada Indijanka, vendar kmalu pride nazaj njen oče in jo zvleče na stran. Friderik vidi, da so vsi odšli, začne oblačiti svojo obleko (kapo, šal, plašč ...) in pospravljati stvari (sv. pismo, kakšno drugo knjigo ...). Ob tem pogleduje k Indijanki in njenemu očetu, ki se pogovarjata na drugi strani odra.

Indijanka: Oče! Dovolj mi prosim, da se vrnem k Črni suknji!

Indijankin oče stoji nepremično in gleda mimo nje. Indijanka ga prime za roko in moleduje.

Indijanka: Oče! Daj no, prosim, dovoli mi, da grem k njemu! *(Z očmi išče njegov pogled in s prosečimi očmi prosi.)* Daj no, oče ...

Indijankin oče: *(končno pogleda hčerko)* Pa pojdi! Toda ne bodi tako neumna, da bi postala kristjanka! Če pa to postaneš kljub moji prepovedi, ne pričakuj drugega od mene kot to, da ti odrežem obe ušesi! *(Jezus odide.)*

Mlada Indijanka žalostno zavzdihne in steče za Friderikom, ki je ravno spakiral in se odpravlja z odra.

Indijanka: Črna suknja! Črna suknja!

Friderik se obrne proti njej. Indijanka poklekne pred njega in poljubi njegovo roko.

Indijanka: Črna suknja! Krstite me! Tudi jaz želim biti svobodna. Rada bi čutila mir, ki ga oznanjate, in prišla v nebesa!

Friderik: *(prime dekle in jo dvigne na noge)* Vstani dekle, vstani. Veš, to, da postaneš Jezusova učenka, ne sme biti prehitra odločitev. Kristus prinaša mir,

a pravi tudi: »Prišel sem, da vržem ogenj na zemljo. Izdajal bo v smrt brat brata in oče sina. Vsi vas bodo sovražili zaradi mojega imena ...«
(skloni glavo) Mislim, da sem to začutila že sama.

Indijanka: Kako to misliš?

Friderik: Oče mi je obljubil, da mi bo odrezal obe ušesi, če postanem kristjanka.

Indijanka: Pa si še vedno želiš?

Friderik: *(goreče)* Da, Črna suknja. To, kar oznanjate, v mojem srcu prižiga upanje, da obstaja nekaj več od lova divjih živali in zbiranja javorovega sirupa. Nekaj, kar lahko odžaja moje srce.

Friderik: *(pokima)* Veš, prej nisem dokončal stavka Jezusovih besed. Jezus namreč reče tudi: »Kdor pa bo vztrajal do konca, bo rešen.«

Indijanka: *(z nasmehom na obrazu)* Kaj še čakava! Krstite me!

Friderik: *(ona skloni glavo, on vzame vodo in z njo oblije njeno glavo)* Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.
Friderik krsti mlado Indijanko, nato odideta z odra. V ospredje spet pride Črni volk skupaj z vnukoma.

Radoživa ptica: *(zaskrbljeno)* Oh, omišomisan! Kaj se je zgodilo s tem dekletom? Ji je oče res odrezal ušesi?! *(Se prime za svoji ušesi, kot bi ju želela obvarovati.)*

Črni volk: Kaj je bilo s tem dekletom, ne vem, draga Radoživa ptica. A če sodim po njenem obrazu, potem je Jezus v njeno srce prinesel mir. Za Črno suknjo je bilo predvsem pomembno to, da je postala Božji otrok. Kaj pa je to prineslo novega Črni suknji ... *(naredi premor, da bi stopnjeval napetost)* ... vama bom povedal jutri.

Mali grom: *(razočarano)* Oh, omišomisaaan ...

Črni volk se naglas zasmee; ugrizne v eno izmed jabolk, ki sta mu jih prinesla, drugi dve jabolki pa stisne v roko vnukoma; nato vstane in počasi odide z odra. Mali grom in Radoživa ptica sta najprej razočarana, ko dobita jabolki, pa se nasmejita tudi onadva, veselo ugrizneta vanju in dedku sledita z odra.

Četrty dan

Kjer je vaš zaklad, tam bo ...
 ... vaše srce.

Pred zaveso pride Črni volk, ki si sredi odra pripravi »ogelj«, si pogreje vodo in vanjo vsuje vse vrste zdravilnih zeli iz svojih mošnjičkov za pasom. Prideta Radoživa ptica in Mali grom, sedeta poleg in ga z zanimanjem opazujeta. Črni volk si mrmra neke indijanske melodije, si čaj nalije v leseno skodelo in začne piti. Tišino pretrga Radoživa ptica.

Radoživa ptica: Kaj to vedno piješ, omišomisan?
 Črni volk: Čaj iz korena repice, korenine regrata, cvetov črne detelje in lubja bresta.
 Mali grom: Kako pa to, da nikoli ne piješ ničesar drugega, tako kot nekateri drugi možje?
 Črni volk: To je nekaj, česar me je naučil Črna suknja.
 Radoživa ptica: A to, kako se pripravi čaj iz lubja vrbe?
 Črni volk: *(se namuzne)* Ne, bibijens, ne. Ta čaj je pripravljal že moj ded, pa njegov ded in ded njegovega deda. Črna suknja me je naučil nekaj o tem, zakaj se upreti strupu, ki ga je prinesel v našo deželo beli človek.
 Mali grom: Kaaaaaaaaj? Beli človek nam je prinesel strup?
 Črni volk: Ne takšen strup, v kakršnega namakamo svoje puščice. V mislih imam tisto pijačo, ki ji beli človek pravi alkohol ali pa žganje, mi pa ognjena voda. Ta strup bi Črno suknjo skoraj stal življenja.
 Radoživa ptica: Nama poveš zgodbo o tem? Prosim, omišomisan!
 Črni volk: *(nekoliko pomolči, srkne malo čaja in začne pripoved)* Naše ljudstvo je bilo znano po javorjevem sirupu in po kakovostnem krznu. Še posebej krzna so se želeli polastiti beli trgovci. Namesto da bi zanj pošteno plačali, pa so nas, Indijance, z zvijačo prepričali, da smo krzno zamenjevali za ognjeno vodo. Pitje ognjene vode pa ima dve slabi posledici: človeka naredi pijanega in nasilnega, hkrati pa ga zaslužni in si ognjene vode samo še bolj želi. Ima občutek, da ne more brez nje, zato je pripravljen narediti vse, da bi jo spet dobil. Črna suknja se je te težave zavedal, zato je poskušal tako bele trgovce kot nas, Indijance, odvrniti od tega početja ...

1. prizor

V koči vidimo Friderika, ki sedi za mizo in z gosjim peresom piše pismo sestri Amaliji.

Friderik: *(počasi govori, kar piše)* Draga Amalija. Naj ti tokrat napišem nekaj o navadah Indijancev. »Obleko in čevlje si šivajo sami; Indijanke so v tem zelo spretnе. Ženske tudi strojijo kože srn in jelenov, ki jih njihovi možje uplenijo na lovu, ter iz njih delajo čevlje in druge izdelke. Kršćanski Indijanci se s poljedelstvom bavijo bolj ko nekristjani ...«
Nenadoma v prostor priteče Govoreči škorec.

Govoreči škorec: Črna suknja! Črna suknja!

Friderik: *(naglo vstane)* Kaj je, Govoreči škorec? Kaj se je zgodilo?

Govoreči škorec: Črna suknja, pridi, hitro! Trgovci s krznom so v vasi!

Friderik hitro vstane in stopi iz kože. Zunaj zagleda trgovca s krznom, ki s sabo prenaša veliko polnih steklenic. Naproti mu stopi že prvi Indijanec, vrže nekaj kož pred noge trgovca, le ta z mimiko pokaže dva prsta, Indijanec jih pokaže deset, trgovec nato pokaže tri prste, Indijanec

osem. Tako nekaj časa barantata, tipata kože in na koncu zbarantata za pet steklenic. Sežeta si v roke in trgovec s krznom izroči Indijancu steklenice. Pristopi drugi Indijanec, s katerim začne trgovati ... Vmeša se Friderik in začne prepričevati Indijance.

Friderik: Prijatelj, zakaj menjaš svoje najboljše kože za nekaj steklenic žganja! Ta mož te izkorišča, mar ne vidiš?!

Indijanec: Črna suknja, ti ničesar ne veš. Ko popijem tale zvarek belega človeka, se počutim svobodnega in najmočnejšega. Zdi se mi, da bi lahko premagal vse medvede tega gozda.

Friderik: Prijatelj, le pri našem Bogu je prava svoboda. Pri našem Bogu, ki te osvobaja tvojih napak v imenu Jezusa Kristusa.

Indijanec: Črna suknja, tu nimaš opravka. Nismo vsi poklekili pred tvojim Bogom. Ne segaj tja, kjer se lahko opečeš! *(Mu s kretnjami zelo očitno nakaže, da tam ni mesta zanj, in skupaj z drugim Indijancem odide.)*

Friderik: *(se obrne k trgovcu)* Ali vas ni sram, da izkoriščate Indijance s tem, da od njih poceni kupujete dragoceno krzno in kakovosten sirup, ki so ga iz javorjevih dreves pridelovali tedne in tedne? In za to dobijo nekaj steklenic žganja, ki še zdaleč ni vredno toliko kot njihovi izdelki!

Trgovec: *(ponosno)* To je blagovna menjava. Nekaj moramo pa tudi mi zaslužiti, saj nam pripada. Denar je sveta vladar. In največ dobička je pri menjava-
 vi z žganjem.

Friderik: Denar vas je zaslužnil. Za ta dejanja boste dajali odgovor našemu Bogu. Zaradi vas Indijanci postajajo zasvojeni od te hudičeve pijače. Uničujete njihova življenja in njihove družine.

Trgovec: *(pljune na tla, zaničevalno)* Prihranite svoje pridige za svoje Indijanke, mene pa pustite pri miru, farovška Črna suknja.

Trgovec se obrne in odide, Friderik pa žalosten zmaje z glavo in tudi odide z odra v drugo smer; spet se pojavi Črni volk z vnukoma.

Mali grom: Če ne bi slišal na lastna ušesa, sploh ne bi verjel. Še dobro, da Črna suknja ni bil takšen kot ti beli trgovci!

Črni volk: Res je, Črna suknja je bil pravo nasprotje. Videl je, kako nesvobodne nas Indijance dela ognjena voda, zato je naredil vse, da bi nam pomagala. Pri belih trgovcih ni nič opravil, ga je pa zato poslušalo veliko Indijancev, ki so za svoje kože začeli zahtevati pošteno plačilo. To je šlo belim trgovcem v škodo, saj dragih kož niso mogli več zamenjevati za ceneno ognjeno vodo. Zato so Črno suknjo zasovražili. Malo je manjkalo, da ni Črna suknja zato nekoč izgubil življenja ...

2. prizor:

Na eni strani odra se pojavijo veseli Indijanci (vsaj dva, bolje pa je, da jih je več), ki klepetajo med sabo, na drugi pa trgovec s krznom s steklenicami žganja v roki.

Trgovec: *(jezen, sam pri sebi)* Presneti duhovnik! Če bo še naprej takole pridigal, bom morda ostal brez posla. Res bi bilo škoda tako mehkih bizonjih

kož. (Za trenutek razmišlja, nato se mu posveti, kaj bo naredil, in se zlobno nasmehne.) Najbolje, da vzamem stvari v svoje roke. (Pomane si roke ter se napoti k Indijancem, odpre steklenico alkohola, jim jo ponudi in jih nagovori.) Prijatelji! Ko sem še enkrat potipal kože, ki sem jih dobil od vas, sem videl, da sem prehitro sklenil kupčijo. Tako krasne in mehke so, da sem si rekel – tole kupčijo moraš dodatno potrditi. Dajte, prijatelji, pijte! Zakaj bi vam nekdo v črni suknji prepovedal užitke, zaradi katerih se splača živeti.

Indijanci so najprej malo zadržani, a vseeno vzamejo steklenico ter si jo začnejo podajati in piti iz nje. Postajajo vedno bolj »židane« volje in glasni ter začnejo odpraviti drug drugega. Trgovec s krznom se še pravočasno muzajoče umakne. Indijanci kmalu drugega suvajo sem in tja in pričnejo vpiti. Vpitje privabi Friderika, ki priteče iz svoje kočice in jih poskuša spraviti narazen.

Friderik: (medtem ko jih poskuša spraviti narazen) Prijatelji, zakaj se pretepate?! Kaj se vam je vendar zgodilo? Ali ste spet pili ognjeno vodo?
Indijanec: Med prerivanjem Indijanci Friderika potisnejo, da pade na tla. (pijano, glasno in grozeče) Spet ti, Črna suknja! Tukaj nimaš kaj iskati. Dajmo, pokažimo mu, kje je njegovo mesto.

Friderik se prestrašeno pobere in steče v svojo kočico. Pred napadalci zapahne vrata ter pristavi še stol pod kljuko. Indijanci vpijejo žaljivke in grožnje, in ker ne morejo odpreti vrat, tolčejo po njih. Friderik poklekne sredi sobe in začne moliti. Indijanci nekaj časa še vpijejo in razbijajo po vratih, nato počasi odnehajo in odidejo. Dogajanje se spet preseli k Črnemu volku in vnukoma.

Mali grom: Še dobro, da pijanci niso uspeli razbiti vrat!
Črni volk: Res je, bibijens, ni manjkalo veliko, pa se zgodba ne bi srečno končala. K sreči so bili že preveč pijani, da bi zmogli vdreti v njegovo kočico. Tistega dne je Črna suknja sklenil, da sam ne bo nikoli več poskusil alkohola. Prav tako nas je tudi Indijance od takrat spodbujal, da naredimo »drugo birmo«, kakor jo je imenoval.

Radoživa ptica: »Drugo birmo«?
Črni volk: To je pomenilo, da slovesno, s prisego obljubimo, da ne bomo v življenju nikoli več pili ognjene vode. Mnogo Indijancev nas je to storilo. Tudi jaz ... (Pomežikne in srkne požirek čaja.) Je pa od te prigode naprej Črna suknja vseeno zaklepal vrata svoje kočice ob mraku. In ko smo že pri mraku, bibijens, mislim, da je čas, da se vrneta v svoje kočice.

Radoživa ptica: (skoči pokonci in za roko potegne kvišku tudi Malega groma) Prav imaš, omišomisan. Pridi Mali grom, tekmujeva do doma! (Otroka stečeta v eno smer in se veselo prerivata.)

Črni volk: (ostane in srka še malo svojega čaja, pogleda otroke v dvorani) No, nam pa se še ne mudi, kaj? Rad bi vam povedal še nekaj o naši Črni suknji. Bil je svobodni človek in to nam je kazal s svojim življenjem. Ne samo, da ni bil zasvojen od ognjene vode, tudi na druge materialne stvari

ni bil navezan. Živel je zelo skromno in preprosto, ves denar, ki ga je dobil, pa je porabil za nas, Indijance. Gradil nam je cerkve in šole, najemal učitelje, tiskal knjige ...

3. prizor:

Friderik je v svoji sobici, kjer je na sredi miza s knjigami in papirji. Z nahrbtno brizgalno ali s čim podobnim naj se prikaže, kako po mizi pada dež; lahko so tudi zvočni efekti padanja dežja. Potrka in vstopi Govoreči škorec.

Govoreči škorec: (vidi, da po knjigah na mizi dežuje, ter jih hiti pokrivati s kožami/plaščem/zaključevino) Črna suknja, dež vam bo čisto zmočil knjige in pisma. Ali vam ni Rdeči bizon zadnjič podaril velike deske, da bi si lahko popravili streho?!

Friderik: Res je bil tako prijazen, ampak sem desko uporabil za cerkev, ki jo gradimo. (Poskuša obrniti na šalo.) Moja kočica bo že preživela. Saj za dežjem vedno posije sonce, kajne?

Govoreči škorec: Črna suknja, tako ne more iti več naprej. Indijanci v vasi smo se odločili, da vam postavimo novo kolibo. Ali pa vsaj novo posteljo, da ne boste spali na tleh. Še živali spijo na boljšem kot vi.

Friderik: (se zresni) Bog ne daj, da bi mi postavljali novo kolibo. Toliko drugih potreb imamo. Malo bomo pokrpali to, pa bo. Saj smo tu na zemlji samo nekaj časa. Zakaj bi se vznemirjali za take malenkosti?

Govoreči škorec: (malo stika po mizi in opazi na pol polno posodo s krompirjem) Ste danes jedli samo ta pust krompir?

Friderik: (se zasmehuje) Ah ne, ta je še od včeraj.

Prvi Indijanec: In kaj ste jedli danes?

Friderik: Ja, tega včerajšnjega. Malo sem ga pogrel, pa je bil kot nov. Še za jutri ga je dovolj.

Govoreči škorec: Jaz vas res ne razumem. Saj ni greh, če kdaj pojedete še kaj drugega kot krompir!

Friderik: To je res. Ampak počutim se najbolj svobodnega, če me ne skrbi za to, kaj bom jedel in kje spal. Manj kot smo navezani na materialne dobrine, bolj smo svobodni ...

Govoreči škorec: Vi ste res poseben človek. Ne razumem vas. Vas bom pa peljal k nam na kosilo. Da vsaj danes nekaj konkretnega pojedete.

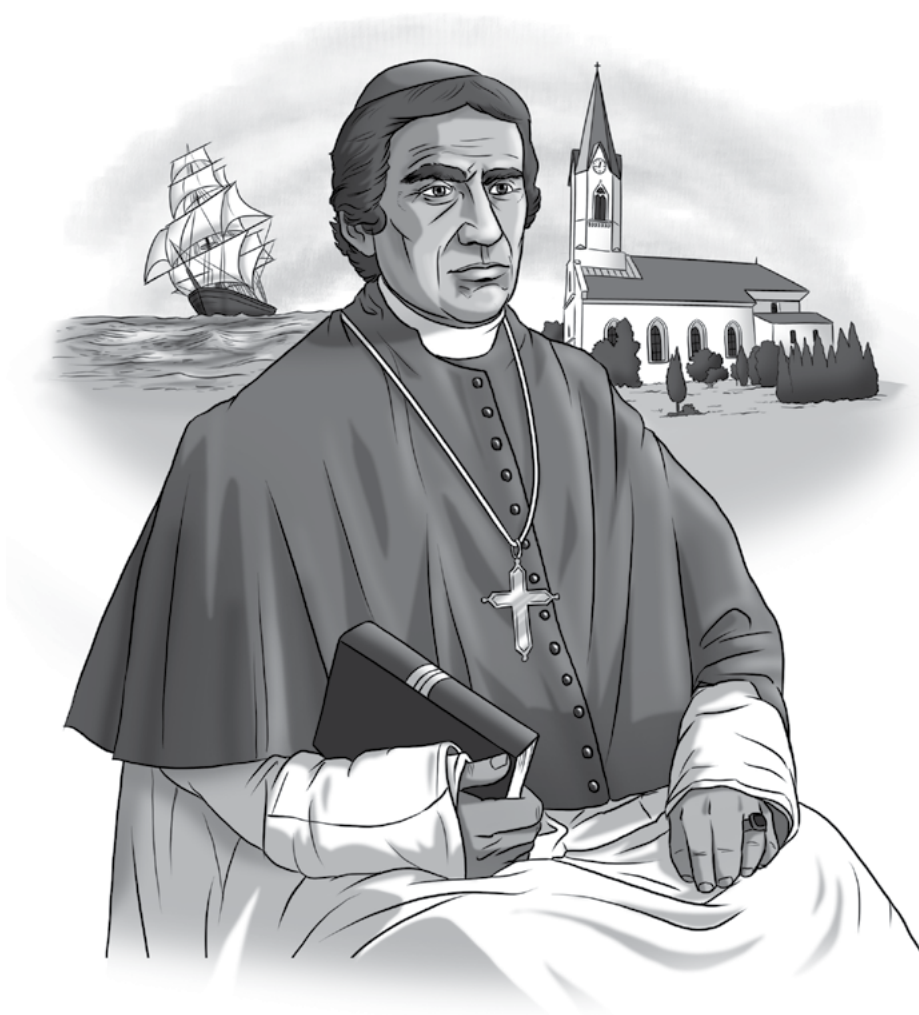
Friderik: Ah, ne, res ni treba ...

Govoreči škorec: Vztrajam. Razen če hočete, da ženi povem, da imate raje postan krompir kot njeno hrano. Ampak potem se vam ne piše dobro ...

Oba se nasmehmeta. Govoreči škorec prime Friderika pod roko in skupaj odideta z odra.

Črni volk: (se strese, kot da ga zebe, in si pomane roke) Uf, kako je mrzlo. Pošteno se je že ohladilo. (Popije čaj do konca.) Mislim, da bo za danes dovolj. Jutri je nov dan. Grem preverit, ali sta mi otroka še pustila kakšno kožo, da se z njo ogrnem. (Pomežikne publiki, odide.)

Peti dan

**Bodite goreči v duhu, ...
... služite Gospodu.**

Črni volk počasi sklada polena za ogenj. Vmes pritečeta Mali grom in Radoživa ptica.

- Mali grom: *(začuden)* Kaj pa delaš, omišomisan?
- Črni volk: Pripravljam drva, da bom zakuril ogenj? A te nič ne zebe?
- Mali grom: Res je pošteno mraz. *(Ves navdušen.)* A boš tudi naju naučil zakuriti ogenj?
- Črni volk: Seveda vaju bom. To je ena glavnih veščin, ki jih mora znati vsak Indijanec, če hoče preživeti v divjini. Na ognju si skuhamo hrano, ogenj razsvetli temo in nas greje. No, poglejta. *(Pripravlja ogenj in ob tem razlaga.)* Najprej pravilno zložiš drva. To je pomemben del priprave ognja. Seveda moraš pustiti toliko odprtine, da kasneje notri položiš prižgan ogenj.
- Radoživa ptica: Kako pa prižgeš ogenj?
- Črni volk: Za to potrebuješ palico, deščico in netivo. Ko vse pripraviš, začneš palico vrteti in jo drgniti ob deščico. *(Pokaže, kako se palico drgne ob deščico.)* In ko se tleči prah vname, ga damo na netivo.
- Radoživa ptica: *(samozvestno)* Mislim, da sem razumela. Bom jaz poskusila. *(Nekaj časa poskuša vrteti, pihati, pa ji nič ne uspe; razočarano.)* To ni tako preprosto, kot si nama razložil. *(Užaljeno odvrže palico.)*
- Črni volk: Za prižiganje ognja potrebuješ veliko moči in vztrajnosti. Bosta morala še malo odrasti in pojesti nekaj koruze, da bosta dobila še malo več mišic. *(Pokaže na svoje mišice.)*
- Mali grom: Omišomisan, se je tudi Črna suknja naučil prižigati ogenj?
- Črni volk: Da, tudi Črna suknja je to znal odlično. Ta večšina mu je večkrat rešila življenje.
- Radoživa ptica: *(začudeno)* Reees?
- Črni volk: Res. Povedal sem vama že, da se ni zadrževal le v naši vasi, temveč je obiskoval še druge indijanske vasi. Indijanci na območju Velikih jezer pa živimo razkropljeni na ozemlju, skoraj dvajsetkrat večjem od njegove Slovenije, zato je Črna suknja res veliiko potoval. In če si ne bi znal zakuriti ognja, bi večkrat zmrznil ali pa umrl od lakote.
- Mali grom: Omišomisan, kako pa je Črna suknja potoval?
- Črni volk: Večinoma kar peš. Pozimi seveda s krpljami na nogah. Mnogo milj pa je po rekah in jezerih tudi preplul na čolnu ali na parniku.
- Radoživa ptica: Pa je kdaj naletel na kakšno težavo? Brezpotja in jezera so lahko nevarna ...
- Črni volk: Oh, pa še kolikokrat! Nekoč je na primer sredi najhujše zime zašel s poti in hodil celo noč po čisti temi, dokler ni popolnoma izmučen dospel do vasi. Če bi se ustavil, bi zagotovo zmrznil. Spet drugič je čoln, s katerim je potoval po Velikih jezerih, zajel hud vihar ... Če bi vama povedal za vse prigode, ko je na poti skoraj izgubil življenje, bi gotovo dobila kurjo polt. Marsikatero dogodivščino pa je popisal v pisnih svoji sestri Amaliji.

1. prizor:

Friderik sedi za mizo in z gosjim peresom piše.

Friderik: Draga Amalija. »Imeli smo na vsem tem potovanju neugoden veter in slabo vreme, vozili smo se v majhnem, krhkem čolnu, da smo večkrat bili v smrtni nevarnosti in smo se borili s silnimi valovi, ki so nam vsak hip grozili s pogubo. Vendar smem reči, da sem bil prav miren in brez vsakega strahu, ker sem se zavedal, da me tja pošilja Dobri pastir iskat izgubljenih ovčic in jih k njemu vodit.«

Črni volk: No, na koncu so res srečno prispeli. A moj stric, ki je bil takrat s Črno suknjo v čolnu, mi je zaupal, da je bil zagotovo prepričan, da so pogubljeni, tako slabo je kazalo.

Mali grom: To je moralo biti res strašno! Tvoj stric Srčni orel je bil vendar eden naših najpogumnejših lovcev!

Črni volk: Da. Ampak vesta, kaj? Črna suknja je ta dan, ko je skoraj umrl, opisal kot enega najlepših v svojem življenju.

Radoživa ptica: Kakooo?? Kaj pa je bilo tistega dne tako lepega, če je njihov čoln skoraj pogoltnilo Veliko jezero?!

Črni volk: V tem nič. Se je pa čudovita stvar zgodila, ko so kočno le dospeli na kopno. Tam je Črna suknja krstil kar 22 naših indijanskih bratov in sester.

Mali grom: Neverjetno: skoraj je umrl, pa vendar je bil to njegov najboljši dan, ker je rešil nekaj indijanskih duš ... *(Malo razmišlja, nato ga prešine.)* Podobno kot Jezus, ki je za nas dal svoje življenje, kajne?

Črni volk: Točno tako. Črna suknja se je ves daroval za nas. Lahko bi tudi rekli, da je njegov ogenj gorel le za Indijance.

Radoživa ptica: *(po trenutku razmišljanja)* Omišomisan, ampak to, da je bil Črna suknja tako dober do nas, je gotovo prišlo tudi do njegovega belskega plemena. Ali so mu dali kakšno nagrado, so ga povišali v poglavarja?

Črni volk: Najprej, ptičica moja, odkar smo krščeni, je pleme Črne suknje tudi naše pleme in naš skupni poglavar je papež. Ampak, ko si že vprašala: po več desetletjih misijonskega dela je nekega dne za Črno suknjo res prišla posebna novica ...

2. prizor :

V sobi škofijskega dvorca vidimo škofa. Nekdo potrka na vrata, ta se odprejo, vstopi Friderik, stopi do škofa, poklekne in poljubi njegov prstan.

Škof: *(dvigne Friderika)* No, no, Baraga! Kmalu bo lahko pred tabo pokleknil kakšen duhovnik in poljubil tvoj prstan.

Friderik: Kako to mislite, vaša ekscelenca?

Škof: Dobili smo pismo, v katerem papež piše, da boš prejel škofovsko posvečenje.

Friderik: *(nejeverno, zmajujoč z glavo)* Kako? To ni mogoče. Prav gotovo gre za kakšno pomoto. Jaz, jaz ... jaz se ne čutim dovolj sposobnega za to nalogo.

Škof: *(ohrabljajoče prime Friderika)* Kdo pa bi bil bolj primeren za škofa med Indijanci, kot si ti? Znaš govoriti njihov jezik, poznaš njihovo kulturo. Predvsem pa tvoje srce gori zanje. V ponižnosti in hvaležnosti sprejmi to nalogo.

Friderik: *(brez besed se obrne, da bi odšel iz prostora, se ustavi in zopet pogleda škofa)* Prav imate. »Svetost ne obstoji v tem, da bi služili Bogu, kjer bi sami hoteli, ampak kjer Bog hoče in kakor Bog hoče.« Mislim, da se bom šel v kapelo priporočiti materi Mariji.

Odide, škof se za njegovim hrbtom smehlja. Scena se zamenja, na sredo z obrazom proti publiki poklekne Friderik. Najprej v tišini s sklenjenimi rokami moli. Nato se lahko zasliši slovesna orgelska glasba, Friderik pa dvigne glavo. Za njegov hrbet slovesno in počasi prikoraka škof, mu čez ramena ogrne (mašni) plašč, posadi na glavo škofovsko kapo ter v roke potisne škofovsko palico. Friderik počasi vstane, glasba potihne in Friderik spregovori zbrani množici.

Friderik: Dragi indijanski bratje in sestre, hvala vam, da ste me v tako velikem številu prišli podpret na dan mojega škofovskega posvečenja. Vedite, da se moja ljubezen do vas ni spremenila. Zato sem si za svoje škofovsko geslo izbral besede: »Le eno je potrebno.« In to eno je, da vaše duše pridejo v nebesa. Še naprej se bom z enako vnemo trudil za to, vi pa mi pomagajte s svojimi molitvami ...

Friderik se ob ponovni orgelski glasbi počasi umakne, pred gledalce pa spet stopi Črni volk z vnukoma.

Črni volk: Tako je Friderik postal škof ali eden od cerkvenih poglavarjev.

Mali grom: Ali nimajo škofje na svoji suknji všite tudi vijolične barve? *(Navihano.)* He he, potem bi našo Črno suknjo lahko po novem imenovali Vijolična suknja ...

Črni volk: Ah, ne, za nas je bil in je vedno ostal Črna suknja. Saj se tudi njegovo obnašanje ni nič spremenilo. Le še več nalog je imel ...

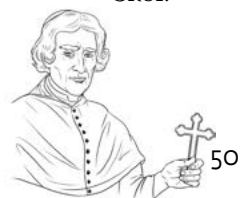
Radoživa ptica: Kakšne naloge pa je imel? Pri nas poglavarji delajo najmanj, saj so, no, emm, glavni, ali ni tako? ... *(Skrušeno.)* Oprosti, omišomisan, vem, da si tudi ti poglavar ...

Črni volk: *(karajoče, malce užaljeno)* No, no, nekoč se bomo očitno morali pogovoriti o nalogah indijanskega poglavarja. *(Se pomiri.)* Ampak o tem kdaj drugič. Črna suknja je še naprej delal to, kar je delal prej, samo še bolj goreče: gradil je cerkve, da smo imeli kje moliti, pisal in tiskal je knjige v našem jeziku, da smo se učili brati, najemal je učitelje in katehete, da so nas poučevali ... Za vse to pa je potreboval sodelavce in denar. Veliko denarja. Kje pa mislita, da ga je dobil?

Radoživa ptica: Pa menda ni ropal železnih vozov, mislim, vlakov?

Mali grom: Ne, gotovo je lovil bizone in prodajal njihove kože, kajne?

Črni volk: Ne bo držalo, bibijens. Črna suknja se je za denar obračal na Evropo in na svojo domovino Slovenijo. Vsako leto je napisal nič koliko pisem o svojih prigradah in v njih tudi prosil dobre ljudi, naj mu pomagajo. Ker so bile potrebe res velike, pa se je nazadnje odločil, da se odpravi še osebno prosit za denar. In seveda iskat novih misijonarjev. Tako se je vkrčal na ladjo in ponovil pot čez Veliko lužo, ki jo je nekoč že prepotoval ...

3. prizor:

Na odru se prikaže Friderik, obkrožen je s farani; eden od njih ga v imenu vseh slovesno pozdravi.

Prvi faran: Dragi naš sofaran, veliki misijonar in škof med Indijanci Friderik Baraga. Ponosni smo, da ste obiskali svojo krstno župnijo v Dobrniču na Dolenjskem. Dobrodošli med nami!

Friderika farani začnejo pozdravljati in vsak mu seže v dlan. Friderik jim prijazno odzdravlja. Nato se napoti proti krstnemu kamnu na drugem koncu odra, poklekne pred njim in moli.

Friderik: Kakšne milosti so mi bile dane, da sem smel postati tvoj otrok, Gospod! Tule, na tem krstnem kamnu sem se rodil za nebesa ter prejel službo oznanjevalca in misijonarja. *(Skloni glavo in v tišini premika ustrnice. Nato vstane in nagovori navzoče.)*

Friderik: Dragi slovenski bratje in sestre, v Ameriki, med Indijanci, so velike potrebe – ne le po denarnih sredstvih, ampak še bolj po novih misijonarjih. Mnogi Indijanci še čakajo, da jim nekdo pove veselo novico o odrešenju. Ali kdo od vas čuti v sebi klic, da z menoj odrine med Indijance in postane misijonar?

Fant: *(dvigne roko in se počasi približa)* Častiti gospod Baraga, že dalj časa razmišljam o duhovniškem poklicu. Sedaj pa sem prepričan, da me Bog vabi med Indijance. *(Veselo.)* Z veseljem pojdem z vami.

Friderik: *(veselo mu seže v roko)* Hvala Bogu in tebi. Gospodov vinograd dobiva novega delavca. *Počasi odidejo, na oder pridejo Črni volk in vnuka.*

Radoživa ptica: Omišomisan, povej, kako je bilo, ko se je Črna suknja vrnil nazaj v naše kraje, v Ameriko.

Mali grom: Po vsem tem, kar si nama že povedal, vidim, da je bil Črna suknja res poseben človek.

Črni volk: Prav imaš, poseben človek. In prav mogoče je, da bo kmalu pred vsemi ljudmi razglašen za svetnika.

Mali grom: Kaj pa to pomeni »svetnik«?

Radoživa ptica: Ali to pomeni, da se sveti v temi, tako kot kresničke?

Črni volk: *(se zasmeje)* Neee. Čeprav bi lahko rekli, da nam sveti s svojim zgledom. Svetnik je tisti, ki se ves daruje za druge in je čim bolj podoben Jezusu. In Črna suknja je vse svoje življenje posvetil nam, Indijancem, da bi nam oznanil evangelij ... Naj vama povem še eno njegovih zadnjih dogodivščin, ko je bil že zelo v letih in sam ni več zmogel dolgih poti.

4. prizor:

Friderik je na nosilih, ki jih nosita Govoreči škorec in še en Indijanec (lahko tudi več); oder je spet lahko »zasnežen«, ni pa nujno.

Govoreči škorec: Črna suknja, zunaj je mraz, vi pa bolni. Zakaj taka naglica, da moramo takoj na pot?

Friderik: *(počasi in utrujeno)* V oddaljenem kraju bodo postavili cerkev. Prosili so me, da blagoslovim temeljni kamen. Rad bi jim ustregel.

Indijanec: Pa je vredno v tem vremenu riniti na tako dolgo pot?

Friderik: Tudi Jezus je šel na Golgoto. Vredno je bilo umreti za vse nas. *(Ukazovalno.)* Pojdimo.

Indijanca na nosilih nosita Friderika gor in dol po odru, da se prikaže, da nekaj časa hodijo. Nato dospejo do cilja, kjer jih pričakajo drugi Indijanci. Ganjeni in veseli, da je prišel med njih, pozdravijo Friderika. Nato mu prinesejo velik kamen/opeko/kvader.

Friderik: *(vzame v roko blagoslovljeno vodo in kamen poškropi)* Naj bo blagoslovljen ta temeljni kamen in vsi, ki se bodo zbirali v tem svetišču, v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Vsi Indijanci: Amen. *Indijanci odidejo in s sabo odnesejo Friderika. Na oder pridejo Črni volk in oba vnuka.*

Mali grom: Ta dogodek me je kar spravil v jok. Koliko gorečnosti in želje je nosil v sebi Črna suknja. *(Proseče.)* Omišomisan, ali nama poveš še kaj o Črni suknji?

Črni volk: Oh, bibijens, sedaj sem vama povedal že skoraj vse.

Radoživa ptica: Ampak nisi še povedal konca zgodbe.

Črni volk: *(se nasmehne)* Konca zgodbe vama ne morem povedati. Ker ne obstaja. Črna suknja je do svojega zadnjega dneva na zemlji med nami govoril o Bogu. In to še bolj s tem, kar je počel, s svojim zgledom, kot s tem, kar je govoril. Ko je umrl, se je njegova zgodba preselila tja gor *(pokaže proti nebesom)*. Če ga posnemamo, pa se po nas lahko nadaljuje tudi še tukaj.

Radoživa ptica: Kako pa naj ga posnemamo? Saj so že vsi Indijanci v naši vasi krščeni.

Črni volk: To je že res. A še večji izziv je to, da vsak izmed nas živi kot kristjan, tako kot nas je učil Jezus. To pa pomeni, da drugim pomagamo, da smo pravični, da delamo za mir ... Da preprosto živimo Jezusov evangelij. Kakor ga je Črna suknja – Friderik Baraga. *(Kratko pomolči.)* Sta razumela?

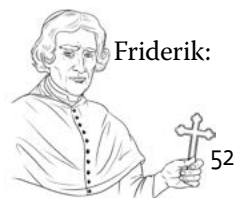
Mali grom: Mislim, da sva. Vprašanje pa je, ali so razumeli tudi tile belski otroci, ki so nam prisluškovali. *(Pomežikne proti publiki.)*

Radoživa ptica: Seveda so razumeli! Kdo ve, morda bo pa kdo od njih sledil zgledu Črne suknje in postal sodobni misijonar med Indijanci ali pa med katerimi drugimi ljudstvi, ki še niso slišala za Jezusa!

Mali grom: Kdo ve, mogoče pa res. Ampak pridi, odločil sem se: naučiti se morava prižgati pravi ogenj, da naju pozimi ne preseneti kakšna mrzla noč in bova nanjo pripravljena, tako kot je bil Črna suknja. *(Prime sestrico za roko, jo odvede z odra in spotoma otrokom pomaga v pozdrav.)*

Črni volk: *(se obrne proti otrokom)* Tako, to je bila moja zgodba o Frideriku Baragu ali o Črni suknji, kot smo mu pravili mi. Upam, da ste jo tudi vi pozorno poslušali in da ga zdaj bolje poznate. Ker je prav tako vaš, slovenski, kot je bil naš, indijanski. Naj nas oboje navdihuje s svojim zgledom in bodimo ponosni nanj. Pa čudovit dan vam želim še naprej. Govoril sem. Hovk.

Otroke pozdravi z indijanskim pozdravom, nato počasi odide v zaodrje, lahko pa tudi ob glasbi odpleše, tako kot so prvi dan priplesali na oder.

Molitve za otroke

V uvodnem dnevu naj bo tudi uvodna animacija. Letos je ideja, da so lahko molitve v ambientu Indijancev. Lahko jih izvajate zunaj na prostem (seveda pa lahko molite tudi v cerkvi), na dvorišču, še bolje je, če imate v bližini travnik in otroke posedate v krog. Sredi kroga naj se oblikuje manjši krog tistih, ki molitev vodijo, kitaristov in tistih, ki vodijo koreografijo pri petju, lahko pa so tudi v krogu skupaj z otroki, a naj potem ob posameznem elementu voditelj stopi v krog, da bo imel pozornost (kar razlaga in kaže).

Pri vsaki molitvi so vključeni tudi simboli dneva. Otroci s predmeti lažje obdržijo koncentracijo in zanimanje za dogajanje. Uvod k tem simbolom bodo Baragova misijonska pisma, ki jih je pisal svoji sestri Amaliji (lahko jih najdete v knjigi Baragova misijonska pisma, Družina, Ljubljana, 1983).

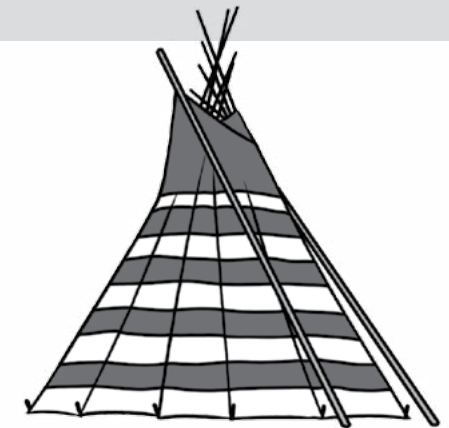
Voditelji molitve so lahko oblečeni v Indijance, da se s tem otroci lažje vživijo v čas in okolje, v katerem je Baraga živel. Baraga, ki piše pisma naj bo tudi »oblečen v Baraga« oz. je lahko kar Baraga iz zgodbe.

Ideja teh molitev ni le, da otroci molijo to, kar so se naučili, temveč, da se jim že pri molitvi vtisne sporočilo tega dneva in prispevajo tudi nekaj svojega, da sodelujejo in da molitev ne gre mimo njih. Ob tem želimo tudi, da so molitve ambientirane, kot je ambientiran oratorij, ker otroci do petega razreda svet in vero lažje dojemajo skozi zgodbo, domišljijo in igro.

Pri vsakem dnevu bo nekaj predlogov pesmi, priporočamo pa, da pesmi razporedite na začetek in konec, da pismo in simbol ostaneta povezana.

Molitveni kotiček

Priporočamo, da na začetku oratorija pripravite tudi molitveni kotiček, kjer bodo otroci z animatorji ali brez njih našli malo miru in tudi kaj zmolili. Ta kotiček lahko uporabite tudi pri katehezi, pri dramski igrici, kamorkoli ga boste že postavili. Ideja je, da je molitveni kotiček v obliki indijanskega šotor, v njem pa naj bo kakšna preproga, križ, rože, Marijin kip, po stenah so lahko nalepljeni citati iz Svetega pisma, iz dramske igrice, molitev, simboli dneva. V njem je lahko tudi svečka, ki jo med molitvijo prižgete (po molitvi pa ugasnete). Vsekakor pa bo ta indijanski šotor prišel prav pri zgodbi in molitvi drugega dne.

Uvod v molitev in molitev

Voditelj molitve in njegov(i) pomočnik(i) naj v začetku v indijanskih oblekah pritečejo med otroke in pojejo ter se veselijo (lahko tudi uporabite bobne, flavte itd.). Po nekaj minutah plesa pridejo do otrok in jim začnejo pripovedovati o misijonih v njihovih krajih.

Pripomočki indijanska oblačila za voditelja in Indijance (*Indijansko oblačilo si lahko naredite iz žaklja za krompir, na dnu naredite luknjo za glavo, na steni dve za roke in na vrhu zarezete trakce za okras. Ko si jo nadanete, si lahko z vrvjo ali usnjenim pasom naredite pas, oblečete kakšne rjave hlače, date malo barve na obraz in nekaj peres v lase.*); globus (*na njem je označeno, kje živijo danes slovenski misijonarji*); zemljevid Velikih jezer s kraji, kjer je živel Baraga

Predlogi pesmi Tu smo zbrani, Jezus; Stvarnik zemlje in neba; Ti si z menoj; Zdaj sem tu, moj Bog.

Voditelj (veselo): Otroci! Ne morete verjeti, kaj se je danes zgodilo! K nam je prišel človek z veselo novico! Veliki, vesela novica! A veste, kakšna? Govoril nam je o Bogu, ki je prišel na zemljo oznanjat, a plemena, ki so ga častila, so ga *ubila*! A on, Bog, je vstal od mrtvih in šel v nebo in pravi, da bo vedno z nami! Poznate tega Boga? Ste že govorili z njim? Nas je tisti človek naučil, da se lahko prek molitve pogovarjamo z njim!

Dajmo, molimo skupaj, da bo Bog med nami!

Mi, "Indijanci", smo radi skupaj kot družina, zato dajmo skupaj oblikovati krog in se usedimo (*posedete otroke v krog*).

Voditelj vzame velik globus sveta, na katerem je označeno kje živijo slovenski misijonarji danes (<http://www.missio.si/datoteke/misijonarji%20po%20državah.pdf>) - v 26-ih državah sveta. Lahko je označeno z barvnimi lističi ipd. S posebno ali bolj opazno barvo, naj bo označen Michigan, kjer je bil Baraga (ta globus bi bil kasneje vedno prisoten na oratoriju). Da bo vidno, kam vse je Baraga potoval, naj bo predel okoli Velikih jezer povečan na plakatu - torej skozi ves oratorij imamo globus in zemljevid Velikih jezer. Vsak dan se lahko nariše stopinje iz kraja, kjer je bil Baraga v prejšnji zgodbi, do kraja, kjer je v zgodbi današnjega dne - če je v enem dnevu več krajev, potem se nariše potka med več kraji.)

Križ

Pesem

Vsi (*vzpodbudimo, da se to molitev naučijo vsi otroci in animatorji na pamet*):

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.

Pošlji svojega Duha in prerorjeni bomo in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Molitev (*povabi otroke, da se primejo za roke*)

Voditelj: V tem tednu bomo spoznali misijonarja Friderika Baraga. Danes se bomo ustavili v molitvi ob slovenskih misijonarjih in misijonarkah po vsem svetu. Gotovo jih, vsaj starejši, nekaj poznate (*otroci lahko naštejejo*). Za tiste, ki jih poznamo, in za tiste, ki jih ne poznamo, bomo sedaj zmolili Zdravamarijo, da bi vedno z veseljem živeli svoj misijonski poklic, kot ga je živel Friderik Baraga.

Zdrava Marija ...

Voditelj: Bog, hvala ti, da si nekoč opogumil svoje učence. Hvala ti, da si danes z misijonarji po vsem svetu. Hvala ti, da tudi nas kličeš. Prosimo te za blagoslov in varstvo v naših življenjih. Spodbujaj nas, da bomo misijonarji v tem tednu oratorija in tam, kamor nas pošiljaš.

Oče naš ...

Pesem

Slava Očetu ...

Božji služabnik, Friderik Baraga - prosi za nas!

Križ

1. dan: ODLOČITEV

Pripomočki podolgovati listki ali kartončki, pisala, spenjač/selotejp, križ, smerokazi: običajni smerokaz, drog in na njem dve puščici, markacija, prometni znak, ki kaže smer proti nekemu kraju (*predlog: na plakat narišete avtocestni znak za izvoz v vaš kraj*), smerokaz za izhod, ki ga najdemo v javnih ustanovah.

Predlogi pesmi Daj mi roko, moj brat; Zdaj sem tu, moj Bog; Mnogo sem prehodil poti; Jezus se ob morju ustavi; Življenja radost

Križ

Pesem

Vsi (*vzpodbudimo, da se to molitev naučijo vsi otroci in animatorji na pamet*):

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.

Pošlji svojega Duha in prerorjeni bomo in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Baraga piše pismo in ga sproti bere

Preljuba Amalija!

30. november 1830, 6. pismo

Danes ti zadnjikrat pišem v Evropi, kakor je tudi današnji dan zadnji, ki ga bom vsega preživel v Evropi. Jutri proti popoldnevu, če bo božja volja, bom odjadral od tod in se najbrž za vedno poslovil od tega dela sveta. Moja preljuba sestra, ne morem Ti povedati, s kako veselimi občutki, s kako neizrekljivimi čustvi zahvale do svojega neskončno dobrega nebeškega Očeta sem se vkrcal na ladjo, da pohitim proti svojemu cilju. Srečno doseči ta cilj je največja milost, ki jo Bog lahko podeli duhovniku. Oh, ko bi se za sveto misijonsko službo mogel prav kmalu usposobiti! /.../ Zbogom in molite zame!

Voditelj: Na sredino kroga postavimo različne smerokaze: čisto običajnega, drog in na njem dve puščici, markacijo, prometni znak, ki kaže smer proti nekemu kraju (*predlog: na plakat narišete avtocestni znak za izvoz v vaš kraj*), lahko dodate tudi smerokaz za izhod, ki ga najdemo v javnih ustanovah. Kaj vse je smerokaz? Ko odgovorijo, da je vse,

jim pokažete križ. Ali je tudi križ lahko smerokaz? Če rečejo DA, jih sprašujete naprej, drugače poveste vi. Zakaj je križ smerokaz in kam kaže?

Križ je obrnjen navzgor in je smerokaz, ki nam kaže proti nebesom. Mogoče ga ne vidimo povsod, lahko da kdaj izgubimo pravo smer, ampak ta smerokaz je najpomembnejši v našem življenju. Zato je pomembno, da v življenju sprejemamo dobre odločitve, odločitve za Boga. Sedaj bomo na listke napisali vsaj eno dobro odločitev, ki smo jo naredili in nas pelje bliže k Bogu. Iz listkov bomo naredili verižico, da tega smerokaza, ki nam kaže pot, ne zgrešimo. *Vsakemu otroku damo en podolgovat listek in pisalo (pozorni smo na otroke, ki še ne znajo pisati; animatorji jim pomagajo napisati/sami narišejo risbo kot odgovor na vprašanje). Ko napiše ali nariše dobro odločitev, jo prinese na sredino h križu, kjer jih voditelji zlepijo ali spnete s spenjačem v obročke in jih skupaj vežete v verigo, ki pa naj ima začetek na križu - če je kakšen kaveljček ali kaj podobnega, lahko pa že prej zalepite gor eno zanko iz vrvi ali papirja in potem na to vklenete verigo. Ta veriga naj se tudi zaključi pri križu, da bo nastala ogrlica.*

Molitev (se primemo za roke):

Dobri Bog, Pred tebe polagam naše dobre odločitve, ki nas vodijo k tebi. Daj, da bi znali upoštevati smerokaze v svojem življenju, da se bomo znali prav odločati. Prosimo te, naj nam pri tem pomagajo naši angeli varuhi.

Sveti angel ...

Pesem

Slava Očetu ...

Božji služabnik, Friderik Baraga - prosi za nas!

Križ

2. dan: KULTURA

Pripomočki indijanski šotor, indijansko oblačilo za voditelja, na plakat narisano veliko srce, nekaj barv - najbolje tempera za prstne odtise

Predlogi pesmi On nosi cel svet; Danes je dan (v več jezikih); Oče, združi nas

Križ

Pesem

Vsi (vzpodbudimo, da se to molitev naučijo vsi otroci na pamet):

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.

Pošlji svojega Duha in prerorjeni bomo in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Baraga piše pismo in ga sproti bere

Draga Amalija!

10. marec 1832, 14. pismo

Za danes naj dodam samo še nekaj nadaljnjih črtic o tej deželi:

Indijanci tega področja so srečno, mirno in svobodno ljudstvo. Nimajo nobenih postav, ker so od vlade Združenih držav popolnoma neodvisni; krščeni Indijanci pa radi

in zvesto izpolnjujejo evangelijske zapovedi. Misijonarja zelo spoštujejo in neverjetno ubogajo, kar mi je prav nemalokrat v spodbudo.

Moli zame in za njih, da bodo dobro ljudstvo, zvesto našemu usmiljenemu Bogu. (Dodano, za smiselni zaključek odlomka.)

Voditelj: Nekatera plemena iz naše dežele so nomadi. Oni hodijo iz kraja v kraj in tam ostanejo nekaj časa. Da ne rabijo vsakič graditi novoh hiš in jih potem podirati ali zapustiti, nosijo svoje domove s seboj. To so šotori, narejeni iz živalske kože in lesenih palic.

Ali veste, kaj je najbolje pri teh šotorih? Ko je zunaj mrzlo, je notri lepo toplo, ko pa je vroče poletje, pa se gremo vanj lahko ohladit. Daje nam tudi zavetje ponoči, ko je zelo močan dež. V takih šotorih je bil mir in gradili smo prijateljstvo ter se trudili, da smo v teh šotorih gradili prijateljstvo tudi s tujci, ki nas nomadov niso poznali, ki niso poznali naše kulture.

Naj bo tudi ta šotor, ki stoji tam (pokaže na šotor, ki je molitveni kotiček), naš simbol sprejemanja in prijateljstva z ljudmi drugih kultur, ki puščajo v naših srcih svoj odtis. Sedaj bomo vsi, ki smo tu in prihajamo iz različnih družin, pustili odtis v srcu našega oratorija in to srce položili v naš šotor, molitveni kotiček, kjer je vedno vsak dobrodošel.

Na sredino prinesemo na plakat narisano veliko srce in nekaj barv - najbolje tempera. Vsak otrok naj pomoči prst (palec) v barvo in ga odtisne v srce. To srce potem položimo pred križ/kip, oz. kar boste imeli v molitvenem kotičku. Nad srcem lahko piše stavek/geslo oratorija itd.

Molitev (se primemo za roke):

Dobri Bog, pred tabo smo otroci in mladi, različnih velikosti, barv las, oči... Prihajamo iz različnih družin, smo različnih starosti, a smo skupaj, se spoznavamo in nad nami se razprostira velik šotor prijateljstva s teboj. Daj, da ne bomo pozabili, da si nas ti vse poklical k sebi, na ta oratorij, da nas naučiš, da smo vsi ljudje tvoji otroci in nas kličeš, naj bomo med sabo prijatelji. Naj nam pri tem pomaga tudi tvoja in naša mati Marija.

Zdrava Marija ...

Pesem

Slava Očetu ...

Božji služabnik, Friderik Baraga - prosi za nas!

Križ

3. dan: KRST

Pripomočki blagoslovljena voda

Predlogi pesmi Poglejte, kakšno ljubezen; Nebeški Jeruzalem; Znova se lahko rodiš; O, srečni dan (Oh happy day v slovenščini)

Križ

Pesem

Vsi (vzpodbudimo, da se to molitev naučijo vsi otroci na pamet):

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.

Pošlji svojega Duha in prerorjeni bomo in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Baraga piše pismo in ga sproti bere

Preljuba Amalija!

3. november 1834, 27. pismo

Prejšnji teden sem prebil na obisku misijona svetega Jožefa v Maskigongu, kjer vselej najdem nenavadno veliko tolažbe in duhovnega veselja, ko vidim veliko gorečnost, s katero se ti dobri Indijanci oklepajo krščanske vere.

Takrat sem imel pet krstov, ob katerih mi je bil zlasti eden v veliko tolažbo. H krstu se je prijavilo neko sedemnajstletno dekle. Ko sem to izvedel, da njen oče nasprotuje krstu in ji grozi, da ji bo odrezal obe ušesi, sem dekle zelo resno in izrecno vprašal, ali kljub tej grožnji svojega nekrščanskega očeta želi prejeti sveti krst in postati kristjana, je s krepkim glasom odgovorila, da je nepreklicno odločena postati kristjana. Na dan mojega odhoda iz Marskigonga je prejela dolgo zaželeno milost duhovnega prerojenja. Vsako krščansko srce bo začutilo, da tale doživljaj daleč odtehta napore misijonskega popotovanja.

Voditelj/duhovnik (če je možno, naj ta del vodi duhovnik ali diakon):

Po večini se ne spomnimo svojega krsta. Pri krstu postanemo Božji otroci. Na osnovi krsta smo prejeli trojno Kristusovo službo: duhovniško, preroško in kraljevsko.

"Duhovniško službo" izvršujemo tedaj, ko po Jezusovem zgledu darujemo vse svoje življenje (*darovanje*).

"Preroško službo" izpolnujemo tako, da živimo po veri doma, na ulici, na družbenih omrežjih, v šoli ... (*pričevanje*).

"Kraljevsko službo" pa uresničujemo, kadar se trudimo za »nenavezanost« in se s svetim življenjem borimo proti grehu (*svoboda*).

(*Prim. Marjan Turnšek, Ognjišče (2017) 2, str. 46*)

Vidite, kako dragocen je krst! Krst je posebno, neizbrisno znamenje. Moramo ga ohranjati, kar pomeni, da moramo vzeti resno to, kar smo obljubili pri krstu (*oz. so za nas obljubili naši starši*). Prav zato jih bomo sedaj izpovedali (*krstne obljube lahko obnovimo tudi pri sveti maši*):

V: Se odpoveste grehu, da boste živeli v svobodi Božjih otrok?

O: Se odpovem.

V: Se odpoveste zapeljivosti zla, da bi vam ne gospodoval greh?

O: Se odpovem.

V: Se odpoveste hudemu duhu, ki je začetnik in vzrok greha?

O: Se odpovem.

V: Verujete v Boga Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje?

O: Verujem.

V: Verujete v Jezusa Kristusa, njegovega edinega Sina, našega Gospoda, ki je bil rojen iz Device Marije, umrl in bil v grob položen, vstal od mrtvih in je sedaj v Božji slavi?

O: Verujem.

V: Verujete v Svetega Duha, v sveto Katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, vstajenje mesa in večno življenje?

O: Verujem.

Okrog naj gre nekaj animatorjev s posodicami blagoslovljene vode. Voditelj razloži, zakaj potuje okrog blagoslovljena voda. Vsak otrok naj vanjo pomoči prst in se pokriža (medtem pesem - posnetek O, srečni dan). Če se zdi glede na skupino primerno, lahko pokrižajo levega in desnega soseda - v znamenje tega, da smo s krstom postali bratje in sestre.

Pesem

Slava očetu ...

Božji služabnik, Friderik Baraga - prosi za nas!

Križ

4. dan: NENAVEZANOST

Pripomočki računalnik, telefon, igrače, prazna steklenica, sladkarije, ličila, denar ali kaj drugega, kar ovira naše vsakodnevno delovanje, peresa (toliko kot je otrok in animatorjev)

Predlogi pesmi Bojim se samote; Ta pot je kratka; Znova se lahko rodiš; Školjke; Jezus je pot

Križ

Pesem

Vsi (*vzpodbudimo, da se to molitev naučijo vsi otroci na pamet*):

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih

in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.

Pošlji svojega Duha in prerojeni bomo

in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Baraga piše pismo in ga sproti bere

Preljuba Amalija!

24. januar 1846, 55. pismo

Ko sem prispel v vas, sem zvečer povabil vse moške, naj pridejo v poglavarjevo koč, ki je zelo prostorna. Prišli so vsi. Dolgo sem jim govoril in jim med drugim predlagal, naj se preselijo v L Anse (kjer je moja misijonska postaja) in naj zapustijo svoj kraj, kamor jim trgovci s krznom prinašajo strašno veliko žganja, medtem ko bodo tukaj v L Ansu, kjer so vsi

Indijanci kristjani, pred tem skrajno pogubnim strupom popolnoma varni. Nekateri so mi takoj obljubili, da se bodo prihodnje poletje preselili v moj misijon in postali kristjani. Drugi pa so dejali, da bodo še premislili in se prihodnjo pomlad odločili, ali ostanejo v svojem kraju, ali pa pridejo v moj misijon. Iskreno se zahvaljujem Bogu za to, kar je že storil v srcih nekaterih tamkajšnjih Indijancev, in ga vsak dan prosim, naj še vsem drugim vdahne isto dobro mišljenje.

Voditelj: Na sredino kroga postavimo en računalnik, telefon, igrače, kakšno steklenico, sladkarije, ličila, denar ali kaj drugega, kar ovira naše vsakodnevno delovanje.

Otrokom pokažemo vsako izmed stvari in jim razložimo, kako je lahko vsaka koristna (računalnik, da napišemo kakšno seminarsko, telefon, da smo v stiku s prijatelji, sladkarije kot nagrada, denar, da kaj koristnega kupimo ali damo v dobrodelne namene itd.). Vsaka izmed njih je lahko tudi škodljiva, če se nanjo preveč navežemo - igramo preveč igrice, se prenajedamo s sladkarijami, zapravljamo denar za nepotrebne reči itd.

Zato moramo vedno gledati in imeti zdravo mero, da te stvari ne zasenčijo naših odnosov z Bogom in ljudmi. Biti moramo nenavezani kakor ptice.

Nato otrokom pokažete pero. Pero je lahko, ni zasvojljivo, je pa zelo pomembno za ptice, saj z njimi lahko letijo. Vsak naj si vzame eno pero in si ga zatakne za kartonček/majico/torbo, lahko si ga zalepi in naj ga spominja na to, da so v življenju pomembni odnosi, ki jih gradimo z Bogom in med ljudmi, in ne predmeti, s katerimi smo hitro zadovoljni, a ostanemo sami in prazni.

Molitev: Dobri Bog, pred tabo polagamo vse stvari, ki jih imamo v življenju. Vso elektroniko, računalnik, telefon, TV, vse igrače, vse dobrrote, denar... Daj, da bi nam ti predmeti služili in nas usmerjali k tebi in k sočloveku. Daj, da bomo kakor ptice, ki preprosto s tem, kar so in kar imajo, hvalijo Boga, ki jih je ustvaril. Naj bomo čim bolj nenavezani na stvari in prepuščeni tvoji volji, saj le ti veš, kaj je za nas dobro.

O Gospa moja ...

Pesem

Slava Očetu ...

Božji služabnik, Friderik Baraga -prosi za nas!

Križ

5. dan: GOREČNOST

Pripomočki	ogljje/žerjavica, zrna kadila, indijansko oblačilo za voditelja
Predlogi pesmi	Svetel plamen; Odpri mi oči srca; Kakor plamen živ; Sveti Duh, pridi in vžgi

Križ

Pesem

Vsi (vzpodbudimo, da se to molitev naučijo vsi otroci na pamet):

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.

Pošlji svojega Duha in prerorjeni bomo in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Baraga piše pismo in ga sproti bere

Draga Amalija!

3. november 1834, 27. pismo

Prejšnji teden sem prebil na obisku misijona svetega Jožefa v Maskigongu, kjer vselej najdem nenavadno veliko tolažbe in duhovnega veselja, ko vidim veliko gorečnost, s katero se ti dobri Indijanci oklepajo krščanske vere. V tem letnem času jih ni v njihovi vasi, marveč živijo raztreseni v notranjosti dežele, da bi naložili kaj več divjačine, katere dragocena krzna s trgovci krzna potem zamenjajo za obleko, puške in druge potrebščine. Nekateri so štiri, drugi čelo šest dni hoda daleč od svoje vasi. Kljub tej veliki oddaljenosti in naporni poti, so se vsi določenega dne, ko sem jim bil obljubil, da jih obiščem, zbrali na kraju, kjer je kapela svetega Jožefa. Ko sem jih ob svojem prihodu našel že vse zbrane, je njihova gorečnost tudi mene čudovito spodbudila.

V sredini naj bo prižgan ogenj ali pa naj bo žerjavica. Naj tli, a naj se ne razžari preveč.

Voditelj: Česa smo mi najbolj veseli? Otroci, česa se vi najbolj veselite? (*Spodbudi jih k sodelovanju in naj naštejejo nekaj stvari.*) Veste, česa pa se Indijanci najbolj veselimo? Svojih prijateljev, ko jih vidimo po dolgem času. Usedemo se okoli ognja, se pogovarjamo in pripovedujemo, kaj se nam je kdaj zgodilo. Včasih drug drugega tudi prosimo za nasvet ali kakšno dobrino in si radi pomagamo. V nas kar tli ogenj, ko pričakujemo srečanje, še bolj pa, ko smo skupaj.

Sedaj smo tu tudi mi z našim prijateljem Jezusom in je tu za nas, da se mu zahvalimo za to, kar imamo, in da ga tudi prosimo za tiste stvari, ki so nam pomembne, za katere gorimo. Zato bo sedaj vsak dobil zrno kadila (*razdelite*). Sedaj pa pomislimo na vse stvari, zaradi katerih smo veseli, in se za njih zahvalimo (*nekaj trenutkov tišine*). Prosimo Gospoda za stvari, ki jih nosimo v svojih srcih. Ko boste to prošnjo imeli, pridite do ognja/žerjavice in vanj/nanjo vrzite zrno kadila, da se bo širil prijeten vonj.

(Ko vsi otroci vržejo svoje zrno, se molitev nadaljuje. Vmes je lepo, če nekdo nežno igra kitaro.)

Pesem

Slava Očetu ...

Božji služabnik, Friderik Baraga -prosi za nas!

Križ

Kateheze za udeležence

SKUPNI UVODI

1. dan: Odločitev

Za prizor potrebujemo dva otroka. Vsak pride z ene strani odra. Otrok 1 ima nahrbtnik, saj se ravno vrača z oratorija. Srečata se na sredini odra.

Otrok 1: Živijo! A veš, da smo na oratoriju dobili seznam dejavnosti za naslednje leto in se moramo v enem tednu odločiti, na katere bomo hodili?

Otrok 2: O, super. Katere dejavnosti pa imaš na voljo?

Otrok 1: (iz nahrbtnika vzame seznam dejavnosti) Ooo, veliko jih je: pevski zbor, ministriranje, Slomškovo bralno priznanje, Mavrično-katehetske igre, dramska skupina, modeliranje, nogomet, odbojka, košarka, kuhanje, računalništvo ... Veš, kar preveč izbire je. Jaz bi hodil kar na vse dejavnosti, saj me zanima tako veliko stvari ... Ampak vem, da ne bom imel dovolj časa za vse. Izbral bi si največ tri.

Otrok 2: Uf, to bo pa kar težka odločitev.

Igralca odideta. Po koncu prizora je zelo pomembno, da se voditelj z otroki pogovori o tem, kaj se je zgodilo, kako bi oni rešili to dilemo, kaj bi se zgodilo, če se otrok 1 ne bi pravočasno odločil, kaj bi oni svetovali otroku 1. Pomembno je poudariti vrednoto odločitve.

*Voditelj naj v nadaljevanju predstavi simbol - smerokaz. Smerokaz nam kaže dve različni poti, kjer se je treba odločiti in izbrati eno. Na koncu naj otrokom predstavi (pokaže in pritrdi) puščico dneva, ki je vzeta iz Svetega pisma. Tokrat je **puščica dneva** »Le pogum, vstani ... kliče te!« Pomembno je, da prvi del na glas pove voditelj, drugi del pa za njim ponovijo otroci.*

2. dan: Kultura

Za prizor potrebujemo dva otroka. Vsak pride z ene strani odra. Otroka imata na hrbtnih šolski torbi, saj se ravno vračata iz šole. Srečata se na sredini odra.

Otrok 1: Živijo!

Otrok 2: Aaniin (izg. anin)!

Otrok 1: A-n-i-n kaj!? Kaj pa je to ena čudna beseda?

Otrok 2: Tako se pozdravljajo Indijanci! Mar tega nisi vedel? Si mislil, da se po celem svetu pozdravljajo z »dober dan«?

Otrok 1: To ne, saj hello, hallo, buon giorno sem že slišal, ampak takšne čudne besede pa res še ne.

Otrok 2: Ne razlikujemo se samo po jezikih, ki jih govorimo, ampak tudi po načinu oblačenja, prehranjevanja, praznovanja in še veliko drugih stvari.

Otrok 1: A res? Tega pa nisem vedel!

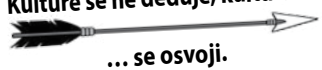
Otrok 2: Morda pa še kaj novega izveš ob pozornem spremljanju naslednjega posnetka. Predvaja posnetek.

Igralca odideta. Po koncu prizora je zelo pomembno, da se voditelj z otroki pogovori o tem, kaj se je zgodilo, ali poznajo še kakšno besedo v tujem jeziku, ali pa kakšen slovenski/tuj običaj. Pomembno je poudariti vrednoto kulture.

Simbol za to vrednoto je indijanski šotor. Šotor je prepoznaven simbol Indijancev in prikazuje njihov način življenja, njihovo kulturo. Na koncu voditelj predstavi **puščico dneva** »Kulture se ne deduje, kultura ... se osvoji.« Pomembno je, da prvi del na glas pove voditelj, drugi del pa za njim ponovijo otroci.

Kulture se ne deduje, kultura ...
... se osvoji.

Nekaj primerov videoposnetkov, lahko izberete tudi katerega drugega. Pomembno je, da si animator, ki vodi pogovor o odigranem prizoru, predhodno ogleda videoposnetke, saj so ti v angleškem jeziku, zato je pomembno, da pozna njihovo vsebino. Tako jo lahko pojasni otrokom, ki še ne razumejo angleščine.

Posnetek 1: https://youtu.be/ni_at59TzMA

Posnetek 2: youtu.be/M4JEw3yFVGw

Posnetek 3: youtu.be/hTxKv5n5M2Y

3. dan: KRST

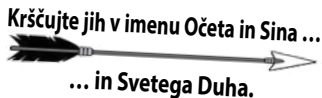
Za prizor potrebujemo dve osebi. Pogovarjata se po telefonu.

Otrok: Živijo! A imaš danes popoldne kaj časa? Nov film je v kinu, a ga greva gledat?
Animator: Na žalost danes nimam časa. Kaj pa če greva naslednji teden?
Otrok: Lahko. Zakaj pa danes ne moreš?
Animator: Veš, danes greva z mami kupit krstno svečo za mojo sestrično.
Otrok: Kaj gresta kupit? Zakaj tvoja sestrična potrebuje svečo?
Animator: V nedeljo gre moja sestrična h krstu in pri tem obredu duhovnik prižge krstno svečo, ki predstavlja luč večnega življenja. Moja mami bo njena botra, zato jo greva midva danes kupit.
Otrok: Čakaj, čakaj, čakaj. Krst, luč večnega življenja, botra ... same čudne besede. Ničesar ne razumem. Kaj vse to pomeni?
Animator: Sveti krst je zakrament, ko uradno postaneš član Cerkve. To je zelo slovesen dogodek. Več o tem pa boš izvedel danes pri katehezi.

Igralca odideta. Po koncu prizora je zelo pomembno, da se voditelj z otroki pogovori o tem, kaj se je zgodilo, ali poznajo svojega krstnega zavetnika, ali poznajo pomen krstne sveče, belega oblaka, botra, ali poznajo svojega krstnega botra ... Pomembno je poudariti vrednoto krsta.

Kot **simbol** nas tokrat spremljajo krplje (čevlji za hojo po snegu), ki držijo človeka nad snegom, da se ne pogreza vanj. Podobno nam tudi krst omogoči, da se ne pogreznemo v greh oz. se iz izvirnega greha izkoplamo. Po krstu lahko z Božjo pomočjo hodimo za Kristusom. Na koncu voditelj predstavi **puščico dneva** »Krščujte jih v imenu Očeta in Sina ... in Svetega Duha.« Pomembno je, da prvi del na glas pove voditelj, drugi del pa za njim ponovijo otroci.

Krščujte jih v imenu Očeta in Sina ...
... in Svetega Duha.

4. dan: Nenavezanost

Za prizor potrebujemo dva animatorja. Vsak pride z ene strani odra. Animator 1 se z žalostnim izrazom na obrazu in v počasnem koraku vrača iz šole. Srečata se na sredini odra.

Animator 2: Zakaj se pa danes tako nejevoljno vlečeš iz šole?

Animator 1: Ah, sploh ne sprašuj. Veš kaj se mi je zgodilo? Danes zjutraj mi je padel telefon na tla in se pokvaril!

Animator 2: A, slabo. In kaj nameravaš sedaj storiti?

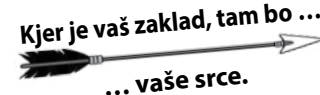
Animator 1: Sploh ne vem, kaj bom doma počel celo popoldne in jutri v šoli med odmori. Kaj bom, če hitro ne dobim novega telefona?

Animator 2: A ti res misliš, da je življenje brez telefona tako grozno?

Igralca odideta. Po koncu prizora je zelo pomembno, da se voditelj z otroki pogovori o tem, kaj se je zgodilo, kako bi se oni odzvali, če bi se jim pokvaril telefon. Pomembno je poudariti vrednoto nenavezanosti.

Simbol dneva je ptica. Ptica se lahko sama odloči, kam bo poletela. Je svobodna in je nič pri tem ne ovira. **Puščica dneva** je tokrat »Kjer je vaš zaklad, tam bo ... vaše srce.« Pomembno je, da prvi del na glas pove voditelj, drugi del pa za njim ponovijo otroci.

Kjer je vaš zaklad, tam bo ...
... vaše srce.

5. dan: Gorečnost

Za prizor potrebujemo dva animatorja. Vsak pride z ene strani odra. Animatorja imata na hrbtih šolski torbi, saj se ravno vračata iz šole. Srečata se na sredini odra.

Animator 1: Živijo! A veš, da sem včeraj dobil nov računalnik?

Animator 2: A res?! Katerega pa?

Animator 1: Tistega, ki sva ga zadnjič videla v trgovini.

Animator 2: Vau! Ta je pa res carski!

Animator 1: Pridi z mano domov, danes popoldne imam čas in lahko skupaj igrava igrice.

Animator 2: Hmm. Veš, zelo rad bi šel s tabo, ampak danes popoldne imam ministrantske vaje.

Animator 1: Saj si jih imel že v nedeljo po maši! Enkrat pa ja lahko manjkaš!

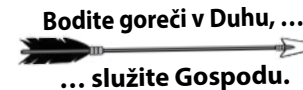
Animator 2: Župnik mi je rekel, da računa name, da postanem voditelj mlajših ministrantov, zato so vsake vaje zelo pomembne. Lahko pa pridem jutri.

Animator 1: Zmenjeno. Se vidiva jutri.

Igralca odideta. Po koncu prizora je zelo pomembno, da se voditelj z otroki pogovori o tem, kaj se je zgodilo, kako bi se oni odločili, če bi bili na mestu animatorja 2. Pomembno je poudariti vrednoto gorečnosti, ki pa ni le v hrepenenju po „prvih, voditeljskih mestih“, ampak da izpolnjujem svoje dolžnosti ter razne dejavnosti z odgovornostjo, ljubeznijo in veseljem.

Kot **simbol** nas tokrat spremlja ogenj, ki je simbol darovanja in izgorevanja za druge. Tudi mi smo povabljeni, da v srcih drugih s svojo gorečnostjo prižigamo plamen Božje ljubezni. Na koncu voditelj predstavi **puščico dneva** »Bodite goreči v duhu, ... služite Gospodu.« Pomembno je, da prvi del na glas pove voditelj, drugi del pa za njim ponovijo otroci.

Bodite goreči v Duhu, ...
... služite Gospodu.

VSEBINSKI PREREZ KATEHEZ

	Uvod	1. dan	2. dan
PUŠČICA DNEVA		»Le pogum, vstani kliče te!« (Mr 10, 49)	»Kulture se ne deduje, kultura se osvoji.« (prim. André Malraux)
VREDNOTA		ODLOČITEV	KULTURA
SIMBOL		Smerokaz	Indijanski šotor
SP – ODLOMEK		Jezus ozdravi slepega Bartimaja (Mr 10, 46–52)	Peter in Kornelij (Apd 10, 28–35; 44)
PISMA		6. pismo – 30. 11. 1830	14. pismo – 10. 3. 1832
CELOTEDENSKA DELAVNICA	Znanja starih indijancev		
CELOTEDENSKA IGRA	XXL Indijanska igra		
KATEHEZE	SPOZNAVNI CILJ	Otrok spozna, da se v življenju mora odločati in sprejeti posledice teh odločitev.	Otrok spozna, da je na svetu veliko različnih ljudi, a še vedno imamo z njimi skupne točke.
	DOŽIVLJAJSKI CILJ	Otrok doživi, da je Bog z nami v naših odločitvah.	Otrok doživi, da se lahko odnosi izboljšajo, če on stori prvi korak.
	DEJAVNOSTNI CILJ	Otrok je v tem dnevu pozoren na majhne odločitve.	Otrok poskuša različne stvari, na prvi pogled nezdružljive, spraviti v harmonijo.

VSEBINSKI PREREZ KATEHEZ

3. dan	4. dan	5. dan
»Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« (Mt 28, 19)	»Kjer je vaš zaklad, tam bo vaše srce.« (prim. Lk 12, 34)	»Bodite goreči v duhu, služite Gospodu.« (Apd 12, 11)
KRST	NENAVEZANOST	GOREČNOST
Krplje	Ptica	Ogenj
Jezus pooblasti učence (Mt 28, 16–20)	Skrb in strah (Lk 12, 22–34)	Pravila krščanskega življenja (Rim 12, 9–18.21)
27. pismo – 3. 11. 1834	55. pismo – 24. 1. 1846	27. pismo – 3. 11. 1834
Friderikove krplje		
XXL Indijanska igra		
Otrok spozna, da s krstom postane Božji otrok.	Otrok spozna, da nenavezanost prinaša srečo in svobodo.	Otrok spozna, da je Baraga misijonar do zadnjega diha.
Otrok doživi Božjo ljubezen, moč njegove milosti ter da je On njegov Oče.	Otrok doživi, da nas materialne stvari (zasvojenosti) omejujejo.	Otrok se zave pomembnosti motivacije za delanje dobrega.
Otrok se zahvali za Njegovo ljubezen in napiše Bogu svoje sporočilo.	Otrok se nečemu odpove.	Otrok si prizadeva, da bo misijonar tudi po končanem oratoriju.

1. dan: ODLOČITEV

Pesmi Odprem Sveto pismo, Hodi za menoj

Pripomočki prt, Sveto pismo (rdeče, str. 377), svečka, stoječi križ, vaza z rožicami, vžigalnice; 4 slike (za kot), 4 fotografije (skombinirane iz kotnih), trakci za na roko (zeleni, rumeni s simbolom medveda/orla, pisalo), risbe Bartimaja, računalnik in/ali projektor – vse za labirint (Bartimaj), labirint (udeleženeec)

IGRA ZA VZDUŠJE: Odloči se

V štiri kote sobe damo po eno sliko. V prvi kot sliko z rumeno barvo in v nasprotni kot sliko z zeleno barvo. V drugi kot sliko, ki predstavlja medveda, in v nasprotni kot sliko, ki predstavlja orla. Med koti ob stenah postavimo 4 fotografije, ki so sestavljene iz kotnih tem (medved v zeleni barvi, medved v rumeni in orel v zeleni ter orel v rumeni barvi). Otroke povabimo, da si ogledajo fotografije ob stenah, izberejo in ostanejo pri najljubši. Otrok nato pove svoje ime in animator jim podeli trakec z njihovim novim indijanskim imenom. Trakci naj bodo v zeleni in rumeni barvi z narisanim simbolom medveda ali orla. Ime je sestavljeno iz barve, živali in njihovega pravega imena ter zapisano v opčipvejskem jeziku (npr. Zeleni Medved Peter/Ozhaawashko Makwa Peter ali Rumena Orlica Ana/Ozaawi Migizi Ana).

VSTOPNO MESTO

Ta igra je služila za vstopno mesto. Animator vzame svoj trakec, ga pokaže drugim in začne pogovor. Poglejte, kaj sem izbral, katera fotografija mi je bila všeč. Jo da visoko v zrak. Odločil sem se za zeleno in medveda, zato imam zdaj zeleni trak s simbolom medveda in tudi novo indijansko ime. Vi ste se drugače odločili in zato imate drugačne trakce.

1. Ste se že kdaj morali odločati? O čem? Vam je kdo kdaj rekel, da se morate o nečem odločiti?
2. Kaj pa mamica in očka, ali se morata tudi kaj odločiti? Kakšne odločitve onadva sprejemata?
3. Vi ste se pri igri odločili, katera barva in žival vam je bolj všeč, in za posledico ste dobili nov trakec z indijanskim imenom. Ali vam je trakec všeč? Kaj pa vaše ime? Je vsem všeč ali komu morda ni?
4. Zakaj si dobil tak trakec, čeprav ti ni najbolj všeč? Ker sem se odločil, da bom izbral tisto fotografijo. Da točno tako je, tudi mi se v življenju nekaj odločimo in potem se nekaj zgodi. Vedno, ko se nekaj odločimo, potem sledi neka posledica. Te trakce z imeni bomo nosili do konca tega tedna.

OZNANILO

Ste že kdaj srečali slepega človeka? Po čem ga običajno najprej prepoznamo? Ali mislite, da so bili slepi ljudje tudi v času, ko je živel Jezus? Ja. V Svetem pismu je zgodba o slepem možu Bartimaju, ki je srečal Jezusa. Tudi on se je moral odločati in odločiti. Poslušajmo in pogledajmo si jo v slikah, da bomo slišali in videli, kaj se je zgodilo.

Zapojemo pesem **Odprem Sveto pismo**.

Na mizo pogrnemo prt, nanj položimo Sveto pismo, križ, vazo z rožami in svečo. Prižgemo svečo in preberemo odlomek: Mr 10, 46–52. Ko beremo odlomek, premikamo tudi slike na računalniku glede na to, kako je označeno v besedilu s S-i (omenjen odlomek natisnemo in damo v rdeče Sveto pismo ter tako beremo, zato ker je to Sveto pismo bližje predšolskim otrokom).

(Die Heilung eines Blinden bei Jericho, Biblische palette, Stiftung Docete Utrecht Holland)

		
⁴⁶ Prišli so v Jeriho. Ko je s svojimi učenci in s precejšnjo množico odhajal iz Jerihe,	je slepi berač Bartimáj, Timájev sin, sedel ob poti. ⁴⁷ In ko je slišal, da je to Jezus Nazarečan, je začel vpiti in govoriti:	»Jezus, Davidov sin, usmili se me!«
		
⁴⁸ Mnogi so ga grajali, naj umolkne, on pa je še glasneje vpil:	»Davidov sin, usmili se me!« ⁴⁹ Jezus je obstal in rekel:	»Pokličite ga!« Poklicali so slepega in mu rekli: »Le pogum, vstani, kliče te!«
		
⁵⁰ Odvrgel je svoj plašč, skočil pokonci in pohitel k Jezusu. ⁵¹ Jezus ga je vprašal:	»Kaj hočeš, da ti storim?« Slepi mu je dejal: »Rabuní, da bi spregledal!« ⁵² Jezus mu je rekel:	»Pojdi, tvoja vera te je rešila!« Takoj je spregledal
		
in šel po poti za njim.		

Slike v tišini še enkrat počasi pokažemo otrokom, da jih lahko še bolj ponotranjijo. Kaj ste videli in slišali, kaj se je zgodilo? Otroci obnovijo zgodbo. Z dodatnimi vprašanji jih vodimo do pravih zaključkov. Kdo je sedel ob poti? Slep Bartimaj. Kaj je storil, ko je slišal Jezusa? Začel vpiti in klicati Jezusa. Ga je Jezus poklical k sebi? Da. Kaj je Jezus vprašal Bartimaja? Kaj želi od njega. Kaj ga je prosil Bartimaj? Da bi spet videl. Mu je Jezus vrnil njegov vid? Da. Zakaj? Ker je imel Bartimaj močno vero. Kam je potem Bartimaj šel? Za Jezusom.

Bi si ti tudi želel videti Jezusa? Da. Če bi ti drugi govorili, da bodi tiho in ga ne kličeš več, ali bi ga še vedno klical? Zakaj? Kaj bi mu rekel? Kaj bi prosil Jezusa? Bartimaj mu je, ko je spregledal, sledil. Bi ti tudi sledil Jezusu? Misliš, da Jezus tudi tebe kliče, da se odločiš in prideš k njemu, kot je to storil Bartimaj?

MOLITEV

Prebrali in ogledali smo si zgodbo o slepem Bartimaju, ki je na koncu spregledal in se odločil, da bo hodil za Jezusom. Tudi nas Jezus vedno znova kliče. Kako? Po imenu. Zdaj skupaj zmolimo tako, da odgovorimo Jezusu. Vsak bo povedal svoje ime in rekel, npr.: »Meti tukaj. Slišim te, Jezus, in grem za teboj.« – Ob tem se lahko pokaže geste; npr. roko na uho in korakanje na mestu.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

»Meti tukaj. Slišim te, Jezus, in grem za teboj.« Vsi otroci povedo svoje ime in odgovorijo na Jezusov klic. Zahvalimo se skupaj Bogu, ki nas vedno spremlja pri naših odločitvah in nas vedno znova kliče na pravo pot.

Očenaš ...

Hvala ti, Oče, da si vedno ob nas.

Skupaj zapojmo še pesem, ki nas spomni na odločitve, ki so jih naredili Jezusovi učenci.

Pesem: **Hodi za menoj/Jezus moj, ljubim te**

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu ...

Marija, Pomoč kristjanov, prosi za nas.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha ...

DEJAVNOST 1

Katere manjše odločitve so potrebne, da Bartimaj najde pot do Jezusa? Tudi mi bomo danes poskušali biti podobni Bartimaju. Na kakšen način bomo iskali Jezusa, prijateljstvo z njim? Da se bomo lepo igrali z drugimi otroki, da bomo sodelovali s petjem ... Otroci rešijo narisano igro labirint (bolj enostavna). Na začetku je Bartimaj na cilju Jezus.

DEJAVNOST 2

Tudi tebe vsak dan čaka podobna pot odločanja. Otroci rešijo narisano igro labirint. Na začetku ime otroka na cilju Jezus. Vmes so osebe (lačni, žejni, bolni, ljudje, ki rabijo pomoč), tudi posebnosti iz oratorija. Na poti je tudi cerkev, oltar, prijatelji. Danes boš hodil na oratoriju to pot. Male odločitve so pomembne na poti, da prideš do cilja. Pomembno je, ali zaviješ levo ali desno; da pomagaš prijatelju na oratoriju, poslušas animatorje, si prijazen do vseh, ki jih srečaš. Tako boš lažje našel pot do Jezusa. Uspešno pot pri sprejemanju odločitev ti želimo.

2. dan: KULTURA

Pripomočki prt, Sveto pismo (rdeče, str. 480, 481), svečka, stoječi križ, vaza z rožicami, vžigalice, fotografije (za igro; fant, punca, frizure, letni časi, igrače, živali, hrana, znamenitosti), slika Jezusa, jabolko za vse udeležence, stvari za dejavnost (časopisni papir, darilni papir, aluminijasta folija, palčke za lučke itd.)

Pesmi Odprem Sveto pismo, Jezus ljubi vse otroke

IGRA ZA VZDUŠJE: Kje sva enaka?

Na tla razporedimo slike (frizure: kratke/dolge; barve las: črne/rjave; letne čase: morje/sneg; igrače: žoga/barvice, živali: kužka, mucke, ribice; hrano: potica/hamburger; znamenitosti: kitajski zid, Eifflov stolp; igrače: barbika, avto, kocke; zanimanje: note, nogometna žoga). Fotografije, ki se navezujejo na isto vprašanje, naj bodo nasprotno ležeče, da bo dovolj prostora za izvajanje igre. Stojimo v krogu. Nato sledijo vprašanja, na katera otroci odgovorijo tako, da stopijo v bližino fotografije, ki predstavlja njihov odgovor.

Vprašanja: Imaš črne ali rjave lase (eni imajo drugo barvo in ostanejo brez fotografije – nič hudega)? Imaš dolge ali kratke lase? Imaš raje morje ali sneg? Če izbiraš, bi raje izbral žogo ali barvice? Kaj bi raje imel doma, kužka, mucko ali ribico? Kaj imaš raje, potico ali hamburger? Kaj ti je bolj všeč, kitajski zid ali Eifflov stolp? Se raje igraš s kockami, avti ali barbikami? Kaj imaš raje, glasbo ali šport?

VSTOPNO MESTO

Druga igra je že vstopno mesto. Otroci, ali stojite vsi skupaj ali narazen? Narazen. Zakaj? Nekomu je všeč šport, drugemu pa glasba. Torej nimamo vedno istih želja? Ne. Po čem vse se lahko razlikujemo? Barvi las, dolžini las, barvi kože, obleki, glasu, kaj imamo radi ...

Ali ste bili v tej igri ves čas sami zraven fotografije? Ne. Ste bili vedno z istimi otroki? Ne. Zakaj? Ker smo si med seboj različni. Ali ste dobili soseda, ki se je postavil k vam k fotografiji, ki ste jo vi izbrali? Ja. V zgodbi smo slišali, da je Friderik spoznal indijanskega poglavarja. Po čem vse sta se poglavar in Friderik razlikovala? Po barvi kože, jeziku, govoru, pisavi, navadah. Kaj sta imela skupnega? Oba sta bila človeka, rada sta imela ljudi, spoštovala sta drug drugega in se poslušala.

OZNANILO

Skupaj preberimo, kako sta se srečala dva, ki sta se razlikovala, a sta našla skupno stvar, ki ju je povezala.

Zapojemo pesem **Odprem Sveto pismo**.

Na mizo pognemo prt, nanj položimo Sveto pismo, križ, vazo z rožami in svečo. Prižgemo svečo in preberemo odlomek: Apd 10, 28–35.44 (omenjeni odlomek natisnemo in damo v rdeče Sveto pismo ter tako beremo, zato ker je to Sveto pismo bližje predšolskim otrokom).

Rekel jim je: »Dobro veste, da je zoper postavo, če se človek judovskega rodu družijo ali shaja s človekom tujega rodu. Meni pa je Bog pokazal, da ne smem nobenega človeka imenovati omadeževanega ali nečistega. Zato sem brez ugovora prišel, ko ste me poklicali. Toda rad bi vas vprašal, zakaj ste poslali pome.« Kornelij mu je odgovoril: »Bilo je pred štirimi dnevi, prav ob istem času. Molil sem ob deveti uri v svoji hiši in glej, predme je stopil mož v belem oblačilu in mi rekel: ,Kornelij!

Bog je uslišal tvojo molitev in se spomnil tvoje miloščine. Pošlji v Jopo in pokliči Simona, ki se imenuje Peter; kot gost se mudi pri strojarju Simonu, ki ima hišo ob morju. Takoj sem poslal pote. Lepo si storil, da si prišel. In tako smo zdaj vsi zbrani v pričo Boga, da slišimo vse, kar ti je naročil Gospod. Tedaj je Peter spregovoril: »Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna.« Ko je Peter še govoril te besede, je prišel Sveti Duh nad vse, ki so poslušali besedo.

Otroke spodbudimo, da s svojimi besedami obnovijo slišano. Kdo je prišel k Korneliju? Peter. Zakaj? Kornelij ga je poklical. Zakaj je Kornelij poklical Petra? Angel mu je prišel povedat, da je molitev uslišana in naj pripelje Petra v svojo hišo ter mu prisluhne. Je Peter prišel h Korneliju? Da. Peter je zbrane nagovoril, da je on judovskega rodu in oni tujci. Povedal jim je še, da ne bi smel priti k njim, a mu je Bog naročil, da mora vse ljudi sprejeti.

Peter razume, da Bog gleda na to, kdo pristrčno, dobro ravna. Kaj se je zgodilo med tem, ko je Peter govoril množici? Nad vse, ki so ga poslušali, je prišel Sveti Duh.

Zakaj sta se lahko Peter in Kornelij zbližala? Ker sta poslušala Boga. Kaj jima je Bog želel sporočiti? Da morata narediti korak drug proti drugemu. Ta korak sta storila tako, da je Kornelij poklical Petra in ta se je na klic odzval ter prišel na obisk.

Danes smo videli, da se mi vsi razlikujemo med seboj, in tudi, da lahko najdemo skupne točke, ki nas družijo. Kaj menite, ali moramo tudi mi narediti korak proti drugemu, da pridemo skupaj, kot sta prišla Peter in Kornelij? Da. Kaj nas Jezus uči, kakšni moramo biti do drugih? Prijazni, imeti jih radi. Kako pokažemo, da imamo radi starše, brate, sestre, vzgojitelje, animatorje?

MOLITEV

Zdaj bomo Jezusu pokazali, da lahko vsak stori ta korak proti drugemu. Gremo v krog in stojimo drug ob drugem. Sedaj stopite en/dva (odvisno od prostora) koraka nazaj.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Na sredino kroga animator postavi sliko Jezusa. Jezus, zbrali smo se tukaj okrog Tebe, a poglej nas, daleč narazen smo. Tako zelo daleč, da se ne moremo prijati za roke. Vemo, da si želiš, da smo med sabo prijatelji, zato bo vsak povedal svoje ime in stopil en/dva koraka naprej. In to počnejo vsi po vrsti v krogu. Jezus, vsi smo stopili korak naprej bližje k drugemu in s tem tudi bližje k Tebi. Zdaj se lahko primemo za roke in skupaj zmolimo Zdravomarijo, saj nas Marija vse zbira pod svojim plaščem materinske ljubezni. Naj nam Marija pomaga, da bomo vedno prijatelji z Jezusom in med seboj.

Zdravomarija ...

Zapojmo še pesem: **Jezus ljubi vse otroke.**

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu ...

Marija, Pomoč kristjanov, prosi za nas.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

DEJAVNOST

Kot smo videli, smo si mi različni med seboj, tako so si različne tudi stvari, ki jih imate na mizi. Izberite si eno od teh in jo poskušajte povezati z jabolkom.

Vsakemu otroku damo jabolko in še nekaj (kar naj ne bi spadalo skupaj), na mize damo več različnih stvari, oni si izberejo eno in jo poskušajo povezati z jabolkom: časopis,

aluminijasta folija, več palčk za lučke (naredijo podstavek za jabolko), darilni papir, jedilno barvo ... čokolado damo čisto na koncu. Čokolado in jabolko se nareže na koščke in skupaj poje, harmonija.

Na koncu, ko je jabolko: Ste videli? Stvari, za katere se zdi, da jih ne moremo povezati, ste vi povezali skupaj. Potrudimo se, da se bomo v tem dnevu povezovali z drugimi otroki in animatorji, tako da bomo do vseh prijazni, da bomo zanje kaj zmolili ...

3. dan: KRST

Pripomočki prt, Sveto pismo (rdeče, str. 366, 368 in 467), svečka, stoječi križ, vaza z rožicami, vžigalice, velikonočna sveča, krstna sveča, belo oblačilo, vrč z vodo, velika posoda, školjka, mala brisača, vse za pismo ljubezni (list, pisala), krplje – preproste iz kartona (dva para)

Pesmi Odprem Sveto pismo, Jezus moj, ljubim te

IGRA ZA VZDUŠJE: Krplje

Otroci štafetno s krpljami (v dveh skupinah) prehodijo določeno razdaljo v prostoru.

VSTOPNO MESTO

Sedaj bomo pogledali v Sveto pismo, slike iz Jezusovega otroštva. Slike prikazujejo odraslega Jezusa, a takrat še ni učil. Živel je pri mami Mariji in pri Jožefu ter delal.

Takrat je ob Jordanu Janez Krstnik začel ljudi klicati k temu, da se spreobrnejo in postanejo boljši. Poglejmo, kaj se je zgodilo nekega dne, po tem, ko je Janez Krstnik krstil Jezusa.

OZNANILO

Zapojmo pesem **Odprem Sveto pismo.**

Na mizo pognemo prt, nanj položimo Sveto pismo, križ, vazo z rožami in svečo. Prižgemo svečo in preberemo odlomek (omenjeni odlomek Mt 3,16–17 natisnemo in damo v rdeče Sveto pismo ter tako beremo).

Po krstu je Jezus takoj stopil iz vode, in glej, odprla so se mu nebesa. Videl je Božjega Duha, ki se je spuščal kakor golob in prihajal nadenj. In glej, glas iz nebes je rekel: »Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje.«

Sveti Duh je pri krstu prišel nad Jezusa. In Bog je rekel: »Ta je moj ljubljeni Sin, ki sem ga zelo vesel.« Tudi za nas so veljale ob krstu, in veljajo še danes, besede: »Ti si moj ljubljeni otrok, zelo sem te vesel.«

Poglejmo si, kaj v Svetem pismu piše, kako to, da smo mi tudi krščeni (tudi ta odlomek imamo natisnjen in položen v Sveto pismo, Mt 28,16–20).

Enajst učencev se je odpravilo v Galilejo na goro, kamor jim je Jezus naročil. Ko so ga zagledali, so se mu do tal priklonili, nekateri pa so dvomili. Jezus je pristopil in jim spregovoril: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Kaj je Jezus naročil svojim učencem? *Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.* Še kaj? *Da naj druge ljudi učijo vse, kar je njih Jezus naučil in kar jim je zapovedal.* Jezusovi učenci so šli po vsem svetu, prišli so tudi v Slovenijo in krstili naše prednike, pra-, pra-, pra- ... dedke, izmed katerih so nekateri postali duhovniki kot Friderik Baraga in tako krščevali še druge naše sorodnike ter nazadnje krstili še nas. Takrat, pri krstu, se je zgodilo za nas nekaj velikega. Postali smo božji otroci!

Sledi pogovor o krstu, predstavitev krstnih znamenj (velikonočna sveča, krstna sveča, belo oblačilo in voda).

Povedali ste že, da ste bili krščeni, kdaj pa? *Ko smo bili še čisto majhni.* Se tega lahko spomnite? *Tega se ne moremo spomniti.* No, takrat smo vsi prejeli zelo pomemben dar.

Tudi nad nas je prišel Sveti Duh in Bog je rekel: »Ta je moj ljubljeni otrok.« Prejeli smo Jezusovo luč. Zdaj jo bomo prižgali. *Animator prižge velikonočno svečo.*

Naš oče je prosil za Jezusovo luč in je prižgal našo svečo na velikonočni sveči, pri luči vstalega Jezusa. *Animator prižge krstno svečo.*

Pred krstom smo bili tema, po krstu pa smo postali kakšni? *Polni luči.* Ta krstna luč je dragocena in skrita. To je luč, ki se ne vidi. Da bi jo mogli vsi videti, nam je duhovnik dal belo oblačilo. *Animator pokaže belo oblačilo.* Belo oblačilo, ki je čisto kot naše srce, da v njem lahko sije Jezusova luč.

Potem je duhovnik prebral Božjo besedo, da bi lahko spoznali, kdo je Jezus. Ko poslušamo Božjo besedo, Sveti Duh pride v naše srce. Razsvetli nas, da vedno bolj spoznavamo Boga in nas vedno bolj združuje z Njim.

Potem so se duhovnik, starši, botri z nami približali krstnemu studencu, krstni vodi. *Na mizo animator postavi posodo.* Mi vemo, kako pomembna je voda za življenje. *Animator zlije vodo iz vrča v posodo.* Brez vode rastline ne morejo živeti. Tudi mi brez vode ne moremo živeti. Voda torej daje življenje.

MOLITEV

Tudi krstna voda daje življenje, a posebno življenje, Božje življenje. Duhovnik jo je zajel in oblił naše čelo. *Animator s školjko zajame vodo in trikrat oblije levico.* Takrat je izrekel naše ime.

Animator izreče: »Animatorjevo ime«, jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Vsi so odgovorili: **Amen.**

Z brisačo si animator obriše roko. V tistem trenutku smo takrat prejeli Božje življenje.

Zdaj lahko pride eden izmed vas in pokaže, kako so ga krstili. *Otrok pride in si obliva roko, animator pa govori besedilo.*

Skupaj zapojemo pesem **Jezus moj, ljubim te.**

DEJAVNOST

Otroci narišejo sporočilo Bogu. Otroci, sedaj bomo pa narisali pismo ljubezni. Komu bomo narisali to pismo? *Jezusu, Bogu.* Zahvalite se mu, da vas ima rad, ali pa ga za kaj prosite (dodatna ideja: to pismo potem odnesejo v cerkev na oltar).

4. dan: NENAVEZANOST

Pripomočki prt, Sveto pismo (rdeče, str. 388, 389), svečka, stoječi križ, vaza z rožicami, vžigalice; igrače, list (za animatorja besedilo za sprostitev, morje/sneg), pobarvanka zaklad (barvice, pisala), manjše fotografije stvari (dejavnost 1), skrinja, trši papir (3D-načrt), papir, slika skrinje, fotografije stvari (dejavnost 2), rdeča barvica/flumaster

Pesmi Odprem Sveto pismo, Kdo je ustvaril

IGRA ZA VZDUŠJE:

 Vzemi si svojo igračo

V sobi je več različnih, a res »dobrih« zanimivih igrač (poskrbimo, da jih ni! dovolj za vse). Izvolite otroci, vsak naj si izbere svojo igračo (*na igračo bo prišlo več otrok*). Lahko pride do kakšnega prepira (*če ni nasilen, ga lahko nekaj časa pustimo brez posredovanja*). Otroci, sedaj z desno roko primite svojo levo roko (*zato, da spustijo igrače*). Zaprite oči (*zato, da pozabijo na igrače*) in si predstavljajte, da ste na morju (*če je možno glasba – pravo šumenje morja*), tečete po plaži, iščete lepe kamenčke, školjke vseh vrst (*med tem animator pospravi igrače*). Še en korak naredite po pesku in že stopate po mehkem snegu. Pod nogami se vam udira. Še vedno imate zaprte oči, čisto počasi se s hrbtom uležite na tla. V snegu ležite in zdaj bo naredil vsak svojega snežnega angelčka. Delate male počasne zamahe, saj niste več sami v snegu, okoli vas so oratorijski prijatelji, na katere morate paziti (*animatorji popazijo, da ne pride do kakega premočnega udarca*). Ko bo zacingljajl triangel (*ko se bo zaslišal zvok, kar boste uporabili*), boste počasi odprli oči in pogledali okoli sebe. A vidite svoje oratorijske prijatelje? Sedaj se posedemo in mirno dihamo ter vsi skupaj štejemo 1, 2 do 10.

VSTOPNO MESTO

Igra je bila že uvod v temo. Otroci, kako ste se imeli na morju? Imate radi morje? Nekateri ja, drugi ne. Seveda, saj smo med seboj različni in prav je tako. Kaj pa igrače, so vam bile všeč? Ste dobili vsak svojo igračo, ki ste si jo želeli? *Ne.* In kaj ste storili, ko niste dobili svoje igrače? *Skregal sem se, žalosten sem bil itd.* Kdo iz zgodbe se je včasih obnašal tako, kot ste se vi? *Indijanci.* Do koga so bili včasih nesramni? *Friderika, Črne suknje.* Zakaj? *Ker so želeli steklenice.* Kaj pa ste vi želeli prej? *Igrače.* Pomislite malo, kam smo šli na potep, ko smo prišli s plaže? *Na sneg.* In vam je bilo tam všeč? *Da/ne.* Ste se tam prepirali s svojimi oratorijskimi prijatelji? *Ne.* Kaj pa ste naredili na snegu? *Angelčka.* A vsak svojega? *Da.* Je bilo dovolj prostora za vse? Zakaj? *Ker smo pazili drug na drugega, pozorni smo bili do drugih.* Ali mislite, če bi imeli takrat v rokah kakšno stvar, recimo igračo, bi lahko koga poškodovali? *Da.* Ali bi lahko naredili iste angelčke z igračkami v rokah ali bi bili drugačni? *Drugačni.* Bili bi omejeni s stvarjo, ki bi jo imeli v rokah, kajne? *Da.* Angelček bi bil druge oblike in manjši.

Torej spoznali smo, da nas v življenju materialne stvari omejujejo. Zaradi igrač ste se nekateri tudi skregali, drugi bili žalostni.

OZNANILO

Preberimo v Svetem pismu, kaj pravi Božja beseda o materialnih stvareh.

Zapojemo pesem **Odprem Sveto pismo.**

Na mizo pogrnemo prt, nanj položimo Sveto pismo, križ, vazo z rožami in svečo. Prižgemo svečo in preberemo odlomek: Lk 12, 22–34 (omenjeni odlomek natisnemo in damo v rdeče Sveto pismo ter tako beremo).

Nato je rekel svojim učencem: »Zato vam pravim: Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka. Pomislite na vrane: ne sejejo in ne žanjejo. Nimajo ne shrambe ne žitnice in vendar jih Bog hrani. Koliko več kakor ptice ste vredni vi! Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za komolec? Če torej ne zmorete niti najmanjše reči, kaj ste v skrbeh za drugo? Pomislite na lilije, kako rastejo. Ne delajo in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor katera izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, koliko bolj bo vas, maloverni! Zato tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili. Ne delajte si s tem skrbi! Vse to namreč iščejo narodi sveta. Vaš Oče vendar ve, da to potrebujete. Išcite njegovo kraljestvo in to vam bo navrženo. Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo. Prodajte svoje premoženje in dajte vbogajme. Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, neizčrpen zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.«

Otroke s pomožnimi vprašanji spodbudimo, da obnovijo slišano. Kaj je Jezus rekel svojim učencem? Katere živali je omenil? *Ptice, vrane.* Ali ptice sadijo in žanjejo? *Ne.* Katere rože je omenil Jezus? *Lilije.* Kaj one počnejo? *Ne delajo, ne predejo.* Zakaj so lepe? *Čudovita obleka.* S čim si učenci ne smejo delati skrbi? *Kaj bodo jedli/pili.* Na koncu Jezus učencem reče, naj si nekaj naredijo. Kaj? *Mošnje, ki ne ostarijo (po potrebi se otrokom razloži, kaj so mošnje).* In kaj naj v njih zbirajo? *Neminljiv zaklad v nebesih.* Kaj mislite, da bi to bilo? Denar? *Ne.* Hiša? *Ne.* Avto? *Ne.* Obleka? *Ne.* Igrače? *Ne.* Kaj pa? *Prijaznost do drugih, dobra dela, lepe besede ipd.*

MOLITEV

Na koncu je Jezus zaključil z besedami: »Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.« Kje želimo, da je naše srce? Želimo, da je srce blizu Jezusa? *Da.* Torej, kje moramo imeti svoj zaklad? *Blizu Jezusa.* Vsak od vas bo dobil pobarvanko z zakladom. Pobarvajte jo. Na skrinjo napišite svoje ime in vanjo narišite svoje srce, nato zaklad izrežite. Jezusu bomo skupaj odnesli naše zaklade.

V imenu Očeta ...

Jezus, prinesli smo ti svoje zaklade z našimi srci. Radi bi ti povedali, da te imamo radi in želimo biti blizu tebe. Zato bomo k Tebi prinesli svoje darove. Vsak vstane, pove in odnese svoj zaklad Jezusu.

Zmolimo skupaj Očenaš za naše zaklade, da nam bodo vedno pomenili več kot materialne stvari.

Očenaš ...

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu ...

Marija. Pomoč kristjanov, prosi za nas.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

Skupaj zapojmo: **Kdo je ustvaril**

DEJAVNOST 1

Imamo slike različnih stvari in dejavnosti (tv, računalnik, nasmehi otrok, pomoč sočloveku, skupno družinsko kuhanje ipd.). Vsak dobi svojo skrinjico, jo izreže in zlepi tako, da samostojno stoji (je 3D), in napolni s fotografijami, s katerimi želi napolniti svoj

zaklad. Ko otroci zaključijo, delo še malo povzamemo. Ko ste polnili skrinjico z zelenimi fotografijami, ste se odpovedali še drugim, ki so vam bile všeč, in tako jih je lahko dobil drugi otrok. Poleg tega lahko otroci drugim predstavijo, katere fotografije so izbrali in zakaj.

DEJAVNOST 2

Pripravimo slikice različnih stvari (igrače, tv, telefon) in hrane (bomboni, sladoled). Kaj imaš rad oz. kaj imaš tukaj oz. doma? Poiščejo med slikicami in naštevajo stvari ter jih nalepijo na papir večjega formata. Na koncu izberejo tisto stvar, ki se ji bodo danes odpovedali, in jo z rdečo barvico/flomastrom prečrtajo. Spodaj se podpišejo.

5. dan: GOREČNOST

Pripomočki	prt, Sveto pismo (rdeče, str. 516, 517), svečka, stoječi križ, vaza z rožicami, vžigalice, križi za misijonarje, peresa za domorodce, stvari (igra), znak za vas, zastava za misijonarsko stavbo (s križem), listi za sporočila (pisala), potrdila A4 (dejavnost 1), pisala
Pesmi	Odprem Sveto pismo, Sem jaz, gradim družinico

IGRE ZA VZDUŠJE: Misijonarji so goreči

Skupino razdelimo na pol (če število ni enako, potem mora biti tisti eden več domorodci!). Polovica jih postane misijonarjev, zato dobijo okoli vratu velik bel križ iz kartona. Druga polovica so Indijanci, zato dobijo pero/ogrlico s peresom, narišemo pero (dobijo nek znak za domorodce). Misijonarjem naročimo, da morajo vse papirje, žogice (pripravimo več stvari) dati domorodcem. Ko misijonar ujame domorodca, se morajo ustaviti in povedati svoje indijansko ime (glej katehezo prvega dne). Kar jim misijonarji dajo, morajo vzeti in odnesti v svojo vas (nek določen prostor z znakom peresa, šotor). Misijonarji jemljejo stvari iz svoje »stavbe«, označene z zastavo (gor je križ). Ko misijonarji predajo vse stvari domorodcem, se igra konča.

VSTOPNO MESTO

Sedaj smo se igrali misijonarje in domorodce. Kako ste se počutili, misijonarji? *Utrujeno, navdušeno, polni energije.* Kaj je bila vaša naloga? *Ujeti domorodce in jim predati neko stvar.* So vas domorodci čakali? *Ne.* Ste se tega ustrašili ali ste jim še bolj želeli dati stvar, ki je bila za njih? *Še bolj smo jim želeli dati stvar, ki je bila za njih.* Ali se spomnite, ali je bilo v času Friderika tudi tako? Se je moral Friderik potruditi, da je prišel do Indijancev? Kaj smo slišali/videli v zgodbi? *Vihar, komarje ipd.* Ali se je Friderik ustavil, ko je bila kaka ovira, ali je šel naprej? *Naprej.*

No, tej vztrajnosti, temu, kar ste prej v igri pokazali misijonarji, se lahko reče tudi gorečnost. Tak je bil tudi Friderik, goreč v svoji želji, da govori o nekom pomembnem. O kom? *O Bogu.* Kaj je želel, da ljudje – Indijanci spoznajo? *Božjo ljubezen.*

OZNANILO

Tudi v Svetem pismu so besede o gorečnosti. Skupaj poslušajmo, kje.

Zapojemo pesem **Odprem Sveto pismo.**

Na mizo pogrnemo prt, nanj položimo Sveto pismo, križ, vazo z rožami in svečo. Prižgemo svečo in preberemo odlomek: Rim 12, 9–18.21 (omenjeni odlomek natisnemo in damo v rdeče Sveto pismo ter tako beremo).

Ljubezen naj bo brez hinavščine. Odklanjajte zlo, oklepajte pa se dobrega. Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo. Tekmujte v medsebojnem spoštovanju. Ne popuščajte v vnemi, temveč bodite goreči v duhu, služite Gospodu. Veselite se v upanju, potrpite v stiski, vztrajajte v molitvi, bodite soudeleženi v potrebah svetih, gojite gostoljubje. Blagoslovajte tiste, ki vas preganjajo, blagoslovajte in ne preklinjajte jih. Veselite se s tistimi, ki se veselijo, in jokajte s tistimi, ki jočejo. Drug o drugem imejte isto mišljenje, ne razmišljajte o visokih stvareh, marveč se prilagajajte skromnim. Ne imejte se v svojih očeh za pametne. Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi skušajte skrbeti za dobro. Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi ljudmi. Ne daj se premagati hudemu, temveč premagaj hudo z dobrim.

Otroci s pomočjo vprašanj obnovijo slišano. O čem je govorila Božja beseda? O ljubezni, o gorečnosti, veselju, molitvi. Kaj storite s tistimi, ki niso prijazni do vas? Blagoslovajte jih. Kaj naredite s tistimi, ki se veselijo? Z njimi se veselimo. Kaj s tistimi, ki jočejo? Jočemo z njimi. Kako naj živimo z drugimi? V miru. In s čim premagamo hudo? Z dobrim.

MOLITEV

Vsi, ki so bili prej v igri misijonarji, bodo sedaj domorodci in vsi domorodci postanejo misijonarji. Pazimo, da je število misijonarjev in domorodcev enako (v primeru neenakosti en od animatorjev postane manjkajoči domorodec). Naloga misijonarjev bo, da si izberejo po enega domorodca. Tokrat se ne lovimo. Domorodci se postavijo na eno stran prostora in ostanejo na mestu. Misijonarji se postavijo na drugo stran prostora, kjer jim animatorji na uho povedo sporočilo za domorodce. Sporočilo je ustno: »Bog je Ljubezen – zato nariši srce«. Ko misijonarji predajo ustno sporočilo domorodcem, ti vzamejo list in na njega narišejo, kako so oni razumeli sporočilo. Domorodci sporočilo odnesejo k Jezusu (slika, kip).

Sedaj, ko vsi poznamo Friderikovo sporočilo, bomo skupaj zmolili Očenaš v zahvalo, ker nas ima Bog Oče rad.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

Očenaš ...

Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu ...

Marija, Pomoč kristjanov, prosi za nas.

V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

Skupaj zapojmo pesem **Sem jaz, gradim družinico.**

DEJAVNOST

Potrdilo, da je misijonar. Animatorji pripravijo potrdila (A4) za vse udeležence, da so bili misijonarji na oratoriju, in jih slavnostno podelijo. Na potrdilu naj piše, da so širili Ljubezen med seboj v času oratorija ter da si bodo prizadevali biti dobri in goreči kristjani tudi po koncu oratorija.

Na potrdilo naj vsak nariše/piše konkreten cilj, kako bo ostal dober misijonar tudi po koncu oratorija, in se podpiše. Nato lahko ta potrdila nesejo npr. v cerkev. Vsak jasno pove svoje ime in doda: »... želim ostati misijonar ljubezni.«

Dodatna ideja: v soboto pri oratorijski maši lahko ta potrdila darujejo Jezusu.

KATEHEZE ZA 1. TRIADO

Opomba: Pri vsaki katehezi je več predlogov za dejavnosti itd. Ni mišljeno, da animator izvede vse. Odvisno je od časa, ki ga ima na razpolago, in skupine, s katero dela.

1. dan: ODLOČITEV

VSTOPNO MESTO: Igra Šus po glavi

Pripomočki Tulec iz časopisnega ali drugačnega papirja ali armafleks

Cilj Cilj igre je, da se skupina spozna med seboj in se sprosti ozračje.

Če se člani skupine še ne poznajo med seboj, naj se najprej predstavijo (ime in morda še kaj malega o sebi). Nato se udeleženci postavijo v krog, animator pa stoji na sredini kroga. V rokah ima časopis, šop papirjev, zviti v tulec, ali armafleks. Z njim mora (nežno) udariti po glavi enega izmed tistih, ki stojijo v krogu, preden ta zakliče ime enega od udeležencev. Poklicani mora spet zaklicati ime nekoga drugega iz kroga (a ne tistega, ki je poklical njega!), preden s papirjem dobi »šus po glavi«. Tisti, ki je z imenom prepozen in ga voditelj udari po glavi, zamenja mesto z voditeljem.

Ko se dobro poznajo, imena lahko zamenjajo z lastnostmi, predmeti, najljubšimi sadeži, vrhovi gora, najljubšimi živalmi ipd.

DEJAVNOST 1: Pogovor ob slikah smerokazov

Pripomočki fotografije, slike različnih smerokazov, ki jih lahko srečamo v vsakdanjem življenju, eden izmed njih naj bo tudi križ

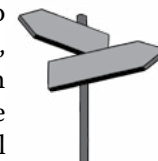
Animator pred otroke razstavi slike in jih vpraša, kaj vidijo na njih. Vpraša jih tudi, kakšen je njihov namen. Skupaj ugotovijo, da gre za znake, smerokaze, ki nam v življenju pomagajo, nam kažejo pravo pot.

Animator se nato ustavi pri sliki, na kateri je križ. Otroke vpraša, ali je to tudi smerokaz, ki nam lahko pomaga v življenju. Ugotovijo, da je res tako, saj gre za verski simbol, ki nas v življenju opominja, da smo kristjani, in nam kaže pravo pot k Bogu. Otrokom pove, da smo na oratoriju tudi zato, da še bolje spoznamo ta smerokaz v obliki križa in da nam bo letos pri tem pomagal lik Friderika Baraga.

Animator udeležence nato vpraša, kdaj in kaj so se v življenju že odločili. Spodbudi jih, da vsak pove primer, kaj oz. o čem se je že kdaj odločal (npr. kaj jesti za zajtrk, kaj obleči zjutraj, priti na oratorij ali ne, katere krožke želijo obiskovati, s čim se bodo ukvarjali v prostem času itd.).

Nato animator skupine udeležence vpraša, ali se radi sami odločajo ali raje vidijo, da se namesto njih odločajo starši, in ali se jim zdi pomembno, kako se odločijo.

Ponovno usmeri pozornost otrok na slike smerokazov. Vpraša jih, kaj se zgodi, ko stojimo pred smerokazom. Skupaj ugotovijo, da se moramo, ko pridemo do smerokaza, še vseeno sami odločiti, ali mu bomo sledili, ga upoštevali ali ne. Kljub smerokazom je zelo pomembna tudi naša odločitev. Smerokazi so nam sicer dani, vendar so brez nas in naše odločitve brez pomena (primer: markacija v gorah mi kaže pravo pot, vendar lahko še vedno skrenem z nje in grem po svoje; toda ali je ta pot res varna in se splača tvegati

nesrečo?). Tudi pri smerokazu v obliki križa je potrebna naša odločitev, ali ga bomo upoštevali in mu sledili ali ne.

Poleg tega moramo po tem, ko se nekaj odločimo, tudi sprejeti posledice teh odločitev. Lahko da se bomo kdaj narobe odločili in šli v napačno smer. Vendar se ne smemo ustrašiti, lahko se vrnemo nazaj in popravimo napako ter se odločimo drugače. Bog je tudi v napačnih odločitvah z nami in nas še vedno vabi na pravo pot.

DEJAVNOST 2: Kam me pripeljejo moje odločitve?

Pripomočki prazen prostor in vnaprej pripravljene trditve, ki jih po potrebi in glede na člane skupine spreminjamo oz. dodajamo

Animator pove otrokom, da bodo sedaj malo preizkusili, kako se odločajo. Pove jim, da jim bo postavil vprašanje, pri katerem se bodo morali odločati med dvema trditvama. Glede na to, za kaj se bodo odločili, se bodo po navodilih animatorja tudi premikali po prostoru. Animator ima že vnaprej pripravljene trditve, o katerih se bodo otroci odločali, po potrebi jih sproti dodaja. Glede na velikost prostora, po katerem se premikajo udeleženci oratorija, prilagaja tudi število in smer korakov.

Primeri trditve

- Ali imaš raje čokolado ali bonbone? Če imaš raje čokolado, pojdi 3 korake naprej. Če pa imaš raje bonbone, pojdi 2 koraka nazaj.
- Ali rad hodiš v šolo? Če je tvoj odgovor da, ostani na mestu. Če je tvoj odgovor ne, pojdi 3 korake desno.
- Ali imaš raje nogomet ali košarko? Če imaš raje nogomet, pojdi 1 korak v levo, če košarko, se obrni v drugo smer (180 stopinj).
- Ali imaš raje zelenjavno ali govejo juho? Če imaš raje zelenjavno, pojdi 2 koraka v levo, če govejo, pojdi 3 korake naprej.
- Ali imaš raje matematiko ali slovenščino? Če matematiko pojdi 2 koraka nazaj, če slovenščino, pojdi 4 korake naprej.
- Ali ti je bolj všeč bela ali črna barva? Če ti je bolj všeč bela barva, pojdi 4 korake v levo, če pa ti je bolj všeč črna, pa pojdi 4 korake v desno.

Ko animator konča s trditvami, naroči otrokom, naj ostanejo na svojem mestu in pogledajo okoli sebe. Nato jim pove, kaj je cilj igre: Vsak od njih je sprejemal odločitve. Vsaka izmed teh odločitev jih je pripeljala na določeno mesto. Sedaj vsak stoji na drugem mestu v prostoru, saj je vsak sprejel svojo/drugačno odločitev. Vsaka odločitev te nekam pripelje, prav tako tudi v življenju. Če so se odločili priti na oratorij, so na oratoriju in so skupaj s prijatelji: Tisti, ki so se odločili ostati doma, so mogoče sedaj sami in se dolgočasijo.

Tudi Baraga se je moral odločiti – najprej, ali bo postal duhovnik, in nato, ali bo postal misijonar – in njegova odločitev ga je pripeljala v Ameriko.

OZNANILO

Skriti predmet v vrečki

Animator med otroke (ki sedijo v krogu, če je to le mogoče) prinese vrečko, v kateri je skrit predmet (če je skupina večja, je lahko predmetov več, da vključi več otrok; predmet naj bo otrokom dobro znan in po otipu lahko prepoznaven).

Animator otrokom torej pove, da ima v tej vreči presenečenje za njih. Enega izmed otrok povabi, da predmet otipa in ga poskuša poimenovati. Če mu ne uspe, povabi naslednjega otroka. Po treh neuspešnih poskusih animator predmet pokaže.

Pišče, čivkni!

Vsi otroci stojijo v krogu, razen enega, ki ima zavezane oči in stoji v sredini kroga. Otrok, ki stoji v sredini, se dotakne nekoga iz kroga in ga povabi: »Pišče, čivkni!« Na govorjeni čivkne (lahko tudi spremeni glas), otrok z zavezanimi očmi pa ga poskuša prepoznati po glasu.

Animator začne pogovor

Kako ste se počutili, ko niste videli? S čim ste si pomagali, da ste ugotovili, kaj je v vreči? Kako ste ugotovili, kdo je čivkal? Ali ste že kdaj videli človeka, ki ne vidi? Kako je, če ne vidiš? Česa ne moreš delati v temi? Ali si predstavljate, da nikoli ne bi mogli videti? Kako bi to bilo?

Tudi v Svetem pismu je zgodba o nekem slepem možu. Slišal je Jezusa in veroval vanj, ni pa mogel do njega, ker je bil slep. Sedel je ob poti in ljudi prosil za hrano. Nekega dne je prišel mimo Jezus. Kaj mislite, da se je zgodilo? Preberimo, kaj piše v Svetem pismu in kako se je odločil slepi mož.

Prvi animator bere odlomek, medtem ko drugi s pantomimo igra Bartimaja, tretji pa Jezusa. Če sta dva animatorja v skupini, Jezusa ne igra nihče, pač pa se v trenutku ozdravljenja tisti animator, ki bere, z roko dotakne Bartimajevih oči.

Preberemo odlomek: Mr 10, 46–52 (Jezus ozdravi slepega Bartimája)

Prišli so v Jeriho. Ko je s svojimi učenci in s precejšnjo množico odhajal iz Jerihe, je slepi berač Bartimáj, Timájev sin, sedel ob poti. In ko je slišal, da je to Jezus Nazarečan, je začel vpiti in govoriti: »Jezus, Davidov sin, usmili se me!«

Mnogi so ga grajali, naj umolkne, on pa je še glasneje vpil: »Davidov sin, usmili se me!« Jezus je obstal in rekel: »Pokličite ga!« Poklicali so slepega in mu rekli: »Le pogum, vstani, kliče te!« Odvrgetel je svoj plašč, skočil pokonci in pohitel k Jezusu. Jezus ga je vprašal: »Kaj hočeš, da ti storim?« Slepemu je dejal: »Učitelj, da bi spregledal!« Jezus mu je rekel: »Pojdi, tvoja vera te je rešila!«

Takoj je spregledal in šel po poti za njim.

Animator s svojimi besedami povzame

Čeprav Bartimaj ni mogel videti, pa je slišal, da prihaja Jezus. Njegova slepota ga ni ovirala pri tem, da ne bi veroval v Jezusa; vera torej premaga vse, samo srce moramo odpreti Bogu. Tudi mi bomo sedaj odprli svoja srca Bogu in ga prosili za blagoslov in za močno vero, kot jo je imel Bartimaj, da bi se z njeno pomočjo mogli v življenju prav odločati. In da bi se dobro odločali tudi v tem dnevu (npr. za kakšno dobro delo, pozornost do prijateljev na oratoriju itd.).

MOLITEV

Znamenje križa

Animator povabi otroke v krog. Pove jim, da bo vsakemu naredil na čelo križ in ga blagoslovil. Povabi jih, da prisluhnejo besedam, ki jih bo ob tem govoril.

Animator gre do vsakega otroka, mu na čelo naredi križ, ob tem izgovori naslednje besede: »Bog naj te varuje in blagoslovi.«

Nato skupaj zmolimo **Sveti angel**.

Znamenje križa

2. dan: KULTURA

VSTOPNO MESTO: Bans Hiška

Cilj Cilj igre je razgibati se, pritegniti pozornost otrok in narediti uvod v tematiko različnih kultur, načinov bivanja.

Animator in otroci se postavijo v krog. Animator govori besedilo bansa in zraven dela gibe, ki jih pospremi tudi z glasnejšim oziroma tišjim govorjenjem. Npr. ko govori »takole pa takole«, enkrat kaže drobne gibe in govori tiho, drugič pa čim večje gibe in govori zelo glasno. Gibi naj bodo seveda usklajeni z besedilom. Npr. kaže, kako se vali dim, kako trka na vrata, si briše čevlje itd. Kazanje in govorjenje naj bo čim bolj raznoliko in zanimivo.

Besedilo bansa

»Jaz imam pa eno hišo tako pa tako!
Pa se iz nje vali dim takole pa takole pa takole!
Pa potrkam na vrata takole pa takole pa takole!
Pa si obrišem čevlje takole pa takole pa takole!
Voditelj reče čisto na koncu: »Pa konec!«

DEJAVNOST 1: Izdelovanje različnih bivališč

Pripomočki različne škatle in/ali odpadna embalaža, karton, škarje, lepilo, barvice, model indijanskega šotor

Vsak otrok iz škatle in kartona naredi slovensko hišo, takšno, kot jo pozna iz svoje okolice. Lahko jo tudi pobarva, okraši ipd. Potem izdelava in pobarva indijanski šotor. Animator otrokom pomaga in jih usmerja, če je to potrebno.

Ko imajo vsi otroci izdelano tako hišo kot šotor, jih položijo na sredino kroga, da si jih lahko dobro ogledajo. Animator jih vpraša, kakšne so naše hiše. Kako izgledajo? Katere prostore imamo v njih? Kako velike so? Kakšen pa je indijanski šotor? Kakšnih oblik? Kako velik je? Ali ima različne prostore? Kakšne so razlike med obema bivališčema? Kakšne pa so podobnosti?

Nato animator spodbudi pogovor. Ali si predstavljate, kako bi bilo živeti v šotoru, tako kot so živeli Indijanci? Ste mogoče kdaj že prespali v šotoru? Kako je bilo? Ali bi vas v indijanskem šotoru pozimi zeblo? Verjetno ne bi imeli svoje sobe in tudi kopalnice ne. Vsa družina bi živela v enem samem prostoru. Kako bi bilo to v vaši družini? ...

Na koncu animator poudari, da je bilo takšno življenje za Indijance popolnoma normalno in se jim ni zdelo nič nenavadnega ali mogoče celo čudnega kot nam danes.

Njim bi bile nenavadne naše hiše in veliki prostori. Tako njim kot nam pa je skupno to, da želimo imeti »streho nad glavo«, da si delamo bivališča, ki nas zaščitijo pred dežjem in snegom ter v katerih živimo skupaj s svojo družino. Razlika je le v tem, da jih izdelujemo na drugačen način. Če nekdo živi na drugačen način kot mi, zato torej še ni čuden, slab (zanj smo lahko na enak način čudni mi). Le različni smo si, vsi pa zaslužimo, da se med seboj spoštujemo.

DEJAVNOST 2: Spoznavanje različnih kultur

Pripomočki fotografije različnih kultur

Animator po prostoru razporedi fotografije različnih kultur. Otroci naj si jih ogledajo in vsak naj izbere tisto, ki mu je najbolj všeč oziroma ga najbolj nagovori. Vsak naj pove, kaj vidi na fotografiji in kako si predstavlja, da živijo otroci v tej kulturi. Npr. hoja v šolo, kaj jedo, kje živijo itd. To naj primerja s tem, kako živi on sam. Kako hodi v šolo (npr. peš, s kolesom, z avtobusom), kaj rad je, kje živi? Ali otroci na fotografiji hodijo v šolo? Kako pa izgleda njihova okolica? Mogoče so na fotografiji kakšne stavbe, hrana, narava ali živali – je kaj podobno okolju, v katerem živijo, ali je popolnoma drugačno? Kako bi bilo živeti tako, kot prikazuje fotografija?

Kaj pa nam je skupno? Ali mislite, da želimo vsi biti srečni? Živeti v miru? Se igrati s prijatelji? Imeti prijatelje? Hoditi v šolo itd.? Čeprav smo si različni, imamo tudi podobne želje.

OZNANILO

Animator povzame: Danes smo govorili o različnih kulturah. Ljudje živimo v različnih bivališčih, eni v hiši, drugi v šotoru. Tudi izgledamo drugače: eni so večji, drugi manjši, eni belopolti, drugi temnopolti ... Ampak Bog ima vse enako rad. Ne glede na to, kje živimo ali kako izgledamo. Vsi smo njegovi otroci.

Animator otrokom pove, da bomo prebrali odlomek (*bere ga iz Svetega pisma*), v katerem se pogovarjata apostol Peter in rimski vojaški stotnik Kornelij.

Animator prebere odlomek: Apd 10, 28–35.44 (Peter in Kornelij)

Peter jim je rekel: »Dobro veste, da je zoper postavo, če se človek judovskega rodu družijo ali shaja s človekom tujega rodu. Meni pa je Bog pokazal, da ne smem nobenega človeka imenovati omadeževanega ali nečistega. Zato sem brez ugovora prišel, ko ste me poklicali. Kornelij reče: »Lepo si storil, da si prišel. In tako smo zdaj vsi zbrani vpricho Boga, da slišimo vse, kar ti je naročil Gospod.« Tedaj je Peter spregovoril: »Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna. Ko je Peter še govoril te besede, je prišel Sveti Duh nad vse, ki so poslušali besedo.

Kornelij je bil drugačen kot Peter. Bila sta iz različnih narodov, držav. Ko je Kornelij povabil Petra na obisk, mu je ta povedal, da je z veseljem prišel k njemu. Bog mu je namreč pokazal, da mora spoštovati in imeti rad vse ljudi ne glede na to, kako izgledajo ali kje živijo. Zato se tudi mi trudimo, da bi spoštovali vse ljudi in bili do vseh prijazni.

MOLITEV

Skupina sedi v krogu. Pred njo so indijanski šotori, naše hiške in fotografije različnih kultur.

Znamenje križa

Animator povabi otroke, da pogledajo šotore, ki so jih naredili. Naj se poskušajo spomniti, kako so si predstavljali, da bi bilo živeti v njih. Nato naj spet pogledajo fotografije in različne osebe na njih.

Danes smo ugotovili, da smo si ljudje med seboj različni in živimo na različne načine. Tudi otroci na oratoriju ste si različni, zato lahko pride tudi do preprirov. Ampak Bog želi, da se imamo radi in smo drug do drugega prijazni, saj je on naš skupni Oče. Bog je naš nebeški Oče in nas ima vse rad. Želi, da bi tudi mi imeli radi drug drugega.

Zato skupaj zmolimo **Očenaš**.

Marija je naša nebeška mati. Prosimo jo, da nam pri tem pomaga. Zmolimo **Zdravamarijo**.

Znamenje križa

3. dan: KRST

VSTOPNO MESTO: Umivanje čela

Pripomočki lonček blata (animator zmeša zemljo z vodo), vrč vode, brisačka

Animator povabi otroke, da si z blatom naredijo packo na čelu. Ko imajo vsi otroci packe na čelu, naredijo krog in animator jim z vodo te packe očisti. Najbolje je, da se vstopno mesto izvaja zunaj. Nato se skupina vrne na svoj prostor in nadaljuje pogovor.

Ali se mogoče spomnite kakšnega podobnega dogodka, ko je kdo koga oblil z vodo po čelu (če je potrebno, animator poda namig, da se je to zgodilo v cerkvi)? Skupaj pridete do odgovora, da gre za krst. Lahko si izmenjate nekaj informacij, ki jih veste o svojem krstu (kje ste bili krščeni, kdo je vaš zavetnik, kdo boter itd.).

Nato delamo primerjavo med vstopnim mestom in krstom. Animator vpraša otroke, kaj je bilo potrebno, da so bile packe očiščene (animator, voda). Podobno je pri krstu, kjer duhovnik z vodo oblije krščenca po čelu. Ali so še kakšne podobnosti?

Animator povzame: Krst je seveda še veliko več kot to, da si umijemo čelo. Razlika je v tem, da nas krstna voda ne očisti blata in zunanje umazanije, ampak naše notranje umazanije – izvirnega greha in grehov, ki jih delamo iz dneva v dan.

Animator otroke nato vpraša, ali vedo, kdo od nas želi, da bi se dali krstiti (odgovor je: Bog). Ali morda vedo, zakaj si Bog želi, da bi bili mi krščeni?

Animator pusti, da otroci ugibajo, na koncu pa povzame:

Bog nas ima vse neskončno rad. Prav vsakega izmed nas. Ampak nas ne sili v odnos z njim. Ne sili nas, da bi postali njegovi učenci, ampak nas k temu le vabi ter čaka na naš odgovor. Naš odgovor na to njegovo ljubezen in vabilo je, da se damo krstiti. S tem Bogu povemo, da želimo biti v odnosu z njim, da želimo, da je del našega življenja, zato pri krstu tudi izpovemo vero, ki jo kasneje izpovedujemo pri vsaki nedeljski maši. S tem postanemo Božji otroci in Jezusovi učenci ter naredimo velik korak k temu, da bi nekoč lahko prišli v nebesa.

(Namesto tistih, ki smo bili krščeni kot otroci, so to odločitev naredili in vero namesto nas izpovedali naši starši. Želeli so, da bi bili vse svoje življenje v odnosu z Bogom. Lahko pa se človek odloči za krst tudi kadarkoli kasneje v življenju, saj nas Bog nikoli ne neha vabiti k sebi.)

OZNANILO

Animator naredi uvod v odlomek: Kot smo rekli, si Bog želi, da bi bili vsi ljudje krščeni in postali Božji otroci. O tej Božji želji nam govori tudi odlomek iz Svetega pisma.

Preberemo: Mt 28, 16–20 (Pojdite in krščajte)

Enajst učencev se je odpravilo v Galilejo na goro, kamor jim je Jezus naročil. Ko so ga zagledali, so se mu do tal priklonili, nekateri pa so dvomili. Jezus je pristopil in jim spregovoril: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščajte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Animator povzame: Jezus v tem odlomku Svetega pisma svojim učencem, torej vsem nam, naroča, naj ga oznanjamo vsem ljudem, hkrati pa nam obljublja, da bo ves čas z nami.

Ali vam pride na misel kakšna oseba, ki je to Jezusovo naročilo vzela zelo zares? (Friderik Baraga.) Ko je Friderik slišal za indijanski narod na drugem koncu sveta, ki potrebuje duhovnike, da bi ljudi poučili o Jezusu in krščevali, je začutil, da Bog želi od njega prav to. Zato se je odločil ter odšel v misijone med Indijance.

DEJAVNOST 1

Animator glede na dani prostor pripravi poligon, ki bo otroke izzval, da se potrudijo premagati ovire in priti do cilja. Izbira lahko med dvema možnostma ali si omisli kaj svojega. V obeh primerih se morajo otroci potruditi, da pridejo na cilj.

1. možnost: Poligon z veliko ovirami z uporabo krpelj

Pripomočki karton, vrv ali elastika, škarje

Animator otroke vpraša, ali vedo, kaj so krplje in kako izgledajo. Če otroci ne vedo, animator razloži, da so to posebna obuvala za hojo v snegu. Z njihovo pomočjo se nam v snegu ne ugreza in lahko hodimo tudi po visokem snegu. Po velikosti so daljše in širše od stopala.

Animator otrokom naroči, naj si vsak izdelava svoje krplje. Naredijo jih iz tršega kartona in vrvi, s katero si jih navežejo na noge.

Animator pripravi čim več ovir (škafli, stol, armafleks itd.) in pripravi poligon. Otroci morajo poligon premagati s krpljami.

Če je le mogoče, naj bo ena ovira tako težka, da je otroci sami ne bodo mogli premagati. Edini način je, da jih animator dvigne in prestavi čez oviro. To simbolizira Božjo pomoč, ki nam jo da pri krstu. Ko sami ne zmoremo, nas On dvigne čez ovire in nam jih pomaga premagati.

2. možnost: Premagati oviro brez dotika

Pripomočki daljša vrv (lahko je tanka)

Animator razporedi otroke po prostoru in med njimi napne vrv (en otrok vrvi ne drži!). Vsak otrok drži vrv v različni višini, tako da se ustvari neke vrste 3D-mreža. Mreža naj bo prepletena tako, da bo predstavljala izziv priti skozi jo brez dotika (prehod naj bo mogoč). Ko prvemu otroku uspe premagati izziv, se zamenja z enim izmed otrok, ki držijo vrv. Sedaj ta otrok poskuša preiti mrežo. Dejavnost traja toliko časa, da vsi otroci pridejo na vrsto.

Po dejavnosti animator povzame njen pomen/bistvo: Da smo poligon lahko premagali, smo se morali potruditi. Pa še to včasih ni šlo in smo potrebovali animatorjevo pomoč. Tako je tudi v življenju: za lepe stvari se moramo potruditi, kdaj pa kdaj pa ne zmoremo sami. Krst je takšen dogodek, ko nam Bog obljublja, da nam bo pomagal, ko nam bo težko in sami ne bomo zmogli ...

Kaj vse pa je Baraga storil, da je lahko krščeval? (*Celodnevna hoja po debeli sneženi odeji, klečanje v snegu, hoja s krplji po snegu, nevarno potovanje s čolnom, izpostavljenost smrtonosni nevarnosti itd.*) Skupaj spoznamo, da je Baraga za krščenje vložil veliko truda in Jezusovo naročilo vzel zelo zares. Ni je bilo ovire (hude nevihte, valovi, sneg), ki bi Baraga odvrnila od krščenja. To je bilo zanj nekaj najlepšega in najdragocenejšega, kar je lahko storil.

MOLITEV

Pripomočki papir, barvice, flomastri

Sedimo v krogu. Animator otroke povabi, da na papir narišejo svoj krst, kakor si ga predstavljajo (če kdo med njimi ni bil krščen, naj nariše obred krsta koga drugega, ki ga je doživel ali pa ga je videl na kakšni fotografiji). Ko končajo, na risbo napišejo: »Bog, hvala ti za krst!«

Znamenje križa

Molimo v cerkvi ali v molitvenem kotičku. Animator se s spontanimi besedami zahvali za dar svetega krsta. Risbe lahko otroci položijo v cerkev pred oltar ali pa v molitveni kotiček.

Skupaj zmolimo **Očenaš**.

Znamenje križa

4. dan: NENAVEZANOST

VSTOPNO MESTO: Zamenjajo naj se vsi, ki ...

Animator se skupaj z otroki usede v krog, razen enega, ki stoji na sredini. Ta začne stavek tako: »Zamenjajo naj se vsi, ki _____,« in doda lastnosti oseb, ki naj se zamenjajo. Navajamo materialne stvari (imajo kolo, imajo svojo sobo, imajo psa, kanarčka itd.).

DEJAVNOST 1: (Raz)deli, če zmoreš

Animator otroke razdeli v dve skupini (če se da, naj bodo skupine enako številčne). V eni skupini vsak otrok prejme dva bonbona, v drugi skupini otroci ne prejmejo ničesar. Naloga otrok prve skupine je, da se odločijo, kaj bodo naredili s prejetimi bonboni. Vsak otrok sam presodi, kaj bo naredil s prejetima bonbonoma. Animator počaka na njihov odziv. Če jih razdelijo med ostale otroke, ki bonbonov nimajo, dobijo nagrado od ani-

matorja (dodaten bonbon, čokolado, piškot itd.; vendar tega prej še ne smejo izvedeti). Nagrado dobijo tudi vsi otroci v skupini, ki na začetku niso dobili bonbonov. Če pa otroci prve skupine bonbonov ne razdelijo, dobijo nagrado samo otroci druge skupine, torej tisti brez bonbonov.

(Če se otroci, ki niso dobili bonbonov, preveč pritožujejo, jih animator spodbuja k potrpežljivosti.)

Animator lahko otroke povabi, da sladkarije, ki so jih dobili, delijo tudi z otroki iz drugih skupin.

Animator povzame bistvo igrice. Glede na potek igre animator vodi pogovor. Če so otroci bonbone razdelili, jih vpraša, kako so se počutili, ko so delili. Ali jim je bilo to težko? Zakaj so se tako odločili? Ali so si želeli bonbone pojesti?

Če otroci bonbonov niso delili, jih vpraša, zakaj tega niso storili. Kako so se počutili ob tem, ko niso delili, in kako, ko so drugi otroci, ki so ostali brez bonbona, dobili nagrado? Jim je bilo žal, da niso delili svojih bonbonov?

Animator se lahko na tem mestu naveže na vsebino kateheze iz prvega dne (odločitev, kaj boste naredili s prejetimi bonboni).

Tiste, ki bonbonov niso prejeli, vprašamo, kako so se ob tem počutili in kako potem, ko so dobili animatorjevo nagrado ...

(Sporočilo igre: Tisti, ki svoje darove razdeli, je bogatejši, srečnejši, saj je svojo srečo razdelil in jo s tem pomnožil tudi na tiste, ki je niso prejeli.)

DEJAVNOST 2: Pogovor o Božjih darovih

Animator vodi pogovor o tem, kaj vse v življenju imamo in kako Bog skrbi za nas. Ali mislite, da imajo vsi otroci po svetu toliko stvari (igračice, toplo obleko, dom, hrano, prijatelje, starše), kot jih imate vi? Ali bi lahko živeli s kakšno stvarjo manj? S katero? Česa ne potrebujete nujno za življenje? Ali bi to komu lahko podarili? Komu? Kdo bi to potreboval bolj kot vi? Bi bili to pripravljeni storiti?

Na tem mestu se animator lahko naveže na jutranjo zgodbo: Kaj vse je imel Baraga? Se je kakšni stvari odpovedal? Kateri? Kje je živel? Je imel veliko hišo?

Baraga nam je s svojim življenjem pokazal, da telesno ugodje, to, kar mi »paše«/ugaja, ne prinaša nujno sreče. Čeprav je živel skromno in daroval svoje stvari, je bil vesel in srečen. Tako bomo lahko tudi mi, če bomo komu kaj podarili.

OZNANILO

Animator pove, da nas Bog v Svetem pismu spodbuja in opominja, naj ne skrbimo za svoje življenje (hrano, obleko, delo), saj on ve, da vse to potrebujemo. Da pa bi lažje razumeli, nam Jezus pove zgodbo o tem, kako Bog Oče skrbi za ptice, lilije na polju, travo. Spodbuja nas, naj ne skrbimo preveč za svoje življenje.

Preberemo: Lk 12, 22–34 (Ne skrbite za življenje ...)

Nato je rekel svojim učencem: »Zato vam pravim: Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka. Pomislite na vrane: ne sejejo in ne žanjejo. Nimajo ne shrambe ne žitnice in vendar jih Bog hrani. Koliko več kakor ptice ste vredni vi! Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za komolec? Če torej ne zmorete niti najmanjše reči, kaj ste v skrbeh za drugo? Pomislite na lilije, kako rastejo. Ne delajo in ne predejo, toda povem

vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor katera izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, koliko bolj bo vas, maloverni! Zato tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili. Ne delajte si s tem skrbi! Vse to namreč iščejo narodi sveta. Vaš Oče vendar ve, da to potrebujete. Išcite njegovo kraljestvo in to vam bo navrženo. Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo. Prodajte svoje premoženje in dajte vbogajme. Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, neizčrpen zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.»

MOLITEV

Pripomočki trši barvni papir, škarje

Navodila www.redtedart.com/paper-cardinal-ornament

Animator motivira otroke za izdelovanje ptic:

Vsak bo sam izdelal svojo ptico (po predlogi). Ptica naj vsakega spominja na to, kako Oče skrbi za vas. Vrane ne sejejo, ne žanjejo, ne predelujejo hrane, nimajo ne shrambe, ne žitnice, pa vendar jih Bog hrani. Še veliko bolj Oče skrbi za nas ...

Animator na tem mestu otroke spomni na vse, kar so našli pri drugi dejavnosti (pogovor o vsem prejetem).

Znamenje križa

Animator povabi otroke, da ima vsak v svojih rokah svojo izdelano ptico.

Animator naredi uvod v Očenaš: Jezus nas v zgodbi Svetega pisma opozarja, da smo ljudje v Božjih očeh vredni in dragoceni. Naša skrb naj bo, da v svojem srcu gojimo ljubezen in dobroto, da opravljamo svoje vsakdanje dolžnosti, da pomagamo drugim. Za ostalo (za hrano, obleko, delo) pa bo poskrbel Bog. Da pa bomo to zmogli storiti, prosimo Boga z molitvijo **Očenaš**.

Znamenje križa

5. dan: GOREČNOST

VSTOPNO MESTO

Animator in otroci skupaj zapojejo in kažejo pesem Svetel plamen.

DEJAVNOST 1: Kaj najraje počneš?

Pripomočki Papir, barvice

Animator vpraša, kateri bans, pesem ali krajša igrice jim je bila na oratoriju najbolj všeč. Izberejo naj eno in jo odigrajo. Nato se v skupini pogovorijo, kako jim je bilo ob tem. Kako se počutijo, ko pojejo/igrado najljubšo pesem/bans/igro? Tudi animator naj izrazi svoja opažanja (*npr. da je opazil, da so bili navdušeni, veseli. Pove naj tudi, če je opazil, da kdo ni bil vesel, se ni hotel igrati te igrice itd.*). Temu sledi pogovor o tem, kaj radi počnejo doma, v šoli, nad katerimi hobiji so navdušeni. Svojo najljubšo dejavnost narišejo. Risbo in dejavnost, ki so jo narisali, predstavijo vsem v skupini.

DEJAVNOST 2: Razlika med navdušenim in z dolgočasnim delom

Animator vse otroke razdeli v pare ali pa izberemo le dva para otrok, ki odigrata enako situacijo. En par odigra na navdušen način, kako bi se z veseljem lotili dane naloge, drug par pa enako situacijo odigra nenavdušeno, dolgočasno, brez volje. Ostali člani opazujejo in ugotavljajo, v čem je razlika med zaigranima situacijama.

Primeri situacij

- Otroka se odpravljata na trening (*en par odigra: otroka trenirata z veseljem in sta navdušena nad športom; drug par odigra: otrokoma je trening popolnoma odveč in brez veze*).
- Otrok mora po naročilu starša odnesti smeti (*en par odigra: otrok brez oklevanja prime smeti in jih odnese; drug par odigra: otroku je težko odnesti smeti, godrnja ipd.*).
- Otroka gresta k sv. maši (*en par odigra: otroka gresta z navdušenjem k sv. maši in sta vesela; drug par odigra: otrokoma je težko iti k maši in se jima ne da*).

Po odigranih situacijah sledi pogovor v skupini. Kakšna je bila razlika med prvo in drugo igro? Kdo je lažje opravil nalogo – navdušeni ali nenavdušeni? Kdaj mi lažje kaj naredimo – ko se tega takoj lotimo in z veseljem ali ko se nam ne ljubi? Kaj počnemo na navdušen način in kaj na dolgočasen? Kaj smo na oratoriju počeli na prvi in kaj na drugi način? Kaj bomo sedaj, ko je konec oratorija, z veseljem počeli še naprej (konkretno)? Npr. hodili k maši, peli banse, se šli igrice, pomagali prijateljem itd.

DEJAVNOST 3: Kuhanje na ognju

Pripomočki fondi, čajne svečke, koščki čokolade, narezano sadje

Cilj Pri tej dejavnosti bomo skupaj z otroki pripravili hrano na »indijanski način«. No, malo prilagojeno notranjim prostorom. Ker je simbol današnjega dne ogenj, ga bomo prižgali na sveči, to pa dali pod fondi.

Animator pove otrokom, da si bodo kot Indijanci s pomočjo ognja pripravili hrano. Skupaj prižgejo svečko in jo dajo pod posodico, otroci pa vanjo nalomijo čokolado. Opazujejo, kaj se dogaja. Animator razloži otrokom, da je bila čokolada trda, ampak se je s pomočjo ognja začela topiti. Enako se zgodi z ljudmi, ki so nedostopni, nesramni, hladni, ampak se lahko ob nekom, ki ima v sebi ogenj, gorečnost, je prijazen, vesel ipd., počasi omehčajo in postanejo bolj prijazni, topli. Ko se čokolada stopi, pa otroci in animator vanjo potapljajo koščke sadja in jih pojedjo. (*Sadje lahko animator pripravi vnaprej ali pa ga pripravi skupaj z otroki, medtem ko se čokolada topi.*)

Animator, ki nima možnosti prinesiti fondija in izvesti zgoraj navedene dejavnosti, lahko za pogovor o tem uporabi prisposodbo snega, ki je hladen, ampak se bo stalil, če ga damo k ognju.

OZNANILO

Animator pove, da bodo današnji svetopisemski odlomek prebrali na malo drugačen način. Po vsakem prebranem delu odlomka animator vpraša otroke, ali vidijo kakšno podobnost z Baragom oziroma ali je Baraga ravnal tako, kakor govori odlomek. Skupaj poiščejo odgovore.

Preberemo: Rim 12, 9–18.21

»**Ljubezen naj bo brez hinavščine. Odklanjajte zlo, oklepajte pa se dobrega.**« (Rim 12, 9)

Kako je Baraga odklanjal zlo? Na kakšen način se je oklepal dobrega?

Npr. ni pil alkohola, da ne bi bil slab zgled Indijancem; sprejemal je vse ljudi, tudi če ga ti niso marali; krščeval je, oznanjal Indijancem Boga, da jih ima Bog rad, da obstaja večno življenje itd.

»**Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo.**« (Rim 12, 10a)

Ali je imel Baraga rad vse ljudi? Da.

»**Tekmujte v medsebojnem spoštovanju. Ne popuščajte v vnemi, temveč bodite goreči v duhu, služite Gospodu. Veselite se v upanju, potrpite v stiski.**« (Rim 12, 10b–12a)

Ali je Baraga kdaj potrpel, ko mu je bilo težko?

Npr. ko ga je zeblo, pa je vseeno prehodil 80 km s krpljami ...

»**Vztrajajte v molitvi, bodite soudeleženi v potrebah svetih, gojite gostoljubje. Blagoslavlajte tiste, ki vas preganjajo, blagoslavlajte in ne preklinjajte jih.**« (Rim 12, 12b–14)

Ali je bil Baraga do vseh prijazen, tudi do tistih, ki ga niso marali? Da.

»**Veselite se s tistimi, ki se veselijo, in jokajte s tistimi, ki jočejo. Drugo drugem imejte isto mišljenje, ne razmišljajte o visokih stvareh, marveč se prilagajajte skromnim.**« (Rim 12, 15–16a)

Ali se je Baraga prilagodil skromnim razmeram, v katerih so živeli Indijanci?

Da, živel je na enak način kot Indijanci, skromno. V revni koči, v mrazu in snegu itd.

»**Ne imejte se v svojih očeh za pametne. Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi skušajte skrbeti za dobro. Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi ljudmi. Ne daj se premagati hudemu, temveč premagaj húdo z dobrim.**« (Rim 12, 16b–18.21)

V čem se Baraga ni prilagajal, ker ni bilo dobro? Npr. ni pil alkohola.

Ali se je Baraga komu maščeval? Ne.

MOLITEV

Znamenje križa

Animator povabi otroke, da premislijo, kaj želijo po oratoriju početi doma. Katere spomine in izkušnje bodo odnesli s seboj domov?

Skupaj zmolijo, da bi jim doma uspelo živeti, kar so spoznali na oratoriju.

Očenaš ...

Slava Očetu ...

Znamenje križa

KATEHEZE ZA 2. TRIADO

1. dan: ODLOČITEV

Pripomočki smerokaz s puščicama, dve škatli z napisom, Sveto pismo, papir, pisala, Jezusova podoba ali križ (v molitvenem kotičku)

Pesem Zdaj sem tu, moj Bog

UVODNA IGRA

V zaprtem prostoru ali na prostem pripravimo smerokaz z dvema puščicama: ena kaže na kratko pot do prazne škatle, kjer je slika ali napis »prepovedani mobilni telefoni, dovoljene družabne igre v živo«, druga puščica na smerokazu pa kaže na pot do škatle, kjer je slika ali napis »dovoljeni mobilni telefoni brez družabnih iger«. Otrokom povemo, naj izberejo, po kateri poti bodo šli, lahko pa se posvetujejo s svojimi prijatelji ali animatorji. Če izberejo pot brez telefonov, jih morajo odložiti v škatlo, v nasprotnem primeru pa jih obdržijo pri sebi. Če otroci nimajo s seboj telefonov, izberemo nek drug predmet, ki ga imajo radi in bi se mu težko odpovedali.

Ko je vsak otrok izbral svojo pot in stoji pri eni izmed škatel, animatorji vsaki od teh dveh skupin dajo nadaljnja navodila. Tisti brez telefonov se igrajo neko družabno igro, ki jim je všeč (lahko jo predlagajo otroci sami ali animatorji), tisti s telefoni pa lahko tipkajo vsak po svojem (toliko časa, da se vživijo v dejavnost ali igrice na telefonu in jim stvar postane zanimiva), a le, dokler animator ne reče: »Stop! Baterija telefona je prazna! Odloži ga!« Nato ta skupina mirno sedi in čaka, da se druga skupina neha igrati.

VSTOPNO MESTO

Vam je bila igrice všeč? Kako ste se v njej počutili? Zakaj?

Se je bilo skupini brez telefonov težko odpovedati telefonom? Kakšne so bile posledice vaše odločitve? Ste jih težko sprejeli?

Kaj pa skupina s telefoni, kako ste doživljali trenutek, ko ste se morali odpovedati telefonu zaradi »baterije« in sedeti pri miru brez igre? Vam je bilo lepo?

Pri tej igri se je vsak odločil, po kateri poti bo šel. Nato pa je moral sprejeti posledice svoje odločitve. Morda je bilo skupini s telefoni na začetku lepo, kaj pa potem, ko ste morali sedeti pri miru?

In skupina brez telefonov, ste se imeli skupaj lepo?

Tudi v vsakdanjem življenju se moramo pogosto odločati, pri tem pa se zavedati, da naše odločitve vplivajo na našo nadaljnjo pot. Vi, ki ste se odpovedali telefonu, ste sicer naredili žrtev in napolnili škatlo s telefoni, hkrati pa ste se odločili, da svoj čas preživite z drugimi in jih s tem obogatite. Vaša škatla je tako napolnjena z ljubeznijo do bližnjih (animator pri tem na škatlo s telefoni nalepi papirnato srce).

Vi, ki ste izbrali telefon, pa se niste odpovedali telefonu, a morda niste niti pomislili, da bo to imelo več neugodnih posledic za vas: telefonu se je izpraznila baterija, pa še brez prijateljev oz. družabnih iger ste ostali. Tudi vaša škatla je ostala prazna.

Katera od teh dveh odločitev je bila po vaše boljša?

Kaj pa pomoč vaših prijateljev in animatorjev pri izbiri škatel: je bila dobrodošla?

Pri odločitvah nam prijatelji lahko pomagajo, a še bolj kot oni so nam v pomoč starejši in bolj izkušeni od nas. V tem primeru so to animatorji, lahko pa nam svetujejo tudi naši starši, kateheti, učitelji.

Tudi naš junak Friderik Irenej Baraga se je moral v življenju večkrat odločati in odločiti. Ena najpomembnejših odločitev, ki jo je sprejel, je bila odločitev za življenjski poklic: v srcu je čutil, da ga Gospod kliče, naj postane duhovnik, in pozneje, naj odide kot misijonar v Ameriko. Odločil se je, da posluša Božji glas in postane duhovnik in nato misijonar v Ameriki.

Mislite, da mu je bilo pri tem težko?

Kdaj že, saj je imel svoje dekle Anico zelo rad, a Bog ga je klical na drugo pot. Sledil je Božji volji ter bil srečen.

OZNANILO

Nekaj podobnega se je zgodilo s slepim Bartimajem v Svetem pismu. Pa prisluhnimo njegovi zgodbi in odločitvi.

Preberemo: Mr 10, 46–52

Prišli so v Jeriho. Ko je s svojimi učenci in s precejšnjo množico odhajal iz Jerihe, je slepi berač Bartimáj, Timájev sin, sedel ob poti. In ko je slišal, da je to Jezus Nazarečan, je začel vpiti in govoriti: »Jezus, Davidov sin, usmili se me!« Mnogi so ga grajali, naj umolkne, on pa je še glasneje vpil: »Davidov sin, usmili se me!« Jezus je obstal in rekel: »Pokličite ga!« Poklicali so slepega in mu rekli: »Le pogum, vstani, kliče te!« Odvrnil je svoj plašč, skočil pokonci in pohitel k Jezusu. Jezus ga je vprašal: »Kaj hočeš, da ti storim?« Slepemu je dejal: »Rabuní, da bi spregledal!« Jezus mu je rekel: »Pojdi, tvoja vera te je rešila!« Takoj je spregledal in šel po poti za njim.

Slepí Bartimaj je sedel ob poti in aktivno čakal Jezusa ter ga klical na pomoč. Drugi so mu nasprotovali, on pa je vztrajal v svoji odločitvi. Ko ga je Jezus ozdravil, je šel Bartimaj za njim, kar pa ne pomeni, da je s tem dosegel že vse v življenju. A postal je Jezusov učenec in vztrajal na tej poti za njim.

So vsi učenci vztrajno hodili za Jezusom? So se vedno prav odločili? (*Ne. Npr. Peter, ki ga je trikrat zatajil; ali pa Juda Iškarijot, ki ga je izdal.*)

Mislite, da ju je Jezus še vedno imel rad? (*Da. Bog je bil z njima in je z nami, ne glede na naše odločitve.*)

DEJAVNOST

Friderik Baraga je dejal: »Svetost ni v tem, da bi služili Bogu, kjer bi sami hoteli, ampak kjer Bog hoče in kakor Bog hoče.«

Sveti postajamo takrat, ko poskušamo razumeti in delati tisto, kar Bog hoče za nas, da bi bili srečni mi in drugi okrog nas. To je npr. odločitev, da bomo sošolcu pomagali pri kakšnem predmetu, kjer mu ne gre najbolje, in podobno. Kje pa mi lahko danes že v majhnih stvareh postajamo sveti? V čem se odločamo in kakšne so posledice naših odločitev?

Možnost 1: Vsak izmed otrok obriše svoje stopalo na papir, ga izreže in nanj napiše eno majhno odločitev, ki jo je danes že storil, ali pa ima priložnost, da jo bo danes storil. Nato vsak svoje stopalo položi na tla tako, da iz vseh nastane pot, ki vodi do Jezusa ali razpela ali Jezusove svete podobe, ki je v prostoru.

Možnost 2: Ta dan lahko medse povabite duhovnika, redovnika, redovnico ali družinskega očeta oz. mamo, da vam spregovori o svoji življenjski odločitvi ter o njenih posledicah.

MOLITEV

Znamenje križa

(*Bere oz. govori animator.*)

Gospod Jezus, za prijateljstvo s teboj se je treba od-ločiti – ločiti od vsega slabega ali manj dobrega, da bi bilo naše srce zares veselo in da bi z njim osrečevali še druge. (*Nekdo, lahko tudi otrok, prinese v molitveni kotiček pred Jezusa škatlo s srčkom in napisom »brez telefona.«*)

Danes prihajamo predte kot slepi Bartimaj, ki si mu odprl oči in mu pomagal vstati ter hoditi za teboj. Pomagaj tudi nam, pomnoži našo vero, da bomo odločitve, ki smo jih zdaj sprejeli, vztrajno uresničevali. Ko nam bo težko, naj tudi mi slišimo, kar si rekel Bartimaju: »Pojdi, tvoja vera te je rešila!«

Očenaš in Zdravamarija ...

Pesem: **Zdaj sem tu, moj Bog**

Znamenje križa

2. dan: KULTURA

Pripomočki Kozarec, napolnjen z vodo, velike slike s hišo, indijanskim šotorom in cerkvijo, Sveto pismo, napisi Očenaš v slovenščini, angleščini, nemščini, italijanščini, francoščini, indijanščini, krpice iz blaga, flomastri za blago

Pesmi On nosi ves svet v rokah, Ko bi ljudje ljubili se

UVODNA IGRA: Imaš rad svoja soseda?

Vsi sedijo v krogu, prostovoljec na sredini pa stopi do nekega otroka in ga vpraša: »Imaš rad svoja soseda?« Vprašani lahko odgovorijo: »Ja,« ali »Ja, ampak tudi tiste, ki imajo npr. zelene oči/nosijo kavbojke/radi tečejo/molijo Očenaš itn.« (Spodbujamo jih k čim bolj konstruktivnim predlogom.)

Če se odgovor glasi »ja«, morata soseda ob vprašanem vstati in zamenjati mesti, na katerih sta sedela. Če pa je odgovor »Ja, ampak ...«, se zamenjajo vsi tisti, za katere omenjena lastnost velja. Igro lahko večkrat ponovimo. Ta, ki sprašuje, se poskuša vrniti na enega od stolov.

VSTOPNO MESTO (Lahko se izvedejo vse tri dejavnosti, lahko pa le zadnja.)

1. **Kratka dejavnost:** Otroci zaprejo oči. Rečemo jim, naj vsak zase tiho šteje deset sekund in jih nato odpre. Gledamo, kdaj jih kdo odpre, in predvidevamo, da jih bodo odpirali postopoma.

Kratek pogovor

- Videl sem, da niste vsi naenkrat odprli oči. Zakaj ne?
(Čas dojemamo različno, tako kot druge stvari. Nekomu se zdi ura matematike v šoli zelo dolga, drugemu, ki mu je matematika všeč, pa takrat čas hitro mine.)
 - Zakaj nam vsem počitnice tako hitro minejo?
2. **Kratka dejavnost:** Otrokom pokažemo kozarec, ki je napol napolnjen z vodo. Vprašamo jih, kako poln kozarec imajo pred seboj. Kdo ima prav; tisti, ki trdijo, da je napol prazen, ali tisti, ki pravijo, da je napol poln?
3. **Kratka dejavnost:** Otrokom pokažemo tri različne slike. Na eni je hiša, na drugi indijanski šotor, na tretji pa cerkev. Vprašamo jih, kaj je vsem trem skupnega in v čem se razlikujejo. (Slike so si podobne v tem, da je na vsaki neka stavba, v kateri živijo oz. se zbirajo ljudje. Razlikujejo se npr. po materialih, velikosti, barvah in namenu uporabe.) V kateri izmed teh stavb pa bi radi živeli vi?

V vsaki od teh dejavnosti smo videli, da smo si v marsičem podobni, a tudi različni. Nekateri so veliki, drugi majhni; nekateri imajo radi čokolado, drugi špagete; nekateri radi smučajo, drugi plavajo; nekateri prej vidijo pozitivne stvari kot drugi; nekaterim je všeč življenje v preprostem šotoru, drugim pa v hiši. Imamo različne kulture in življenjske stile, a vsakega izmed nas je ustvaril dobri Bog.

Tega se je dobro zavedal misijonar Friderik Baraga, ki je, ko je prišel med Indijance, moral sprejeti šotor za svoje bivališče, čeprav ga ni bil vajen. A Indijance je imel rad in se je z njimi v teh bivališčih z veseljem srečeval.

OZNANILO

Tudi sv. Peter v današnjem svetopisemskem odlomku se je rad srečal s Kornelijem, ki ni bil Jud kakor on. Zakaj? Odgovor se skriva v Božji besedi.

Preberemo: Apd 10, 28–35.44 (Peter pri stotniku Korneliju)

Rekel jim je: »Dobro veste, da je zoper postavo, če se človek judovskega rodu družiti ali shaja s človekom tujega rodu. Meni pa je Bog pokazal, da ne smem nobenega človeka imenovati omadeževanega ali nečistega. Zato sem brez ugovora prišel, ko ste me poklicali. Toda rad bi vas vprašal, zakaj ste poslali pome.« Kornelij mu je odgovoril: »Bilo je pred štirimi dnevi, prav ob istem času. Molil sem ob deveti uri v svoji hiši in glej, predme je stopil mož v belem oblačilu in mi rekel: »Kornelij! Bog je uslišal tvojo molitev in se spomnil tvoje miloščine. Pošlji v Jopo in pokliči Simona, ki se imenuje Peter; kot gost se mudi pri strojarju Simonu, ki ima hišo ob morju.« Takoj sem poslal pote. Lepo si storil, da si prišel. In tako smo zdaj vsi zbrani vpričo Boga, da slišimo vse, kar ti je naročil Gospod.«

Tedaj je Peter spregovoril: »Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna.«

Ko je Peter še govoril te besede, je prišel Sveti Duh nad vse, ki so poslušali besedo.

Pesem: **On nosi ves svet v rokah** (... majhne in velike/fante in dekleta/starčke in otroke)

Bog ljubi prav vsakega, ki ga je ustvaril. Kot pravi sv. Peter, Bogu ni pomembno, ali si bele ali rdeče polti kot Indijanci; suh ali debel; reven ali bogat; star ali mlad itd. Kar pri njem šteje, je ljubezen, s katero ga imamo radi mi. Sveti Duh je prišel nad vse, nad prav vse, ki so z veseljem prisluhnili Petrovim besedam.

DEJAVNOST

Možnost 1: Na tla položimo napise Očenaš v različnih jezikih

- slovenščina: Očenaš
- angleščina: Our Father
- nemščina: Vater unser
- italijanščina: Padre nostro
- francoščina: Notre Père
- indijanščina (*Indijancev, kjer je deloval Baraga*): Nossinaw

Otroci morajo ugotoviti, kaj je napisom skupnega in kateri izmed njih je indijanski.

Iz teh napisov se vidi, da imamo vsi istega Očeta v nebesih, ki pa ga kličemo vsak v svojem jeziku. Boga so Indijanci imenovali Veliki duh. Da bi jih Baraga bolje razumel, se je moral naučiti njihovega jezika, bolje spoznati njihovo kulturo in način razmišljanja. Nato je začel zanje pisati tudi knjige, molitvenike v njihovem jeziku. Bog mu je dal moč, da je naredil **prvi korak**, da bi se jim približal in jim pokazal, da jih ima rad. Še več, pokazal je, da lahko skupaj živijo ljudje, za katere se zdi, da je to nemogoče.

Pa mi? Kako ravnamo z nekom, ki nam na videz ni simpatičen; ki mu v šoli ne gre in se mu vsi posmehujejo; katerega ime nam čudno zveni; ki ne zna dobro slovensko; ki hodi oz. ne hodi v cerkev? Friderik ni zmogel sam, ampak iz Boga, ki je delal v njem in po njem. Tudi mi imamo Božje življenje; Bog nas ima rad, nas sprejema take kot smo, v naši različnosti, zato zmoremo tudi mi sprejeti druge, ki so drugačni, ki so nam antipatični.

Možnost 2: Nato iz krpice iz blaga (ali papirja) naredijo majhen šotorček, na katerega napišejo **Nossinaw (Očenaš)**. Primer preproste izdelave najdete na internetni strani <https://www.pinterest.com/pin/83105555603652917/>. Šotorček bodo v dar izročili osebi, do katere bodo v tem dnevu še posebej pozorni.

Namesto te dejavnosti otroci lahko obišejo kakega tujca, ki živi v njihovem kraju, in se z njim pogovarjajo o njegovi kulturi ter jo primerjajo s svojo. V molitev nato vključijo tudi tega človeka oz. družino.

MOLITEV

Znamenje križa

(Bereta izmenjaje dva animatorja.)

Nebeški Oče, sveti Peter je razumel, kako ti ljubiš vsakega izmed nas, saj ne gledaš na osebo, ampak na srce. Tudi misijonar Friderik Baraga je dejal: »To je dobro, da Bog ne gleda na naše besede, saj vidi naša srca.«

Gospod, tudi vsakega od nas ljubiš in sprejemaš kot dragocenega Božjega otroka. Naj sprejmemo tvojo ljubezen. Naj ti tako odpremo svoje srce, da boš mogel po nas ljubiti tudi druge, predvsem tiste, ki se čutijo osamljeni, nesprejeti, neljubljeni. Naj vsakdo začuti, da je ljubljen in dragocen Božji otrok.

Pomagaj nam v tem dnevu plesti verigo prijateljstva s teboj in med seboj.

Pesem: **Ko bi ljudje ljubili se**

Znamenje križa

3. dan: **KRST**

Pripomočki dass masa ali plastelin, škaf z vodo, listi z obnovitvijo krstnih obljub, pisala, listi za pismo Bogu

Opomba Če na oratorij prihajajo tudi nekrščeni otroci, jih lahko povabimo, da se spomnijo dogodka, ko so bili morda zraven pri krstu koga drugega. Vsekakor je treba to imeti pred očmi in tudi te otroke vključevati v pogovor in jim ne dati čutiti, da bi bili zaradi tega manjvredni.

UVODNA IGRA: Igra z imeni

V ritmu udarjajo z rokami po kolenih izmenično: *koleno – plosk, koleno – plosk. Ob udarcu na kolena izgovori svoje ime, nato plosk in ob naslednjem udarcu na kolena izgovori ime nekoga iz skupine; ta nadaljuje ne da bi prekinil ritem.* Peter (kolena) – kliče (tlesk) – Manco (kolena) – Manca (tlesk) – kliče Roka (kolena) – Rok (tlesk) – kliče ...

VSTOPNO MESTO

Vsak od nas ima ime. Izbrali so nam ga starši ali kdo drug od domačih (starejši brat, sestra ...). Lepo je, ko nas nekdo pokliče po imenu.

Še pred starši nas je po imenu poklical Bog. On je želel, da smo, da živimo, in nas je poklical v življenje. Po starših nam je podaril življenje. Moje, tvoje ... (pokaže za otroke) ime je zapisano v Božjih dlaneh (prim. Iz 49, 16). Medtem ko animator pripoveduje, iz dass mase ali plastelina oblikuje človeka. Bog si je zamislil, kakšen naj bom (roke, noge, lasje, čustva, sposobnosti itd.). Zaupal mi je poslanstvo, ki naj ga opravim v življenju, in mi po starših podaril življenje. Toda to življenje – moje telo – bo enkrat umrlo. Bog pa želi, da bi vedno živel – dal mi je svoje Božje življenje. To so želeli tudi starši.

OZNANILO

Prinesli so me h krstu. Krstna voda, s katero so me oblili ali vanjo potopili, je simbol nečesa zelo velikega, kar se je takrat zgodilo z menoj. Figuro človeka animator potopi v škaf vode. Vse to naredi dostojanstveno in ob tem pripoveduje: Izvirni greh, vse, kar je bilo v meni slabega, vsa grešnost, strah zase, individualizem ... se je utopilo v tisti vodi, v tem življenju sem umrl in se rodil v novo življenje, ki ne bo nikoli umrlo. Bog me je naredil za novega človeka; podaril mi je svoje Božje življenje. Duhovnik je ob tem izgovoril: »**Miha, jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.**« Od takrat naprej sem Božji otrok. Pomislite: v vsakem od nas je isto življenje, kot je v Bogu – kot je v Jezusu, kot je v Očetu in kot je v Svetem Duhu! Bog nas ima tako zelo rad, da je v nas položil svoje Božje življenje. Ko te je kdaj strah, se spomni, da imaš v sebi Božje življenje! Ko si žalosten, ko se ti zdi kaj pretežko, se spomni, da imaš v sebi Božje življenje ...

Tudi sveča, ki so jo takrat prižgali ob velikonočni sveči in predstavlja Jezusa, pomeni, da mi je takrat Bog podaril svoje Božje življenje. Postal sem novi človek, oblečen v Kristusa – to pomeni belo oblačilo, ki sem ga dobil.

Bog ima veliko otrok. Vsakemu želi podariti svoje Božje življenje in ga sprejeti v veliko družino – Cerkev. Danes smo v zgodbi videli, da je Irenej Baraga to dobro vedel. Šel je na drugi konec sveta, v Ameriko, med Indijance, da bi tudi tam ljudem oznanil Božjo ljubezen. Krščeval jih je v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Evangelist Matej je zapisal, kdaj je Jezus učencem izročil nalogo, naj grede po vsem svetu in krščujejo ljudi. Bilo je že po Jezusovi smrti in vstajenju, ko je Jezus odhajal v nebesa k Očetu. Takole piše v Svetem pismu:

Preberemo: Mt 28, 16–20

Enajst učencev se je odpravilo v Galilejo na goro, kamor jim je Jezus naročil. Ko so ga zagledali, so se mu do tal priklonili, nekateri pa so dvomili. Jezus je pristopil in jim spregovoril: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Ali se kdo spomni svojega krsta? Kaj se je takrat zgodilo s teboj? Večina med nami pa je bila krščena, ko smo bili še majhni, saj so starši želeli, da bi čim prej postali Božji otroci. Takrat so oni v našem imenu izpovedali vero in obljubili, da nam bodo pomagali, da bo Božje življenje v nas raslo in da bomo lahko postajali podobni Jezusu. Sedaj ste dovolj veliki, da se tega daru zavedate; velikokrat ste že izkusili, kako vas ima Bog rad, kako skrbi za vas, kako lepo je biti Božji otrok in imeti v Kristusu veliko bratov in sester. Povabim vas, da mu zapišete svoje sporočilo.

DEJAVNOST

Na liste napišejo svojo zahvalo Bogu, da jih ima rad, da jim je podaril življenje in s krstom tudi Božje življenje – da so njegovi otroci in med seboj bratje in sestre ... Lahko ga prosijo, da jim pomaga, da ostanejo vedno povezani z Njim in med seboj.

MOLITEV

Znamenje križa

Dobri Bog, radi bi ti izrekli naše zahvale.

Z listov preberejo svoje zahvale, ki so jih napisali pri dejavnosti.

Očenaš ...

Znamenje križa

4. dan: NENAVEZANOST

Pripomočki dragocen predmet, material za darilno škatlico

UVODNA IGRA: Zaklad

V prostoru skrijemo zaklad – nek bolj dragocen predmet. Otroci ga iščejo (na mrzlo, vroče), po nekaj poskusih je zaklad eden od animatorjev ali otrok, ne da bi drugi to vedeli. Ko ugotovijo, nadaljujemo z vstopnim mestom.

VSTOPNO MESTO

Vsak od nas je zaklad, in še mnogo bolj dragocen kot zaklad. Bog nas ima v svojem srcu kot dragocen zaklad. Včeraj smo se spomnili na to, da smo zanj zelo dragoceni: podaril nam je telesno življenje in pri krstu svoje Božje življenje. Za nas skrbi kot za svojega ljubljenega sina ali hčerko. Kaj vse nam daje in kako skrbi za nas? *Pripovedujejo*. Dal nam je življenje in nas vsak dan ohranja žive, zdrave, daje nam hrano, starše, obleko, prijatelje, šolo, oratorij ... odpušča nam grehe ... Za nas skrbi po dobrih ljudeh, po dogodkih ... včasih pa nam daje to čutiti naravnost v srcu (ko nam odpusti grehe, nam je lepo; ko smo v kakšni preizkušnji, pa izkusimo, da nam je pomagal). Mi ne vemo vedno, kaj je za nas dobro, on pa ve, in nam daje to v obilju.

V zgodbi o Frideriku Baragu smo videli, kako je Bog poskrbel za Friderika (*pripovedujejo; ko je bil mlajši, je študiral itd.*) in kako je poskrbel za Indijance. Kako? *Pripovedujejo*. Danes pa smo videli, da se je Friderik znašel v težavah in je Bog poskrbel zanj tudi takrat. Kako?

Friderik se je gotovo večkrat spomnil, kaj je Jezus govoril svojim učencem; in to pravi danes tudi nam, saj je Božja beseda vedno živa. Prisluhnimo.

OZNANILO

Preberemo: Lk 12, 22–34

Nato je rekel svojim učencem: »Zato vam pravim: Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka. Pomislite na vrane: ne sejejo in ne žanjejo. Nimajo ne shrambe ne žitnice in vendar jih Bog hrani. Koliko več kakor ptice ste vredni vi! Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za komolec? Če torej ne zmorete niti najmanjše reči, kaj ste v skrbeh za drugo? Pomislite na lilije, kako rastejo. Ne delajo in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor katera izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, koliko bolj bo vas, maloverni! Zato tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili. Ne delajte si s tem skrbi! Vse to namreč iščejo narodi sveta. Vaš Oče vendar ve, da to potrebujete. Išcite njegovo kraljestvo in to vam bo navrženo. Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo. Prodajte svoje premoženje in dajte vbogajme. Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, neizčrpen zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.«

DEJAVNOST

Izdelajo škatlico, ki predstavlja zaboj. Pomagate si lahko s to povezavo: <http://mavricnaustvarjalnica.blogspot.si/2011/11/darilne-skatlice-in-kako-jih-narediti.html>. Na stranice škatlice pišejo, kako Bog skrbi za ljudi (*lahko*

pišejo na liste in z njimi oblepijo škatlico ali pa jih zložijo in položijo v škatlico; škatlico nekemu podarijo in ga s tem razveselijo ter se hkrati vadijo v nenavezanosti).

Bog po ljudeh, dogodkih ... skrbi za nas. Zato se nam ni treba bati za svoje življenje: ni se nam treba bati, da delimo z drugimi, kar imamo (sladkarije, znanje itd.), posodimo kakšno svojo stvar. Ko se kaj pogovarjamo, dogovarjamo ali se odločamo za kakšno stvar, nam ni treba na vsak način vztrajati pri svojem mnenju, sprejmemo tudi, kar rečejo ali predlagajo drugi.

MOLITEV

Pesem

Znamenje križa

Bog nam vsak dan podarja veliko stvari. Izrecimo mu svoje zahvale (*lahko spontane ali pa naslednje*):

- Nebeški Oče, hvala ti, ker veš, kaj potrebujemo in nam daješ to, kar je za nas dobro.
- Nebeški Oče, hvala ti, ker smo zate dragoceni bolj kot zaklad in nas imaš neizmerno rad.
- Nebeški Oče, hvala ti, ker nam daješ hrano in hvala za vse pridne roke, ki pripravljajo obroke.
- Nebeški Oče, hvala ti za oblačila, da nas ne zebe in da lahko lepo oblečeni razodevamo dostojanstvo človeka.
- Nebeški Oče, hvala ti za dar svetega krsta, pri katerem si nam podaril svoje Božje življenje.
- Nebeški Oče, hvala ti za dobre in skrbne starše.
- Nebeški Oče, hvala ti za prijatelje in vse ljudi, ki nas imajo radi in skrbijo za nas.

Očenaš ...

Znamenje križa

V molitev lahko vključimo primerno pesem.

5. dan: GOREČNOST

Pripomočki rutke za oči, sveča, vžigalice, Sveto pismo, plamenčki iz papirja, pisala, velikonočna sveča

Pesmi Svetel plamen, Luč

UVODNA IGRA

Otrokom zavežemo oči, ti pa se prosto sprehajajo po zaprtem prostoru. Povemo jim, naj poslušajo glasove in grejo tja, kamor jih glasovi vabijo. Ob tem poslušajo dve vrsti glasov: V enem kotu sobe so animatorji, ki jih vabijo z nežnim glasom: »Pridi k meni, rad te imam! Moj Božji otrok si! Skupaj nama bo lepše,« v drugem kotu pa animatorji z malo grozečim oz. vabečim glasom skušnjavca vabijo k sebi: »Pridi, dal ti bom vse, kar hočeš: denar, nov telefon ... Vse samo zate!« Igra se konča, ko si vsak otrok izbere svoj kot oz. sledi enemu glasu.

Opomba: če je premalo animatorjev, lahko to vlogo prevzame kdo od otrok.

VSTOPNO MESTO

Vam je bilo težko izbrati en ali drug kot? Zakaj?

Kateremu glasu je bilo težje slediti, kateremu lažje? Zakaj?

Na prvi pogled je lažje slediti glasu, ki ti obljublja izpolnitev le tvojih želja, a te v rešnici pusti praznega, samega. Drugi glas pa te more res osrečiti, ker ti ponuja največ, to je občutek ljubljenosti s strani Nekoga.

Ali vas ti glasovi spominjajo na še en glas? Kateri je to? (*Glas v srcu, tj. vest.*)

Ga znamo slišati in mu slediti? (*Povejo kakšen primer. Ko so npr. pisali test v šoli in so hoteli prepisovati, pa so si zadnji hip premislili, ker jim vest ni dala miru.*)

Ta glas prihaja od Boga in je glas rahlega šepeta, kot ga je zaznal tudi prerok Elija v Svetem pismu. Po tem glasu nam govori Sveti Duh, ki smo ga prejeli pri sv. krstu. Takrat je on v nas prižgal luč, ogenj in postali smo njegovi otroci, da bi širili veselo novico, da nas je Bog že odrešil, po vsem svetu! Pomislite, kako velika in lepa naloga je to!

Pesem: **Svetel plamen**

Tudi škof Friderik Baraga se je zavedal, kaj pomeni biti najprej Božji otrok, potem pa misijonar in škof. Zato je, ko je obiskal domovino, šel h krstnemu kamnu in se zahvalil za dar krsta, za dar Božjega življenja in gorečnosti v sebi. Koga predstavlja sveča – velikonočna sveča ob krstnem kamnu? Kdo je to? (*Kristus, ki je vstal od mrtvih in nam prinesel novo življenje.*) Sveča oddaja svetlobo in toploto in tak je Jezus Kristus v našem življenju. On razsvetljuje naše življenje, da bi mi z njegovim ognjem razsvetljevali še življenje drugih. Kako? O tem nam govori sv. Pavel v Pismu Rimljanom.

OZNANILO

Pred branjem svetopisemskega odlomka animator (ali otrok) slovesno prižge svečo pri Sv. pismu v znamenje tega, da nas Božja beseda razsvetljuje in krepi.

Preberemo: Rim 12, 9–18.21

Ljubezen naj bo brez hinavščine. Odklanjajte zlo, oklepajte pa se dobrega. Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo. Tekmujte v medsebojnem spoštovanju. Ne popuščajte v vnemi, temveč bodite goreči v duhu, služite Gospodu. Veselite se v upanju, potrpite v stiski, vztrajajte v molitvi, bodite sodelujoči v potrebah svetih, gojite gostoljubje. Blagoslovajte tiste, ki vas preganjajo, blagoslovajte in ne preklinjajte jih. Veselite se s tistimi, ki se veselijo, in jokajte s tistimi, ki jočejo. Drug o drugem imejte isto mišljenje, ne razmišljajte o visokih stvareh, marveč se prilagajajte skromnim. Ne imejte se v svojih očeh za pametne. Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi skušajte skrbeti za dobro. Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi ljudmi.

Ne daj se premagati hudemu, temveč premagaj húdo z dobrim.

Odlomek še enkrat počasi preberemo. Ob tem animatorji z gestami pokažejo besede:

- ljubiti z bratovsko ljubeznijo (*objem*),
- služiti (*umivanje nog*),
- veseliti se (*nasmeh*),
- vztrajati v molitvi (*sklenjeni roki*),
- blagoslovljati (*znamenje križa, ki ga podeliš drugemu*),
- premagati húdo z dobrim (*animatorji se primejo za roke*).

Sepomnite, kdaj je škof Baraga ljubil in služil z bratsko ljubeznijo? (*Npr. ko je Indijancem gradil cerkve, tudi ko je bil že star in brez moči; ko je šel na dolgo potovanje v Evropo in tam dobil novih misijonarjev ter sredstev za misijon v Ameriki itd.*)

Se spomnite Baragovih molitev in blagoslovov, ki jih je delil? (*Npr. pri krščevanju*)
Kdaj je premagoval húdo z dobrimi deli? (*Npr. ko se je odpovedal dragocenim oblekam in jih daroval za uboge.*)

Pri tem ga je vodilo njegovo škofovsko geslo: Le eno je potrebno! Da bi vsi prišli v nebesa, tudi tisti, ki Boga še ne poznajo.

DEJAVNOST

In mi, jaz, ti, on, ona? Tudi mi smo lahko misijonarji – ne le na oratoriju, ampak vsak dan znova tudi po njem. Pomislite, kako lahko svetite kot lučke doma v družini, v šoli, v župniji in med prijatelji.

Možnost 1: Animator razdeli plamenčke iz papirja in vsak nanj napiše, kakšno lučko je Bog prižgal v njem na tem oratoriju – kakšen lep dogodek ... ko je (prek animatorjev ...) izkusil Božjo bližino ... ko je izkusil, da je nekdo zanj Kristusova luč ali da sem bil komu ta luč.

Možnost 2: Na plamenček napišejo, kaj bodo naredili/spremenili po oratoriju ...

MOLITEV

(*Če je le možno, naj molitev poteka v cerkvi ob velikonočni sveči, kjer se zberemo z otroki.*)

Kratka razlaga velikonočne sveče (duhovnik ali animator).

Velikonočna sveča in njena luč sta od nekdaj simbol za Kristusa. Na velikonočno vigilijo duhovnik pred cerkvijo prižge kres. S tem ognjem prižge velikonočno svečo in jo v slovesnem sprevodu nese v še popolnoma temno cerkev. Z ognjem velikonočne sveče si prižgejo sveče vsi navzoči in cerkveni prostor se hitro razsvetli.

Velikonočna sveča je okrašena s Kristusovim križem ter s prvo in zadnjo črko grške abecede alfa in omega. Črki spominjata na Jezusove besede: »Jaz sem začetek in konec.« Na sveči je tudi pet kadilnih zrn kot znamenje za pet Jezusovih ran ter vsakokratna letnica.

Znamenje križa

Pesem: **Luč**

(*Bere ali govori animator.*)

Jezus, ti si moja, ti si naša luč, ki greje nas in prek nas še druge ljudi.

Škof Friderik Baraga je dejal: »Otrok moj! Ne pozabi na ono življenje, ki ti bo dano, ko umreš enkrat na svetu. Določeno je, da boš na zemlji le kratek čas, potem pa boš v nebesih, če boš vselej ubogal Boga, mu vdano služil in ga prisrčno ljubil.«

In mi smo tu zato, ker te hočemo ljubiti in biti tvoji misijonarji. Pomagaj nam biti plamen tvoje ljubezni.

(*Pri tem nosijo otroci svoje plamenčke k velikonočni sveči, vmes pa se poje pesem Luč ali Ti si moj prijatelj. Plamenčke po končanem oratoriju nesejo domov.*)

Če je pri molitvi zraven duhovnik, on podeli blagoslov, sicer pa zaključimo s **Slava Očetu**.

Znamenje križa

1. dan: ODLOČITEV

Pripomočki balon za vsakega otroka, listek za vsakega otroka, pisala, puščica iz kartona za smerokaz za vsakega otroka, palica, na katero bomo z risalnimi žeblički namestili puščice, risalni žeblički, list s svetopisemskim odlomkom za vsakega otroka (Mr 10, 46–52)

VSTOPNO MESTO: Spoznavanje z balonom (5–10 minut)

Vsak udeleženec prejeme listek in balon. Na listek napiše svoje ime in ga da v balon ter balon napihne. Ko vsi končajo, vržejo balone v zrak in si jih naključno podajajo in s tem premešajo. Animator zakliče stop in vsak ulovi en balon (ne svojega). Balon, ki ga je dobil, počí in shrani listek z imenom. Ko pospravimo odpadke od balonov, se usedemo v krog. Nato animator prebere ime z listka in zastavi dve vprašanji, ki ju še ne ve o osebi, ki jo ima napisano na listku. Nato gredo po vrsti v krogu tudi otroci. Igra se zaključí, ko se vsi predstavijo. Animator pazi, da so vprašanja primerna za spoznavanje.

MOLITEV: (5 minut)

Animator vpraša otroke: »Naj mi vsak od vas pove, zakaj ste se odločili, da boste letos na oratoriju?« (Animator si zapisuje njihove odgovore in jih spodbuja, da odgovori niso enaki.)

Ko vsi povejo, animator doda: »Vsak od vas je prišel na ta oratorij z različnim razlogom (doda kakšen primer, ki si ga je zapisal). Vendar da ste sploh prišli, so se vaši starši za to odločili. Morali so vas prijaviti, vi pa ste morali reči: »Pridem.« V življenju se vsak dan odločamo in sprejemamo posledice teh odločitev.

Primer: Danes si izvedel, da boš jutri v šoli vprašan predmet, ki ti ne gre ravno dobro. Prijatelj pa te je ravno danes povabil v kino, na premiero tvojega najljubšega filma. Kako se boš odločil? Ne glede na to, kaj boš odgovoril, ima to neko posledico. Če boš šel v kino, ima to za posledico, da se boš manj učil, te bo bolj strah in na koncu ni nujno, da boš dobil lepo oceno. Če boš ostal doma in se učil, ima to za posledico, da se boš več naučil, ne bo te strah spraševanja in dobil boš lepšo oceno.

Vsaka odločitev ima posledice – dobre ali slabe. Vendar se je bolje odločiti kot ne odločiti. »**Najslabša odločitev je neodločitev!**«

Zato bomo zmolili Očenaš kot priprošnjo, da se bomo še posebej v času oratorija trudili in se odločali za dobre stvari. Prosimo pa tudi za to, da bi se iz napačnih odločitev naučili kaj uporabnega za svoje življenje.

Očenaš ...

Znamenje križa

DEJAVNOST: (15 minut)

Animator reče: »Tudi Friderik Baraga se je v življenju moral odločati. Kje v zgodbi ste to opazili?« (Pusti, da otroci odgovarjajo.)

Nato animator povzame: »Friderik Baraga se je odločil, da gre na študij v tujino./Odločil se je, da proda graščino./Odločil se je, da prekliče zaroko z Anico in postane duhovnik.

- Te odločitve niso bile lahke in preproste.
- Ali ste se morali tudi vi že kdaj odločiti?

Najprej animator pove primer iz svojega življenja, ko se je moral odločiti – in se je prav ali pa narobe odločil. Nato povabi otroke, naj tudi vsak od njih pove en primer iz svojega življenja.

Možnost 1: Vsakemu otroku damo puščico iz kartona. Nanjo napiše zanj najtežjo dosedanjo odločitev, ki jo je sprejel, ki bi jo rad uresničil ali pa jo bo še moral narediti. Npr.: na katero šolo se bo vpisal, kateremu športu se bo zares posvetil, katero opravilo bo doma zavestno in redno opravljal, kdaj in kako si bo vzel čas za Boga, kateri stvari se bo odpovedal itd.

Možnost 2: Vsakemu otroku damo puščico iz kartona. Nanjo naj napiše, za katero dejanje se bo danes odločil – npr.: »pomagal bom drugim«/»prijazen bom«/lahko tudi: »nagajal bom«// Po kosilu naj na puščico dopiše še posledice odločitve (kaj je zaradi tega doživel). Npr.: »Bil sem prijazen in sem zato spoznal dva nova prijatelja.«

Skupno: Ko na puščice napišejo odločitve, naj vsak otrok pove, kaj je napisal, in puščico z risalnim žebličkom pritrdi na palico. (Palica naj gre od otroka do otroka. Animator naj pazi, da nastane nek smerokaz.)

OZNANILO: (15 minut)

Animator doda: Friderik Baraga je pri svojih odločitvah vedel, da je Bog z njim, ne glede na to, kako se bo odločil. Bog je vedno z nami. Govori nam po vesti, da se lažje odločimo. Toda ne pozabite, da je dostikrat na videz težja odločitev boljša.

Jezusov učenec Marko (evangelist Marko) je opisal primer slepega berača Bartimaja. Rekel je, da bi Bartimaj lahko še naprej posedal ob cesti in prosjačil, a se je raje odločil za težjo in boljšo pot.

Prisluhnimo: Mr 10, 46–52

(Animator prebere odlomek iz Svetega pisma.)

Prišli so v Jeriho. Ko je s svojimi učenci in s precejšnjo množico odhajal iz Jerihe, je slepi berač Bartimáj, Timájev sin, sedel ob poti. In ko je slišal, da je to Jezus Nazarečan, je začel vpiti in govoriti: »Jezus, Davidov sin, usmili se me!« Mnogi so ga grajali, naj umolkne, on pa je še glasneje vpil: »Davidov sin, usmili se me!« Jezus je obstal in rekel: »Pokličite ga!« Poklicali so slepega in mu rekli: »Le pogum, vstani, kliče te!« Odvrnil je svoj plašč, skočil pokonci in pohitel k Jezusu. Jezus ga je vprašal: »Kaj hočeš, da ti storim?« Slepi mu je dejal: »Rabuní, da bi spregledal!« Jezus mu je rekel: »Pojdi, tvoja vera te je rešila!« Takoj je spregledal in šel po poti za njim.

Nato vsakemu otroku razdeli listič z enakim odlomkom, pod besedilom naj bodo naslednja navodila:

Poišči in podčrtaj besede

- sedel,
- vstani,
- on pa je še glasneje vpil (nasprotovanje množici, ki ga je grajala in ga poskušala odvrniti),
- kaj hočeš, da storim?,
- šel je.

Animator doda: Slepi Bartimaj je sedel ob cesti ter klical in čakal Jezusa, da bi mu pomagal. Drugim njegovo početje ni bilo po volji, nasprotovali so mu. On pa je vztrajal v svoji odločitvi. Ko je prišel Jezus ga je ozdravil. Postal je Jezusov učenec in je hodil po poti za Njim.

Nato animator vpraša: »Zakaj sem vam rekel, da morate te besede podčrtati?«
(Pusti, da otroci odgovarjajo.)

Animator doda: »Kako pa ravnamo mi pri odločitvah?«

1. **primer:** Mama nam reče, da gremo na obisk, mi pa smo se zmenili, da gremo s prijatelji na igrišče. Kakšni smo takrat? Nasprotujemo, sedimo in nočemo iti. Upamo, da se bo mami premislila. Ampak na koncu vseeno gremo. In dostikrat se zgodi, da se imamo potem prav lepo.
2. **primer:** Pri malici imamo na izbiro pomarančo ali jabolko. Mi pa se tako dolgo ne odločimo, da nam poberejo vse pomaranče.
3. **primer:** »Kaj hočeš, da ti storim?« – Včasih se pred odločitvami tudi posvetujemo.

Animator reče: »Tudi danes bo pred vami mnogo manjših odločitev (npr. ali boste sodelovali pri velikih igrah, na katero delavnico boste šli, ali boste nagajali in se norčevali, ali boste ubogali animatorje itd.). Vsaka odločitev bo imela posledice – dobre ali slabe. Vendar se je bolje odločiti kot ne odločiti. »Najslabša odločitev je neodločitev!«

ZAKLJUČNA MOLITEV: (5 minut)

Animator na sredino kroga položi smerokaz, ki smo ga izdelali iz naših odločitev.

Naredimo znamenje križa

Dragi Jezus, v življenju večkrat stojimo pred smerokazom in ne vemo, kam zaviti, ne vemo, katera odločitev je prava. Daj, da se bomo, tako kot Friderik Baraga, zavedali, da si pri vsaki odločitvi Ti z nami. Pomagaj nam, da se bomo v življenju prav odločali in se tudi iz napačnih odločitev kaj uporabnega naučili. Amen.

Slava Očetu ...

Naredimo znamenje križa

Zaključna pesem: **Zdaj sem tu, moj Bog**

Opomba za animatorja: Če si pri katehezi izbral možnost 2: da so otroci na puščico iz kartona napisali, za katero dejanje se bo danes odločil – npr.: »pomagal bom drugim«/»prijazen bom«/lahko tudi: »nagaja bom!«, **jih zberi po kosilu**, da na puščico dopišejo še **posledice odločitve** (kaj so zaradi tega doživeli). Npr.: »Bil sem prijazen in zato spoznal dva nova prijatelja.«

2. dan: KULTURA

Pripomočki: pisala; Sveto pismo; A4-list s silhueto Slovenije (2 otroka dobita 1 list); slika indijanskega šotora; kuhalnica, lonec, pesek, 3x plastične flaše, glavnik, plastična vrečka, balon, elastika, 6x palčke (da bodo z njimi lahko bobnali) ... (predmetov naj bo vsaj toliko, kolikor je otrok)

VSTOPNO MESTO: Slovenija, moja dežela (5 minut)

Otroke razdelimo v pare in jim damo naslednja navodila:

- Po dva bosta dobila list papirja, na katerem je obris Slovenije, in pisala.
- Imata 3 minute časa, da narišeta oz. napišeta čim več stvari, ki so značilne za Slovenijo in nas Slovence. Naštejta značilno hrano, slovenska narečja, krajevne znamenitosti, običaje, glasbene instrumente itd. Vse, kar predstavlja našo kulturo.
- Zmagal bo tisti par, ki bo naštel največ stvari in najbolje okrasil silhueto Slovenije.

Ko končajo, vsak par pokaže svoj list z značilnostmi Slovenije in animator izbere zmagovalni par.

MOLITEV: (5 minut)

Animator vpraša: »Koliko držav mislite, da je na svetu?« (Pusti, da otroci odgovarjajo.)

Animator pove:

- Na svetu je 196 držav. Slovenija spada med najmlajše. In vsaka država ima tudi svojo kulturo, tudi naša.
- Zanimivo je, da je jezikov več. Na svetu je med 6.000 in 7.000 jezikov, samo v Evropi govorimo 225 jezikov. Enega od teh govorimo mi in to je slovenščina.
- Slovenščina je čudovit jezik. Je eden redkih, v katerem je ohranjena dvojina.

Sedaj bomo zmolili Očenaš v zahvalo za Slovenijo, za naš jezik in kulturo.

Očenaš ...

Slava Očetu ...

Znamenje križa

OZNANILO: (15 minut)

Animator pred otroke postavi sliko indijanskega šotora in pove:

- Mi živimo in se zbiramo v hišah, Indijanci so živeli in se zbirali v šotorih.
- Mi govorimo slovensko, Baragovi Indijanci so govorili očipvéjsko in otavánsko.
- Mi pravimo: »Kako si?«, Indijanci so rekli: »Édláneté?«
- Mi rečemo »Hvala!«, Indijanci pa »giíwoon«.

Ko je Baraga prišel med Indijance, se je moral naučiti njihovega jezika in pisave. Privaditi pa se je moral tudi na njihovo življenje (indijanske šotore, njihovo hrano, običaje itd.).

Nato vpraša otroke:

- Ali mislite, da se je Baraga težko navadil na vse to? (Pusti, da odgovarjajo.)
- Kako se vi počutite, ko pridete med tuje ljudi? (Pusti, da odgovarjajo.)
- Kaj ste se v tujih deželah že naučili? (Pusti, da odgovarjajo.)
- Kaj bi vi naredili, če bi postali predsednik/predsednica države ali nadškof v državi?

Animator doda:

- Čeprav je na svetu veliko različnih ljudi, smo si v bistvu med seboj zelo podobni. Vsak od nas je kdaj vesel, včasih ima probleme, vsak od nas je grešnik ...
- Zaradi razlik v kulturi in navadah včasih ne znamo in nočemo sprejeti prijateljev, sosedov, znancev, sošolcev ... kaj šele tujcev (Ali ima kdo za sošolca kakšnega črnčka, nekoga iz romske družine ali azijskega porekla ter kako gleda na to?)
- Odnosi med ljudmi se sami od sebe ne izboljšajo. Če pa naredimo pravi korak, se lahko marsikaj spremeni na bolje.
- Kadar ustvarjalno sodelujemo med seboj, čeprav smo različni, lahko najdemo zelo dobre rešitve.

Bog ljubi prav vsakega človeka, ki ga je ustvaril. Prav je, da se tudi mi med seboj spoštujemo in razumemo ne glede na to, kako izgledamo, kateri narodnosti pripadamo, in ne glede na to, koliko denarja imamo. Za zgled vzemimo sv. Petra, ki se je rad srečal s stotnikom Kornelijem, ki ni bil Jud kakor on. Premagal je kulturne ovire in ga sprejel kot brata v Kristusu. Prisluhnimo svetopisemskemu odlomku.

Prisluhnimo: Apd 10, 28–35.44

Peter je rekel: »Dobro veste, da je zoper postavo, če se človek judovskega rodu družijo ali shaja s človekom tujega rodu. Meni pa je Bog pokazal, da ne smem nobenega človeka imenovati omadeževanega ali nečistega. Zato sem brez ugovora prišel, ko ste me poklicali. Toda rad bi vas vprašal, zakaj ste poslali pome.« Kornelij mu je odgovoril: »Bilo je pred štirimi dnevi, prav ob istem času. Molil sem ob deveti uri v svoji hiši in glej, predme je stopil mož v belem oblačilu in mi rekel: »Kornelij! Bog je uslišal tvojo molitev in se spomnil tvoje miloščine. Pošlji v Jopo in pokliči Simona, ki se imenuje Peter; kot gost se mudi pri strojarju Simonu, ki ima hišo ob morju.« Takoj sem poslal pote. Lepo si storil, da si prišel. In tako smo zdaj vsi zbrani v pričo Boga, da slišimo vse, kar ti je naročil Gospod.« Tedaj je Peter spregovoril: »Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna. Ko je Peter še govoril te besede, je prišel Sveti Duh nad vse, ki so poslušali besedo.

Animator doda:

- Bog ljubi vsakega človeka, ki ga je ustvaril.
- Tudi Baraga je bil pravičen in dober do Indijancev, zato so ga lepo sprejeli, čeprav je bil belec.
- Ni se poviševal nad njimi, ampak jim je bil enak.
- Ni jim vsiljeval svoje kulture. Prišel jim je pomagat, obenem pa jim je spregovoril tudi o Jezusu.
- K Indijancem je prinesel stvari, ki so se mu zdele v Sloveniji dobre, od njih pa se je naučil stvari, ki so jih Indijanci delali bolje od nas.
- Znal je združiti obe kulturi in iz njiju potegniti najboljše stvari.

Nato vpraša otroke:

- Povejte, kaj ste se do sedaj že naučili od drugih ljudi? (*Pusti, da odgovarjajo.*)
- Kaj pa so se drugi naučili od vas? (*Pusti, da odgovarjajo.*)

Animator doda:

- Ko smo bili majhni, smo se učili od staršev, sedaj se učimo od učiteljev, zvezdnikov, prijateljev itd. Čas je, da se učimo od Jezusa (s tem da beremo Sveto pismo, da molimo).
- Bodimo pozorni, da se bomo učili predvsem dobre stvari, ki nas bodo v življenju obogatile.

DEJAVNOST: Melodija predmetov (15 minut)

Pred otroke postavimo različne predmete (kuhalnico, lonec, pesek, 3x plastične steklenice, glavnik, vrečko, elastiko, 2x palčke, žogo itd.). (Predmetov naj bo najmanj toliko, kolikor je otrok.)

Animator reče:

- Ko pogledamo te predmete, se nam zdijo nesmiselni. Ampak vse te predmete lahko združimo tako, da jih spremenimo v inštrumente. Iz njih boste ustvarjali melodijo.
- Na voljo imate 10 minut, da se dogovorite, kakšno melodijo boste naredili, in jo uglasbite.

Opomba za animatorja: Animator lahko posname na telefon melodijo in jo na koncu predvaja. Poleg tega lahko naredite tekmovanje za najboljšo melodijo. Na koncu lahko animator vpraša otroke, kaj so se iz izkušnje, ko so ustvarjali melodijo, naučili.

ZAKLJUČNA MOLITEV: (5 minut)

Znamenje križa

Eden od otrok prebere:

»Na začetku so se nam predmeti zdeli nesmiselni, kmalu pa smo ugotovili, da lahko z njimi ustvarimo čudovito glasbo. Naj bo tako tudi v odnosih do prijateljev, sošolcev in znancev. Jezus, pomagaj nam, da bomo znali prav pristopiti do njih. In naj po Baragovem zgledu v vsaki osebi najdemo dobro in v njem vidimo Boga, ki nas ima rad. Amen.«

Slava Očetu ...

Znamenje križa

Zaključna pesem: **Tvoj korak**

3. dan: KRST

Pripomočki blagoslovljena voda; posodica; sveča in vžigalice; listki z risbo krpelj (za vsakega otroka po en list); listki za pismo Bogu; pisala; Sveto pismo

VSTOPNO MESTO: Princi in princeze (5 minut)

Otroci se postavijo v dve vrsti, fantje na eno, dekleta na drugo stran. Dekleta in fantje so obrnjeni drug proti drugemu. Kot prave princeze se dekleta naučijo prijeti svoje dolgo (nevidno) krilo, ki ga privzdignejo, levo nogo postavijo za desno in elegantno počepnejo ter se priklonijo. Fantje se naučijo, kakor principi svoje roke postaviti za hrbet in se dostojanstveno prikloniti. Ko se posredi obeh vrst sprehodi animator v vlogi kralja/predsednika, se mu principi in princeze priklonijo, on pa jih pozdravlja z roko. Vloge se lahko zamenjajo.

MOLITEV: (5 minut)

Animator nalije blagoslovljeno vodo v posodico in prižge svečo. Otroci si posodico podajo in se drug za drugim pokrižajo. Znamenje križa.

Voda ... Voda je tista, ki nas očisti, ki naše roke očisti umazanije. Je blagoslov, ki odpre krmežljave oči in prebudi naše čute. Voda, s katero smo se pokrižali, je blagoslovljena voda – znamenje božjega varstva in novega rojstva, s katero smo bili pri zakramentu svetega krsta deležni posebne milosti. Sveti krst je prvi Božji zakramentalni dotik (prvi zemeljski dotik Boga), ko smo postali Božji otroci. Otroci Očeta, ki nam izkazuje svojo milost in ljubezen. Odprimo svoja srca, da bo Njegova milost lahko delovala v nas v katehezi in v oratorijskem dnevu.

Očenaš ...

Slava Očetu ...

Znamenje križa

DEJAVNOST: Poseben sem (15 minut)

Otroci se posedejo v krog. Vsak izmed otrok predstavi, kaj rad počne, kakšen je njegov hobi ipd. Na koncu naj vsak pove neko posebnost, ki ga dela povsem enkratnega, drugačnega. Otroke spodbudimo, da poiščejo čim bolj unikatne posebnosti, kot so karakterne lastnosti, nenavadni običaji njega samega ali njegove družine, kakšen zanimiv dogodek, ki mu je ostal še posebej v spominu (na kakšen praznik ali na pripravo na prejetje zakramenta, kakšen zanimiv dogodek z aktualnih priprav na birmo, če je to 8. ali 9. razred). Pustimo otrokom, da povedo svoje.

Opomba: Animator prav tako podeli izkušnjo svoje priprave na enega izmed zakramentov. Dejavnost je primerna iztočnica za pogovor.

Po dejavnosti animator povzame: »Odlikuje nas mnogo posebnosti. Navadno je nesprejemanje različnosti pogosto krivec za konflikte, a se moramo zavedati, da nas različnost bogati. Da nas Bog ljubi v vsej naši raznolikosti in nam vsem želi dobro. Želi, da bi bili njegovi.«

Animator doda: Friderik Baraga je v današnji dramski igri tisti, ki je krstil veliko ljudi. Krst Indijanca je bil zanj najsrečnejši trenutek.

- Kaj je škof Baraga razložil Indijancem, kaj postanemo s prejemom svetega krsta? Česa postanemo deležni? Božji otroci. Večnega življenja. Da bomo ob koncu tudi mi prišli v nebesa.
- Se kdo spomni svojega krsta? Če je bil kdo krščen kasneje, lahko na kratko opiše.
- Kaj pa pomeni biti Božji otrok? Se spomnite naše uvodne igrice? Kdo bi lahko bili vsi tisti, ki ste se priklanjali, in namesto koga se je med nami sprehodil animator? Ko postanemo Božji otroci, se nam odprejo vrata Božjega kraljestva in se nam odprejo vrata v občestvo (skupnost) vseh kristjanov. Je zagotovilo večnosti. V igrici smo vsi principi in princeze, animator pa se je sprehodil vmes kot Kristus kralj.
- Nas je dogodek spomnil na kakšen odlomek iz Svetega pisma? Podobno na obeh straneh, a vendar malo drugače so Jezusa pozdravili ljudje, ko je prijezdil v Jeruzalem na osličku.

- Ali veste, kdo so vaši krstni botri? Kdo bo vaš birmanski boter? Na podlagi česa ste se ali pa se še boste odločili za svojega botra? Kakšen bi po vašem mnenju moral biti dober boter?
- Kdo pa je vaš krstni zavetnik? Kdaj praznujete god? (Lahko pomagamo z iskanjem goda otrok na Marijanskem koledarju ali na virtualnem koledarju svetnikov na povezavi: <http://svetniki.org/koledar-svetnikov/>.)

Vsakemu otroku damo listek, na katerega napiše ime krstnega botra, krstnega zavetnika in godovni dan. Če otrok tega ne ve, naj doma poizve pri starših.

Na drugo stran listka otroci napišejo, kaj so njihove krplje, ki jih rešujejo, da se ne pogreznemo v sneg. Zakramenti, molitev, oznanjati in živeti Kristusov nauk, biti dejaven v Cerkvi in skupnosti, majhna in velika dobra dejanja ...

OZNANILO: (10 minut)

Animator doda: »Baraga se je zavedal, da je rešitev ene duše vredna več kot njegove obolele noge, kar potrjuje Baragovo škofovsko geslo: **Le eno je potrebno**, ki se skriva tudi v naši himni. Misijonar Baraga je vedel, da nas je Kristus s svojo smrtjo osvobodil greha. Le izpolnjevanje njegove ljubezni je dovolj, da postanemo njegovi. Ko se pokrižamo, se spomnimo na to, da nas Jezus ljubi. Vsakič, ko blagoslovimo z blagoslovljeno vodo, ko napravimo križ na čelu ob vstopu v posvečen prostor, se spomnimo na to, da smo otroci Kralja. S krstom smo postali prave princeze in pravi principi, dediči Božjega kraljestva. Se lepo sliši? Zagotovo! Vendar kot principi in princeze s seboj nosimo odgovornost, da nas ne sme biti strah živeti Jezusovega nauka, saj nam Bog daje moč, da odgovorno skrbimo zase, za druge in za svet, temveč ga moramo živeti in prinašati tudi drugim, ga oznanjati. To nalogo je Jezus izročil apostolom – kar bomo sedaj slišali v odlomku Svetega pisma –, pri krstu pa na nek način tudi vsem nam.

Prisluhnimo: Mt 28, 16–20

Enajst učencev se je odpravilo v Galilejo na goro, kamor jim je Jezus naročil. Ko so ga zagledali, so se mu do tal priklonili, nekateri pa so dvomili. Jezus je pristopil in jim spregovoril: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Otroke povabimo, da premislijo, za katero stvar so **hvaležni Bogu**. Nato v krogu to povemo z eno besedo na način: »**Bogu sem hvaležen za ...**«

ZAKLJUČNA MOLITEV: (5 minut)

Animator povabi otroke, naj nekdo izmed njih prebere molitev

Znamenje križa

Gospod, danes smo ugotovili, kako neizmerno nas ljubiš. Tvoja ljubezen je globlja kot morje, višja je kot nebo, presega zvezde neba. V preizkušnjah zmagujemo zaradi zaupanja vate in nobena stvar nas od tvoje ljubezni ne more ločiti. Ne smrt ne življenje.

Zahvaljujemo se ti za krst, s katerim si nas rešil greha in nas naredil Božje otroke. Krst nas rešuje in nam pomaga, da se ne pogreznemo v greh. Prosimo te, da bi v vsakdanjem življenju znali in zmogli sodelovati z darom, ki smo ga prejeli pri krstu.

Slava Očetu ...

Znamenje križa

Zaključna pesem: **Hvalnico pojem Bogu** ali **Jezus, Kralj Vesolja (Svetnik)** ali **Hozana (svet si ti, naš Gospod)** ali **Himna oratorija 2018**

Opomba za animatorja: Uvodna dejavnost *princi in princeze* naj otroke vodi k lažjemu razumevanju pojma Božji otrok; sem princesa, sem princ. Sem Božji otrok, hči/sin Kristusa Kralja, dedič božjega kraljestva.

4. dan: NENAWEZANOST

Pripomočki prazen steklen kozarec; 3 posode z rečnimi kamni, kamenčki in peskom; plastenka z vodo; dva napisa: *Kemična zasvojenost* in *Nekemična zasvojenost*; fotografije različnih zasvojenosti (cigaretna škatlica, steklenica vina, TV, telefon, računalniška igrice, droge v obliki tablet, hrana itd.); listki za odpoved (za vsakega otroka po en listek); sveča in vžigalice

VSTOPNO MESTO: Zgodba (10–15 minut)

Animator zgodbo prebere, otroci naj ravnaajo s kozarcem in kamni tako, kot je to počel učitelj v zgodbi.

Učitelj fizike je nekoč stal pred svojim razredom. Pred seboj je imel nekaj stvari. Ko se je pouk začel, je brez besed vzel velik prazen kozarec od marmelade. Napolnil ga je z velikimi kamni. Učence je vprašal, ali je kozarec poln. Strinjali so se. Se strinjate tudi vi? (*Animator vpraša otroke.*)

Učitelj je vzel posodo z manjšimi kamenčki in vsebino stresel v kozarec. Narahlo ga je pretresel. Kamenčki so se seveda skotalili v prazne prostore med kamni, ki so že bili v kozarcu. Po tem je ponovno vprašal učence, ali je kozarec poln. Zasmeli so se in se strinjali. Kaj mislite? Se tudi vam zdi kozarec poln?

Učitelj je z mize pobral škatlo z drobnim peskom in ga stresel v kozarec. Seveda je pesek zapolnil vse prostorčke, ki so še bili na voljo.

»Zdaj,« je rekel učitelj, »želim, da spoznate, da je to vaše življenje.« Veliki kamni so pomembne stvari – vaša družina, prijatelji, vaše zdravje, stvari, ki ostanejo, tudi ko kaj drugega odpove, vaše življenje je še vedno polno. Manjši kamenčki so druge stvari, ki štejejo, kot je vaša šola, vaš dom, instrument ali šport, ki ga igrate. Pesek je vse ostalo, manjše stvari, kot so telefon, računalnik, sladkarije, oblačila.

Toda potem ... Neki učenec je vzel kozarec, za katerega so se že prej učenci in učitelj strinjali, da je poln, in zlil vanj kozarec vode. Voda je zapolnila še vse ostale prostorčke in resnično napolnila kozarec. Tisto, kar resnično napolni naše življenje, je osebni odnos z Gospodom, naša vera. Pomembno je, da si vsak dan vzamemo trenutek za molitev in blagoslov, križ, ki ga naredimo z blagoslovljeno vodo.

MOLITEV: (5 minut)

Znamenje križa

Gospod, kje je moj zaklad ...? Kje je moje srce ...? Čemu dajem prednost ...?

Lahko nam je zgled sveta Terezija Avilska, ki nas uči, kako pomembne so za nas lastnosti, ki ohranjajo notranji mir in mir med nami. Ena od teh lastnosti je **nenavezanost** na stvari.

Naj bo naša molitev tudi prošnja, da v naš kozarec življenja ne bomo nasuli najprej peska, kajti potem v njem ne bo prostora za manjše ali večje kamne. Pomagaj nam, da bomo pozorni na stvari, ki so odločilne za našo srečo, ki je v bližnjem, v molitvi, v mojem odnosu z Bogom. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Slava Očetu ...

Znamenje križa

DEJAVNOST: (15–20 minut)

Animator otrokom predstavi izziv, da si zamenjajo svoje telefone do konca kateheze. Ne smejo jih uporabljati, samo zamenjajo telefon s svojim sosedom. (Animator tudi sodeluje.) Razložimo, da bomo skupaj spoštovali intimo vsakega, ne bomo stikali po telefonih in jih prižigali. Otroci naj sami povedo, zakaj je to pomembno. Ker ni prijetno, če nekdo zlorabi zaupanje drugega, ker ga s tem osramotimo in/ali užalimo. Vedè ali nevede.

Animator naj povezuje pogovor. Če se razvije debata, naj jo usmerja in naj posluša, v kolikor ima kdo od udeležencev kakšno izkušnjo, ki bi jo želel podeliti.

- Kakšni so vaši občutki, ko ste si zamenjali telefone? Vas je sedaj česa strah? Si zaupamo? Bi lahko za 3 dni zamenjali telefon s svojimi starši?
- Poznate koga, ki je popolnoma zasvojen s telefonom? Morda z računalnikom? Koliko časa na dan preživite na internetu? Se vam zdi to dobro?
- Kaj se z nami dogaja, ko se preveč navežemo na stvari? *Pojavi se zasvojenost. Na prvi pogled se počutimo dobro, vendar smo v resnici prazni in osamljeni.*
- Kakšno zasvojenost pa so poznali »Baragovi Indijanci«? Kako se je Baraga sprijel s tem problemom? *Poskušal jim je razložiti posledice, da lahko zapadejo v zasvojenost in izgubijo velike, pomembne kamne življenja za droben in minljiv pesek užitkov alkohola.*
- (Na sredino postavimo dva napisa: *Kemična zasvojenost* in *Nekemična zasvojenost*, okoli njiju pa razporedimo različne fotografije; cigaretna škatlica, TV, hrana, računalniške igrice, steklenica alkohola, droge/tableti itd.). Poznamo dve vrsti/kategoriji zasvojenosti. Skupaj razvrstimo fotografije k navedeni kategoriji.
- Kemične so tiste zasvojenosti, ki nastanejo s ponavljajočim se vnašanjem neke snovi v telo. (*Alkohol, cigaretni dim, tablete, ki jih ljudje jemljejo zaradi kratkotrajnega ugodnega učinka, marihuana, kokain itd.*)
- Nekemične zasvojenosti so bolj povezane z možgani in njihovim ustvarjanjem potreb. So tiste, ki nastanejo s ponavljajočim se dejanjem. Gre za **postopek**, ki spremeni naše občutje, zaradi katerega moramo potešiti neko potrebo. (*Sanjarjenje, gledanje televizije, telefona, igranje iger na srečo itd.*)
- Bi kdo želel kaj pripomniti? Pozna kdo kakšen bolj konkreten primer? Spomnimo se, da povedanega v tem krogu ne bomo delili z drugimi udeleženci in bomo

spoštovali intimo vsakega izmed vas. V srednji šoli se boste srečevali tudi s kajenjem sovostnikov. Se vam zdi tako početje »kul«? Ali mislite, da se je težko odvaditi kajenja? Ali kdo od vas kadi ali je že poskusil kaditi?

- Poznate posledice zasvojenosti? *Zasvojenost prizadene vsa področja človekovega življenja: **telesno** (prizadene naše organe), **duševno** (čustvena nihanja), **socialno** (nezmožnost normalnega delovanja), **duhovno** (samo nenavezan – svoboden človek zares lahko ljubi sebe, bližnje, Boga).*
- *Kemična ali nekemična zasvojenost povzroči, da se naši možgani spreminjajo, navadijo na našo zasvojenost in se nikoli popolnoma ne »pozdravijo«. Celo takrat, ko zasvojenost premagamo. Telo ima neverjeten spomin in si zapomni vse, kar se mu dogaja. Zapomni si vse, kar v telo vnesemo, ali tisto, kar z njim počnemo.*

Na listek otrok napiše, čemu se bo odpovedal in zakaj. Listek ostane njegov in ga ne preberemo.

OZNANILO: (5 minut)

Ptica, ki svobodno razpre peruti in poleti v nebo, je simbol svobode in nenavezanosti na materialne dobrine in zemeljski svet. Škof Baraga je menil, da se ne smemo navezovati na materialni svet; zato si moramo vedno znova postavljati vprašanje: »**Imam jaz telefon ali ima telefon mene?**« Nekateri stvari potrebujemo za to, da lažje živimo, da preživimo. Ne smemo pa jih izkoriščati za ugodje in lenobo, temveč se jim moramo odpovedovati, da ne postanemo sužnji stvari, kot so to postali nekateri Indijanci, ki so pili žganje. Šele ob nenavezanosti na stvari lahko začutimo mir in šele takrat lahko gledamo s pogledom, čistim kot nebo.

Poglejmo, kaj pravi Sveto pismo o navezanosti.

Prisluhnimo: Lk 12, 22–34

Nato je rekel svojim učencem: »Zato vam pravim: Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka. Pomislite na vrane: ne sejejo in ne žanjejo. Nimajo ne shrambe ne žitnice in vendar jih Bog hrani. Koliko več kakor ptice ste vredni vi! Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za komolec? Če torej ne zmorete niti najmanjše reči, kaj ste v skrbeh za drugo? Pomislite na lilije, kako rastejo. Ne delajo in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor katera izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, koliko bolj bo vas, maloverni! Zato tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili. Ne delajte si s tem skrbi! Vse to namreč iščejo narodi sveta. Vaš Oče vendar ve, da to potrebujete. Išče njegovo kraljestvo in to vam bo navrženo. Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo. Prodajte svoje premoženje in dajte vbogajme. Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, neizčrpen zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.«

ZAKLJUČNA MOLITEV: (5 minut)

Znamenje križa

Jezus, prosimo te, da ne bi iskali minljivih užitkov, da ne bi zaslužnjevali telesa in uma. Pomagaj nam, da bo naša ljubezen podobna tvoji. Kakor si se ti daroval za nas, tako naj se tudi mi darujemo drug za drugega namesto za minljive stvari. Baraga je odkril, da nenavezanost človeka osvobodi, da naš zaklad pomeni tisto, čemur dajemo prednost.

Kjer je naš zaklad, tam naj bo tudi naše srce, zato pomagaj vsakemu izmed nas (*naštetimo imena vseh v skupini, npr. Marku, Tatjani ...*), ko bo prišla skušnjava, da bomo odločno znali reči **ne**. Da se bomo znali odpovedovati tistemu, kar bremeni našo dušo, da bomo znali slediti Tebi in biti dober zgled ostalim.

Očenaš ...

Slava Očetu ...

Znamenje križa

Zaključna pesem: **Zamenjam vse skrbi ali Če letal bi**

Opomba za animatorja: Vračilo predmetov: Ob koncu kateheze vrnemo telefone lastnikom, animator pa čestita (v primeru, da jim je to uspelo) otrokom, ker so brez telefona zdržali do konca.

Namesto telefona si lahko otroci zamenjajo drug predmet (nahrbtnik, čevelj, jopico, pulover), vendar učinek ne bo enak.

Telefon predstavlja intimo otrok, ker vsebuje njihove socialne stike, pogovore, fotografije ... Kdor je pripravljen zamenjati svoj telefon do konca kateheze, pokaže svojo nenavezanost. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko otrok ne bo želelo sodelovati. Teh ne silimo v sodelovanje.

Razlaga zasvojenosti (*animator naj najprej sam prebere in se pripravi*):

Kemične

Skupina vedenjskih, razumskih in fizioloških pojavov, ki se razvijajo po ponavljajočem se uživanju snovi. Vključujejo močno željo po zaužitju droge, težave pri obvladovanju jemanja, vztrajanje kljub škodljivim posledicam, posvečanje veliko časa, povečano toleranco in telesne motnje zaradi snovi (*zasvojenosti od trdih drog, alkohola, cigaretnega dima itd.*).

Nekemične

Nekemične zasvojenosti so tiste zasvojenosti, pri katerih se za doseganje omamljenega stanja zavesti ne zlorablja droga, ampak postopek, s katerim se je oseba naučila sprožati notranje mehanizme za omamljanje (zasvojenosti od iger na srečo, hrane (anoreksija, bulimija), seksualnosti, odnosov, nakupovanja, sanjarjenja, televizije, računalniških iger, interneta, Youtube filmov, FB, Snapchata, zasvojenost od dela itd.).

Zasvojenosti niso tabu. Z njimi se je treba soočiti, saj so del vsakdanjega življenja. Ali gre pri tem za prekomerno uporabo elektronike ali pornografske vsebine, ki so bolj in bolj dostopne mladim. Za več odgovorov poišči knjigo Peklenska gugalnica dr. med. Sanje Rozman ali bolj na kratko na spodnji povezavi:

<http://www.mf.uni-lj.si/dokumenti/c74d521e1fda764ce277d6d37da9a3c4.pdf>

5. dan: GOREČNOST

Pripomočki dva A4-lista; pisala; 2 vrvici, dolgi 20 cm; vžigalnik; dezodorant ali sprej; plakat za oris cerkvene hierarhije

VSTOPNO MESTO: (5 minut)

Pripraviti jo mora animator nad 18 let, dogajati pa se mora zunaj. Animator pripravi dva A4-lista in pisala. Otroci na enega napišejo dobra človeška dejanja (10–15), na drug list pa slaba (10–15). Animator vsak list posebej obesi na dve viseči vrvici (vsakega na svojo), med njima naj bo vsaj 0,5 m. Nato začne molitev.

MOLITEV: (5 minut)

»Dobri Bog, čeprav skromen in majhen pred teboj se je na tem papirju znašlo kar nekaj dobrih dejanj. Vsa dobra dejanja so odsev tvoje dobrote in ljubezni do nas ljudi. Tvoja ljubezen do nas je neskončna in nikoli je ne bomo do konca razumeli. Na drugem listu pa se je znašlo tudi veliko slabih dejanj. Ali slučajno veš zakaj?«

»Zakaj?«

»Zato ker smo ljudje ranljivi, velikokrat zelo egoistični, ker iščemo bližnjice, smo leni in te ne želimo slišati. Tolikokrat podležemo skušnjavam tega sveta. In vendar (animator vzame vžigalnik in sprej ali dezodorant in na znak naredi ogenj v smeri papirja, kjer so napisane slaba dejanja. Papir mora sežgati, treba pa je paziti, da ne zažgemo še kaj drugega) je veliko tudi tvoje usmiljenje. Kakor ta ogenj nam ti v trenutku odpustiš vse tisto, kar sem storil napak. Pred teboj ostajajo le naša dobra dejanja; dejanja, narejena iz ljubezni.«

»Prosimo te, da nam v vsakem trenutku pomagaš delati dobro. Da bi živeli za zdrave in pristne medsebojne odnose, da bi znali izkazovati ljubezen, da bi znali blagoslovljati z lepimi besedami, hkrati pa, da bi si znali odpuščati in spraviti. Prosimo, pomagaj nam, da bi na tem oratoriju pozabili na zamere in spoštovali drug drugega.«

Očenaš ...

Slava Očetu ...

Znamenje križa

OZNANILO: (15 minut)

Današnji simbol je, kot ste videli na primeru gorečega papirja, ogenj. Kakšne asociacije dobite ob besedi ogenj?

Animator razloži:

- Ogenj ima že vse od prazgodovine izjemno pomembno vlogo in je ena najstarejših človekovih najdb. Indijanski ogenj je Indijancem omogočal življenje, preživetje, saj so se grela pozimi in kuhali. Hranjenje ognja je bila dolgo časa ena najpomembnejših funkcij človeškega prebivališča. Danes ogenj uporabljamo predvsem za ogrevanje, kuhanje, v naravi tudi za razsvetljevanje; ogenj nam velikokrat služi kot okrasitev (ognjemeti, svečke itd.).
- Ogenj pa je prisposoba velikonočne sveče. Ta ponazarja Kristusa. (Animator jo lahko prinese pokazati in ob tem razloži skrivnost velikonočne sveče.)

Vrednota, ki je povezana z ognjem, je **gorečnost**.

Kakšne asociacije dobite ob besedi gorečnost? (Otroci naštevajo stvari.)

Animator razloži, da velikonočna sveča predstavlja Gospoda, mi pa smo lahko majhni plamenčki, ki se prižigamo ob tej sveči. Poklicani smo, da ta ogenj/plamen, ki nam je bil prižgan v srcu pri krstu, gori v nas. Gorečnost je torej posledica naše povezanosti s Kristusom. »Če hočeš druge vneti, moraš najprej sam goreti,« je rekel bl. Anton M. Slomšek. Gorečnost je torej notranja drža, ki nas žene naprej, da zmoremo povsod živeti kot kristjani. To pa se odraža v cerkvi, na treningih, v šoli, prav povsod. Če bomo stopili skupaj, bomo postali velik plamen, dobra skupina in veliko občestvo.

Animator iz Svetega pisma prebere odlomek.

Prisluhnimo: Rim 12, 9–18.21

Ljubezen naj bo brez hinavščine. Odklanjajte zlo, oklepajte pa se dobrega. Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo. Tekmujte v medsebojnem spoštovanju. Ne popuščajte v vnemi, temveč bodite goreči v duhu, služite Gospodu. Veselite se v upanju, potrpite v stiski, vztrajajte v molitvi, bodite soudeleženi v potrebah svetih, gojite gostoljubje. Blagoslovljajte tiste, ki vas preganjajo, blagoslovljajte in ne preklinjajte jih. Veselite se s tistimi, ki se veselijo, in jokajte s tistimi, ki jočejo. Drug o drugem imejte isto mišljenje, ne razmišljajte o visokih stvareh, marveč se prilagajajte skromnim. Ne imejte se v svojih očeh za pametne. Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi skušajte skrbeti za dobro. Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi ljudmi.

Ne daj se premagati hudemu, temveč premagaj húdo z dobrim.

Skupina izžreba dva predstavnika. En počasi bere odlomek, drugi pa zraven z mimiko in kretnjami ponazarja prebrani odlomek.

DEJAVNOST: (5–10 minut)

Animator pove otrokom: »Ker ste najstarejša skupina, je prav, da se v življenju za nekaj odločimo. Vsak izmed nas bo, tako kot Baraga, imel možnost biti misijonar, v modernem jeziku. Torej, jaz vas povabim, da vsak izmed vas pove na glas ali zapiše na list (animator prebere potiho od vsakega, preden se razidejo), kaj si želi početi v župniji do naslednjega oratorija. Možnosti so: mladinski verouk, pevski zbor, ministriranje, priprava jaslic, nabiranje mahu, ustvarjalna skupina, gledališka skupina, čiščenje cerkve, nogometna skupina, birmanska skupina, dekanijski predstavnik, koledovanje, skavti, pritrkovalci, pomoč pri Slomškovem bralnem priznanju, pomoč pri Mavrično-katehetskih igrah, animatorska skupina, Karitas itd.«

Otroci lahko svojo odločitev napišejo na list, podobico in jo sami dajo v kuverto, nanjo pa napišejo svoj naslov. Animator jim to njihovo pismo pošlje na sredini leta in jih tako spodbudi k izpolnjevanju svoje obljube. Čeprav je to malo »zastarela« metoda, je veliko bolj učinkovita od sodobnih družbenih sredstev.

ZAKLJUČNA MOLITEV: (5 minut)

Zaključna pesem: **Ogenj, ki žge ali Svetel plamen**

Molitev

*Gospod Bog, prosimo te,
razsvetli nas, da tebe
izberemo za učitelja svojega življenja.
Ljudje iščemo oporo v svojem iskanju,
naj jo najdemo v tebi.
Naša srca so prevelika,
da bi jih mogle utešiti vsakdanje stvari,
ob katerih bi zapustili smer tvoje poti.
Naj vedno iščemo navdih
v tvoji besedi, ki je duh in življenje.
Sveti Duh, ki je razsvetlil Marijo,
da je izpolnila tvojo voljo in postala mati našega Odrešenika,
naj vedno razsvetljuje tudi nas,
da vedno ostanemo tvoji otroci.*

Animator zaključi molitev s križem.

KATEHEZE ZA DRUŽINE

- Cilji**
1. Družina spozna, da je pot svetosti pot za vsakogar in za vsak dan.
 2. Družina doživi veselje ob misli, da (lahko) hodi po poti svetosti in da so drug drugemu pri tem v oporo.
 3. Družina prek dejavnosti poglobi, kdo so naši bližnji, ki potrebujejo drobna dejanja ljubezni, in kaj je naša pot svetosti.
 4. Družina prek dejavnosti poglobi, kdo so naši bližnji, ki potrebujejo drobna dejanja ljubezni, in kaj je naša pot svetosti.

Pripomočki Sveto pismo; slike krajev/oseb/situacij ...; računalnik in projektor; list z nahrbtnikom za vsako družino; beli listi; pisala; barvice; barvni papir/modelirna masa; knjižica s stripom in molitvijo za vsakega otroka; sveča za vsako družino

Bansi Moj mali prijatelj, Bugi vugi, A gremo na lov?

Pesmi Danes je dan, Nebeški Jeruzalem, Dajte Gospodu čast njegovi sinovi

OB ZBIRANJU

V ozadju naj se vrti glasba, ki jo otroci ves teden poslušajo na oratoriju – indijanska glasba in pesmi, ki jih prepevajo vsak dan. Če je mogoče, družine posedimo v krog. Ko je večina zbranih, predlagamo petje pesmi in bansov.

UVODNA DINAMIKA ZA SPOZNAVANJE

Animator si pripravi več fotografij krajev po svetu in po Sloveniji (lahko uporabimo tudi fotografije iz fotogovorice). Animator se sprehodi po prostoru in vsaki družini naključno izroči fotografijo. Ni nujno, da dobi vsaka družina drugačno. Družini zastavimo vprašanje: »Kaj bi lahko vaša družina dobrega storila na/v tem kraju, ki ga vidite na sliki?« Predlagamo, da si družina za pogovor vzame dve minuti. Če izberemo drugačne fotografije, npr. ljudi, prizore iz življenja ..., vprašanje prilagodimo: »Kaj dobrega lahko storimo človeku na fotografiji? Kaj dobrega lahko storimo v situaciji, ki jo prikazuje fotografija? ...« Družina naj svoj odgovor zapiše na list z nekaj ključnimi besedami.

Pogovoru po družinah sledi predstavljanje družin. Vsaka naj pove priimek in imena družinskih članov. Pokažejo naj fotografijo, ki so jo prejeli v začetku, in povedo, kaj bi njihova družina lahko dobrega storila v kraju, situaciji, človeku ... na fotografiji.

Če imamo možnost in čas, tu zavrtimo še pesem o Frideriku Baragu, kjer je na kratko opisano njegovo življenje: https://youtu.be/12OM_djzqnk. Spomočjo pesmi tako staršem na kratko predstavimo osrednji lik letošnjega oratorija in osvetlimo podobo svetniškega kandidata med nami.

MOLITEV

Po končani predstavitvi v sredini skupnega prostora prižgemo svečo. Vsaka družina ob svečo položi fotografijo in list, na katerega so zapisali ključne besede pogovora ob fotografiji. Ob tem izrazijo svojo prošnjo ali zahvalo Bogu, ki se jim porodi ob danih ključnih besedah oz. fotografiji. Po prošnji vsi vzkliknejo: »Prosimo te, usliši nas.« Po zahvali pa: »Hvala ti, Gospod.«

Združeni v krogu si podamo roke in molitev zaokrožimo z Očenaš ...

Slava Očetu

VSTOPNO MESTO

Po končani predstavitvi in pesmi zavrtimo filmček, ki ga najdete na povezavi <https://youtu.be/PT-HBl2TVtI>. Prikazuje vsakdanje situacije, v katerih se najdemo ljudje, in možnosti, kako lahko v njih delujemo, da drugim pomagamo, izboljšamo in napolnimo življenje.

Če nimamo možnosti ogleda filmčka, naj si dogodke animatorji izmislijo sami in situacije odigrajo pred udeleženci. Npr. uprizorijo pretep, kjer deček pomaga na tleh obležanemu; po ulici gre gospa s polnimi vrečkami – pristopi nekdo, ki ji jih pomaga nesti; mimo množice se pripelje mamica z vozičkom in se ustavi pred oviro, ki je ne more sama prevoziti, npr. stopnice – nekdo pristopi in ji pomaga; gospodu pade po tleh kup listov – nekdo pristopi in mu pomaga pri pobiranju ...

Po končanem ogledu filmčka ali prizora se pogovorimo o videnem. Kaj nas je nagovorilo? V kakšnih situacijah so se znašli ljudje? (Vsakdanjih.) Kaj pa pomoč, ki so je bili ljudje deležni – bi jo zmogli oz. zmoremo tako pomoč nuditi svojim bližnjim tudi mi? Smo tudi sami kdaj deležni pomoči svojih bližnjih v vsakdanjih stiskah? Kako pomembno je, da imamo nekoga ob sebi, ko pademo, ko se z vozičkom odpravljamo na avtobus, ko se nam sredi ulice raztrese vsebina vrečke ...?

Kako bi v takih trenutkih ravnal božji služabnik Friderik Baraga, osrednji lik letošnjega oratorija? Tu lahko povabimo k razmišljanju otroke, ki spremljajo zgodbo o Baragu skozi ves teden.

Animator povzame, da vsakodneвне situacije, v katerih mi drugim ali drugi nam pomagajo z drobnimi dejanji, in tudi drobna dejanja ljubezni dajejo odliko ljudem, ki so nam postavljeni za zgled hoje po svetniški poti. Razmišljamo naprej o naših vlogah v družini.

Ko razmišljamo o svetnikih, imamo navadno v mislih ljudi, ki so umrli mučeniške smrti, živeli in delali za druge v nemogočih razmerah, darovali drugim svoje delo, talente in čas ... Otroci, kaj so naloge mame in očeta v družini? Starši, kakšne so pa naloge otrok v družini?

S skrbjo za skupno dobro v družini tudi otroci sledijo klicu po svetosti. Prav vsi, posamezniki in družine, smo poklicani, da z drobnimi dejanji ljubezni sledimo poti svetosti. Nekateri ljudje, na primer Friderik Baraga, so na prav poseben način hodili to pot, nas pa je Bog poklical, da njegovo vabilo k hoji po poti svetosti živimo v družinah, na naših delovnih mestih, v šoli ...

OZNANILO

Kakšno vodilo za življenje nam daje Jezus, bomo spoznali v odlomku iz Svetega pisma, ki ga je zapisal evangelist Luka.

Iz Svetega pisma preberemo odlomek: Lk 10, 25-37

Tedaj je vstal neki učitelj postave, in da bi ga preizkušal, mu je rekel: »Učitelj, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?« On pa mu je dejal: »Kaj je pisano v postavi? Kako bereš?« Ta je odgovoril: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega srca, z vso dušo, z vso močjo in z vsem mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.« »Prav si odgovoril,« mu je rekel, »to delaj in boš živel.« Ta pa je hotel sebe opravičiti in je rekel Jezusu: »In kdo je moj bližnji?« Jezus je odgovoril: »Neki človek je šel iz Jeruzalema v Jeriho in je padel med razbojnike. Ti so ga slekli, pretepli, pustili napol mrtvega in odšli. Primerilo pa se je, da se je vračal po tisti poti domov neki duhovnik; videl ga je in šel po drugi strani mimo. Podobno je tudi levit, ki je prišel na tisti kraj in ga videl, šel po drugi strani mimo. Do njega pa je prišel tudi neki Samarijan, ki je bil na potovanju. Ko ga je zagledal, se mu je

zasmilil. Stopil je k njemu, zlil olja in vina na njegove rane in jih obvezal. Posadil ga je na svoje živinče, ga peljal v gostišče in poskrbel zanj. Naslednji dan je vzel dva denarija, ju dal gostilničarju in rekel: »Poskrbi zanj, in kar boš več porabil, ti bom nazaj grede povrnil!« Kaj se ti zdi, kateri od teh treh je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?« Oni je dejal: »Tisti, ki mu je izkazal usmiljenje.« In Jezus mu je rekel: »Pojdi in ti delaj prav tako!«

Odlomek bi lahko animatorji tudi uprizorili, saj je poznan in bo tudi tako dobro razumljiv.

Nato se udeleženci razdelijo v skupine. Starši ostanejo v prostoru, kjer smo začeli, otroke pa lahko razdelimo v več skupin – glede na starost (predlagamo po triadah). Če je otrok manj, lahko ostanejo tudi vsi skupaj in tako nadaljujejo delo.

NADALJEVANJE OZNANILO ZA STARŠE

Jezus nam daje jasno vodilo za naše življenje v priliki o usmiljenem Samarijanu.

Po nekaj trenutkih tišine animator zastavi staršem vprašanja:

- Katera je največja zapoved, ki nam jo daje Jezus?
»Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega srca, z vso dušo, z vso močjo in z vsem mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.«
- Kdo je moj bližnji? Kdo je naš (družinski) bližnji?
- Kolikokrat sem kot oče/mati svojim bližnjim kot duhovnik in levit v priliki? Kdaj sem Samarijan?
- Koliko sem pripravljen/pripravljena dati bližnjemu? Pričakujem/zahtevam plačilo?
- Kako kot oče/mama živim največjo zapoved?
- Kako in v kolikšni meri te zapovedi učiva otroke?
- Kako otroci danes živijo to zapoved?
- Kakšen zgled dajem svojim otrokom, na kakšen način jim rečem: »Pojdi in ti delaj prav tako!«? Kakšno popotnico jim želiva dati?

Friderik Baraga je dejal: »Svetost ne obstoji v tem, da bi služili Bogu, kjer bi sami hoteli, ampak kjer Bog hoče in kakor Bog hoče.«

Potrudimo se razločevati, kaj je tisto, za kar smo poklicani na ta svet, in po kateri poti naj gremo do cilja. Naj naša dejanja ne bodo sama sebi namen, temveč naj z njimi služimo Bogu in bližnjemu.

DEJAVNOST ZA STARŠE

Možnost 1: Kot starša lahko svojim otrokom veliko dasta za življenje. Staršem razdelite slike nahrbtnika, v katerega naj zapišejo, kaj želijo svojemu otroku, v obdobju, v katerem trenutno je, dati kot popotnico za na pot, na katero ga vabi Jezus s svojo zapovedjo. Ta nahrbtnik naj vaju spremlja v naslednjem letu in se poskušajta ravnati po tem, kar sta si danes zadala. Zapisan načrt tudi dopolnjujta, o tem se pogovarjata in v skupni molitvi razločujta, kaj je tisto, kar Bog hoče za vaju in vajine otroke.

Možnost 2: Če so prisotni starši starejših otrok, birmancev ali starejših, naj starši napišejo svojemu otroku pismo, v katerem ga bodo spodbudili za pot svetosti. Pismo mu naj izročijo na dan birmine ali ob koncu dneva, če so otroci že bili pri birmi.

Možnost 3: Kot starša narediva načrt za našo družino, kako bomo v naslednjem letu aktivni v naši župniji pri oznanjevanju največje Božje zapovedi. Akcijski načrt podelimo z družinami in mogoče lahko po končanem pogovoru oblikujemo kak skupni načrt, ki ga delimo z župnikom. Predlagamo, da si načrt zapišejo na list.

NADALJEVANJE OZNANILA ZA OTROKE

Otroci se zberejo v določenem prostoru in se posedejo, če je mogoče, v krog.

Slišali smo svetopisemski odlomek, v katerem nam Jezus pove, kaj pomeni dejanje ljubezni in katera je največja zapoved.

Po nekaj trenutkih tišine animator zastavi otrokom vprašanja:

- Katera je največja zapoved, ki nam jo daje Jezus?
»Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega srca, z vso dušo, z vso močjo in z vsem mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe.«
- Kdo je moj bližnji?
- Kaj pravi Jezus, koga moramo imeti radi?
- Koga ima rad Jezus?
- Kako lahko pomagam svojemu bližnjemu?
- Kako lahko tudi sam postanem podoben Samarijanu, Frideriku Baragu in mnogim svetnikom, ki so nam za zgled v življenju?

Naš prijatelj Friderik Baraga je rekel: »Samo če drugim nekaj damo, bomo tudi sami nekaj imeli.« In tako nam je s preprostim stavkom povedal, kako naj ravnamo, da bomo sledili Božjemu naročilu v največji zapovedi, ki smo jo malo prej prebrali iz Svetega pisma.

DEJAVNOST ZA OTROKE

Možnost 1: Na letošnjem oratoriju spremljamo zgodbo Friderika Baraga. Zato vsi otroci ob koncu skupinskega dela dobijo knjižico, ki vsebuje strip v šestih slikah, pri čemer tri slike manjkajo. Dve naj otroci dopolnijo s svojo risbo glede na oratorijsko zgodbo (5 zgodb brez uvodne), šesta pa naj bo njihova slika, v kateri naj upodobijo, kako bodo oni živeli pot svetosti v svojem življenju. Na črto pri šesti sliki naj dodajo svoje ime. Otroci naj knjižico tudi pobarvajo. Ob koncu dneva naj Baraga in njegovo zgodbo ter svoj načrt predstavijo staršem.

Na zadnji strani knjižice je molitev, ki jo bodo vsi skupaj zmolili ob koncu dneva.

http://notredamke.rkc.si/wp-content/uploads/navodila_knjiga.pdf

Možnost 2: Otroci aktualizirajo odlomek, ki smo ga prej skupaj prebrali oz. videli uprizorjenega. Izberejo si situacijo, dogodek ... iz svojega življenja, ko so lahko kot Friderik Baraga ali usmiljeni Samarijan. Ob koncu dneva to zaigrajo tudi staršem.

Mlajši otroci lahko uprizorijo odlomek, ki smo ga skupaj prebrali, in ga ob koncu dneva predstavijo staršem. Otroci lahko odlomek tudi narišejo ali oblikujejo strip.

Možnost 3: Z otroki se pogovorimo, kaj imajo svetniki: veliko srce – ki sprejema, tople dlani – ki božajo, hitre noge – ki rešujejo, velika ušesa – ki poslušajo ... Po pogovoru izdelajo simbol za svetnika – izdelajo ga kot trganko z barvnim papirjem, ga narišejo ali pa izdelajo simbol z modelirno maso. Odvisno od starosti in zmožnosti otrok.

Možnost 4: Z otroki zadnje triade se pogovorimo o tem, kdaj še posebej v življenju Friderika Baraga pride do izraza svetost. To uprizorijo s pantomimo ali naredijo fotografijo. Kasneje to predstavijo, v živo ali prek projekcije, staršem in ostalim otrokom.

SKUPNI ZAKLJUČEK

Vsi se zberemo v skupnem prostoru. Otroci odigrajo prizor in prek pantomime ali fotografije predstavijo Friderika Baraga pod vidikom svetosti. Nato staršem prinesejo strip o Frideriku Baragu, ki so ga sami dopolnili, in jim razložijo, česa so se o njem v tednu oratorija naučili.

Pesem: **Jezus moj, ljubim te** ali **oratorijska himna**

MOLITEV

Družine skupaj zmolijo molitev misijonarja (molitev je na zadnji strani knjižice, ki so jo prejeli otroci):

Tam, kjer sta sovraštvo ali lakota, tam, kjer sta krivica ali obup,
tam, kjer sta vojna ali revščina, tam, kjer sta lakota in bolezen,
kjer se ljudje smejejo in kjer se jočejo, kjer so veseli ali žalostni,
nam pomagaj najti Tebe, Gospod, in ti služiti. Amen

BLAGOSLOV DRUŽIN

Ob blagoslovu vsaka družina prejme svečo, ki naj se tudi prižge.

»Molimo. Bog, naš Stvarnik, hotel si, da je tvoj edinorojeni Sin preživel del svojega življenja v nazareški družini. Prosimo te, blagoslovi to družino. Pomagaj ji, da bodo člani te družine ljubili drug drugega, tebe pa častili s čistim srcem in se ti darovali brez pridržkov. Daj, da bodo pripravljeni pomagati drugim in bodo s svojim zglednim življenjem budili v ljudeh zaupanje in vero v Jezusa Kristusa, ki s teboj živi in kraljuje vekomaj. Amen.«

(iz Molitvenika salezijanske družine)

DEJAVNOST DOMA

Ob prejeti sveči naj se doma zbirajo in skupaj prosijo Gospoda, da bi znali spoznati, kje in na kakšen način nas Bog potrebuje v tem svetu in kdo so naši bližnji, ki potrebujejo naša drobna dejanja ljubezni.

Pesem: **Pričeval ljubezen bom**

Če je mogoče, zavrtimo videospot <https://www.youtube.com/watch?v=KrcY3fn2ZUo>, ki naj bo še dodatna spodbuda za naše vsakdanje življenje.

Delavnice

Namesto uvoda

V letošnjem priročniku zopet najdemo poglavje z delavnicami. Ne toliko zato, ker bi animatorji ne bili sami sposobni najti ideje, temveč predvsem zato, da bi vam olajšali delo in morda spomnili na kakšno stvar, ki jo potem lahko razvijete naprej sami. V priročniku tako najdete nekaj pripravljenih delavnic (z opisom) in hkrati nekaj dodatnih idej. Vsekakor se bo komu utrnila še kakšna boljša ideja in bomo veseli, če jo boste prek Facebooka ali voditeljske liste delili tudi z drugimi.

Opis delavnic

Trajanje	Naslov delavnice	Težavnost
Celotedenska	Znanja starih Indijancev	Primerna za vse, ki imajo v sebi pustolovskega duha
	Friderikove krplje	Primerna za starejše otroke
Enodnevna	Snežna krogla	Primerna za mlajše in srednje stare otroke
	Tiskarna	Primerna za vse, ki so natančni in potrpežljivi (lahko v povezavi z novinarsko)
	Body painting	Primerna za vse starosti

Predlogi

- Izdelava »krstne« sveče
- Jezikovna delavnica (učenje znakovnega jezika)
- Glasbena delavnica (izdelovanje piščali, bobnov, dežne palice – <http://www.teachkidsart.net/chilean-rain-sticks/>)
- Indijanski šotorčki (za mlajše)
- Govorna palica (<https://www.activityvillage.co.uk/native-american-talking-stick>)
- Indijanska oblačila (perjanica, ogrlica, oblačila itd.)

ZNANJA STARIH INDIJANCEV

V času Friderika Baraga je bilo med Indijanci še veliko večinskih spretnosti, ki so se jih tudi misijonarji poskušali priučiti. Na tak način so bolje razumeli njihov način življenja, njihove potrebe in težave. Večina veščin je močno povezana z naravo. V njej lahko spoznavamo Boga.

	1. dan	2. dan	3. dan	4. dan	5. dan
Veščina	Stezosledstvo	Vrvi, zgradbe, šotori	Orientacija	Užitne in druge uporabne rastline	Kurjenje ognja, sporazumevanje na daljavo
Vrednota	Odločitev	Kultura	Krst	Nenavezanost	Gorečnost
Simbol	Smerokaz	Indijanski šotor	Krplje	Ptica	Ogenj

Pripomočki Rute za prevezo oči; lončki za čimbi; komplet ulitkov živalskih sledi (te si je mogoče sposoditi pri kateri od skavtskih lokalnih enot – stegov); vrvi; šotorska krila ali ponjave; palice; klini; kompas; ura; zemljevidi (lahko je samo ročno skicirana okolica oratorija); oznake za orientacijske točke; vžigalice; signalizacijske zastavice

NAČIN IZVEDBE

Delavnica je zamišljena tako, da otrokom ponuja celostno izkušnjo in spoznavanje življenja v naravi in z naravo. Zato je predvideno, da delavnica traja pet dni, je vsak dan drugačna in se jo lahko posamezen otrok udeleži v vseh dneh oratorija. Vseeno pa je vsak dan v tolikšni meri samostojna enota, da ni nič narobe, če se je nekdo udeleži samo na posamezen dan. V nadaljevanju so podani predlogi za pridobivanje veščin in pripadajoče dejavnosti za vsak dan posebej. Če imate delavnice na oratoriju samo štiri dni (ali še kako drugače) ali vam katera od dejavnosti zaradi okolja, v katerem ste, ne ustreza, si urnik in izpostavljenost veščin razporedite po svojih željah in zmožnostih. Pozorni pa bodite na to, da je predlagan razpored veščin v lepem sozvočju z vrednotami oziroma simboli dneva in je tako otrokom še dodatno omogočeno, da sporočilo dneva prenesejo v vsakdanje življenje in ga globlje dojamajo, zato poskušajte otrokom v vsakem primeru pri izvajanju dejavnosti obrazložiti, zakaj to počnemo in kako lahko to prenesemo na zgodbo o Baragu.

Izvajanje delavnice bo animatorju lažje, če že od prej pozna veščine preživetja v naravi in je/bil aktiven skavt ali tabornik. Z nekaj več priprave pa je lahko enako uspešen tudi vsakdo, ki mu je tovrstno početje vsaj v veselje. Vsem pa bo pri izvedbi dejavnosti in podajanju znanja za vsak dan zelo prav prišel priročnik *V naravo*, ki so ga pripravili pri Zvezi tabornikov Slovenije. Pri posameznih aktivnostih je dopisano, na katerih straneh priročnika najdete ustrezno vsebino. Priročnik je dostopen na povezavi: <http://stencas.taborniki.si/wp-content/uploads/2014/06/tp-v-naravo.pdf>.

1. dan: STEZOSLEDSTVO

Uvodne igre: (SLUH) Prostovoljec se postavi v sredino kroga in si zakrije oči z ruto. Ostali udeleženci se mu poskusijo približati. Če prostovoljec pokaže nanj, se mora postaviti na svoje izhodišče. Igro se gre lahko tudi v gozdu.

(VONJ) V lončke posujemo začimbe. Otroci morajo z zavezanimi očmi prepoznati vonje.

(VID) Otroci se postavijo po parih. Obrnejo se s hrbti drug proti drugemu in poskušajo povedati čim več podrobnosti, ki se jih spomnijo.

V mivko ali rahlo zemljo odtisnemo ulitke živalskih sledi. Otrokom damo listke z imeni živali, da jih razporedijo med odtisi. (Priročnik, str. 167–168)

Sprehodimo se po gozdu ali travniku in poskušamo najti kakšno sled (sledijo so tudi iztrebki, ostanke dlake, peresa itd.).

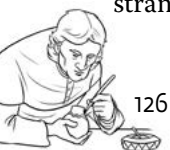
2. dan: VRVI, ŠOTORI

Otrokom predstavimo nekaj osnovnih vozlov (ambulantni, mrtvi, kavbojski, napenjalni voz in osmica). Za učenje ročnega izdelovanja vrvi je dobro razloženo na povezavi: <https://www.wikihow.com/Make-Rope> (uporabite lahko polivinilaste trakce ali pa vlakna iz rastlin, po navadi koprive ali industrijske konoplje).

Nato lahko predstavite postavitev bivaka iz naravnih materialov ali pa s pomočjo šotorskih kril. (Priročnik, str. 102, 126–132)

3. dan: ORIENTACIJA

Otrokom predstavimo načine orientiranja brez kompasa (priročnik, str. 75–77) in z njim. Postavimo orientacijski poligon in otroke pošljemo z zemljevidi poiskati točke. V pomoč lahko uporabite tudi zemljevide, dostopne na spletni strani: <http://www.orientacijska-zveza.si/index.php?id=33&nid=294>.

4. dan: UŽITNE IN DRUGE UPORABNE RASTLINE

Odpravimo se v gozd ali na travnik. Otrokom predstavimo nekatere uporabne rastline (priročnik, str. 145–151). Opozorite jih, naj ne uživajo rastlin, če ni zagotovo užitna. V gozdu lahko poiščejo različne vrste dreves (priročnik, str. 21–31). Izberejo naj si eno rastlino, jo narišejo na list papirja in dopišejo njeno ime. Otroci odtrgajo list te rastline, ki ga nato posušimo med časopisnim papirjem, obteženim s knjigami. Na koncu oratorija lahko posušen list prilepijo poleg risbe.

5. dan: OGNJI, SPORAZUMEVANJE NA DALJAVO

Otrokom predstavimo varno kurjenje ognja. Pred kurjenjem potrebujemo: dovolj vode za gašenje, kamenje za zavarovanje kurišča, ne preveč zaraščen ali vetroven prostor (dobro je dobiti dovoljenje lastnika zemljišča). Pazite, ali ni mogoče razglašena požarna ogroženost, ker v tem primeru ni dovoljeno imeti ognja na odprtem kurišču. Nato predstavite udeležencem vrste postavitve ognja, kar najdete v priročniku na prejšnji povezavi (str. 133–139). Potem jim naročimo, da sami sestavijo in zakurijo (priporočljivo v skupinah po 4–5). Animatorji, pomagajte mlajšim pri prižiganju vžigalic, ki jih lahko omejite za vsako skupino. Stvar je bolj zabavna, če se tekmuje v številu porabljenih vžigalic, hitrosti postavitve, zanetenja in razpadu vrvice nad plamenom (za starejše).

Indijanci so se med seboj znali sporazumevati tudi z dimnimi signali. Na delavnici je težko izvedljivo pripraviti ogenj z veliko dima. Zato se lahko naučite uporabljati signalizacijske zastavice. Njihova uporaba je razložena v priročniku (str. 197–201).

TISKARNA

Ena izmed dejavnosti, ki jih je počel Friderik Baraga, je bilo tiskanje knjig. Knjiga je učni pripomoček. Z njim se srečamo že na začetku našega življenja, v obliki slikanic. Nato se prelevijo v delovne zvezke in učbenike, potem pa v knjige.

Letos imamo možnost, da sami na oratoriju naredimo tiskarno. Sami natisnemo spomine in doživetja na papir ter jih tako spravimo v trajnostni spomin. Delavnica poteka takole.

Pripomočki kapa plošče; debele barvice ali zidarske svinčnike; barvo za linotisk na vodni osnovi; posodo za barvo; kuhinjski valjar iz umetne mase (plastike); čopič ali valjček; papir

Preden začnemo delavnico, preventivno zaščitimo delovne površine. Mogoče v bližini napravimo umivalnike za otroke, da ne bo težav s čiščenjem prostorov.

Kapa plošča je posebna vrsta materiala, ki omogoča, da vtiskujemo svoj dizajn, tako da se ta postopek tiska imenuje visoki tisk. Najboljše rezultate daje debela barvica, ki ima topo konico. Premier konice naj bo okoli 6 mm. Dober nadomestek debelih barvic so zidarski svinčniki, ki so tudi cenovno ugodnejši.

Kot je bilo že prej omenjeno, na kapa ploščo različnih dimenzij vtiskujemo svoj dizajn oz. napis. To naredimo preprosto s tem, da malo bolj pritisnemo barvico oz. svinčnik. Debelina te plošče naj bo ali 3 ali 5 mm. Večja debelina ne bo imela kakšnega boljšega učinka, samo podraži delavnico.

Posebno pozornost moramo nameniti napisom! Pisati jih moramo od desne proti levi in zrcalno. Zato bo mogoče lažje, da mlajši otroci rišejo kakšne podobe iz zgodbe, hišne ljubljence itd.

Primer napisa:

Opozorilo!

Ko imamo narejen negativ, je naslednja faza nanašanje barve za linotisk. Barvo stisnemo v posebej pripravljeno posodo. Iz nje nato nanašamo barvo na valjar, ki je iz umetne mase (plastike). Lahko je valjar za uporabo v gospodinjstvu ali takšen, ki je namenjen za tiskanje. Nanesemo jo s čopičem, bolj enakomeren nanos barve na valjar in s tem boljše rezultate tiska pa daje kratkodlačen valjar za pleskanje. Na tiskarski valjar nanesemo tanek sloj barve po celotnem obodu. Nato prevaljamo ploščo.

Prevaljano ploščo nato položimo na papir. Stran plošče, ki ima barvo, naj gleda v papir. Nato pritismo ploščo na papir. Lahko z lastno maso ali si pomagamo s kakšno debelo knjigo, masivnim kuhinjskim valjarjem ali naredimo namensko stiskalnico.

Priporočeno je imeti malo debelejši papir. Zadovoljive rezultate daje tudi navaden papir A4.

Po končani delavnici operemo vse orodje in prostor s toplo vodo in milnico, saj je barva na vodni osnovi. Kapa plošče posušimo in shranimo, saj se lahko druga stran tudi uporabiti za tisk. Tako dobimo iz ene plošče dve uporabni strani.

Ta delavnica lahko služi za tisk naslovnice vašega časopisa, lahko pa na ta način naredite osebno knjigo. Vsekakor boste na ta način naredili nekaj lastnega, kar drugih ne bo pustilo ravnodušnih.

»BODY PAINTING«

Indijanska kultura je od naše resnično močno drugačna in zato za nas toliko bolj zanimiva. Ena od stvari, značilnih za Indijance, je tudi poslikava obraza in telesa. Namen tega je bil vse kaj drugega kot samo lepši izgled. Z določenimi barvami in vzorci so izkazovali svojo pripadnost določenemu plemenu, svoj stan v družbi, pogosto pa so bile poslikave tudi povezane z duhovnostjo in slavljenjem narave ter nečesa nadnaravnega.

V delavnici bodo otroci sami izdelali barve za poslikavo telesa, si zamislili in zasnovali svoje motive in si nato poslikali obraze.

Pripomočki mleko za telo (oz. katerakoli druga krema za telo); senčilo za oči v različnih barvah; puder; krema za dojenčke (npr. krema babylove iz trgovine DM) ali katerakoli druga krema s cinkovim oksidom; koruzni škrob; barve za živila

Drugi pripomočki stekleni lončki za mešanje barv; čopiči različnih debelin; gobica za nanos barve; prazni listi in barvice

Do barv za poslikavo telesa lahko pridete na tri načine. Lahko jih preprosto kupite v trgovini. V tem primeru predlagamo nakup kvalitetnih barv za ta namen znamke Snazaroo, ki jih lahko najdete v spletni trgovini Bead.si ali v trgovini Art v Ljubljani.

IZDELAVA IN POTEK

Predlagamo pa seveda, da barvo izdelate sami in s tem dodatno popestrite delavnico. Način izdelave je več, tu podajamo navodila za dva:

V prvem delu delavnice skupaj z otroki izdelamo barve za poslikavo telesa. Prva možnost je, da v kremo za telo dodamo senčilo za oči. Pri tem bodite racionalni in izdelajte le toliko barve, kot je potrebujete, da ne zapravite preveč. Senčila dodajte toliko, da dobite zeleno intenziteto barve. Na koncu dodajte še čisto malo pudra, da postane barva pol prekrivna.

Drugi način priprave barve je, da v lončku zmešate štiri enote kreme s cinkovim oksidom in eno enoto koruznega škroba (po potrebi dodajte še toliko ene ali druge sestavine, da dobite gosto lepljivo zmes). To predstavlja osnovo za vse barve. Te dobite tako, da v zmes počasi vmešavate barve za živila, dokler ne dobite zelenega odtenka. Barva za živilo je lahko tekoča, v prahu ali v gelu. Z mešanjem barv lahko dobite različne odtenke.

Obe barvi se enostavno nanašata na kožo, je ne dražita in se enostavno spereta z vodo in nekaj mila (upajmo, da ☺) ali v skrajni sili s sredstvom za odstranjevanje ličil.

Preden se lotite ustvarjanja na obrazu ali rokah, naj si vsak otrok zamisli, kaj želi imeti narisano, in si to pripravi na list. Lahko imate že vnaprej natisnjene obris obrazov kot podloge za ustvarjanje. Za posamezne motive si lahko pripravijo tudi šablone, da bo risanje lažje. Temu sledi dejansko risanje po obrazu, za kar uporabite čopiče različnih debelin za linije ali gobice za barvanje večjih površin. Bodite pozorni, da otroci ne porabijo preveč barve, da je ostane dovolj za vse in da barva ne pride v oči ali usta. V obeh primerih sicer ni nič hudega, le zelo neprijetno je lahko. Za risanje pridejo prav ogledala, če si rišejo sami sebi, drugače pa naj si otroci med seboj pomagajo.

SNEŽNA KROGLA

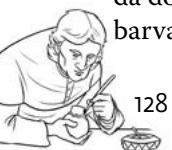
Ena izmed stvari, ki je misijonarja Baraga najbolj zaznamovala, so bili izjemno dolgi pohodi v hudih zimskih razmerah, ko se je v snegu odpravil do oddaljenih vasi, zgolj da bi krstil enega ali dva Indijanca. Na to njegovo neustrašnost, požrtvovalnost in vztrajnost nas lahko spominja tudi snežna krogla. Ta pa je obenem tudi simpatičen in preprost izdelek, ki ga lahko kasneje otroci tudi doma izdelajo s starši in na primer uporabijo za božična darila.

Pripomočki prazen steklen kozarec za vlaganje (širši kot ima pokrov in nižji kot je, boljše je); destilirana voda; glicerina; bleščice (raznih vrst) ali umetni sneg; lepilna pištola ali kako drugo močno lepilo; raznorazne figurice in predmete za notranjost krogle; po želji še barve za okrasitev zunanosti pokrovčka in oljne barve za okrasitev notranjosti

IZDELAVA

Izdelava je lahko zelo hitra (10 minut), brez težav pa se z večjo skupino in počasnejšim delom porabi tudi eno uro.

Na notranjo stran pokrovčka s silikonsko pištolo prilepite zelene figurice, predmete, okraske (spodaj prilepite primerno visok podstavek). Tu pridejo v poštev kakršnekoli plastične, keramične ali druge figurice in predmeti, ki bodo obstojni v vodi. Če imate več časa, lahko izdelate tudi svoje figurice iz gline za pečenje. To je osrednji del izdelave, zato si tu vzemite dovolj časa, da otroci domislijo in lepo izdelajo svojo sceno v krogli. Naj ne bo to le ena figurica na sredi pokrova. V notranjost je možno namestiti tudi plastificirane slike. Pokrovček z notranje strani ali elemente v notranjosti je možno tudi pobarvati, a je treba pri tem nujno uporabiti oljne barve. Ko je notranja scena pripravljena in lepilo posušeno, se v kozarec vlije destilirano vodo in doda nekaj malega glicerina (zadošča lahko že manj kot 1/20 volumna vode, a je idealno razmerje odvisno od vrste glicerina, zato vsaj nekaj izdelkov še pred začetkom oratorija izdelajte sami). Tekočine mora skupaj biti toliko, da se ne bo prelila, ko pridejo v notranjost še figurice, nič ni narobe, če na koncu ostane tudi še nekaj zraka. Nato v to zmes dodate bleščice in/ali umetni sneg ter pokrovček s figuricami trdno pričvrstite na kozarec. Izdelek je lahko na tem mestu končan, lahko pa se pokrovček z barvami ali trakovi dodatno okraši še z zunanje strani.

FRIDERIKOVE KRPLJE

Frideriku so bile na njegovih potovanjih kot zveste spremljevalke krplje. Z njimi je večkrat prehodil celotno misijonsko območje. Zakaj si jih ne bi naredili tudi mi?

Pripomočki lesena deska (80 x 80 x 3 cm), žebli (5 cm), kladivo, lepilo za les, koščki furnirja in robni trakovi, papir, karton, žica, spojke, vrtalni stroj, klešče, meter, vrv, vijaki, podložke, žaga, pištola za vročo plastiko

IZDELAVA

Čas izdelave je odvisen od tega, za kateri način se odločite. Vsekakor tudi najbolj preprost zahteva vsaj 90 minut. Priporočamo pa, da se lotite celotedenske delavnice, saj bo tako imela največ učinka. V večini primerov je izdelava primernejša za otroke od 6. razreda naprej.

Krplje lahko izdelamo kot okras, lahko pa tudi za uporabo (ne vem, kako se obnesejo na snegu, vsekakor pa so uporabne v dramski igri ☺). Ker je na oratoriju čas za delavnice omejen, verjetno nihče ne bo mogel narediti par krpelj (otrokom moramo to povedati). Krplje so lahko dolge 1 m ali pa tudi krajše. Sama izdelava je sestavljena nekako iz treh delov: **okvir**, **pletanje** in **okraševanje**. Večinoma so za okvir kuhali in tako krivili les, česar si na oratoriju ne moremo privoščiti. Tukaj ponujamo nekaj drugih možnosti za izdelavo, veliko pa najdete tudi na internetu:

a) Izrezovanje (enodnevn): Najhitreje delavnico izpeljemo tako, da prosimo mizarja, da nam okvirje za krplje predhodno izreže iz lesa (**slika 1**), npr. vezane plošče itd. Ker je les sorazmerno drag material, lahko iz osrednjega dela izrezane deske mizar izreže tudi manjše krplje. ☺ Otroci krplje obrusijo z brusilnim papirjem in zgladijo robove. V pripravljeno ogrodje nato spredaj in zadaj s strani zvrtamo luknje (razmak 3 cm), skozi katere kasneje z vrvico pletemo preprosto mrežo. Nato na sprednjo deščico z vijakom in podložko pričvrstimo 20 cm dolg pas iz blaga ali usnja. Na koncu lahko krplje okrasimo s pirografi, jih morda prebarvamo ali polakiramo.

b) Leska (enodnevn): Najpreprostejša izdelava okvirja je iz leske, ki jo upognemo in oba konca zvežemo z močnejšo vrvico. Tudi prečni palici pritrdimo z vrvico. Nato na ta okvir spredaj/v sredi/zadaj spletemo preprosto mrežo (**slika 2**), lahko pa jo pritrdimo tudi s pištolo za vročo plastiko. Manjka le še pas za nogo (vrvica) in krplje iz leske so narejene. Video za pomoč <https://youtu.be/U1bd6sxJ6tg>.

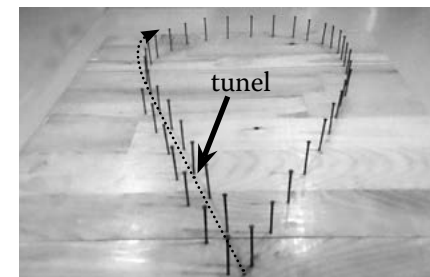

c) Kaširanje (celotedenska): Ta način je primeren tudi za malo mlajše otroke. Iz močnejše žice najprej naredimo »osnovni okvir za krplje« podobno kot pri izrezovanju (**slika 1**), ki ga lahko predhodno pripravijo že animatorji. Na ta okvir otroci z metodo kaširanja (papir, razredčeno lepilo za les ...) nanašajo maso. Pomembno je, da je te »mase« dovolj, saj drugače okvir ne bo dovolj trd. Nato je treba pripravljen okvir pustiti, da se popolnoma posuši. Ne pozabite na zaščito miz, obleke itd.

Za mrežo narežemo krajše vrvice, ki jih na spodnjo stran posušenega okvirja pritrdimo s pištolo za vročo plastiko. Manjka samo še preprost pas za nogo. Pri tem načinu imamo veliko možnosti in tudi časa, da krplje prebarvamo in okrasimo.

d) Furnir (celotedenska): Ta način izdelave je zahtevnejši, vendar je lahko izziv za vse tiste, ki se želijo preizkusiti v delu s furnirjem. Za to delavnico potrebujemo »kalup«, ki ga naredimo na deski. Nanjo najprej s svinčnikom narišemo obliko krplje, nato pa na to obliko zabijemo žeblice (razmak 4 cm). Dobro je, da naredimo »tunnel-dve vrsti«, saj bo tako delo lažje steklo (**slika 3**).

Če uporabljamo odpadni furnir, je pomembno, da ga najprej narežemo na pravo širino (2,5 cm, lahko tudi več), kar bo potem višina krplje. Nato izmerimo notranji obseg krplje, ki jo želimo narediti. Odpadni furnir začnemo lepiti v dolžino z lepilom za les tako, da z naslednjo prekrijemo spoj spodnje plasti furnirja (**slika 4**). Dolžina je enaka obsegu kalupa. Če želimo trši okvir, je treba nalepiti več plasti (vsaj 10), pri tem ne varčujemo z lepilom. Dve krajši premici naredimo tudi za 2 prečni palici. Nato premico furnirja »stisnemo« (nanjo po celi dolžini položimo težke predmete), da lepilo dobro prime.

Pustimo nekaj malega časa, da se posuši. Da dobi pravo obliko krplje, ga nato vstavimo v za to izdelan »kalup«, kjer ga tako ukrivimo. Oba konca premice zlepimo in pričvrstimo z vijakom in podložko. Potrebno ga je stisniti spojkami oz. deščicami, da ostane furnir stisnjen (**slika 5**). Tako ga pustimo sušiti 24 ur. Naslednji dan poševni prečki iz strani pritrdimo z vijaki.

Namesto odpadnega furnirja lahko uporabljamo robne trakove, ki nam bodo pošteno olajšali delo, malo pa bodo seveda obremenili naše stroške (pa ne preveč).

Okvir za krplje imamo sicer narejen, vendar je treba obrezati odvečni furnir in ga zbrusiti. Sledi že znano pletanje mreže. V krplje zvrtamo luknje, lahko pa vrvico preprosto prilepimo s pištolo za vročo plastiko. Priporočamo lakiranje krpelj, saj bodo tako bolj obstojne.

Seveda obstaja še veliko drugih možnosti, kako narediti dobre krplje. Animatorji imate dovolj znanja in idej, zato verjamemo, da vam bo uspelo narediti zanimivo delavnico. Vsekakor bodo animatorji hvaležni, če boste kakšno dobro idejo poslali tudi na voditeljsko listo ☺.

Velike igre

NEKAJ PREPROSTIH NAVODIL GLEDE VELIKIH IGER

Da je igra v don Boskovem preventivnem vzgojnem sistemu izredno pomemben segment ni potrebno posebej poudarjati. To nam govori tudi eden od stebrov, dvorišče. Zato je poleg asistence pomembno pomisliti na čisto nekaj praktičnih stvari, da bi igre dosegle svoj učinek.

1. **dovolj zgodnja priprava** (tudi zaradi točke 2.). Igro je potrebno pripraviti veliko prej, kakor jo izvajamo, saj se v zadnjem trenutku težje izvedljivih stvari ne da rešiti, s tem pa igra izgubi na svoji atraktivnosti in pomenu.
2. **preberite celo igro** in če kaj ni jasno se obrnite na (pisarna@oratorij.net). Igre so načeloma razumljive, vedno pa se pojavi kakšno vprašanje, morda premalo razložena stvar. Zato se lahko vedno obrnete na nas in pripravljalec igre vam bo odgovoril na vaše vprašanje.
3. **letošnja novost**: XXL tedenska igra, ki jo oratorij igra cel teden. Seveda jo lahko uporabite tudi ob kakšni drugi priložnosti, npr. pripravljalni vikend na oratorij za animatorje. Razložena bo v posebnem poglavju.
4. **pomembnost prilagajanja** za svoje razmere. Oratoriji so si po velikosti, sestavi otrok in materialnih zmožnostih zelo različni, zato je nemogoče napisati takšno igro, ki bi vsem popolnoma odgovarjala. Vsako igro je potrebno prilagoditi danim okoliščinam.
5. **podrobnosti**. Pozorni naj bomo na podrobnosti v igri, saj le te dajo pravi čar igri.
6. **imejte v mislih**. Igra ni le zapolnitev prostega časa, ampak je priložnost izražanja pristnega veselja, medsebojnega soočenja in gradnje odnosov. Zato naj bo poštena in zabavna.

Dan	Igra
1. dan	Odločitve, odločitve, odločitve...
2. dan	Baraga, pridi v našo vas
3. dan	Krščujte jih v mojem imenu
4. dan	Le eno je potrebno
5. dan	Indijanci proti kavbojcem
Igre za dež	Avonaco Express
Vodna igra	Prigode z Velikih jezer
Kratke igre	Misijonske
Celotedenska igra	XXL Indijanska igra

ODLOČITVE, ODLOČITVE, ODLOČITVE ...

Število otrok/ animatorjev	Igra je napisana za do 40 otrok, ki so razdeljeni v pet skupin. Igra potrebuje vsaj 8 animatorjev. Se pa da tudi tu narediti kompromise in tudi z manjšim številom animatorjev ali večjim številom otrok izpeljati igro, kot se šika.
Št. skupin	Igra je napisana za pet skupin. Če jih je več, se mora igra spremeniti.
Pripomočki	koši za smeti, teniške žoge, nogometne žoge, košarkarske žoge, rjuhe, baloni, rjuhe, jajca, jabolka, košare, hula hoop obroči, posodice z milnimi mehurčki, gajbice, plastični škafi, preveze za oči, konoplja, vreče za skakanje itd.

KRATEK OPIS IGRE

Igra temelji na odločitvah skupine, kaj bodo storile v določeni situaciji. Glede na odločitev lahko igralci napredujejo ali nazadujejo.

Igra se konča, ko ... pridejo vse skupine na polje C4, ki je ciljno polje (Lizbona), od koder gre kmalu trajekt. Včasih starta malo prej, včasih malo kasneje. Zato moramo priti hitro do Portugalske (Lizbone).

VZGOJNI VIDIK IGRE

Igra poskuša otroke vpeljati oz. jim pokazati moč odločitve. V življenju se je treba konstantno odločati in sprejemati majhne, pa tudi velike odločitve, ki imajo lahko resne posledice. Otroci naj bi dobili občutek, da lahko napačne odločitve vodijo do negativnih stvari (v tem primeru poraza pri igri).

UVOD V IGRO ZA OTROKE

Otroci gredo obiskat Baraga. Poti v Ameriko je veliko, ampak najbolj se splača iti z ladjo iz Portugalske. Poti do tja so različne, sploh v zadnjem trenutku, ko je težko dobiti karte za vlak in avtobuse do Lizbone za tako veliko skupino. Zato bo najboljša, če se razdelimo v male enakovredne skupinice in gremo po različnih poteh tja. Se pa bomo srečali v Lizboni in se tam skupaj z Baragom vkrcali na trajekt za ZDA.

POTEK IGRE

- Razdelitev v enakovredne (prej pripravljene) skupinice. Vsaka dobi trakce določene barve, ki si jih zavežejo okoli roke (na vidno mesto). Ko se otroci razdelijo v skupine (lahko že sproti), vsaka skupina iz vrečke žreba izhodiščno točko in dobi temu primeren zemljevid okolice (kjer poteka igra: npr. dvorišče, travnik itd. – lahko razgibano), kjer so označene točke, prek katerih lahko potujejo. Odpravijo se na to točko, kjer jih čaka kuverta (ali pa list, lahko obešen na drevo ...) z navodili za posamezno točko.
- Celotna igra je razdeljena na nekaj sklopov (npr. avtobusna postaja, gozd, vasica, mesto, tržnica in gorski prelaz), pri katerih naj se igrajo igre, povezane s tem sklopom (glej primere naprej). Ko skupina opravi nalogo, se na podlagi vprašanja odloči, kam naprej (npr. na listu piše, da obstaja neka bližnjica, ki pa to ni, ipd.). Ne glede na to, kako se skupina odloči, vedno pride v Lizbono (cilj). Če boste animatorji dodajali točke, pazite, da ne pride od tega, da bi se ekipa na podlagi določenih odločitev vrtela v krogu – razen če je to ena izmed *preizkušenj* v igri. Število otokov naj bo prilagojeno številu otrok in pa seveda času, ki je namenjen igri.

- Igra ima v osnovi pet izhodišč, za pet skupin. Če se bodo skupine ali točke dodajale, pazite, da vsaka pot pripelje do cilja, ne glede na odločitve (vendar razdalja ni pomembna – nekateri bodo prišli prej, nekateri pa kasneje). Otočki so lahko med sabo naključno razporejeni (razen prvih petih, ki morajo biti skupaj), da ekipe ne bodo imele občutka, ali gredo naprej ali nazaj ali pa točno po vrsti, kar bi še dodatno motiviralo ostale ekipe, ko bi videle, da je neka skupina pred njimi.
- Spodnji primer iz treh sklopov lahko služi kot model za nadaljevanje oz. nadgradnjo igre.

- Avtobus ima zamudo, ali ga boste počakali? DA: samokolnice (po rokah)
 - DA: A1
 - NE: A2
- Avtobus je že odšel s perona. Ali počakate naslednjega?
 - DA: A3
 - NE: A4
- Avtobus je točen, ampak prepoln. Ali počakate naslednjega?
 - DA: A5
 - NE: A6
- Avtobus je točen, ampak je voznik izredno pijan. Ali se vseeno vkrcate?
 - DA: A7
 - NE: A8
- Avtobus je točen, ampak so na njem razgrajči. Ali se vseeno vkrcate?
 - DA: A9
 - NE: A10

OPIS IGER

A1 (samokolnica)

Odločili ste se, da boste počakali na avtobus. Avtobusna družba vam je dala na izbiro, da če opravite sledečo nalogo v predpisanem času, dobite popust za karte (tako lahko z več denarja pridete do Baraga in mu bolj pomagate). Naloga je, da v parih kar se da hitro prevozite poligon v samokolnicah. Trikrat. Pripravljeni?

Vprašanje: Ali bi radi šli po bližnjici? (DA: A10, NE: A8)

A2 (skoki po eni nogi)

Odločili ste se, da ne boste čakali in da greste raje z vlakom dalje. Ampak obe postaji sta daleč narazen in slišali ste, da potniki, ki pridejo do postaje po eni nogi, dobijo popust za karte. Postavite se v vrsto in čim hitreje prevozite progo po eni nogi tja in nazaj. Pripravljeni?

Vprašanje: Vlaka še nekaj časa ne bo. Bi šli z avtom? (DA: B4, NE: A3)

A3 (zvezani)

Ti šment! Medtem ko ste čakali na peronu na naslednji avtobus/vlak, so prišli neznanci, vas zvezali in odpeljali daleč stran od postaje! Pojdite v pare, zvežite si svojo desno in sosedovo levo nogo in kar se da hitro odhitite nazaj, da tudi naslednji avtobus/vlak ne odpelje brez vas!

Vprašanje: Bi poskusili novi hitri vlak? (DA: A5, NE: A9)

A4 (zvez(d)ani)

O, ne! Ko ste se odpravili z avtobusne postaje, da bi našli drugačen prevoz, so vas napadli neznanci in vas zvezali v zvezdice (po trije skupaj, zvezane noge pri gležnjih). Rekli so, da vas spustijo samo v primeru, če tako zvezani opravite z vnaprej pripravljeno progo ... Pripravljeni?

Vprašanje: Bi šli z letalom? (DA: A7, NE: A6)

A5 (nošenje na hrbtu)

Hm ... avtobus/vlak je prepoln, ampak vseeno se odločite, da gre nekaj članov skupine z njim, ostali pa peš. Ampak voznik/sprevodnik avtobusa/vlaka vam reče, da se ne smete ločiti in da morate nujno počakati na naslednji avtobus/vlak ... ravno ko odpelje, greste v parih štiporamo in tečete za njim. Boste dovolj hitri, da ga ujamete na naslednji postaji?

Vprašanje: Ali ste ujeli avtobus/vlak na naslednji postaji? (DA: B1, NE: B8)

A6 (slepo letalo)

Odločili ste se, da ne grete z avtobusom. Ker se je pojavila možnost, da odidete z letalom in pristanete dokaj blizu cilja, ste se brž odpravili na letališče. Ampak ... ta letala nimajo oči! Postavite se v pare, eden na konec poligona (navigator), drugi pa na začetek z zvezanimi očmi. Navigator naj slepega uspešno vodi čez poligon. Pripravljeni?

Vprašanje: Letalo ima ob pristanku na vmesnem letališču zamudo. Počakate ali ne? DA: A4, NE: B9

A7 (kamikaze)

Po, upam da dobrem, razmisleku ste se odločili, da greste v avtobus, ki se vozi po makadamu. Vožnja je res grozna in vmes se ustavite za počitek. Da si malce pretegnete noge, izvedete kamikaze. Dvakrat.

Razlaga igre: Označene so 4 vzporedne črte med katerimi je približno 2-3 metre razlike. Vsi se postavijo za prvo črto in se na znak z roko dotaknejo te črte (črta 1) ter stečejo do naslednje črte (črta 2). Tu se z roko zopet dotaknejo črte ter stečejo nazaj do črte 1 ter se je z roko dotaknejo. Potem stečejo do črte 3 in se je dotaknejo z roko. Vrnejo se do črte 1 in se je dotaknejo z roko. Potem gredo še do zadnje črte (črte 4), se je dotaknejo z roko ter vrnejo do črte 1, ki se je tudi še dotaknejo.

Skratka, začne se pri prvi črti, potem pa se teče vsakič do ene črte dlje in se vedno vrača nazaj na črto 1. Pomembno je, da se otroci z roko te črte tudi dotaknejo z roko (tako je igra težja). Ves zgoraj opisan cikel predstavlja 1 kamikazo. V navodilih imajo napisano, da morajo izvesti 2, zato potem ko se iz črte 4 vrnejo do črte 1, gredo nazaj do črte 2 itd. (ponovijo od začetka). Cilj je, da čim hitreje pretečejo te krajše razdalje (sprint).

Dotiki črt so v zaporedju: 1-2-1-3-1-4-1 (en cikel - po tem ciklu brez premora nadaljujejo še enkrat). Torej vse skupaj: 1-2-1-3-1-4-1-2-1-3-1-4-1

Težavnost se lahko prilagodi z razdaljo med črtami in pa s številom črt. Če se vam zdi naloga prezahtevna, so lahko le 3 črte ipd. Možnosti je ogromno.

Vprašanje: Ali bi nadaljevali s tem avtobusom (možnost smrti > 80 %) ali ne? DA: A8, NE: B2

A8 (slepa lokomotiva)

Odločili ste se, da ne greste z avtobusom. Ker se je pojavila možnost, da odidete z vlakom in prispete dokaj blizu cilja, ste se brž odpravili na železniško postajo. Ampak ... lokomotiva nima oči! Postavite se v pare, eden na konec poligona (navigator), drugi pa na začetek z zvezanimi očmi, na vse štiri. Navigator naj slepega uspešno vodi čez poligon. Pripravljeni?

Vprašanje: Lokomotivi zmanjka goriva in ostanete sredi gozda. Ali greste v gozd? DA: A2, NE: B10

A9 (skakanje prek sedežev)

Razgrajči na vozilu vas opazijo takoj, ko stopite v vozilo. Ker hočete pridobiti njihovo naklonjenost, da bi imeli mir med vožnjo, vas postavijo pred nalogo. Prvi se zvije v želvo, ki predstavlja sedež, in naslednji skoči čez njega (roke naj da želvi na hrbet in se od njega rahlo odrine). Tisti, ki je preskakoval, naj se nato zvije v želvo (med dvema naj bo nekaj prostora za pristanek) in skakanje naj nadaljuje naslednji. Boste dovolj hitri?

Vprašanje: Na vmesni postaji vozilo čaka na zamudnike. Boste čakali ali greste v gozd? DA: A7, NE: A1

A10 (kotaljenje avtomobilske gume)

Odločili ste se, da ne greste z avtobusom, ampak drugače. In že se vam pojavi ideja ob pogledih na taksije. Z avtomobili greste! Postavite se v vrsto in kotalite gumo čez poligon, ki je vnaprej pripravljen. Če bo dobro šlo, boste že na začetku zelo blizu cilja. Pripravljeni?

Vprašanje: Če želite po najkrajši poti, pojdite na B5, če želite po najlažji, pojdite na B7.

B1 (jaz sem kenguru)

Na svoji poti ste zatavali v del gozda, ki spada h kengurujevemu kraljestvu. Na srečo kralja ni doma, saj bi se vam drugače slabo pisalo. Vas pa čaka naloga, ki je sila dobro znana in preprosta. Stopite v vrečo, odskakljajte tja in nazaj in hitro nadaljujte po poti naprej. Pripravljeni?

Vprašanje: Čas za odločitev. Kenguru ima skrivno pot, ki ni prometna. Boste šli po njej? DA: B3, NE: A1

B2 (nabiralec jež)

Na koncu proge je košara z raznovrstnimi sadeži, na začetku pa je prazna gajbica. Kako hitro lahko izpraznite in napolnite košari? Prvi teče do košare na koncu in nabere toliko sadežev, kot jih lahko, in jih nese v košaro pri začetku kolone. Če mu karkoli pade na tla, mora začeti znova. Ko je prva košara polna, se zgodba obrne – otroci praznijo prvo in polnijo drugo košaro.

Vprašanje: Ko končate nalogo, vas začne loviti medved. Ali boste zbežali (DA) ali se skrili za drevo (NE)? DA: B1, NE: B4

B3 (medvedji kralj – okameneli)

Srečali ste medvedjega kralja, ki od vas, v zameno za to, da vas ne pohrusta, zahteva igro (zelo mu je namreč dolgčas). Želi, da se pred njim igrate okamenele. Eden lovi, ostali bežijo (oz. animator naj presodi, kako je najbolje za skupino).

Vprašanje: Mislite, da je medvedji kralj zadovoljen z vašo predstavo? DA: C1, NE: B6

B4 (hitra srna)

V gozdu vas ulovi princesa Srnjevažna. V zameno za uporabne informacije o poti do Lizbone od vas želi partijo (odvisno od časa) ali dve svoje najljubše igre, in to je – hitra srna. Otrok na čelu kolone se postavi »na vse štiri« z zadnjico proti cilju in ob znaku starta. Ko pride tja in nazaj, starta naslednji.

Vprašanje: Ko končate nalogo, srečate karavano, ki gre proti Španiji. Se ji pridružite? DA: B6, NE: A9

B5 (igrivi mucek)

Na svoji poti srečate mucko Predemrado. Na prvi pogled je nenevarna in ljubka, ampak ko vas zagleda, se razjezi. Želi, da se postavite v krog in da si podajate žogo z eno roko. Doseči morate (recimo) vsaj 150 dotikov, ne da pade na tla. Vam bo uspelo pomiriti mucka?

Vprašanje: *Lovci začnejo streljati po gozdu. Vidite smerokaz, ki kaže Pariz levo (DA) in Barcelona desno (NE). Kako se odločite? DA: A5, NE: A7*

B6 (zvita stonoga)

Ob sprehodu po gozdu naletite na stonogo po imenu Mnogonoga. Ponudi vam svojo pomoč na poti, da bi čim hitreje prišli do pristanišča. Če njeno nalogo opravite v predpisanem času, dobite poseben namig, drugače pa dogovor odpade. Celotna skupina se postavi »na vse štiri«, vsak z rokami prime noge svojega soseda in kot stonoga korakate po vnaprej pripravljenem poligonu. Če skupini uspe prehoditi poligon v npr. eni minuti, imajo izbiro, kam bodo šli, drugače se jim da vnaprej predpisan namig oz. napotek.

Vprašanje: *Na poti srečate voznika kočije, ki ponudi prevoz. Greste z njim? DA: A9, NE: C2*

B7 (po polžje)

Pot vam prekriža polž. Ne kakršenkoli polž, ampak največji polž, kar ste ga kadarkoli videli. Z ogromno hišico. Ime mu je Blisk in rad bi vam pomagal na poti do Baraga, ker je slišal, kaj Baraga počne in da potrebuje pomoč. Ampak svojega namiga ne bo kar tako izdal. Želi, da mu dokažete, da ste vredni te informacije. Skupina naj se postavi v vrsto. Eden po eden naj premaga poligon s hojo nogo pred nogo (torej med koraki ne sme biti razmika). Blisk sicer ne ve več, ali je ta namig uporaben, ker se poti hitro spreminjajo, ampak ga je vseeno pripravljen deliti.

Vprašanje: *Ali želite izvedeti za polževo skrivno pot? DA: A2, NE: A4*

B8 (zvit kot kača)

Ko hočete prečkati določen del gozda, vam pot prekriža kača. Ogromna temnozelenka kača, s pošastno velikimi rumeno-zelenimi očmi in ljubkim nasmehom, po imenu Sluzi. (Na tej točki ji otroci povedo, kaj delajo, in kača jim da nalogo.)

Sluzi jim pove, da ima določene informacije, ki bi jim prišle prav, vendar se morajo otroci dokazati, da so pripravljeni na to. Naloga je sledeča. Vsak iz skupine se mora uleči na tla in tako premagati vse ovire na poligonu. Ko pride tja in nazaj (nazaj lahko recimo teče), je na vrsti drugi in tako do zadnjega. Dvakrat.

Vprašanje: *Ko greste naprej po poti, vidite parnik na reki. Se vkrcate? DA: A1, NE: A8*

B9 (ciljanje hulahoop obroča z milnimi mehurčki)

Na potepu po gozdu se kar naenkrat zasliši prelepo ptičje petje. Ustavite se in ugotovite, da prihaja iz iste smeri kot ptič, ki se vam zelo hitro bliža. Izkaže se, da je vrabček Četrtnček in da ima tudi on za vas pripravljen en namig, kako hitreje priti do Baraga in njegovih Indijancev. Ker je vrabček prepričan, da on poje najlepše od vseh, otrokom raje da nalogo, da s pomočjo milnih mehurčkov zadenejo hulahoop obroč (recimo stokrat ali dvestokrat, animator na približno šteje zadetke).

Vprašanje: *Vrabček vam svetuje, da pot nadaljujete po varni poti. Upoštevate njegov nasvet ali greste po hitri poti? DA: A9, NE: A6*

B10 (krtovo kraljestvo)

Skupina se sprehaja po gozdu in lepo napreduje, ko se nenadoma začnejo tresti tla. Naenkrat se zaveste, da se tla pod vami udirajo, in kot bi mignil, se pred skupino prikaže ogromen krt Kopač. On vas še ne pozna, zato naj otroci na kratko povedo, kaj delajo.

Nato pa dobijo nalogo. Postavijo naj se v vrsto (z zavezanimi očmi), na drugem koncu poligona pa naj bo animator s pripravljenimi dobrotami za preizkušanje (od hrane kakšno pecivo, sadje, zelenjava in začimbe, od pijač pa razni sokovi itd.). Če otroci vsi uspešno ugamejo, kaj so poskušali, si lahko izberejo namig. Drugače avtomatsko dobijo namig „NE“.

Vprašanje: *Želite del poti prehoditi po krtovih vrtinah in si tako skrajšati čas potoovanja? DA: A3, NE: A10*

C1 (ko bom velik, bom košarkar)

Pred vami je spet sila preprosta naloga, ki od vas zahteva samo to, da vržete žogo na koš. Eden iz skupine se postavi na drugo stran poligona (približno 3–6 metrov stran, odvisno od sposobnosti skupine – presodi animator) in drži koš v roki. Prvi v vrsti vzame žoge (recimo tri teniške) in meče proti košu. Lovilec na drugi strani poskuša ujeti žogo. Če zgreši, jo gre pobrat in poskusi še enkrat, dokler ne spravi vse v koš. Ko mu to uspe, steče do lovilca, ga trikrat obkroži, na koncu vzame žoge iz koša in jih preda naslednjemu v vrsti, sam pa gre na konec.

Vprašanje: *Ker ste ravno v mestu, se odločite, da boste šli po nakupih? DA: B1, NE: C3*

C2 (ko bom velik, bom nogometaš)

Sedaj je čas, da se pokažete kot žogobrc talenti! Sledeča naloga namreč od vas zahteva samo to, da zadenete gol z žogo. Postavite se v vrsto, gol naj bo na primerni razdalji (lahko je preprosta kartonasta škatla ali kaj podobnega). Vsak ima tri poskuse. Kdor zgreši, mora teči tja in nazaj ter narediti pet poskokov.

Vprašanje: *Ker ste že zelo blizu Lizbone, do vas pride policist in nekaj sprašuje v portugalsčini. Ali mu poskušate pobegniti? DA: B3, NE: C5*

C3 (ciljanje droga z obroči)

Pred vami je naloga, ki od vas zahteva, da enostavno spravite obroč skozi drog, ki je na drugi strani. Bo šlo? Če skupini uspe nataktniti vse obroče na drog, si lahko izberejo namig, drugače avtomatično dobijo „NE“.

Vprašanje: *Če skupini uspe, gredo na DA: C5, drugače pa na NE: B4.*

C4 (KONEC)

Čestitamo! Uspešno ste opravili vse preizkušnje na poti, sprejeli ste dobre odločitve, ki so vas pripeljale do cilja v Lizboni. Če ste prvi, počakajte še ostale skupine, če pa ste zadnji, pa brž na ladjo!

C5 (hrbet na hrbet)

Še ena v vrsti preprostih nalog. No, vsaj tako se zdi. Zopet se boste malce igrali z žogo, tokrat se boste dva po dva obrnili s hrbtoma eden proti drugemu, vmes pa bo žoga. Čim hitreje morate priti v obe smeri, in če boste dovolj hitri, boste dobili res dober namig. Pripravljeni?

Vprašanje: *Če vam je uspelo opraviti nalogo, kot je treba, pojdite na C9, drugače pa za kazen na B6.*

C6 (dvojna glava)

Ali veste, kako gredo skupaj žoge in glave? Ja, glave odbijajo žoge. Lahko jih pa tudi nosijo. Da pa ne bi bilo pretežko, si izberi sosedo, vzemita žogo, dajta si jo med glavo in jo varno pripeljita tja in nazaj. Prelahko? Bomo videli!

Vprašanje: Ker ste to igro izvajali na naključnem travniku, prihiti lastnik in vam grozi. Ali jo popihate (DA) ali počakate in se opravičite (NE)? DA: C8, NE: B5

C7 (brezmizni pingpong)

Draga skupinica, saj poznate pingpong, kajne? Pomanjšani tenis, z zelo lahko žogico in zeleno mizo. Imamo loparje in žogico, kje pa je miza? Ne rabimo je! Vsak vzame en lopar, postavite se v krog in začnite s podajanjem. Sto podaj (ali več/manj – animator presodi) in lahko se boste podali naprej.

Vprašanje: Ko ste ravno končali, začne močno liti. Ali odidete do trgovine, kjer si kupite nepremočljivo opremo (DA), ali se raje odpravite naprej po poti? DA: C4, NE: B7

C8 (balonanje)

Napihni si balona dva, stisni močno ju pod roko, teci čez poligon gor in dol, na koncu trikrat se zavrti okoli ciljnega predmeta (palica, gajbica ...) in hitro steci nazaj! Če dovolj hitri boste vsi, izbrali si boste namig, drugače pa dobite samo mrzel čaj!

Vprašanje: Če vam je uspelo opraviti nalogo, predlagamo, da greste na C10, drugače pa se sprehodite do B8.

C9 (cirkuški nastop)

Ta naloga bo težja, ampak hej, pogum! Pojdite skupaj po trije, eden naj se postavi na roke, dva pa ga držita, da se ne prekucne. Tako pojdite do konca poligona in nazaj. Da vidimo, ali je kaj moči v vas! Pripravljeni?

Vprašanje: Predsednik lokalnega cirkusa vam je ponudil kratkotrajno službo, ki bi vam prinesla veliko denarja, s katerim bi lahko pomagali misijonom. Sprejmete? DA: B9, NE: C7

C10 (jajce na jajce potica)

Morda se sprašujete, kaj delata tukaj tale rjuha in žogica, ki predstavlja jajček. No, jajček-žogico postavite na napeto rjuho, ki jo držita dva izbranca, in premagajte poligon v rekordnem času! Ko par pride nazaj, se zamenjate, tako da pridete vsi skozi. Dvakrat! Pripravljeni?

Vprašanje: Takoj ko končate nalogo, vas začne preganjati lastnica jajca, ogromna kura. Ali ji zbežite (DA) ali se ji poskušate odkupiti (NE)? DA: C4, NE: B10

Opombe: Igra je napisana splošno, tako da se lahko igra tudi na kakšnem manjšem travniku ali za župniščem. Če je dovolj prostora, pa tudi notri (v primeru dežja). Število otokov naj se prilagodi številu udeležencev in seveda prostoru (če je otrok več ali če je na voljo večji prostor, se lahko igra nadgradi).

Igra pravzaprav ni tako lahko spremenljiva, kot se morda zdi na prvi pogled. Če spremenjate potek otokov ali kaj takšnega, morate stvar dobro premisliti in urediti, da sistem dobro deluje. Super je, če igro prilagodite sebi oziroma jo tako ali tako morate, kar pomeni, da je treba kakšne igre dodati/odvzeti/zamenjati. Ampak res, bodite pri tem pozorni in natančni. In ne se tega lotit zadnji večer, ker se bo v takem primeru gotovo kaj zalomilo.

BARAGA, PRIDI V NAŠO VAS!

Število otrok/ animatorjev 80 otrok (z minimalnimi prilagoditvami lahko več ali manj)/vsaj 15 animatorjev (za 80 otrok)

Št. skupin poljubno; 7 do 10 otrok na skupino (pri velikih oratorijih in večjem številu otočkov lahko tudi precej več)

Pripomočki Plošče stiroporja za podlago (za vsako skupino ena), lesene palčke (lahko za ražnjiče ali manjše veje), papir, karton, kosi blaga, vrvice, trakci, manjši kamni (po želji še dodaten material za gradnjo makete indijanske vasi). Za delo se potrebuje: škarje, barvice, lepilni trak, flomastre, tekoče lepilo ...

Poleg naštetega se potrebuje še pripomočke za izvedbo otočkov, ki pa so odvisni od tega, katere otočke si boste zamislili oziroma izvedli.

KRATEK OPIS IGRE

Otroci so razdeljeni v indijanska plemena in vsako ima za nalogo zgraditi kar se da lepo in veliko indijansko vas, ki bo Baraga tako navdušila, da se bo najprej ustavil pri njih. Za to potreben material in pripomočke pridobijo z opravljanjem najrazličnejših nalog, pri čemer sta potrebni posebna iznajdljivost in premišljenost, saj je število uporabljenih pripomočkov omejeno. Igro dodatno popestrijo liki Baraga, indijanskega poglavarja, belih trgovcev ter ostale osebe, ki jih lahko po želji dodate.

Igra se konča, ko ... se tako odloči voditelj igre oziroma so vse skupine zaključile gradnjo vasi ali se je porabil ves razpoložljiv material.

VZGOJNI VIDIK IGRE

Otroci se vadijo v medsebojnem sodelovanju in gradnji skupinskega duha ter v ustvarjalnem razmišljanju. Zaradi delitve vlog znotraj skupine prepoznavajo dragoce-nost in doprinos vsakega posameznega člana. Vsi skupaj tvorimo neko kulturo – lahko se obnašamo kulturno, lahko pa goljufivo, zdolgočaseno ... To je dilema znotraj vsake kulture, tako evropske kot indijanske. Prek otočkov spoznavajo indijansko kulturo, njihov jezik, običaje, hrano in igre.

UVOD V IGRO ZA OTROKE

Za Indijance mnogi verjamejo, da so to navadni divjaki, preprosti ljudje, brez pravega znanja in razuma in da se z njimi ni vredno ukvarjati. Da to ne drži, zelo dobro ve Friderik Baraga, ki je prišel v njihove kraje, da bi najprej on spoznal njih in nato še njim dal spoznati svojega Boga in jim prek sebe pokazal njegovo ljubezen. S seboj je prinesel še nova znanja in koristne veščine, zato si bržkone vsak Indijanec želi, da bi se ta sveti človek najprej ustavil v njegovi vasi. A Baraga je samo eden in nekje pač mora začeti, zato bo šel najprej v tisto vas, ki bo največja (ima največ duš, ki čakajo, da spoznajo Boga), najlepša in se bo za njegov prihod najbolj potrudila. Vse skupine ga lahko že med igro vabite: »Baraga, pridi v našo vas!« a se bo za svojo naslednjo večletno postojanko verjetno odločil šele na koncu igre.

POTEK IGRE

Začetek

Igro vodi veliki poglavar in modrec Igrivi los (v indijanskem kostumu). Ta otroke s pomočjo animatorjev najprej razdeli v starostno in številčno enakovredne skupine, ki štejejo 7 do 10 otrok, oziroma tako, da skupin ni več kot 10 (ne velja za zelo majhne in velike oratorije). Nato otrokom razloži, da so danes tudi oni vsi Indijanci in vsaka skupina predstavlja svoje plemo. In kot vsako plemo tudi oni potrebujejo poglavarja, ime in plemenski vzklik. Ideja je, da skupine delujejo brez animatorjev, zato se za poglavarja predlaga najstarejšega oziroma najbolj zrelega otroka v skupini (idealno bi to bil birmanec oziroma animator pomočnik – odvisno od organizacije vašega oratorija). Ta bo poskrbel, da so vloge v skupini ustrezno razdeljene in dela potekajo tako, kot morajo, a za to ne potrebuje nobenih dodatnih navodil, zato se ga lahko določi na licu mesta. Ko skupina določi vse potrebno, se predstavi ostalim sosednjim plemenom. Obenem se imena plemen napišejo v razpredelnico v tržnici, ki bo kasneje služila za evidenco uporabe potrebščin (razloženo v poglavju *Tržnica*).

Po tem na prizorišče vstopi Baraga (animator, ki v dramski igri igra Baraga in je na-pravljen v njegov kostum). Otrokom s svojimi besedami pove prej napisan *Uvod v igro za otroke*, pri čemer je ključno, da otroci dojamajo, da je Baragova prisotnost v njihovi vasi nekaj res posebnega in si bodo za to vsi prizadevali. Nadaljnja navodila ponovno razloži vodja igre, ki vsaki skupini najprej razdeli eno ploščo stiroporja (cca 50 x 50 cm), ki bo služila kot podlaga za gradnjo njihove vasi. Nato pa jim da še preostala navodila za razdelitev vlog in potek igre (ta je opisan v nadaljevanju).

Gradnja vasi

Otroci gradijo maketo indijanske vasi, ki lahko vsebuje šotore, ognjišče, ograjo, svetišče, prostor za živino, vodnjak, poglavarjevo kočo, ogrodje za sušenje kože, tržnico, poti, razno okrasje itd. Za to potrebujejo na prvem mestu ustvarjalnost, na drugem pa seveda tudi material in pripomočke za delo. Za pridobitev obojega morajo opravljati naloge na različnih otočkih. Dobljeno nato nesejo v svojo bazo, kjer del članov plemena iz tega gradi in oblikuje maketo vasi. Gradbeni material se dobi neposredno na za to določenem otočku in vključuje: lesene palčke, papir, karton, kose blaga, vrvice, kamne, vejice, mah itd. Ob vsaki opravljeni nalogi se prejme le manjšo količino omenjenega materiala (npr. en list papirja, 20 cm vrvice), zato da morajo otroci večkrat obiskati vse otoke in igra ni prelahka. Pripomočkov pa se ne dobi na otočku, pač pa tam prejmejo le kupon (lahko v obliki peresa), s katerim na tržnici kupijo potrebne pripomočke, kot so: škarje, barvice, lepilni trak, flumastri, tekoče lepilo itd.

Pomembno: Vsaka skupina ima lahko naenkrat pri sebi le dva pripomočka in mora, preden želi drugega, enega vrniti. Če imajo na primer pri sebi škarje in barvice, pa bi radi nekaj zalepili, morajo nesti barvice nazaj, plačati en kupon in potem lahko vzamejo lepilni trak. S tem se igra oteži, zahteva se večji razmislek, hkrati pa se zagotovi, da bodo otočki za pripomočke vedno zasedeni, saj bo menjavanje pripomočkov pogosto. Ker otroci na otokih ne vedo, kaj gradbinci potrebujejo, nesejo tudi dobljene kupone v svojo bazo. Od tam pa trgovci hodijo na tržnico in menjajo material in pripomočke. Vsaka skupina ima torej delavce (na otokih), trgovce in gradbenike. Vloge se morajo med igro nujno menjavati, za kar skrbi poglavar plemena, ki se tudi lahko vključuje v katero od teh funkcij.

Tržnica služi trem funkcijam

- Osnovna je ta, da hrani vse pripomočke za delo in vodi evidenco števila uporabljenih pripomočkov za vsako plemo. Zato se pripravi preprosto tabelo z dvema vrsticama, kjer je v zgornji ime plemena (zapisano ob predstavitvi), v spodnji vrstici pa je polje, kamor se za vsak izposojen pripomoček položi en kamenček (da izgleda malo indijansko). Vsak trgovec, ki pride, mora najprej povedati, iz katerega plemena je, in pripomoček lahko dobi le, če je v njihovem polju 0 ali 1 kamen ali je s seboj prinesel en pripomoček za vračilo. Ob vsaki izposoji ali zamenjavi je vedno nujno treba vodji tržnice plačati en kupon za pripomočke. Da je menjavanje bolj pogosto, se barvic in flumastrov ne da cel šop, ampak le v paketkih po 2 ali 3, zato da morajo tudi s tem delati premišljeno in jih večkrat zamenjati.
- Druga funkcija tržnice je menjava materiala. V vsakem trenutku sme katerikoli trgovec na tržnici zamenjati tri enote enega materiala za eno enoto drugega poljubnega materiala, glede na to, kaj njihovo plemo ima in kaj potrebuje (tržnica mora zato imeti pri sebi manjšo zalogo vseh različnih materialov).
- Kot zadnje pa je tržnica tudi prostor, kjer smejo trgovci sami med seboj po lastni presoji menjevati material (ne pa tudi pripomočkov). Treba je nadzirati, da otroci pri tem ne goljufajo. Na terenu sta na to pozorna Baraga in vodja igre, na tržnici pa se lahko spremlja, katero plemo ima v uporabi kateri pripomoček, in se skupino, ki vrne nekaj, kar si ni izposodila na tržnici, kaznuje.

Baraga

Animator v vlogi Baraga se med igro giblje med otroki ter jih spodbuja, jim pomaga, daje nasvete in pa vsake toliko da otrokom kak kratek izziv v zameno za material ali kupon za pripomočke. Izzive si izmislite sami. Ti naj bodo kratki in so lahko večinoma v obliki kviza/vprašanj o Baragu, Indijancih, o tem, kar so do takrat že spoznali na oratoriju.

Beli trgovec

To je negativen lik, ki ponazarja belske trgovce, ki so s škodoželjnim vsiljevanjem alkohola Indijance zavajali in v njih vzbujali zasvojenost ter uničevali njihova življenja. Animator, ki igra to vlogo, se ves čas giblje naokrog, ogovarja otroke, jih moti pri njihovem delu, predvsem pa jim stalno poskuša prodajati bombone. Za plačilo ene enote materiala ali enega kupona za pripomoček jim da en bombon. Nič ni narobe, če ga otroci kupijo, a s tem se upočasni njihovo delo in prizadevanje, da k sebi privabijo Baraga.

Vodja igre

Ker plemena nimajo animatorjev, se vodja igre kot modri Indijanec giblje med bazami plemen, kjer se gradijo vasi, in skupinam pomaga, jih usmerja in predvsem svetuje njihovim poglavarjem, kako naj skrbijo za svoje ljudi. Prav tako vmes skrbi za nemoteno delovanje tržnice in zadostno zalogo materiala pri otočkih in na tržnici.

Otočki

Otočki so glede na dobljeno nagrado ob opravljeni nalogi razdeljeni na dva sklopa: take za material in take za pripomočke. Glede tipa iger in nalog pa so s tem nepovezani, zato se lahko sami odločite, kateri otoček bo za kateri material ali kupone za pripomočke. Pomembno je le, da je za vsak material pripravljen svoj otoček in da otočkov za pripomočke (kupone) ni premalo. Dve tretjini otočkov sta recimo namenjeni pridobivanju materiala, preostala tretjina pa kuponom za pripomočke. Število otočkov torej priredite

velikosti oratorija in številu različnega materiala, ki ga boste pripravili za gradnjo. Spodaj je podanih nekaj predlogov za otočke, sami pa jih lahko spremenite ali dodate še druge. Za ideje lahko pogledate tudi v druge igre (če jih ne boste izvajali ločeno) in še posebej v letošnjo posebno XXL igro, kjer je veliko indijanskih izzivov. Naloge so lahko različnih tipov; take, da lahko otrok pride kot posameznik kadarkoli, opravi nalogo in dobi nagrado, ali je potrebnih več otrok iz iste skupine naenkrat, ali pa gre za dvoboj med posamezniki/člani različnih plemen in dobi nagrado zmagovalca. Vodilo za pisanje otočkov naj bo tudi poudarek, da otroci prek igre spoznavajo indijansko kulturo in pomen kulture nasploh.

Predlogi za otočke

- **Učenje indijansčine** (očipvejščine): Otroci se morajo naučiti nekaj indijanskih besed ali izrazov. Če se igrajo kot skupina, se morajo naučiti nekaj indijanskih besed, ki jih najdete v delu za animatorje (indijanski slovar).
- **Prevajanje:** otroci dobijo v očipvejščini napisan stavek in slovar. Z njegovo pomočjo morajo stavek prevesti v slovenščino.
- **Bilboquet** (*pri eskimih Ajaqaaq*): spretnostna igra, ki so jo s paličico in kostjo igrali tudi severni Indijanci. (*Za navodila za izdelavo vprašaj Google.*)
- **Postavljanje šotora.** Skupina ima za nalogo, da v določenem času postavi navaden sodoben šotor za kampiranje (*iglu*). Lahko se med seboj pomerita tudi dve skupini.
- **Lovljenje bizona:** Na desko narišemo bizonovo glavo in na mesto nosa (*lahko pa tudi na več mest*) privijemo kavelj. Cilj je obroček, ki je navezan na vrvico, zadeti na kavelj in tako ujeti bizona. Igra se lahko igra posamezno ali kot tekmovalje med posamezniki/ekipami. (*Več informacij se najde na Googlu pod geslom: Ringing the bull.*)
- **Lovljenje divjadi.** Indijanci so v 19. stoletju že dolgo poznali tudi puške, ki so jih uporabljali za lov. Iz stiroporja se izdelata tarče v obliki živali, ki jih morajo otroci zadeti in podreti z določene razdalje z vodno pištolo.
- Iz manjšega voza (*cize*), rolke ali česa drugega se izdelata čoln, na katerega sede skupina otrok, in s pomočjo palic prevesla določeno razdaljo ali poligon.
- **Ostale ideje:** lokostrelstvo, petje, ples, tangram (*če ne veš, poglej ... tako je, na Google*), stezosledstvo, ribolov, izdelovanje mask, pikado, frača, mikado itd.

ZAKLJUČEK IGRE

Igra se konča po poljubnem prej določenem času ali po presoji vodja igre. Pomembno je, da 10 minut pred tem otroke opozori, da se bo igra kmalu končala, da se lahko lotijo še zadnjih popravkov in se takrat večji del otrok z otočkov preseli v bazo in pomaga pri gradnji. Ob znaku se gradnja konča in se mora odložiti ves material in vsi pripomočki. Nato se Baraga sprehodi do vsake vasi, jo pregleda in po svoji presoji (ali ob pomoči vodje igre) določi zmagovalca. Kriterij je seveda delno subjektiven, a se mora ob tem upoštevati količina uporabljenega materiala, raznolikost barv in ostali faktorji, ki kažejo na uspešno opravljene otočke. Zmagovalna skupina za nagrado prejme vrečo bombonov, s čimer se dodatno razvrednoti belega trgovca, ki je s skušnjavami bombonov zavajal in upočasnjeval gradnjo, a je na koncu največjo mero te iste nagrade prejel ravno tisti, ki se je skušnjavi med nalogo najbolje uprl.

DODATNE MOŽNOSTI

- Omeji se lahko število posameznih pripomočkov (recimo samo 3 škarje za vseh 8 skupin). Če torej potrebujete škarje in jih na tržnici ni več, lahko pleme izzove na spopad drugo pleme, ki ima škarje pri sebi. Če zmaga prvo pleme, mu mora drugo škarje izročiti, če pa prvo pleme izgubi, mora drugemu podariti dva kupona za pripomoček. Izzive si domislite sami in naj bodo kratki, preprosti in taki, da se ne rabijo spopasti (igrati) vsi člani plemena, ampak recimo pol od vsakih.
- Tržnica lahko z menjalnim tečajem nekoliko uravnava količino posameznega materiala v igri. Če se izkaže, da so vse skupine zelo uspešne na otočku za vrvice, se pove, da je vrednost vrvica padla in je treba za menjavo za drug material dati 5 enot. V nasprotnem primeru lahko ob očitnem pomanjkanju enega materiala spustijo ceno in zadoščata dve enoti druge surovine za pridobitev ene enote tega redkega materiala.
- Možno je dodati še druge osebe ali dogodke, ki popestrijo igro s svojo prisotnostjo. Na primer kavboj, ki lahko izmika plemenom material, če ta ni zastražen, ipd. V določenem trenutku (ali 2- do 3-krat) lahko med igro pride poseben Indijanec iz daljnega juga in s seboj prinese neko dragocenost (predmet ali material, ki lahko močno polepša maketo vasi). Iz vsakega plemena se lahko pride k njemu igrati po en otrok in tisti, ki zmaga, prejme ta poseben predmet. Možnosti je neomejeno, le prepustite se domišljiji, a pri tem pazite, da igra ne postane prezahtevna in premalo obvladljiva.
- Ob zaključku se lahko po koncu gradnje otrokom da še nekaj minut, da pripravijo res kratko predstavitev svoje vasi, v čim bolj zanimivi in izvirni obliki, oziroma da za Baraga pripravijo kratko točko, ki ga bo še dodatno navdušila, da se odloči ravno za njihovo vas.

Opombe

- Če je otrok in animatorjev malo, se problem enostavno reši tako, da se otroke razdeli v manj plemen, otočkov se izvede toliko, kot to dopušča število animatorjev, in se po potrebi na posameznem otočku lahko pridobi več različnih materialov (a le enega na enkrat).
- Če je oratorij velik, je prva naloga, da se pripravi večje število otočkov. Skupin je lahko potem več in so lahko tudi večje. Vodja igre med otroki ne hodi sam, ampak ima pomočnike Indijance, ki prav tako pomagajo z nasveti. Trgovca sta lahko dva.
- Za grajenje vasi je primerna plošča stiroporja, če pa se lahko igro igrate kje bolj v naravi, se lahko gradi vasi na tleh, v večjih dimenzijah in z večjo uporabo naravnih materialov.
- Otroci naj se res počutijo kot Indijanci, za kar poskrbite s kostumi za animatorje, ki igrajo posebne vloge, z ambientacijo prostora, poudarjanjem njihovih plemenskih imen in vzklikov itd.
- Posebej je treba biti pozoren, da si otroci ne bodo med seboj izmikali materiala, si nagajali z uničevanjem maket drugih skupin ali pretirano hodili v „izvidnice“ in vse ideje za svojo vas prekopirali od drugih. Za to lahko skrbita Baraga in vodja igre oziroma kateri od dodatnih likov, ki jih lahko uvedete.

KRŠČUJTE JIH V MOJEM IMENU

Število otrok/ animatorjev 80 otrok/20–25 animatorjev

Št. skupin 8–10, odvisno od števila otrok, tako da je v eni skupini 8–10 otrok

Pripomočki knjiga/Sveto pismo, kolebnice, skiro, lonček z vodo, največ 30 najključnih predmetov (žlice, sponke, radirka itd.), 3 keglji, palica (lahko tudi prav za biljard), 20 barvnih žogic (lahko tudi biljardne), vreča bombonov, vrv, skiro, ovire za poligone

KRATEK OPIS IGRE

Cilj igre je, da otroci poiščejo oddaljeno pleme, ki ga Baraga še ni krstil, ker ga ni mogel najti. Igra je razdeljena v dva dela. Otroci hodijo v skupinah po otokih, kjer za opravljeno nalogo dobijo košček besedila. Na koncu morajo vse skupine skupaj sestaviti besedilo iz besed posameznih skupin, le tako bodo ugotovili, kje se nahajajo ti Indijanci. Ko jih najdejo, jim morajo še na nek izviren način spregovoriti o Jezusu, saj jih Indijanci ne poznajo in ne znajo njihovega jezika.

Igra je zelo preprosta in ne zahteva veliko razmišljanja od animatorja. Če ste pripravo iger želeli prepozno in je igra že naslednji dan, priporočamo tole. Drugače pa so ostale igre boljše in bolj zanimive – tako da preberite tudi tiste. ☺

Igra se konča, ko ... vse skupine opravijo otoke, skupaj sestavijo besedila in Indijancem oznanijo veselo novico.

VZGOJNI CILJ IGRE

Namen igre je, da otroci spoznajo, da vera v Jezusa ni samoumevna – nekateri za Jezusa nikoli ne slišijo. Otrok spozna, da mora biti sam prepričan o tem, kar verjame, da lahko prepriča tudi druge. Razume, da se na poti lahko znajdejo tudi težave, ki pa jih je veliko lažje premagati skupaj s prijatelji, družino. Vsi kristjani se podpiramo med seboj v Cerkvi. Otrok doživi, da s krstom vsi postanemo del te skupnosti in smo poklicani k istemu poslanstvu – oznanjevati Božjo ljubezen.

UVOD V IGRO ZA OTROKE

Friderik Baraga je svoje življenje posvetil pričevanju za Jezusa. Živel je v skupnostih Indijancev ob velikih jezerih in jim pripovedoval o Bogu – pričeval je zanj s svojim življenjem. Vendar ni mogel spregovoriti vsem Indijancem. Pred kratkim je od mimoidočih trgovcev izvedel, da se severneje nahaja še eno pleme, vendar nihče ne ve točno, kje. Baraga vas prosi za pomoč, da to pleme poiščete in jim poveste za Jezusa. Ste za?

POTEK IGRE

Igra je sestavljena iz dveh delov. Otroci so razdeljeni po skupinah in vsaka deluje v prvem delu posebej. Prvi del traja 60–80 min. Vsaka skupina mora iti na 8 različnih otokov, kjer ima animator, ki otok vodi, spravljen kos besedila/besedo za točno določeno skupino (ne dobijo vse skupine istega). Opraviti morajo vseh 8 otokov. Vsaka skupina sestavlja svoje besedilo, da bi čim prej našla indijanski tabor. Ob koncu prvega dela morajo ugotoviti, da jim bodo le od vseh skupin besedila *skupaj* dala namig, kje točno se Indijanci nahajajo. Listki z besedami so na hrbtnih straneh lahko označeni s številkami, kako si sledijo v posameznem besedilu, da ga je lažje sestaviti.

Na otroke prežijo tudi pretkani trgovci, ki jih poskušajo premamiti, da bi dobljen listek prodali ali zamenjali za nekaj več vrednega, kar bi jim domnevno lahko pokazalo pot k Indijancem (kompas, zemljevid), oz. jim dajo napačne namige. Če otroci listek pri trgovcu zgubijo, ga lahko poskušajo dobiti nazaj, a morajo vmes na en otok. Če otroci naloge ne opravijo in si ne zaslužijo besede, morajo vmes na drug otok in se potem vrnejo, da ponovno poskusijo.

V drugem delu morajo najprej skupaj sestaviti namig in Indijance poiskati. Indijancev naj bo toliko, kot je skupin. Vsaka skupina naj pristopi po vrsti do vsakega Indijanca in mu pove svojo resnico. (Naj bo vnaprej dogovorjeno z animatorji, katera skupina bo spreobrnila koga). Igra se konča, ko Indijancem povedo/pokažejo/zapojejo, kdo je Jezus, Indijanci pa znajo ponoviti to, kar so jim otroci povedali, in Jezusa sprejmejo. Pri tem naj bodo Indijanci (animatorji) izrazito veseli. Ko Indijanci razumejo, kaj jim otroci pripovedujejo o Jezusu, naj Baraga uprizori krst Indijancev (animatorjev). Vse naj bo izvedeno spoštljivo in brez norčevanja. Tako se igra zaključi ob skupnem veselju, ko so Cerkvi pridruženi še novi člani.

OTOKI

Otok 1: Otroci se postavijo v krog. Tisti, ki začne, si izbere besedo. Vsak naslednji mora povedati vse besede v zaporedju, v kakršnem so bile izrečene pred njim, in dodati svojo. Igra se toliko časa, dokler ne dosežejo vsaj 20 besed. Če se kdo zmoti, se začne od začetka in z drugimi številkami. Na voljo imajo sicer 5 minut, da jim poskus uspe. (*Otroci tako izboljšujejo spomin.*)

Otok 2: Eden izmed otrok, ki zna brati, dobi odlomek iz Svetega pisma/knjige in ga prebere. Nato mora naslednjemu povedati, kaj si je zapomnil, ta naslednjemu in tako naprej. Medtem ko se pogovarjata, drugi otroci ne smejo poslušati. Animator si že prej označi poljubne ključne besede in cilj je, da zadnji otrok ob obnovi odlomka pove čim več ključnih besed (vsaj 4).

(*Vadijo se v poznavanju Božje besede, ki jo bodo ponesli Indijancem.*)

Otok 3: Med vrtenjem kolebnice morajo premagati poligon. Manjši otroci lahko samo skačejo po obeh nogah, če ne znajo vrteti kolebnice.

(*Tudi v življenju naletimo na ovire in včasih potrebujemo izvirne načine, kako jih premagati.*)

Otok 4: Na pladenj razporedimo raznorazne predmete in jih pokažemo otrokom. Imajo natanko 30 sekund časa, da si pladenj dobro ogledajo in si zapomnijo, kje kaj leži. Potem predmete zvrnemo na tla (ali lepo previdno položimo) in premešamo. Samo eden naj ostane na pladnju. Otroci se postavijo v vrsto in nato drug za drugim vsak vzame en predmet in ga položi tja, kjer je stal na pladnju, ko so si ga ogledovali. Polaga ga lahko samo eden naenkrat, vendar si med seboj lahko pomagajo. Predmetov naj bo vsaj 20, odvisno od starosti/sposobnosti.

(*Spet se vadijo v pomnjenje – indijanščina je zelo zahteven jezik.*)

Otok 5: Biljard na tleh. Otroci imajo palico, s katero lahko ciljajo barvne žogice, ne pa bele. Z belo žogo morajo z zbijanjem barvnih zbiti tri keglje. Tako kot pri biljardu ne smejo premikati barvnih žogic, da boljše zadenejo. Keglji naj bodo med sabo v razmaku vsaj dveh metrov. Otroci se menjajo po vrsti in vsak naj ima vsaj en poskus. (*Včasih lahko z enim samim dejanjem polepšamo nekomu dan, olajšamo delo in začnemo verižno reakcijo pomoči in dobrote, vsi pa se trudimo za isti cilj – lepši svet.*)

Otok 6: Odviti morajo bombone, ne da bi uporabljali roke. Namignemo jim, da si lahko pomagajo med sabo, samo brez rok (*število bombonov prilagodimo starosti otrok*).

Otok 7: Otroci se razdelijo v pare, vsakem paru zvežemo notranji nogi. Voditelj otoka se postavi stran od njih 4–5 metrov in laser usmeri v tla. Otoka morata priti do njega tako, da njuni skupaj zvezani nogi stojita samo tam, kamor je animator usmeril laser (ga morata vedno pohoditi).

(*Učijo se sodelovanja, tudi s tistimi, s katerimi se ne razumejo najbolje.*)

Otok 8: Otrok mora na skiroju prepotovati krožno pot mimo enostavnih ovir, medtem ko v ustih drži kozarček z vodo. Vsi otroci naredijo eno vožnjo in ne smejo izgubiti vse vode oz. je morajo izgubiti čim manj.

Otok 9: Prevajalski inštitut. Otok je obvezen, ker se tukaj naučijo osnov indijskega jezika, s katerimi se bodo lahko pogovarjali z Indijanci. Animator naj si sam izmisli besede (osnovni pozdravi, kako bodo povedali, zakaj prihajajo, da je bil Jezus otrok, kdo je Bog, da je ljubezen itd.). Vsaka skupina se nauči pozdrav in eno stvar o Jezusu – na koncu je 8 glavnih resnic o Jezusu/Bogu, ki jih lahko povejo Indijancem.

Opombe: Potrebni je še več otokov, ki pa si jih izmislite sami. Tudi navedeni niso nujno potrebni, saj je igra nadvse preprosta in ne zahteva posebnih premislekov.

Igro je mogoče narediti težje s tem, da se zakomplicira poti na otoke. Tako morajo otroci prek močvirij, gozdov, kjer morajo narediti dodatne izzive. Lahko je treba določeno pot/območje, kjer je treba velikokrat iti mimo, prepotovati tako, da se morajo plaziti/poskakovati po eni nogi/se vleči v vozičku, se držati vsi skupaj za roke itd.

V igro je mogoče dodati tudi dodatno osebo – plemenskega vrača, ki nasprotuje krščenju in si prizadeva ohraniti staro religijo verovanja v duhove. Vrač lahko lovi skupine, se z njimi igra kamen, škarje, papir (ali karkoli podobnega) in skupini vzame besedo ... Ali pa jo prečrta ali kaj podobnega. Dodajte v igro po svojem občutku. Se pa tako igra malo podaljša in postane bolj dinamična.

ENO JE POTREBNO!

Število otrok/ animatorjev	Vsaj 10 animatorjev in vsaj 30 otrok, igra je prilagodljiva za bistveno večje število otrok.
Št. skupin	5–7 skupin
Pripomočki	skrinja, ki ima notri veliko (res veliko) denarja (lahko tudi papirčke, na katerih piše vrednost bankovca), pokali, medalje, stoli, slike, obleke, meči, palice, loki, blazine, igre, vaze, lepi kamni, zlate palice, deske, ogrinjala, mobiteli, računalniški/tv-ekran (star ali pokvarjen), druga tehnologija, ki služi tudi zabavi – PS, PC ..., 4 v vrsto (x 2), barvice + papir, itd. – vse, kar spada h kategorijam stvari, ki jih otroci kupujejo (omenjeno v opisu igre)
Vzgojni vidik igre	- Otroci se zavedo, da pohlep ni dobra stvar in da te hitro spravi v zadrego. - Otroci ugotovijo, da je lepo živeti brez navezanosti na materialne dobrine. - Starejši otroci/animatorji dojamajo, kaj je problem potrošništva.

KRATEK OPIS IGRE

Prvi del igre otroci zavzeto zbirajo denar, pokale, nakit, slike, orožje in ga kopičijo v bazi skupine, kar tako, ker vsi radi nabiramo stvari, ki jih ni težko dobiti. Nato se v drugem delu stvar obrne, poskusijo se odreči vsemu, kar so nabrali, da bi bili nenavezani na zemeljske dobrine. S skupino hodijo po otokih, kjer se potrudijo, da lahko tam pustijo del svojega bremena, ki so si ga nabrali v prejšnjem delu.

Igra se konča, ko ... se skupina znebi vseh predmetov, ki so jih nabrali.

UVOD V IGRO ZA OTROKE

- Prvi del** (*ga pove animator, oblečen v lepa oblačila*): Kaj velja človek, ki nima nič lepega, kar bi lahko dal nase, ali pa lepe hiše, v kateri bi živel. Povsod so otoki, kjer se morate potruditi, da zaslužite, da lahko potem kupite v trgovini čim več stvari, da boste imeli lepo hišo, okrašeno s slikami in pokali. Kdor več ima, ta več velja.
- Drugi del** (*ga pove animator, ki igra Friderika, v njegovem kostumu*): Kupili ste ogromno stvari, za katere vam ni bilo treba trdo delati. Nekateri stvari rabimo, da preživimo, vendar ne tega, kar ste tako na veliko kupovali v trgovini. Kupili ste ogromno navlake, ki vam zavzema prostor v bazi in v srcu, z vsem tem si nimate kaj pomagati. Povabim vas, da se znebite bremena vseh teh stvari in postanete nenavezani na denar, moč, slavo, udobje, varnost, lepoto, zabavo. Vzemite svoje stvari in pojdite na pot, kjer boste odkrili, kako se lahko znebite vsega, kar ste nakopičili.

POTEK IGRE

Igra poteka v dveh delih. V prvem delu se nabira, v drugem raztresa. Prvi del se začne tako, da vsaka skupina dobi svoj prostor, kjer si naredi bazo, potem pa gredo otroci, vsak posamezno, po otokih oz. v trgovino, kjer poskušajo nabrati kar največ raznih predmetov in/ali denarja. Kar naberejo, prinesejo nazaj v bazo. Načini nabiranja predmetov in denarja so opisani v opisu otokov.

Drugi del igre naj se začne z nagovorom po približno pol igralnega časa, ki ga imate na voljo. Do takrat bi morali otroci nabrati že kar zajetne količine vseh ponujenih predmetov. Po spodbudi, naj postanejo nenavezani nanje, naj skupina vzame čim več teh predmetov in se odpravi na otoke, ki so zasnovani tako, da se skupini pomagajo znebiti določenega tipa predmetov. Npr. na otoku Uboštvo se bodo znebili vsega denarja, ki so ga nabrali. Ko se uspešno znebijo vsega, kar so nabrali, je igre konec.

OTOKI (v prvem delu):

- Tržnica:** Tržnica je prostor, kjer bodo lahko kupili veliko predmetov. Pomembno je, da je tržnica čim večja in čim bolj založena. Če imate veliko animatorjev, naj jih bo na tržnici lepo število, saj je od tega dela odvisen celoten namen igre, da se poudari vlogo tržnice, ki ponuja in vsiljuje ne-preveč-uporabne izdelke. Kategorije predmetov naj nekako spadajo v naslednje razrede:
 - zabava:** računalniški ekran (*če imate kakšen star, neuporaben ekran*): 70 cekinov, mobilni: 30 cekinov, majhne igre (mikado): 15 cekinov;
 - udobje:** stol: 20 cekinov, blazina: 10 cekinov;
 - lepota:** obleka: 25 cekinov, lep nakit: 40 cekinov, slika: 30 cekinov, ogrinjalo: 35 cekinov;
 - varnost:** kos ograje, lesena deska: 10 cekinov;
 - moč:** kos orožja (bedno orožje): 20 cekinov, kos orožja (dobro orožje): 50 cekinov;

- **slava:** lep pokal: 45 cekinov, medalja: 15/25/35 (glede na barvo) cekinov;
- **premoženje:** dragulji, lepi kamni: 55 cekinov/kos, zlate palice: 100 cekinov/kos.

2. Skrinja denarja: Na vidnem mestu naj bo postavljena skrinja, polna denarja. Pri njej naj bo animator in otrokom deli denar iz nje. Animator naj deli denar res zelo počasi, da vsak otrok porabi okoli pol minute. Namen je, da se pred skrinjo – ki bo bistveno lažji zaslužek kakor otoki – naredi dolga vrsta, ki ponazarja, da rajši čakamo in dobimo brez dela, kakor ta isti čas porabimo za to, da bi si stvar prislužili. Iz skrinje naj otroci dobijo bankovce, vredne 30 cekinov.

Poleg teh dveh otokov, ki sta glavna, so še drugi, na katerih se da predmete prislužiti bolj pravično, ampak zato bistveno bolj počasi kakor jemanje denarja iz skrinje. Prav tako služijo temu, da imajo otroci več alternativ, kaj lahko počno, da dosežejo isti cilj. Zato tudi niso obvezni, vendar je priporočljivo, da jih pripravite, če imate dovolj animatorjev, da se vse izpelje, kot je priporočeno.

3. Slava: Otroci igrajo športno igro in zmagovalna ekipa dobi denar, vsak otrok po 5 cekinov. Ekipa, ki je izgubila, ne dobi nič. Igra se lahko nogomet, ročni nogomet, pingpong, vendar so igre, ki so vsaj 2 na 2, bolj priporočljive. Lahko se izvaja več tekem naenkrat.

4. Premoč: Otroci se z animatorjem spopade v mečevanju (ali če nimate ničesar, kar bi predstavljalo meče, lahko tudi v polaganju rok). Seveda otroci ne bodo mogli zmagati, po presoji jim pustite zmago, vendar nekdo, ki se ne potruji, si je načeloma ne zasluži. Za zmago dobijo 5 cekinov. Lahko se izvaja več spopadov naenkrat oz., če ni dovolj animatorjev, se lahko en bori proti dvema hkrati, da bodo otroci imeli večje možnosti.

5. Estetika: Otroci naj na list papirja narišejo svoj približek kakšne slavne slike, npr. Mona Lise, in potem, če so v svojo risbo vložili nekaj časa in truda, naj dobijo 5 cekinov. Na otoku lahko hkrati riše več otrok.

6. Udobje: Otroci naj se usedejo na stol, kjer morajo nepremično sedeti 3 minute. Če jim uspe brez nekega hudega premikanja, dobijo 5 cekinov. Na otoku naj bo več stolov, da lahko nalogo hkrati opravlja veliko otrok.

7. Zabava: Animator za računalnikom vabi otroke, da se preizkusijo v križcih-krožcih (najdete zgolj z vpisom »tick tack toe« v Google) ali kakšni drugi preprosti igri, kjer se igra 1 na 1. Ko otrok animatorja premaga 3x (v križcih-krožcih), dobi 5 cekinov.

8. Družabnost: Otroci se z animatorjem igrajo 4 v vrsto, vsak, ki zmaga, dobi za nagrado 5 cekinov. Animator naj hkrati igra 2 igri 4 v vrsto proti dvema nasprotnikoma, da bo otrokom kdaj uspelo zmagati.

OTOKI (v drugem delu): So otoki v večini ravno obratni, narejeni, da izničijo vse, kar so otroci delali v prvem delu. Če so celo igro čakali v vrsti pred skrinjo, ker je to najhitrejši zaslužek, bodo imeli v drugem delu toliko več dela, ker so si v prvem delu nabrali več predmetov, torej imajo večje breme, ki se ga je treba odvezati.

Pomembno je, da se otrokom na otokih pove, da so vse te stvari uporabne, vendar ne smemo biti navezani nanje, saj lahko živimo tudi brez njih polno življenje.

1. Ponižnost: Otroci iščejo iglo v kupu sena oz. v kupu zemlje iščejo figurico/žličko/... Za vsako medaljo iščejo 15/25/35 sekund (odvisno od barve medalje), za vsak pokal iščejo 45 sekund. Otok se konča, ko najdejo predmet ali se izteče čas. Otrokom ne poveste za čas iskanja že na začetku! (*Tukaj se lahko znebijo pokalov in medalj.*)

2. Uboštvo: Je škatla z napisom »za misijone«, ki je nihče ne propagira kot otok, pobuda naj pride od otrok in tukaj se lahko znebijo denarja in zlata, draguljev, lepih kamnov, animator pa naj pazi, da tukaj ne pustijo še česa drugega.

3. Dolgčas: Otroci dobijo pobarvanke, ki jih morajo lepo pobarvati. Za vsak mobitel dobi skupina 1 pobarvanko, za vsak ekran dobi 2 in za vsaki 2 igri po eno pobarvanko. Pobarvati morajo vse pobarvanke. (*Tukaj se znebijo vseh mobitelov, računalnikov, drugih mini iger.*)

4. Lepota: Otroci pospravljajo po naročilu animatorja, brišejo prah, pometajo po tleh, pobirajo kamenčke, listje itd. – da bodo postali notranje lepi, tako, da se potrudijo za čistočo zunanjega sveta, za vsako obleko pol minute, za vsak kos nakita pol minute, za vsako ogrinjalo in sliko po pol minute. (*Tukaj se znebijo lepih oblek, nakita in ogrinjal ter slik.*)

5. Zaupanje: Otroci se igrajo igro zaupanja, kjer se en otrok postavi v središče kroga in zapre oči, ostali pa si ga v krogu podajajo (v krogu naj bo vsaj en ali dva animatorja, da skrbita za varnost in resnost). Otroci v sredini naj bodo manjši, da jih bodo ostali brez težav ulovili. (*Tukaj se znebijo lesenih desk.*)

6. Neudobje: Otroci morajo klečati na tleh, za vsako blazino 20 sekund in za vsak stol 30 sekund. (*Tukaj se znebijo blazin in stolov.*)

7. Moč: Imajo kondicijski trening, kjer delajo sklece. Za vsak kos slabega orožja naredi skupina 2 skleci in za vsak kos dobrega orožja naredi 5 sklec. Če prinesejo torej 3 kose slabega in 4 kose dobrega orožja, je to 26 sklec. Dekleta lahko delajo počepi. (*Tukaj se znebijo vseh vrst orožja.*)

Opombe: Pomembna je vrednost denarja in predmetov, ki se prodajajo. Seveda mora biti stvar prilagojena vašim zmožnostim. Če lahko v trgovini prodajate 30 medalj in 10 pokalov, naj ne stanejo preveč, če pa jih imate malo, naj bodo malo dražji. V vsakem primeru pa je mišljeno, da lahko otrok z enim obiskom skrinje kupi vsaj en predmet, da se ti res hitro nakopičijo v bazi. V opisu tržnice je veliko predlogov za prodajne artikle in njihovo ceno, na otokih pa je navedena količina denarja, ki naj jo prejmejo. To dvojje je seveda v razmerju, zato previdno pri spreminjanju cen oz. nagrad. Kot sredstvo za daljšanje in krajšanje igre lahko uporabite popuste/podražitve cen v trgovini in predvsem hitrost denarja, izdanega iz skrinje. Animator vedno lahko še počasneje izvleče bankovec in ga da otroku, kar je lahko uporabno, če vam v trgovini zmanjkuje reči. Če te ostajajo, pa so seveda na mestu razprodaje.

INDIJANCI PROTI KAVBOJEM

Število otrok/ animatorjev	poljubno, vendar je igra lažje izvedljiva, če je število animatorjev čim večje
Št. skupin	kolikor skupin nastane, če je v njih 6–10 otrok
Pripomočki	kamenčki, lok in puščice, metri, palčke, palice, različne žogice, krogi iz kartona, obroči iz kartona, frnikole ali kamni, hulahoop obroči, material za trdnjave, lepilni trak, vrv, kreda, zlato
Vzgojni vidik igre	- Otroci se bodo učili reševati spore na nenasilen način. - Otroci bodo spoznavali, da se je za uspeh treba potruditi in da je treba biti vztrajen. - Otroci bodo spoznavali, kaj pomeni pripadnost skupini. Otroci bodo začutili, da Bog želi, da smo miroljubni.

KRATEK OPIS IGRE

Igra ima dva dela. V prvem delu se otroci igrajo Indijance (Indijanci so otroci, skupine so plemena) proti kavbojem (to so animatorji, ki ne vodijo skupin), prirejeno na ravbarje in žandarje. Potem pride Baraga in razloži, da vojna ni dobra. Zato predlaga športne igre, ki bodo določile zmagovalca. To so resnične igre, ki so se jih nekoč igrala indijanska plemena. Igrajo otroci proti animatorjem. Na koncu prižgejo ogenj miru in imajo vsesplošno zabavo s petjem in prigrizki.

Igra se konča, ko ... voditelj igre določi, da je čas za pregled rezultatov in prižig ognja miru.

UVOD V IGRO ZA OTROKE

Vsaka skupina je pleme. Plemena imajo svoje ozemlje, na katerem so nahajališča zlata. Ozemlje naj bo jasno določeno in ne premajhno. Belci – vojaki/kavboji, ki jih predstavljajo animatorji, bi se tega zlata radi polastili, ker trdijo, da so za zemljo plačali. Seveda jim tega ne dovolite in se trudite ujeti čim več kavbojev in podreti čim več trdnjav. Vendar bodite pozorni na Friderika Baraga. Ko se pokaže, ima zanimive predloge. Upoštevajte jih!

POTEK IGRE

1. DEL IGRE

Otroci določijo ime plemena in zasedejo svoje ozemlje. Izmislijo si tudi kratek ples miru. Prejmejo tudi določeno količino zlata, ki ga lahko položijo na poljubno mesto na svojem ozemlju. Animatorji se razdelijo v skupine po 2 ali 3 in zasedejo mesta (dovolj tudi 1–2), ki so določena za trdnjave (skupin animatorjev naj bo vsaj toliko kot skupin otrok, še bolje je, če jih je več). Na vsakem mestu za trdnjavo naj stoji visok stolp iz poljubnega materiala, npr. škatel za čevlje, ki ni pretežak in se ga da podreti npr. z žogicami.

Okoli zlata in okoli stolpa naj bo obroč iz vrvi, ki naj ima premer 3–4 m, kamor ne sme stopiti domača ekipa (če so to Indijanci) oz. nasprotnikova in domača ekipa, če so to belci.

Igra se začne, belci se trudijo ukrasti zlato, Indijanci jih lovijo in se hkrati trudijo podreti trdnjave. Predmete za streljanje na trdnjavo (npr. žogice) dobijo v zameno za vsakega ujetega belca pri vodji igre.

Če Indijanci ulovijo belca, kar je možno samo na ozemlju plemena, ga peljejo v zapor (pri vodji igre), kjer ta igralec počaka 5 minut. Potem lahko igra naprej.

Če Indijancem uspe porušiti celotno trdnjavo, potem so vsi belci, ki so nastanjeni tam, izločeni iz igre.

Če belcem uspe ukrasti kepo zlata, potem lahko pri vodji igre zanj dobio kos lepilnega traku, s katerim lahko učvrstijo trdnjavo. (V tem primeru lahko stopijo do svoje trdnjave, ampak je ne smejo postavljati nazaj. Lahko samo utrdijo, kar še stoji.)

Belci lahko ovirajo Indijance pri metanju npr. žogic, vendar se jih pri tem ne smejo dotikati.

Če belci ukradejo vso zlato kakemu plemenu, je to pleme izločeno iz tega dela igre.

Belci lahko ujamejo Indijance samo na nevtralnem ozemlju in samo tako, da otroke porišejo s flomastrom. Ujeti Indijanci ravno tako prebijajo v zaporu 5 minut.

Ta del traja okoli 35 minut, razen če je preveč ekip izločenih, potem se lahko konča prej.

Potem pride na prizorišče animator, ki je oblečen v Friderika Baraga (najbolje isti, ki ga igra v dramski igri), in prekine spopad. Predlaga športne igre, ki bodo pokazale, kdo ima prav.

2. DEL IGRE

Pri vsaki trdnjavi je ena igra. Belci vedno igrajo isto igro, skupine Indijancev se menjajo. Animatorji/belci pri trdnjavi tudi vodijo vsak dvoboj.

Na začetku vsako pleme odide na eno trdnjavo. Tam naučijo belce svoj ples miru in ga skupaj odplešejo. Nato odigrajo igro po navodilih. Igre, ki jih igrajo, so igre, ki so jih resnično igrala plemena Indijancev. Kot zanimivost je zato pri vsaki igri napisano, iz katerega plemena izhaja. Ko končajo, pleme odide do naslednje proste trdnjave.

Ta del igre traja toliko časa, dokler vodja igre ne skliče posveta miru, razglasi rezultatov (kolikokrat so zmagali Indijanci, kolikokrat belci in katero pleme je bilo najbolj uspešno), prižge ognja miru in da znaka za začetek zabave s petjem in prigrizki. Vse skupaj naj traja okoli 15 minut. Prigrizki so lahko zelo tipično indijanski, če se potrudimo, pogledamo na internet in poiščemo indijansko hrano (pečena koruza je že tak primer).

Pri vsaki trdnjavi je določeno, koliko otrok igra proti animatorjem. Animator skupine pazi, da se najprej zvrstijo vsi otroci, šele potem se lahko ponavljajo. V vsakem ponavljanju se morajo spet zvrstiti vsi otroci.

INDIJANSKE IGRE

(trdnjave naj poimenuje vsak oratorij zase ... npr. Fort Pri gasilcih ipd.)

Fort xy1: (igra plemena Cherokee)

Pripravimo 9 ploščatih kamenčkov, ki jih damo na pladenj. Vsak kamenček je na eni strani pobarvan, na drugi pa ne. Na pladenj damo kamenčke tako, da je nepobarvana stran na vrhu. Igralec vrže kamenčke v zrak in jih spet ujame na pladenj. Šteje število kamenčkov, ki so padli tako, da imajo pobarvano stran navzgor. Igramo 10 krogov. V vsakem krogu mečeta 2 animatorja in 2 otroke. Zmagajo tisti, ki zmagajo več krogov.

Fort xy2: (splošna indijanska spretnost)

Streljanje z lokom. Najdemo lok, ki je primeren za prostor, ki ga imamo. Lahko je tudi otroški. Naredimo tarčo in jo označimo. Igrata 2 animatorja proti 4 otrokom. Vsak lahko izstrelji 5 puščic. Zmagajo tisti, ki imajo več točk.

Fort xy3: (igra plemena Klamath)

Igrajo 4 otroci in dva animatorja. Vsi se postavijo na črto. Ko je dan znak za začetek, vsi stečejo in hkrati kričijo. Tečejo lahko, dokler kričijo. Ko jim zmanjka sape in nehajo kričati, se morajo ustaviti. Izmerimo razdalje. Zmaga tista ekipa, ki ima večjo vsoto razdalj v vseh poskusih. Tek ponovimo trikrat.

Fort xy4: (igra plemena Nootka)

Igro igrajo 2 animatorja in 2 otroka. Par sestavljata animator in otrok. En drugega poskušata spraviti v smeh. Izgubi tisti, ki se prej zasmije. Igramo tri kroge. Pri tem menjamo otroke, animatorjev pa ne. Zmagajo tisti, ki večkrat ostanejo resni.

Fort xy5: (igra plemena Havasupai)

Potrebujemo 3 ploščate palčke dolge 8 cm. Na eni strani so pobarvane belo in na drugi rdeče. Igralec vrže palčke na ravno površino. Če so vse tri bele, potem dobi 10 točk. Če sta dve beli in ena rdeča, dobi 2 točki, če sta dve rdeči in ena bela, dobi tri točke, in če so tri rdeče, dobi 5 točk. Igrajo vsi otroci, animatorja pa tolikokrat, da se izmenjajo vsi otroci. Za zmago šteje večje število točk.

Fort xy6: (igra plemena Pueblo)

Igrajo 2 animatorja in dva otroka. Potrebujemo dve palici. Določimo start in cilj. Igralec mora brcati palico do cilja, se ga dotakniti in brcati palico še nazaj. Nato isto stori še drugi igralec. Animatorja naj imata vsaj za tretjino daljšo pot.

Fort xy7: (igra plemena Zuni)

Vsak igralec ima palico in žogo (lahko je tudi preluknjana tenis žogica). S palico poskuša spraviti žogico v gol. Vsi igralci začnejo na isti črti. Ekipa, ki prva spravi vse svoje žogice v gol, zmaga. Igrata 2 animatorja proti 3 otrokom. Vsak od animatorjev mora spraviti v gol 2 žogici.

Fort xy8: (igra plemena Zuni)

Potrebujemo žogice za badminton za vsakega igralca. Igrata dva animatorja in štirje otroci. Naloga vsakega je, da odbija žogico za badminton v zrak z roko, ne da bi mu vmes padla na tla. Zmagajo tisti, ki imajo več odbojev.

Fort xy9: (igra plemena Dakota Sioux)

Imejmo pripravljenih toliko krogov iz kartona, kolikor je otrok in animatorjev skupaj. Postavimo jih v krog. Vsak (otrok in animator) se postavi na en krog. Potem se eden od otrok postavi v sredo kroga (odmaknemo njegov krog). Ostali nenehno skačejo s kroga na krog. Tisti, ki je v sredi, poskuša zasesti prazen krog. Ko ga zasede, gre v sredo naslednji. Igramo toliko časa, dokler niso v krogu enkrat vsi animatorji in vsi otroci. Merimo čas, potreben za to, da nekdo pride iz kroga. Zmaga tisti, ki je za to porabil najmanj časa. Če je to animator, zmagajo belci, če je to otrok, pa Indijanci.

Fort xy10: (igra plemena Navajo)

Potrebujemo 6 obročev s premerom 25–30 cm bele barve po eni strani in zelene barve po drugi. Potrebujemo tudi dva količka ali stožca. Ekipi se postavi okrog 5–7 m narazen in tja postavita svoja količka/stožca. Naloga igralcev je, da poskusijo zadeti s svojim obročem stožec. Če ga zadenejo, potem se to točkuje tako: 1 točka, če obroč pade na belo stran, 2 točki, če pade na zeleno stran, in 10 točk, če pade okoli količka/stožca. Zmaga ekipa, ki prva doseže 12 točk. Igrata 2 animatorja in 4 otroci.

Fort xy11: (igra plemena Pima)

Igrata en animator in en otrok. Ostale animatorje in otroke razdelimo v dve skupini. Vsaka skupina se postavi v vrsto. Eni skupini je vodja animator, drugi je vodja otrok. Približno 5 metrov od prvega v vsaki skupini določite cilj. Igra se igra tako:

Vsak vodja (izmenično) ima v roki frnikolo ali kamen in ga nese mimo svoje vrste, vmes se dela, da ga daje igralcem. Enemu od igralcev ga tudi res da. Naloga vodje nasprotne skupine je, da ugane, kateremu igralcu ga je dal. Če ugane, potem dobi on frnikolo in njegova skupina nadaljuje z istim postopkom. Če pa ne ugane, potem prvi v vrsti skoči proti cilju, kolikor more z mesta. Cela vrsta se nato pomakne do tja. Prvi v vrsti pa gre na zadnje mesto. Nato vodja skupine ponovi nalogo.

Zmaga skupina, ki prva doseže ciljno črto. Če je to skupina, ki je imela za vodjo animatorja, zmagajo animatorji, drugače otroci.

Fort xy12: (igra plemena Arapaho)

Hulahoop ali podoben obroč prepletamo z vrvjo tako, da na sredini pustimo večjo luknjo. Eden od skupine, ki igra to igro, zapelje ta obroč tako, da se vrti mimo soigralca, ki čaka s palico (kot bi s kopjem). Ko gre obroč mimo njega (iti mora na razdalji približno 2 metra), vrže palico in poskuša zadeti veliko luknjo v sredi obroča. Če jo zadane, ekipa dobi točko. Nato isto poskusi druga ekipa. Igramo 12 krogov. V eni ekipi sta 2 animatorja, v drugi pa trije otroci (torej en otrok zavrti obroč, dva pa ciljata s palico). Zmaga ekipa z več točkami.

Fort xy13: (igra plemen severozahoda)

Igrajo vsi otroci in vsi animatorji. Igra je štafetna. Določimo razdaljo, ki jo morajo prehoditi. Vsaka ekipa se postavi v kolono na startno črto. Prvi začne hoditi proti ciljni črti kot rakovica – to pomeni v počepu in v stran. Ko pride do ciljne črte, tam pozvoni z zvončkom in gre nazaj na enak način, ne da bi se vmes obrnil. Ko se dotakne naslednjega igralca, gre lahko ta na pot. Animatorja morata prehoditi toliko poti, kolikor je otrok.

Fort xy14: (igra z ravnine Cree)

Potrebujemo klanec. Če nimamo naravnega, si pomagamo z žlebom ali desko. V ravna tla skopljemo 12 lukenj in določimo, koliko točk je vredna katera. Igralci nato po klancu spustijo frnikolo in poskušajo zadeti luknjo s čim več točkami. Igra lahko poljubno število igralcev, vendar morajo imeti otroci za eno tretjino več poskusov kot animatorji. Zmaga ekipa, ki prej doseže 50 točk.

Fort xy15: (igra plemena Choctaw)

Naenkrat igrata dva igralca. Igrata na zelo gladki površini. Prvi ima v rokah gladek večji ploščat kamen, drugi pa žogico (v originalu je bilo kopje, pa se mi zdi, da otroci lažje mečejo žogico). Igralec s kamnom vrže kamen po gladki površini, igralec z žogico ga poskuša zadeti. Če ga zadane, dobi točko. Nato zamenjata vlogi. Igra toliko parov, kolikor je otrok. V paru sta vedno animator in otrok. Animatorja igrata izmenično. Zmagajo tisti, ki zberejo več točk.

Opombe: Če imate malo animatorjev, potem naj bo pri vsaki trdnjavi samo en animator in naj vlogo drugega prevzame animator skupine. Igra se lahko poljubno število otrok in skupin, število iger priredite svojemu oratoriju.

Vodna igra: PRIGODE Z VELIKIH JEZER

Število otrok/ animatorjev	40–80 otrok/8–15 animatorjev
Št. skupin	Število skupin mora biti sodo.
Pripomočki	plavalne tube, nabodala oz. lesene palčke, lepilni trak, vodni balončki, gobice dveh različnih barv (lahko tudi krpe ali kosi tkanine), polivinil, milnica, vedra oz. plastične posode, vrv, mreža za odbojko (ali dve palici in vrv), rjuhe, plastične vrečke (ali gobice, plastični lončki ipd.), plastični lončki z narisanim kanujem, vodne pištole
Vzgojni vidik igre	Ne glede na to, kako uspešni so otroci sami pri opravljanju nalog, pri igri spoznajo, da če stopijo skupaj, lahko dosežejo veliko več.

KRATEK OPIS IGRE

Vodna igra z otoki in skupnim delom. Na otokih večina iger poteka po principu štafete in posamezne skupine tekmujejo med sabo, na koncu pa vsi stopijo skupaj in pomagajo Baragu na njegovem popotovanju.

Igra se konča, ko ... vse skupine dokončajo naloge na otokih in skupni del.

UVOD V IGRO ZA OTROKE

Neustrašni Baraga je iz domovine odpotoval v neznano Ameriko, da bi tam širil božjo besedo med Indijanci. Ampak njegov kanu je obstal na enem izmed Velikih jezer in potrebuje našo pomoč, da pride do cilja. Čaka vas obilica preizkušenj, pri katerih se boste zmočili, vendar se ne ustrašite vode, tako kot se je tudi Baraga v svojih mnogih potovanjih po Velikih jezerih ni ustrašil. Skupina, ki bo najbolj uspešna, bo Baragu najbolj pomagala. Če boste prepočasni in premalo usklajeni, bo toliko manj Indijancev imelo možnost srečanja z velikim misijonarjem.

POTEK IGRE

Otroke razdelimo v skupine, na vsak otok morata priti hkrati dve skupini, ki tekmujejo druga proti drugi. Najlažje je, da otoke oštevilčimo, na skupnem prostoru pa postavimo tablo s tabelo z vrstnim redom za vsako skupino. Na vsakem otoku naj animator predstavi povezavo otoka z Baragom oz. kaj je smisel otoka – to je opisano pri vsakem otoku kot animatorjev uvod.

Na otokih skupine po opravljenih nalogah dobijo določeno količino vode. Skupina, ki prva opravi nalogo, dobi cel kozarček vode, skupina, ki je druga, pa samo polovico. Po vsakem otoku otroci nesejo vodo na skupni prostor, kjer je za vsako skupino postavljena zbiralna posoda.

Ko zaključijo zbiranje vode po otokih, se vsi zberemo na skupnem prostoru, kjer otrokom povemo, da bodo pomagali Baragu na njegovem misijonskem potovanju, tako da bodo premikali njegov kanu z vodnimi pištolami. Pri manjših oratorijih lahko vse skupine premikajo isti kanu (plastični kozarček, skozi katerega je napeljana vrstica), prva začne skupina, ki je zbrala najmanj vode, in nato vse do skupine, ki je zbrala največ vode. Pri večjih oratorijih lahko združimo dve ali več skupin in ne premikajo vsi istega kanuja, ampak je teh kanujev več. Poskrbimo, da dobijo priložnost uporabiti vodno pištolo vsi otroci iz posamezne skupine.

15 min časa je namenjeno za razlago igre in razdelitev v skupine, 10 min za vsak otok in vmesnih 5 minut za menjavo skupin ter na koncu 15 min za skupni del. Čas na otokih naj bo jasno merjen, ker bi se lahko določeni otoki hitro zavlekli in bi tako nastala

zmeda pri menjavi skupin. Morda je najbolje, če imate nek zelo glasen zvočni signal za vse začetke in konce menjav, animatorji na otokih pa naj spodbujajo skupine, da gredo naprej, ko je to potrebno. Če to ne teče, se podre cel sistem igre.

OTOKI

Otok 1 – Brzice

Animatorjev uvod: Na svojem popotovanju je Baraga naletel tudi na nemirne vode, brzice, in da jih je uspešno premagal, je moral biti hiter in spreten. Ste pripravljeni tudi vi preizkusiti svoje spretnosti na brzicah?

Naredimo poligon iz plavalnih tub. V tla zapičimo lesene palčke (lahko uporabimo nabodala za ražnjiče) in na njih poveznemo plavalne tube, tako da oblikujemo različne ovire. Za prvo oviro zapičimo palčke v tla na dveh mestih in na njih pritrdimo oba konca plavalne tube, tako da tvori lok, pod katerim se otroci splazijo. Naslednjo oviro naredimo tako, da plavalne tube poveznemo na palčke samo na enem koncu, da stojijo pokonci in otroci med njimi vozijo slalom. Plavalne tube lahko pritrdimo na palčke, tako da so nekaj centimetrov nad tlemi in jih morajo otroci preskočiti. Z lepilnim trakom zlepimo oba konca tube, da dobimo krog, ki ga lahko uporabimo kot tarčo, skozi katero morajo otroci vreči vodni balonček. Postavimo želeno število ovir. Zmaga skupina, ki prva zaključi poligon. Da bo igra še bolj zabavna za otroke, naj jih na določenih točkah poligona animator poliva z vodo ali pa nastavite škropilnico za zalivanje vrta, ki šprica cel čas.

Video z idejami: <https://www.youtube.com/watch?v=bbWNBcxVMdA>.

Otok 2 – Misijonarjenje med Indijanci

Animatorjev uvod: V tem tednu smo spoznali Baragov pogum, ko se je odpravil med Indijance, da bi širil našo vero. Ampak ta naloga ni bila lahka, kajti vsi niso podpirali njegovega dela in so ga celo poskušali izničiti. Sedaj tudi vas čaka ta preizkus!

Vsak otrok dobi dve gobici različnih barv, če je možno modro in rdečo, prepojeni z vodo. Če ni toliko gobic, se lahko uporabi tudi krpa, manjši kos tkanine ipd. Če se te nasprotnik dotakne z modro krpico, zamrzneš in se ne smeš več premikati, dokler te ne reši kdo iz tvoje skupine, tako da se te dotakne z rdečo krpico. Zmaga skupina, ki uspe zamrzniti oz. spreobrniti celotno nasprotno skupino. Če nimate toliko krpic različnih barv, lahko pravila poenostavite in je pomembno samo to, ali se te s krpico dotakne nekdo iz tvoje skupine, ki te reši, ali nekdo iz nasprotne skupine, ki te zamrzne.

Otok 3 – Naliv

Animatorjev uvod: Na Friderikovih potovanjih po jezeru in tudi drugod ga je velikokrat ujel tudi naliv. A je bil Friderik vztrajen in se dežja ni ustrašil. Tudi vi se ga ne ustrašite!

Otroke znotraj skupine razdelimo v pare (če je v skupini liho število otrok, naj se jim pridruži animator) in vsak par dobi svoj vodni balonček. Otroka v paru najprej stojita za korak narazen in si podata balonček. Vsakič, ko ga uspešno ujameta, stopita še za korak narazen, dokler jima balonček ne počí ali pade na tla. V igri sodeluje cela skupina naenkrat. Animator označi ali izmeri razdaljo vsakega para in skupina, ki ji uspe doseči najdaljšo skupno razdaljo, zmaga.

Otok 4 – Veslanje po jezeru

Animatorjev uvod: Baraga je na svojem popotovanju preveslal kar nekaj jezer, mislite, da ste hitrejši kot on?

Na tla položimo širok polivinil, tako da oblikuje velik kvadrat, in ga polijemo z milnico, da drsi. Na start položimo vedro z vodo, na vogal diagonalno od starta pa vedro z vodo, v katerem so vodni balončki. Otroci morajo oddrsati po tleh do vedra z vodnimi balončki (v izogib poškodbam naj ne tečejo, saj jim lahko hitro zdrsne), zgrabiti vodni balonček z usti in oddrsati naprej do vedra z vodo, kjer balonček odložijo, in na vrsti je naslednji otrok iz skupine. Če je polivinil dovolj širok, lahko hkrati tekmujeta obe skupini. Balončkov otroci ne smejo prijeti z rokami, samo z usti, in na koncu v vedru štejejo le celi balončki. Zmaga skupina, ki v danem času zbere največ vodnih balončkov. Dobro je, če tudi tu animator zaliva udeležence.

Otok 5 – Dež

Animatorjev uvod: Kaj je najbolj običajnega na potovanju? Da te ujame dež. Ta pa je lahko precej zoprna za prehlad, tako da bodite pozorni.

Odbojka z vodnimi balončki. Z vrvjo označimo igrišče za odbojko, velikost priredimo številu otrok v skupinah. Na sredino postavimo mrežo na primerno višino ali pritrdimo dve palici v tla ter med njima napeljemo vrv, ki označuje vrh mreže. Vsaka skupina dobi rjuhu, ki jo napne med sabo in s katero meče in lovi vodni balonček. Skupina dobi točko, če ji uspe podati balonček čez mrežo in ga nasprotna skupina ne ujame, prav tako dobi točko, če nasprotni skupini balončka ne uspe spraviti čez mrežo ali če balonček poleti ven iz polja. Ko se čas izteče, zmaga skupina z največ točkami. Če so rjuhe prevelike, bodo prelahko ujeli vse balončke. Prav tako pa je treba biti pozoren, da se vsi člani skupine držijo rjuhe, drugače je za ostale udeležence to dolgočasno. Lahko pa se naredi tudi tako, da tekmujejo štirje proti štirim, ostali pa čakajo in se nato po treh minutah zamenjajo. Vsekakor ta igra zahteva ogromno vodnih balončkov.

Otok 6 – Nevihta

Animatorjev uvod: Vreme je nepredvidljivo in to je spoznal tudi Baraga na svojih popotovanjih. Če te ujame nevihta na jezeru, se ne moreš skriti pred vodo in pred tem, da te premoči do kože. Mislite, da lahko pokažete Baragu, da se lahko s spretnostjo izogneš temu?

Na eni strani polja je vedro z vodo in otroci morajo s plastično vrečko, ki ima na dnu luknjo, prenesti čim več vode iz vedra na drugo stran polja. Ne velja zamašiti luknje s prstom, vrečko lahko držijo samo na zgornji strani. Na drugi strani polja sedi član skupine s plastično posodo, ki jo drži nad svojo glavo (bolj bo zanimivo, če je posoda ožja) in v katero se zbira voda iz vrečke. Člani se na stolu menjajo, torej ko prvi otrok zlije vodo iz vrečke, se usede na stol, otrok, ki je prej sedel na stolu, pa odnese vrečko nazaj naslednjemu v vrsti, sam pa gre na konec vrste. Pri igri se lahko namesto vrečk uporabi tudi gobice, plastične kozarčke, karkoli imate na voljo. Ko se izteče čas, zmaga skupina, ki je zbrala največ vode.

Opombe: Število skupin se lahko prilagodi glede na število otokov oz. glede na število udeležencev. Hkrati morata biti na otoku dve skupini, tako da lahko glede na število otrok in čas, ki ga imamo, preračunamo, koliko otokov bi želeli imeti. Dodaten otok je lahko vedno postaja za odmor, kjer otroci nekaj popijejo, prigriznejo in se namažejo s sončno kremo, če je potrebno.

Velika igra za dež: AVONACO EXPRESS

Število otrok/ animatorjev	40–80 otrok/10–15 animatorjev (s prilagoditvami lahko tudi manj ali več otrok in animatorjev)
Št. skupin	6 skupin (približno 8–10 otrok naj bo v eni skupini)
Pripomočki	1000-krat 1–2 cm debelih kamenčkov, 1–2 zlata spreja, da kamenčki postanejo zlati, 10 peres za vsako skupino (perje animatorji izrežejo iz papirja ali kupijo umetno perje). Vsaka skupina ima določeno barvo (npr. 1. skupina 10 (toliko, kot je otrok v skupini, toliko peres istih barv mora biti pripravljenih) peres v rdeči barvi, 2. skupina 10 peres v rumeni barvi itd.), tempera barva ali trakovi iz starih majic. Toliko, kot je skupin, toliko naj bo tudi pripravljenih tempera barv (za 1. skupino rdeča tempera, za 2. skupino rumena itd.), 14 belih A4-listov, časopisni papir, 5–10 Svetih pisem, 10 lončkov (eden pobarvan), lesene palice/koli, rjuha, armafleks, blazine, posteljnina, pregrinjala, odeje, spalne vreče ipd., 200 kovancev po 1 cent, doma narejene junglee speed kartice in velik lonec, mešalec, plastični kozarčki, sadje, zelenjava, mleko, led, čokolada/nutella, kakav, mrvice, cimet ... za smoothie (pomembno je, da imajo otroci na voljo npr. brusnice, borovnice, maline, javorjev sirup ...), spenjač/silikonska pištola, papir/šeleshamer/blago, kartoni in elastike za krplje (natečaji).
Vzgojni vidik igre	Otroci se naučijo predstaviti lastno in spoznati drugo kulturo.

KRATEK OPIS

Vsaki skupini določimo eno barvo (enake, kot so barve peres), ki je njihova do konca igre. Po vsaki odigrani igri dobijo za nagrado zlate kamne. S temi kamni morajo priti do glavne železniške blagajne (Louisanna), kjer s priigranimi zlatimi kamni kupijo vozovnico za naslednjo postajo/otok. Igra se konča, ko vse skupine obiščejo vse otoke, na katerih si prek različnih nalog prislužijo zlate kamne. Ko skupina zaključi z zadnjim otokom, gre s priigrano nagrado (zlato kamni) do končne železniške postaje Harbor Springs, kjer s preostankom zlatih kamnov kupijo peresa svoje barve. Čisto na koncu morajo poiskati še Črno suknjo (duhovnega voditelja oratorija), ki mu napravijo perjanico iz zbranih peres.

Igra se konča, ko ... vse skupine opravijo vse otoke in nato prilepijo svoje perje na perjanico duhovnega voditelja oratorija.

UVOD V IGRO ZA OTROKE

Ste se že kdaj peljali več dni z vlakom? Veste, da je to možno? Ljudje so včasih, ko ni bilo avtomobilov, na daljše razdalje potovali z vlakom. Na vzhod je vozil vlak Orient Express, ki je potoval vse od Londona (Anglija) pa do Istanbula (Turčija). Ljudje, ki so se peljali na tem vlaku, so morali imeti veliko premoženja, da so lahko kupili karto in potovali tedne in tedne, temu primerno je bil vlak veličastno opremljen. Proti severu Amerike nas bo danes odpeljal vlak Avonaco Express (kar po naše pomeni sloneči medved). Tu nam dež ne bo mogel do živga! Bi kdo uganil, kam potuje vlak Avonaco Express? Potuje v današnji Harbor Springs, ki so mu nekoč rekli Arbore Croche, kar v našem jeziku pomeni Krivo drevo. To je kraj, kjer je škof Baraga začel delati z Indijanci, kot misijonar. Avonaco Express je zabaven

vlak; na njem so v bivalnem vagonu postelje, v jedilnem vagonu se je dobrote, v igralnici se ljudje družijo in zabavajo ob družabnih igrah, v kavarni se pripravlja sladice vseh vrst. Na našem potovanju pa so še mnoge druge zanimive stvari. Ste pripravljeni na pustolovščino?

POTEK

Vodja igre slovesno prebere Uvod v igro. **Vodje otokov in oseba na blagajni** naj bodo **oblečeni v strojevodje** (naj bo to nakazano vsaj s klobukom in nekaj črnimi sajami po obrazu). Igro začnejo vse skupine naenkrat v večji skupni sobi, kjer je železniška postaja Louisanna skozi celotno igro. Ko vsak najde pero svoje barve, ga zamenja na blagajni za vozovnico in počaka, da vsi iz njegove skupine kupijo vozovnico. Oseba na blagajni shrani vsa peresa za konec igre. Skupina se nato skupaj odpravi v svoj kupe (lahko v istem prostoru), kjer odloži prtljago. **Kupe** naj bo videti **kot pravi kupe**. Tam odložijo svojo prtljago, se namažejo po licih z barvo svoje skupine, skupina si določi indijansko ime ter se nauči bojni krik. Ko vse to izpolnijo, jim vodja njihove skupine podari 10 zlatih kamnov. Z njimi gredo do glavne železniške postaje Louisanna in kupijo vozovnico. **Vodja blagajne ima že vnaprej določeno, v katero mesto mora iti skupina, da ni odvečnega čakanja**. Po vsakem opravljenem otoku mora skupina priti z zlatimi kamni do železniške postaje Louisanna in kupiti novo vozovnico za v drugo mesto. Če skupina nima dovolj zlatih kamnov za nakup vozovnice, lahko na natečajih sredi igre zasluži **dodatne zlate kamne**. **Natečaje vodi sprevodnik, ki ga mora skupina najti**. Ko skupina opravi z izletom tudi na zadnji otok, gre z ostankom priigranega denarja do končne železniške postaje Harbor Springs oz. Arbre Croche, kjer jih že čakajo vsa peresa iz blagajne, kjer so kupovali vozovnice. Z zlatimi kamni kupijo peresa svoje barve in napravijo svoj del perjanice za Črno suknjo (duhovnega voditelja skupine). Ko vse skupine zaključijo z otoki, sestavi vsaka svoj del perjanice, nato tam vse skupine naredijo skupno perjanico za Črno suknjo. S tem je igra končana. Sledi klasičen zaključek oratorijskega dne.

DEL IGRE	ŽELEZNIŠKA POSTAJA	KAJ DELAMO?	CENIK
Uvodni del	Louisanna	Najdejo pero, kupijo karto	1 pero
Uvodni del	Kupe	Prtljaga, barvanje, krik	/
Osrednji del	Cincinnati	Kuharski vagon	10 zlatih kamnov
Osrednji del	Traverse City	Igralnica/igralni vagon	10 zlatih kamnov
Osrednji del	Buffalo	Svetopisemski vagon	10 zlatih kamnov
Osrednji del	Rockland	Vagon spretnosti	10 zlatih kamnov
Osrednji del	Grand Rapids	Spalni vagon	10 zlatih kamnov
Osrednji del	Mackinaw	Dragoceni prostor	10 zlatih kamnov
Osrednji del	Detroit	Bakrena banka	10 zlatih kamnov
Osrednji del	Grand Portage	Bife/kavarna	10 zlatih kamnov
Konec igre	Harbor Springs/ Arbre Croche	Kupiti perje, poiskati Črno suknjo in izdelati perjanico zanj	/

Pozor: Uvodni del igre se igra skupaj, vse skupine naenkrat. Ko si skupina izbere ime, se naučijo bojnega krika, in ko so vsi namazani z bojnimi barvami, se igra nadaljuje po otokih.

UVODNI DEL

1. ŽELEZNIŠKA POSTAJA LOUISANNA

Vsak otrok si mora na železniški postaji Louisanna prislužiti vozovnico za vlak z uspešno opravljeno nalogo.

Naloga: Vsak izmed otrok mora najti v največji sobi, kjer bo ves čas glavna železniška postaja, 1 pero svoje barve. Ko ga najde, gre na železniško blagajno in z njim kupi vozovnico za potovanje. Ko vsi otroci najdejo svoje pero in kupijo vozovnico, gre skupina naprej v svoj kupe. Otroci vzamejo, kar imajo tisti dan na oratoriju s seboj (nahrbtnik, dežnik, rezervni čevlji, jopica, dodatna hrana, igre), saj bodo svojo prtljago odložili v kujejih.

2. KUPÈ

Kupe je prostor, kjer ljudje na več dni potujočih vlakih bivajo. Kupeji naj vsaj približno izgledajo tako kot resnični kupeji.

Pripravljenih je toliko kupejev, kot je skupin. V posameznem kupeju vsako skupino čaka tempera barva in kuverta/vrečka za animatorja skupine. Otroci v svojem kotičku odložijo prineseno prtljago. Tam si skupina zamisli indijansko ime (žival/rastlina/vremenski pojav + nek pridevnik, na primer *Divji medvedi*), nato se namažejo po licih z barvo, določeno za njihovo skupino, in se hkrati naučijo svoj bojni krik.

Animatorjem na pot: Tempera barva se lahko nadomesti s trakovi, ki so napravljeni iz starih majic/krep papirja.

Pozor: Glavni del igre poteka po sistemu otokov. Skupine se menjavajo po otokih po principu 1 skupina 1 otok. Vodja igre določi razpored, kako bodo skupine krožile (le na otoku, kjer je igra jungle speed, sta 2 skupini naenkrat). Po vsakem opravljenem otoku mora skupina z zbranimi zlatimi kamni kupiti vozovnico za naslednji otok.

OSREDNJI DEL: sistem otokov

1. CINCINNATI

Ta otok predstavlja kuharski vagon, kjer se bodo otroci naučili predstaviti slovensko kulturo Indijancem prek hrane.

Na tem otoku so na tleh razporejeni A4-listi. Na vsakem je na veliko natisnjeno ime/fotografija jedi: **potica/prekmurska gibanica/kremšnita/idrijski žlikrofi/bujta repa/belokranjska pogača** ... Otroci si izberejo dve jedi, kamor v 5 minutah napišejo čim več sestavin, za katere menijo, da se skrivajo v jedi (brez pomoči vodje skupine in telefona). Animator na otoku preveri sestavine, ki jih otroci napišejo z receptom, ki ga je natisnil iz knjige oz. pogledal na internetu.

Točkovanje

Vsaka sestavina, ki se ujema z receptom, je točkovana z enim zlatim kamnom.

2. TRAVERSE CITY

Ta otok predstavlja igralnico oz. igralni vagon. Belci so v Baragovem času Indijancem kradli ozemlje, zato se bodo otroci in animatorja razdelili v 2 skupini:

- otroci – Indijanci
- animatorja (vodja skupine in vodja otoka) – belci

Zemljo krast je igra s časopisnim papirjem. Iz 5 ali več listov velikega časopisnega papirja (kot je Družina ali Delo) je sestavljeno ozemlje, na katerem stoji skupina, in ne sme stopiti z ozemlja. Belca poskušata v roku 5 minut ukrasti čim več ozemlja. Papir poskušata trgati.

Točkovanje

Za vsak nepoškodovan del lista časopisnega papirja je skupina točkovana s 5 zlatimi kamni (animator časopis velikosti A4 oz. A3 razdeli s flomastrom na 10 enakomernih delov).

3. BUFFALO

Ta otok predstavlja svetopisemski vagon. To je prostor, kjer otroci predstavijo svoje znanje o Svetem pismu.

Na tem otoku animator pripravi 5–10 Svetih pisem. Otroci morajo čim hitreje najti določene odlomke iz Svetega pisma in jih s kraticami zapisati na list papirja. Iščejo vsi skupaj ali v parih ali vsak posebej, pomembno je, da najdejo prave odlomke. Če so odlomki nepoznani, naj animator določi bolj poznane in naj jim pravično pomaga. Otroci naj najdejo (varianta A ali B):

- A) Peter zataji Jezusa; Prilika o dveh sinovih; Vesoljni potop; Jezusa križajo; Psalm 29 (28) – Božje veličastvo v nevihti; Faraonove sanje; Jezusovo rojstvo
- B) Damo za iskat svetopisemske citate (kdo prej najde): npr. Jer 31, 7–9; Ps 126, 1–6; Lk 11, 5–13; Iz 49, 1–6; Kol 3, 1–4; Jn 8, 21–30; Flp 2, 6–11; Mt 9, 27–31 ...

Točkovanje

Otroci imajo na voljo 7 minut. Za vsak pravilno ugotovljen odlomek skupina prejme 2 zlata kamna.

4. ROCKLAND

Ta otok predstavlja vagon spretnosti. To je prostor, kjer otroci prikažejo svoje hitrostne spretnosti.

Na tem otoku mora vsak otrok predstavljati plastične kozarčke. Animator pripravi 10 plastičnih kozarčkov, enega od teh pobarva, da se razlikuje od drugih. Kozarčki so drug v drugem, spodnji je pobarvan. Na znak mora prvi priteči do mizice s kozarčki, jih vzeti v roke, zgornjega dvigniti in ga dati spodaj, ostalih 9 pa vanj. To ponavlja toliko časa, dokler ni spodnji kozarec tisti, ki je pobarvan (10x se prestavi kozarčke). Nato kozarčke postavi na mizo, teče nazaj in je na vrsti naslednji.

Točkovanje

Vsaki skupini se meri skupni čas. Za uspešno opravljeno nalogo pod 7 minutami skupina prejme 10 zlatih kamnov, drugače 7 zlatih kamnov.

5. GRAND RAPIDS

Ta otok predstavlja spalni vagon. To je prostor, ki bo sestavljen iz šotorov in mehke podlage v njih. Šotor je prostor, kjer Indijanci prebivajo in kjer se utrujeni potniki lahko spočijejo.

Na tem otoku mora skupina pripraviti šotorski prostor tako, da bo možno spanje za vse otroke in vodjo skupine. Otroci dobijo palice, rjuhe, deke, živalske kože (če jih ima kdo slučajno doma), armaflekse, blazine, posteljnino, odeje, spalne vreče ipd. V roke dobijo načrt, kako naj bi izgledal spalni vagon (načrt animator nariše sam in ga prilagodi številu otrok v skupini). Preden otroci pridejo na otok, animator načrtno strese po tleh umazanijo (zemljo ali kaj drugega), torej prostor čim bolj razmeče. Otroci imajo 5 minut, da pospravijo umazanijo in pripravijo šotor in prostor za udobno spanje, kot je narisano na načrtu. Načrt mora biti za vse skupine enak.

Točkovanje

Vsaki skupini se meri skupni čas za pripravo prostora za spanje. Za uspešno opravljeno nalogo pod 5 minutami skupina prejme 10 zlatih kamnov, drugače 7 zlatih kamnov.

6. MACKINAW

Ta otok predstavlja dragocen prostor. To je otok, kjer je v sredini prostora postavljen velik lonec.

Na tem otoku morata biti naenkrat dve skupini. Igra je enaka kakor **jungle speed**. Skupini se zvrstita v dve koloni. Prva otroka obeh kolon odkrivata kartice (*kartice pripravimo sami, naj bo le po 10 različnih simbolov in vsak simbol naj bo 4-krat v kupčku, indijanski simboli*), dokler simbola nista enaka. Ko eden izmed njiju odkrije enak simbol, morata oba naenkrat steči do velikega lonca in ga pograbiti ter čim hitreje prenesti do določenega mesta. Tisti, ki je hitrejši, zmagaja v posamezni borbi. Nato odkrivanje kartic nadaljuje drugi iz vsake skupine.

Točkovanje

Vsaka skupina za zmago v posamezni borbi pridobi 2 zlata kamna.

7. DETROIT

Ta otok predstavlja bakreno banko. To je otok, kjer otroci spoznajo, da so imeli v Baragovem času tudi bakren denar. Če je le možno, naj animator priskrbi en bakren kovanec iz leta okoli 1850.

Na tem otoku otroci sestavljajo stolp iz kovancev. Animator priskrbi 200 evrskih kovancev po 1 cent, kar pomeni, da gre pravočasno v resnično banko (npr. NLB, Delavska hranilnica itd.) pred oratorijskim dnem in zamenja 2-evrski kovanec za bakrene po 1 cent. Vsak izmed otrok mora sestaviti stolp iz 10 kovancev. Na animatorjev znak mora prvi otrok priteči do mizice, se seesti in začeti sestavljati stolp. Ko konča, steče nazaj in nadaljuje drugi.

Točkovanje

Vsaki skupini se meri skupni čas. Za uspešno opravljeno nalogo pod 7 minutami skupina prejme 10 zlatih kamnov, drugače 7 zlatih kamnov.

8. GRAND PORTAGE

Ta otok predstavlja bife oz. kavarno, ki je pomemben del Avonaco Expressa, kjer se žejni ljudje lahko odžejajo in si naberejo moči za preostanek dneva.

Na tem otoku otroci napravijo »pijačo oz. smoothie prijateljstva« iz štirih sestavin.

Kriteriji

- smoothie mora vsebovati le 3–4 sestavine,
- ena sestavina naj bo taka, ki so jo uporabljali Indijanci (javorjev sirup, brusnice, borovnice, gozdni med itd.),
- pijača mora biti lepa na pogled, estetska.

Točkovanje

Vsaka skupina za vsak dosežen kriterij dobi 5 zlatih kamnov.

Animatorjem na pot: Sestavine priskrbi vodja igre. Naj bo to različno sadje, voda, (pomarančni/jabolčni sok), mleko, dodatki (čokolada/kakav/cimet/kokos), lahko tudi sladoled itd. Pomembno je, da veste, da namen otoka ni točkovanje, temveč tudi to, da otroci ne pozabijo na vitamine in tekočino.

KONEC IGRE

HARBOR SPRINGS/ARBRE CROCHE

Ko skupina opravi z izletom tudi na zadnji otok, vlak Avonaco Express prispe na **končno železniško postajo** Harbor Springs oz. Arbre Croche. Skupina gre z ostankom priigranega denarja do blagajne te postaje, kjer jih že čakajo ista peresa kot takrat, ko so kupovali vozovnice. Z zlatimi kamni kupijo peresa svoje barve in napravijo svoj del perjanice za **Črno suknjo** (duhovni vodja skupine). Ko vse skupine zaključijo z otoki, sestavi vsaka svoj del perjanice, nato svoj del perjanice skupina prilepi na skupno perjanico, ki je prijateljsko darilo za Črno suknjo. Perjanice lahko uporabite pri kateri drugi igri, v dramski uprizoritvi ali kot oratorijsko dekoracijo. Igra se zatem zaključi s spustom zastave in petjem oratorijske himne.

Animatorjem na pot: Potrebujemo ogrodje za perjanico (blago/papir/šeleshamer itd.), spenjač/silikonsko pištolo in/ali lepilni trak ter vsa peresa, ki so si jih otroci prislužili.

NATEČAJI za dodatne zlate kamne:

Za natečaje je zadolžena ena oseba, ki potuje po sobah kot sprevodnik in je tako tudi oblečen.

- Skupina naj zapoje pesem **Dajte gospodu čast njegovi sinovi**, nato prejmejo 5 zlatih kamnov.
- Skupina naj naredi iz kartonov in elastike **krplje** za hojo po snegu. Narediti morajo 3 pare. Nato prejmejo 5 zlatih kamnov.
- Vsak, ki iz skupine naredi **10 sklec** in **10 počepov**, prejme 1 zlati kamen.

KRATKE MISIJONSKE IGRE

Tokrat vam v tej delavnici predstavljamo nekatere igre, ki jih lahko uporabite tudi pri pripravi popoldanskih velikih iger ali ob kateri drugi priložnosti. Namen teh je, da otroci spoznajo preproste igre iz drugih dežel in si jih tudi naredijo ter odnesejo domov. Ob vsej poplavi moderne tehnologije bo to več kot dobrodošlo.

DIKETO (diketo/upuca/magava/jacks/ukugenda)

Vrsta igre	afriška koordinacijska igra
Število igralcev	To igro lahko igrajo tako fantje kot dekleta vseh starosti. Igro igra dva igralca, ki tekmujeta med seboj.
Pripomočki	za vsakega igralca 10 majhnih kamenčkov ali frnikol; po ena večja (bolj cenjena) frnikola ali večji okrogel kamen na igralca; luknja v tleh (15 cm premera in 5 cm globine) ali pa na tla narišemo krog takega premera
Kontinent	Afrika

POTEK IGRE

Prostor: Izberemo območje z mehko zemljo, kamor lahko naredimo luknjo, ali pa gladko površino, na katero lahko narišemo krog s kredo ali palico. Črte morajo biti dobro vidne.

NAVODILA

Prvi del: Igralci žrebajo, kdo bo začel igro. Igralec, ki igro začne, postavi kamenčke v luknjo (krog). Večji kamen vrže v zrak, medtem ko je ta v zraku, pobere vse kamenčke iz luknje (kroga) z eno roko in nato še ujame kamen. Če igralec ne ujame kamna, je na vrsti naslednji igralec. Če igralec kamen ujame, enega izmed kamenčkov položi izven kroga ali luknje (k sebi). Z naslednjim metom ostale kamenčke vrže v krog in jih nato z naslednjim metom spet pobere. Igra se na tak način nadaljuje, dokler niso izven kroga vsi kamenčki. Ko uspešno dobimo vse kamenčke, jih postavimo nazaj v krog in začnemo drugi del.

Drugi del: Drugi del začnemo z vsemi kamenčki. Igralec pusti zunaj po dva kamenčka naenkrat, dokler niso vsi kamenčki v njegovi lasti.

PRAVILA IN TOČKOVANJE

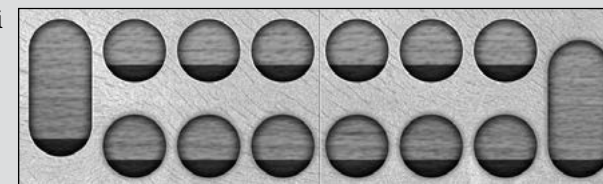
Kadarkoli igralec ne ujame kamna, je na vrsti naslednji igralec oziroma nasprotnik. Zmagovalec je igralec, ki je prišel najdlje po določenem času igranja.

MANKALA

Število igralcev dva

Vrsta igre afriška miselna igra

Pripomočki

plošča s po 2x šestimi luknjami in na vsaki strani še eno večjo – lahko uporabimo tudi škatle za jajca (za dvanajst jajc), kroglice, fižolčki ali kamenčki dveh različnih barv

Kontinent Afrika (izvor)

CILJ IGRE

Cilj igre je osvojiti čim več nasprotnikovih kamenčkov, preden eden izmed igralcev izprazni svojo polovico s kamenčki. Na koncu igre zмага tisti, ki jih je več osvojil.

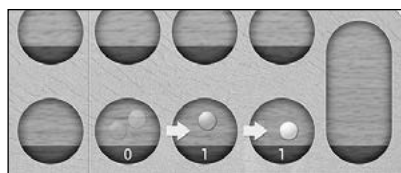
POTEK IGRE

Mankala je razširjena po vsem svetu v več kot 300 različicah. Pri tej igri sta potrebni potrpežljivost in zbranost.

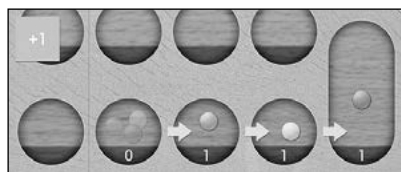
Mankalo igramo na plošči, ki ima dvanajst manjših posodic, po šest na vsaki strani ter na vsakem koncu še dve večji posodici. Vsakemu igralcu pripada šest manjših in ena večja posodica (večja posodica na igralčevi desni strani). Na začetku igre so v vsaki manjši posodici po štiri (lahko tudi 3, 5 ali 6) kroglice (fižolčki, kamenčki, zrna itd.).

Igralca izmenoma izbirata eno od svojih posodic, iz katere jemljeta kamenčke. V smeri urnega kazalca razdeljujeta kamenčke tako, da v vsako naslednjo posodico postavita po en kamenček.

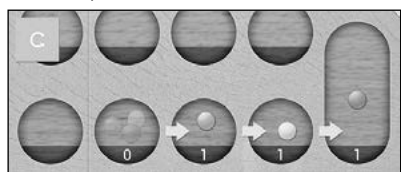

Kamenček igralec postavi tudi v večjo (zbiralno) posodico, ki je njegova, v nasprotnikovo pa ne.

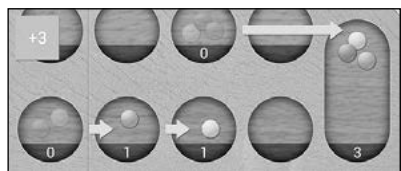

Igralec kamenčke razdeljuje toliko časa, da mu jih zmanjka.

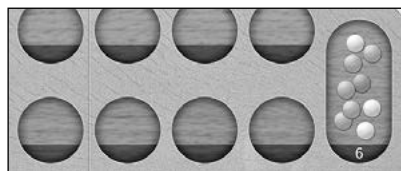
Če pri razdeljevanju zadnji kamenček pade v igralčevo večjo posodico, je ta še enkrat na vrsti, drugače je na vrsti nasprotnik.

Če igralčev zadnji kamenček pristane v prazni posodici (na njegovi strani), dobi igralec vse kamenčke iz nasprotnikove posodice, ki je vzporedna s prazno.

Igra je zaključena, ko eden izmed tekmovalcev nima več nobenega kamenčka v svojih manjših posodicah. Zmaga tisti, ki ima večje število kroglic. Štejejo se kroglice v večjih posodicah in tudi tiste, ki ostanejo na igralni plošči.

Za lažje razumevanje lahko na internetni strani <http://play-mancala.com/> poskusite igrati to igro.

ALI ŽE VESTE? Razširjeno je mnenje, da mankala izvira iz starega Egipta. Dandanes je mankala razširjena po vsej Afriki, Srednjem vzhodu, ponekod po Aziji in Indoneziji. S trgovanjem s sužnji je ta igra prišla tudi v Ameriko.

IGRA Z MOKASINI

Število igralcev do 20

Vrsta igre spretnostna, tekmovalna

Pripomočki 4 mokasini ali copate, 3 majhni in 1 večji kamen, 1 daljša palica

Kontinent Severna Amerika

Staro indijansko igro imenovano »Igra z mokasini« lahko igramo v skupini do 20 otrok. Otroci sedijo na tleh v dveh vrstah, obrnjeni drug proti drugemu, tako da ima vsak svoj par v nasprotni vrsti. Za igro potrebujemo štiri mokasine (del indijanskega oblačila), tri majhne in en večji kamen ter eno daljšo palico. Namesto mokasinov lahko vzamemo tudi copate.

Prvi igralec iz skupine 1 začne igro tako, da pred seboj enega zraven drugega postavi vse štiri copate oz. mokasine. Medtem ko igralec nasproti njega miži, on kamne skriva v copate. Nato mora nasprotni igralec ugibati, v kateri copati se skriva večji kamen. To naredi tako, da s palico obrne dva izmed štirih copat.

Če najde pravo copato, pride na vrsto za iskanje otrok iz iste skupine. Če ne najde prave copate, mora skupina dati en žeton (vsaka skupina dobi 20 žetonov).

Zmaga skupina, ki ima na koncu največ žetonov.

IGRA S FRNIKOLAMI

Število igralcev od 3 otrok naprej

Vrsta igre spretnostna

Pripomočki škatle iz kartona, frnikole, kolaž papir, lepilo, stare revije

Kontinent Latinska Amerika

Dežela Čile

Vsepovsod po svetu se otroci radi igrajo s frnikolami. To je igra s frnikolami za tri ali več otrok. Igra prihaja iz Čila. Vzamemo škatlo za čevlje in na eni strani izrežemo štiri luknje (vrata) različnih velikosti. Vsakim vratom določimo neko številko (največjim najmanjšo in najmanjšim največjo številko). Škatle okrasimo in pobarvamo.

Eden izmed igralcev je določen za posestnika in dobi vrečko s frnikolami. Vsi drugi dobijo po pet frnikol in se posedejo, oddaljeni dva metra od škatle.

Drug za drugim poskušajo frnikolo spraviti skozi ena izmed vrat. Če igralec vrat ne zadene, dobi frnikolo posestnik. Če igralcu uspe frnikolo spraviti v škatlo, dobi od posestnika toliko frnikol, kolikor je številka na vratih, skozi katera je šla frnikola.

Ko igralec izgubi vse frnikole, je izločen. Zmaga tisti, ki ima največ frnikol.

IZDELOVANJE ŽOGE IN IGRA Z NJO

V športni delavnici se po navadi igramo s sodobnimi žogami. Prav je, da spoznamo, s kakšnimi žogami so se igrali naši dedje oziroma s kakšnimi žogami se igrajo še danes drugod po svetu. »Delavnica« je lahko uvod v športno delavnico. Verjemite, bo veliko presenečenje.

Število igralcev poljubno

Vrsta igre ustvarjalna

Pripomočki različni ostanki blaga ali posušeni šopi trave ali papir, nekaj plastične folije, vrv

Kontinent Latinska Amerika

Iz ostankov blaga oblikujemo trdno kroglo. Ostanke dodajamo toliko časa, da dobimo določeno velikost »žoge«. Ko dosežemo željeno velikost, kroglo ovijemo s plastično folijo, da jo zaščitimo pred vlago in zunanjimi vplivi. Na koncu vse skupaj prevezemo oz. prepletemo z vrvjo – prepletemo jo tako, da prek žoge naredimo neke vrste mrežo. Žoge lahko naredimo tudi iz drugih materialov (npr. iz avtomobilskih zračnic). Zračnico narežemo na trakove in jih trdno navijemo okoli jedra, ki je narejeno iz papirja. V Keniji otroci žoge naredijo iz papirja. Okrog kamna ovijejo več listov papirja. Te držijo skupaj trakovi palmovih listov. Usnjene ali gumijaste žoge so za večino otrok nedostopne.

XXL igra

Celotedenska igra: XXL INDIJANSKA IGRA

Čas	Skupen čas igre je 15 ur (3 ure/dan), vključuje veliko igro in delavnice.
Število otrok/ animatorjev	Igra je napisana za od 80/25 do 120/35 otrok/animatorjev, s prilagoditvami (prostorske, količinske) se lahko skrči ali razširi na od 30/10 do 200/50 otrok/animatorjev.
Št. skupin	V skupini naj bo od 10 do 15 otrok, skupin je največ 13, najmanj pa dve.
Vzgojni vidik igre	Igra spodbuja otroke h komunikaciji in skupinskemu delu.
Opombe	• Za lažjo organizacijo igre se lahko naredi vsakemu animatorju kaj, kje in kdaj je njegova naloga (lahko knjižica vključuje tudi druge dele oratorija in zaposlitve). • Material naj se začne zbirati že veliko pred oratorijem! • Če je igra v času, ko se moli molitev Angel Gospodov (ali kosilo ipd.), se igra prekine in se zmoli, nato pa se nadaljuje. • Predlog za zlato: kupi se vreča drobnega belega kamenja in dva zlata spreja (cena okrog 10 €).

KRATEK OPIS IGRE

V tem tednu igre bodo otroci gradili šotor lastnega indijanskega plemena, hodili na različne športne, spretnostne, miselne, tekmovalne, zbirateljske, jezikovne, ustvarjalne aktivnosti in še kaj. Namen igre je gradnja skupine, povezovanje in komunikacija med člani enega plemena.

Igra se konča, ko je dneva konec (nima zaključka), ampak se naslednji dan nadaljuje tam, kjer se je končala. Na koncu tedna je igre konec.

Uvod v igro za otroke: Od danes in do konca tedna boste preizkusili pravo indijansko življenje iz časa Friderika Baraga. Po skupinah boste plemena, zgradili si boste bivališča, prave šotore. Hodili boste na lov in zbirali zlato, se spopadali z najrazličnejšimi fizičnimi in miselnimi izzivi. Bolj kot boste sodelovali in se povezali znotraj plemena, odličnejši boste. Hkrati pa boste morali biti zelo previdni, kjerkoli boste, saj bodo nevarnosti prežale na vsakem koraku.

Potek igre: Otroke se razdeli v skupine vseh starosti, da so približno enakovredne. Nato sledi UVOD!, vsaka skupina dobi izroček, na katerem piše bistvo igre in razlaga indijanskih vlog. Nato se igra nadaljuje, kot bo običajno potekala.

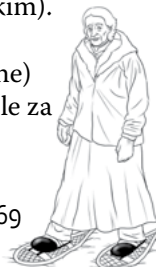
OSNOVNA PRAVILA IGRE

Pleme mora imeti od 10 do 15 otrok (= Indijancev). Število plemen je lahko poljubno, je pa od tega odvisno, koliko materiala in drugih aktivnosti je treba imeti, da igra gladko teče. Vsako pleme mora imeti zamejeno območje svojega teritorija. Prepovedano je krasti material drugi skupini!

Plemenska peresa: Vsako pleme dobi 15 indijanskih peres (funkcije/indijanske vloge), ki so glavno sredstvo za igro. Samo s pravim peresom lahko opravljaš nalogo, ki je temu namenjena (npr. z obrtniškim peresom ne moreš trgovati, trguješ lahko le s trgovskim). Aktivnosti v povezavi s peresi so sledeče:

Lovsko pero: vsi otočki in delavnice (razen pirografske, skavtske in arhitekturne)

Izvidniško pero: dostop do bolj skrivnih lokacij – označbe za nevarnosti, table za dogodke

Pero misleca: miselne aktivnosti

Trgovsko pero: možnost trgovanja na tržnici, možnost zakupa animatorjev

Obrtniško pero: graditelj, bolničar, straža, delavnice: pirografska, skavtska, arhitekturna

Peresa si med igro menjavajo po soodločanju in dogovarjanju. Peresa morajo imeti zataktnjena za trakom na glavi, tako da so dobro vidna. (*Peresa naj bodo iz nekega lahkega, a tršega materiala, npr. kartona, moos pene, trdega filca ipd.*) Priporočljivo je, da ima vsako plemo svojo barvo peres in so na peresih napisane funkcije ali pa da je za vsako funkcijo določena barva peresa in si skupine izmislijo simbol, ki označuje njihovo skupino, ter ga narišejo na peresa.

Dogodek: Dogodki so vnaprej napovedane aktivnosti (*na nek kraj se postavi tablo*), ki jih odkrijejo iskalci, in obvestijo svojo skupino. Na tablah bo pisal naslov dogodka in št. dogodka, kdaj se bo zgodil, kje se bo zgodil, kdo in koliko jih lahko pride ter kakšna bo nagrada za uspešno opravljen dogodek.

Statične in leteče delavnice: Obstajata dva tipa delavnic: statične in leteče. Pri statičnih je pomembno, da se otroke zbere na kupu in skupaj odidejo na delavnico, jo opravijo in se vrnejo. Leteče delavnice pa so odprtega tipa in lahko otrok z lovskim peresom pride kadarkoli in odide kadarkoli oz. ko konča. Za obisk katerekoli delavnice otrok z lovskim (*ali obrtniškim*) peresom potrebuje **dovolilnico**, ki jo lahko kupi na tržnici. Brez nje otrok ne more obiskati delavnic.

Piski za nevarnost: Piski za nevarnost predstavljajo nevarnost za vse otroke. Zgodijo se tako, da se na 2–4 skrivnih lokacijah 5 minut pred nevarnostjo pojavijo določene označbe (*list A3, lahko je rdeč list, lahko je gor narisana glava volka ali volk ali kaj podobnega*), ki pomenijo, da se bo v kratkem (*5 min od postavitve*) pripetila nevarnost. Ko se mora nevarnost zgoditi, določen animator priteče v nek prostor in zatuli po volčje: *auuuuuuu* in vsak animator, ki vidi in sliši tega animatorja, zatuli še sam in se spremeni v volka (*upogne hrbet, roke stegne nad glavo in prsti naj bodo v obliki krempljev*). In vsak naslednji, ko vidi in sliši animatorja, postane volk. Naloga volkov je, **da lovijo otroke in jim vzamejo peresa izza glave**. Ujet otrok se ne sme upirati ali poskušati s silo nazaj dobiti pero! (*Kazenske točke, če to naredi.*) Otroci pa so varni pred volkovi le v svojem plemenu/šotoru. Po nekaj minutah lovljenja oz. ko se vsi otroci vrnejo v svoje plemo, se volkovi prelevijo nazaj v animatorje in grejo naprej opravljati svojo nalogo. Pri tem pobrana peresa odnesejo na otoček za zdravljenje.

Otoček za zdravljenje: Na tem otočku lahko otrok z obrtniškim peresom pridobi nazaj peresa svojega plemena. To se zgodi tako, da si animator zamisli en predmet ali eno žival, in vsak bolničar, ki pride, istočasno ugotavlja z drugimi bolničarji. Tisti, ki prvi (*ali edini*) pravilno ugame, dobi nazaj pero, ki ga je član njegovega plemena izgubil v času volkov ali kavbojev.

Zakup animatorjev: Zakup animatorjev je otoček poleg tržnice. Tu lahko trgovec nekega plemena pride in se spopade z animatorjem, ki ga želi najeti za eno svojo nalogo. Spopad je igra kamen, škarje, papir. Zmaga tisti, ki prvi zbere pet zmag proti nasprotniku. Če zmaga otrok, animator postane eden izmed njih in jim pomaga pri eni nalogi (*lahko postane katerakoli indijanska funkcija in jo opravi po svojih najboljših močeh*). Ko opravi nalogo, zapusti skupino.

Kavboji: Kavboji so nekoliko podobni volkovom, le da so točno določeni in ne spreminjajo drugih animatorjev v kavboje. Lahko je nekje od 3 do 5 kavbojev. Njihova naloga je, da se ob trenutku pojavijo in lovijo otroke ter jim zaplenijo peresa. Za razliko od volkov

lahko vstopijo v plemenski šotor, če ta nima straže (*obrtiškega peresa*) v šotoru, in si prilastijo, kar želijo. Nekaj minut hodijo naokoli, nato se umaknejo. Zaplenjena peresa odnesejo na otoček za zdravljenje. Za popestritev kavbojev predlagamo nekaj podobnega konjem (*metla in nekaj, kar spominja na glavo konja*), lahko tudi kavbojska oprema.

Tržnica: Na tržnici trgovci kupujejo material za šotor z zlatom. Za samo organizacijo igre je najboljša, če je tržnica nek manjši prostor, ki se lahko zaklene in v katerem bi lahko bil spravljen ves material za izdelavo šotorov skozi cel teden oratorija (*da se ne bi material ves čas pripravljala in pospravljala s tržnice*).

Dovolilnica: za neko razumno ceno se lahko kupi dovolilnica, ki omogoča otroku, da obišče točno določeno delavnico. Brez dovolilnice ne more na delavnico.

Cene materiala se lahko ves čas spreminjajo, glede na povpraševanje ali količino preostalega, zato ne bomo zapisali, koliko naj posamezen material stane. Pazite le, da ne bo material prepoceni. Sprva je lahko dražji, da ne bo gradnja potekala prehitro, proti koncu tedna se lahko poceni. Kaj bo na tržnici, je odvisno od zmožnosti vsakega oratorija posebej, vseeno pa bomo dali nekaj predlogov materiala, ki bi se lahko prodajal: karton, škatle, tulci, plastenke, vrečke, slamice, papir, stiropor, bambusove palice, suhe veje, nabrane v gozdu, različne vrvi, lončki, kamni, filc, vrteks itd.

Tabela s točkami: Skozi celoten oratorij naj bo nekje obešen plakat z imeni skupin v grafu s točkami, ki jih bodo zbirali skozi ves teden. Točke je možno tudi odvzeti kot kazni skupini.

IDEJE ZA POPESTRITEV

- Poseben otoček **puzzle**: kupi se tematska sestavljanica in za vsak sestavljen kosček otrok dobi zlatnik. Sestavljanico se lahko po koncu oratorija nekam obesi, da se otroci med letom spomnijo na oratorij.
- Starinski fotoaparati, ki »hodi okrog« in slika dogajanje.

INDIJANSKE VLOGE

- Lovec/nabiralec (*7 lovskih peres*)
- Izvidnik (*2 izvidniški peresi*)
- Mislec (*2 peresi mislecev*)
- Trgovec, pogajalec (*1 trgovsko pero*)
- Bolničar, straža (*obrtiška peresa*)
- Graditelj (*obrtiška peresa*)
- Obrtniška peresa (3)

Razlaga indijanskih vlog

Lovec/nabiralec (*7 lovskih peres*)

Osnovna funkcija: lovec/nabiralec hodi po otočkih in delavnicah ter pridobiva zlato za skupino.

Kje lahko hodi: po vseh otočkih in delavnicah, razen po tistih, ki so namenjene graditeljem.

Izvidnik (*2 izvidniški peresi*)

Osnovna funkcija: hodi okrog in odkriva dogodke ter jih sporoča skupini, da se jih lahko udeleži. Prav tako išče oznake za piske za nevarnost in poskuša obvestiti vse člane svojega plemena o nevarnosti, da jih ne ujamejo volkovi.

Kje lahko hodi: po celotnem območju oratorija.

Mislec (2 peresi mislecev)

Osnovna funkcija: mislec opravlja miselne aktivnosti, da skupini doprinese dodatne točke ali zlato.

Kje lahko hodi: po posebnem otočku z miselnimi aktivnostmi.

Trgovec, pogajalec (1 trgovsko pero)

Osnovna funkcija: trgovec hodi na tržnico in kupuje material za gradnjo šotora z zlatom. Pogajalec tudi hodi na tržnico, le da lahko najame animatorja, ki jim pomaga pri eni nalogi, ki mu jo določijo.

Kje lahko hodi: trgovec in pogajalec hodita na tržnico po material ali animatorje.

Bolničar, straža (obrtiška peresa)

Osnovna funkcija: bolničar ima nalogo, da peresa, ki jih pleme izgubi zaradi volkov ali kavbojev, pridobi na posebnem otočku za zdravljenje nazaj. Straža je pomembna v času kavbojev. Če je ni, ko pridejo kavboji, lahko iz šotora vzamejo karkoli hočejo, drugače pa ne smejo.

Kje lahko hodi: bolničar hodi po otočku za zdravljenje, straža pa je pri šotoru.

Graditelj (obrtiška peresa)

Osnovna funkcija: graditelj je glavni za izdelavo skupinskega/plemenskega šotora v naravni velikosti.

Kam lahko hodi: lahko hodi na delavnice za graditelje, to so: pirografska, skavtska in arhitekturna. S pridobljenim znanjem izdeluje/vodi gradnjo šotora.

MISELNE AKTIVNOSTI

Za ta otoček je potreben zemljevid območja oratorija, na katerega se nariše mreža.

- 1. dan** dobijo zemljevid (na katerem so označena polja s koordinatami, npr. A1, A2 ...) in sudoku, ki ga morajo rešiti. Rešen sudoku prinesejo glavnemu mislecju na otočku (glavni animator na miselnih aktivnostih, ki daje naloge), ki jim pove koordinate za zemljevid, na katerem je skrit namig za naprej. Na koordinatah najdejo različne napise: **odločitev, Baraga, vera, misijoni, molitev, smerokaz, simbol, dan**; geslo povejo glavnemu mislecju, ta preveri, ali je pravilno za skupino, in če je, jim da koordinate naslednje besede. Kolikor daleč skupine pridejo, toliko točk (npr. 10 točk/besedo) dobijo.
- 2. dan** dobivajo za zmage zlato, ukvarjajo pa se z različnimi miselnimi igrami: šah, tangram, železni obročki ipd.
- 3. dan** imajo na voljo eno ključavnico. Po podobnem sistemu kot prvi dan iščejo koordinate (brez namigov, lahko se jim le pove, na kakšen način (barva, velikost) so zapisane), le da tokrat odkrivajo številke. Lahko tudi na suho poskušajo, a vsak posameznik ima le 15 s, nato je na vrsti naslednji preizkuševalec. Skupina, ki ji uspe, dobi npr. 60 točk.
- 4. dan** ni miselnih aktivnosti.
- 5. dan** gradijo iz točno določenega števila materiala čim višji stolp. Komur stolp stoji in je najvišji na vsake 3 min, dobi nagrado (npr. 3 točke); druge skupine se trudijo v tem času postaviti še višji stolp, da bi prevzele vodstvo. Na 30 min vsaka skupina dobi še dodaten material za gradnjo.

PREREZ XXL IGRE PO DNEVIH

- Opombe**
- Otočki in delavnice se lahko prilagajajo glede na prostor in število ljudi na oratoriju.
 - Na otočkih dobijo od 1 do 2 zlatnika glede na težavnost.
 - Lokacijo dogodka morate določiti sami.

1. dan

Trajanje (min)	0–30	30–120	60–120	120–150		165–180
1. dan	Uvod					
		KAOS				
		SDE		D1	N	D2

(0–30) **UVOD:** Razložijo se osnovna pravila in namen igre XXL. Pomembno je, da otroci v čim večji meri razumejo, kako igra poteka, zakaj so peresa, kje se jih uporablja. Dobijo tudi izroček s pravili, ki se ga razloži, da bodo otroci čim bolj samostojni. Temu sledi igra, da se otroci znotraj novega plemena bolje spoznajo, povežejo.

Igra: Vsak otrok na en listek napiše barvo, na drug listek pa žival. Listke enkrat prepognejo in dajo v škatlico ločeno za barvo in žival. Nato sledi kakšna pesem, bans. Zatem vsak otrok izvleče en listek barve in živali. Dobljena kombinacija barve in živali je njegovo/njeno novo indijansko ime. Otroci dobijo mogočna indijanska imena. Nato se vsak predstavi plemenu s svojim starim in novim indijanskim imenom in pove, zakaj je njegovo/njeno ime najboljšo.

Nato lahko izdelajo svojo indijansko zastavo ali pa že kar odidejo na KAOS in SDE.

(30–165) **KAOS: otočki** (spodaj) + **leteče delavnice** (po izbiri)

Veslanje: Na tla se s kredo nariše reko, ki jo mora Indijanec preveslati. Dobi kanu (rolko) in veslo (leseno palico). Njegova naloga pa je, da prenese tovor (primerno obtežen nahrbtnik) na drugo stran reke tako, da se usede v kanu in samo s pomočjo vesla pride na drugo stran, kjer odloži/pobere tovor, in privesla nazaj.

Snežni metež: Indijanec bo dobil kombinezon primerne velikosti, v katerega se bo oblekel. Dobi tovor (primerno obtežen nahrbtnik), ki ga bo moral prenesti prek postavljenih ovir na poti (stoli, mize, palete itd.). Ko pripleza na drugo stran, tam odloži/pobere tovor in pripleza še nazaj.

Prinesi nekaj in dobiš točke: Animator da otroku listek, na katerem je napisan nek predmet, ki ga mora otrok pridobiti, da opravi nalogo. (Lahko je karkoli, kar se pridobiva na delavnicah, na otočkih, na tržnici... Težje kot je predmet pridobiti, večja naj bo nagrada.)

Šiljenje barvic/razporejanje barv: Otroci mora ošiliti vsaj dve barvici, da dobi en zlatnik. Če so barvice že vse ošiljene, se jih lahko razporedi poljubno po potrebi oratorija.

Štiri v vrsto: Indijanec igra štiri v vrsto proti animatorju. Če izgubi, dobi 1 zlatnik, če zmagata, dobi 10 zlatnikov.

Človek, ne jezi se: Na tem otočku se bo igralo igro človek, ne jezi se. Glede na število skupin se prilagodi igralno plosč tako, da bo vsaka od skupin imela svoj hlevček in svojo vstopno točko. Igralo se bo tako, da vsak, ki pride na vrsto, vrže kocko ter ustrezno prestavi figurico svoje skupine. Ko to stori, mora naprej oziroma se lahko postavi na konec vrste pri tem otočku, če pa je sam, mora počakati, da pride še kdo drug (tudi če je iz njegove skupine), da lahko mečeta vsaj izmenično. Igra se na zbija-

nje. Ko skupina pospravi zadnjo figurico v hlevček, dobi 50 zlatnikov tisti, ki mu je to uspelo, nato pa se prestavijo figurice tako, da je skupina spet pripravljena na igranje.

(30–120) **SDE: statične delavnice** (trajajo določen čas, otrok mora biti prisoten od začetka do konca delavnice)

(120–140) **D1: dogodek 1 – Vlečenje vrvi**

Kdaj se postavi obvestilo: 20 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: 8 oseb (brez peresa)
Nagrada za zmagovalca: 30 zlatnikov

Vlečenje vrvi poteka tako, da tekmujeta dve skupini ena proti drugi. Na sredini vrvi se priveže trakec, ki označuje sredino, na tleh pa se označi dve liniji – ena za vsako skupino. Če skupini uspe povleči trakec, ki označuje sredino vrvi, prek svoje linije, ta skupina zmagaja. Odvisno od števila skupin se prilagodi razpored. Lahko tekmujejo skupine vsaka proti vsaki ali pa se naredi sistem turnirja na izpadanje. (*Lahko se pomerijo tudi poraženci, da bodo skupine razvrščene po mestih.*)

(150–155) **N: PISK ZA NEVARNOST**

(165–180) **D2: dogodek 2 – Predstavitel indijanskega plemena**

Kdaj se postavi obvestilo: 15 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini lahko/more sodelovati: obvezno cela skupina (brez peres)
Nagrada za zmagovalca: vsaka skupina, ki se predstavi, dobi 20 točk

Vsa plemena bodo velikemu starešini predstavila svoje vzklike, imena plemen in zastave. Za to bodo imela časa zadnjih 15 minut prvega dne. Če katera skupina še nima vsega potrebnega za predstavitev, mora v tem času izdelati vse potrebno, vendar se ne more udeležiti dogodka.

2. dan

Trajanje (min)	0–5	5–60	60–75	75–135	135–145	160–165		165–175
2. dan	KAOS			KAOS				
			D3		D4		D5	
	K	SDE		SDE			N	

(0–60; 75–165) **KAOS: otočki** (spodaj) + **leteče delavnice** (po izbiri)

Jahanje divjega konja: Indijanec bo dobil konja (*metla – lahko na držalo od metle nalepite kartonasto glavo konja*) in se podal na poligon. Metlo bo zajahal, in ker je konj divji, se bo moral najprej štirikrat zavrteti, nato pa bo moral priti skozi poligon tja in nazaj.

Človek, ne jezi se: Na tem otočku se bo igralo igro Človek, ne jezi se. Glede na število skupin se prilagodi igralno ploščo tako, da bo vsaka od skupin imela svoj hlevček in svojo vstopno točko. Igralo se bo tako, da vsak, ki pride na vrsto, vrže kocko ter ustrezno prestavi figurico svoje skupine. Ko to stori, mora naprej oziroma se lahko postavi na konec vrste pri tem otočku, če pa je sam, mora počakati, da pride še kdo drug (*tudi če je iz njegove skupine*), da lahko mečeta vsaj izmenično. Igra se na zbijanje. Ko skupina pospravi zadnjo figurico v hlevček, dobi 50 zlatnikov tisti, ki mu je to uspelo. Nato pa se prestavijo figurice tako, da je skupina spet pripravljena na igranje.

Obešanje perila: Na tem otočku tekmuje en otrok proti drugemu. Oba dobita eno majico in štiri ščipalke. Na znak tečeta proti napeti vrvi in obesita majico z vsemi štirimi ščipalkami; kdor se prvi vrne, zmagaja.

Kavbojsko lovljenje z vrvjo: Otrok mora kavbojsko zanko vreči na stožec, kot da bi lovil po kavbojsko; če uspe, dobi nagrado.

Ciljanje piramide kozarčkov s fračo ali preprosto s kamenčkom: Kozarčki se postavijo v piramido, da so spodaj štirje, nato trije, dva in en.

Zabijanje žebelja: Žebelj se zabije v kos lesa, ki ne sme biti pretrd. Otrok uspešno opravi nalogo, če zabije cel žebelj v določenem času (*odvisno od velikosti žebelja in trdote lesa*).

Posnemanje zavezovanja čevlja po drugem čevlju: Otrok dobi en par čevljev. En čevljev nima vezalk v čevlju, drug ima pa na nenavaden način prepletene. Otrok mora preplesti vezalke na praznem čevlju tako, kot so na drugem.

(0–5) **K: KAVBOJI**

(5–60; 75–135) **SDE: statične delavnice** (trajajo določen čas, otrok mora biti prisoten od začetka do konca delavnice)

(60–75) **D3: dogodek 3 – Prihod Baraga**

Kdaj se postavi obvestilo: 15 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini mora sodelovati: obvezno vse skupine (brez peres)
Nagrada za zmagovalca: 15 točk

Baraga pride prvič do indijanskih plemen, zato se jim predstavi in pove, kaj je njegovo poslanstvo. Vsi skupaj nekaj zmolijo – če je ura okrog poldne, je priporočljivo Angel Gospodov. Zapoje se tudi himna, nato pa dobi vsaka skupina nalogo, da napiše himno. Zmaga skupina, ki jo prva pravilno napiše.

(135–145) **D4: dogodek 4 – Iskanje izgubljenega animatorja**

Kdaj se postavi obvestilo: 10 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: 5 oseb (brez peresa)
Nagrada za zmagovalca: 20 točk za prvo skupino, 14 točk za drugo, 10 točk za tretjo, 8, 6, 4, 2 in ena točka za vsako skupino, ki ga še najde.

Zbere se največ 5 otrok iz vsake skupine in se jim razloži, da je eden od animatorjev pogrešan (se točno pove, kateri). Pove se jim tudi skrivno geslo – **kultura**, ki ga povejo izgubljenemu animatorju, ko ga najdejo. Ta animator naj si zapiše vrsti red Indijancev, ki so ga našli, da se bo to lahko točkovalo. Dobro je, če se ta animator skrije nekoliko prej, da ga res nihče nekaj časa ne opazi.

(160–175) **D5: dogodek 5 – Bizoni**

Kdaj se postavi obvestilo: 15 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: vsi (s katerim koli peresom)
Nagrada za zmagovalca: nagrado dobi pri bizonu, ki ga ujame.

Med naše Indijance bodo prišli tudi bizoni. To bo enkratna priložnost, da se bizona ulovi. Bizoni so animatorji, ki so ogrnjeni z odejo in se izvirno oglašajo. Ko eden od otrok bizona ulovi, mu bizon da nekaj zlatnikov, sam pa gre na mesto, kjer si lahko malce odpočije, ali pa takoj začne bežati. Bizoni so lahko tudi različnih vrednosti, da se igra dodatno popestri. Najbolje je, da se ta dogodek odvija zadnjih 25 minut drugega dne,

med tem dogodkom pa naj začnejo napadati tudi volkovi – recimo po petih minutah lovljenja bizonov, tako da volkovi lovijo Indijance, ki niso pri šotorih, pogumni Indijanci pa lovijo bizone, ki vedno znova prihajajo.

(165–170) **N: PISK ZA NEVARNOST**

3. dan

Trajanje (min)	0–15	15–60	60–70		70–95	95–115		120–130		135–140		140–180
3. dan	KAOS											
	D6		D7			D8						
				K		D9			N		K	
	SDE											

(0–15) **D6: dogodek 6 – Indijanci se obujejo**

Kdaj se postavi obvestilo: ni obvestila, dan se začne s to igro.

Kdo in koliko oseb v skupini mora sodelovati: vse skupine

Nagrada za zmagovalca: ni nagrade

Pred začetkom tretjega dela igre naj se vsi Indijanci sezujejo in naj se njihove čevlje da na en kup. Igra pa se začne tako, da morajo vsi Indijanci poiskati svoj par čevljev. Šele ko so vsi člani plemena obuti, lahko začnejo igro.

(15–180) **KAOS: otočki (spodaj) + leteče delavnice** (po izbiri)

Ciljanje tarče: Indijanec/otrok bo s seboj prinesel tarčo, ki se jo izdela na delavnici. Na to tarčo bo streljal z lokom s tremi poskusi. Na koncu se sešteje vrednosti, ki jih je zadel, in dobi toliko zlatnikov.

Štiri v vrsto: Indijanec igra štiri v vrsto proti animatorju. Če izgubi, dobi 1 zlatnik, če zmagaja dobi 10 zlatnikov.

Mikado: Na tem otočku se bo igralo ogromen mikado (*palice v velikosti 0,5 m se ročno izdela na delavnici ali kupi v kakšni trgovini z družabnimi igrami*). Indijanci se bodo postavili v vrsto ter eden po eden jemali palice. Vsak lahko vzame le eno; če mu uspe vzeti, ne da bi podrl ostale, dobi zlatnike glede na to, katero je izvlekel (*če želite, jim lahko postavite vrednosti glede na oznake, ki so na njih*), če pa prestavi katero izmed drugih palic, pa žal ne dobi nič, palico pa se postavi nazaj, če je mogoče.

Magnetni ribolov in železne ribice: Pripraviti je treba ribiško palico, na kateri je magnet, in ribice, ki morajo vsebovati kovino, ki lovi na magnet. Te se razporedi in otrok mora s palico ujeti ribico, te so lahko različnih velikosti in vrednosti. Če pobere več ribic, velja tista, ki je najmanjše vrednosti.

Metanje frizbija nad, pod, skozi obroč, nekaj zadeti ipd.: Otrok mora po navodilih animatorja vreči frizbi pod vrvjo, nad vrvjo, skozi obroč ali zadeti postavljeno tarčo.

Postavljane stolpa iz zobotrebcev: Vsak otrok postavi 10 zobotrebcev, prvi dobi en zlatnik, drugi dva, tretji tri itd., ko nekdo podere, ne dobi zlatnikov.

Prinesi nekaj in dobiš točke: Animator da otroku listek, na katerem je napisan neki predmet, ki ga mora otrok pridobiti, da opravi nalogo. (Lahko je karkoli, kar se pridobiva na delavnicah, na otočkih, na tržnici ... Težje kot je predmet pridobiti, večja naj bo nagrada.)

(15–130) **SDE: statične delavnice** (*trajajo določen čas, otrok mora biti prisoten od začetka do konca delavnice*)

(60–70) **D7: dogodek 7 – Dogodek za graditelje**

Kdaj se postavi obvestilo: 30 min pred dogodkom

Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: 1/2/3 (obrtiško pero)

Nagrada za zmagovalca: vsaka skupina, ki se udeleži dogodka, dobi na osebo 10 točk.

Zberejo se graditelji iz vsakega plemena. Na tem sestanku se jim razloži, kakšne ograje morajo zgraditi, drugače bodo čez noč prišli roparji in jih bodo okradli.

(70–75; 140–145) **K: KAVBOJI**

(95–115) **D8: dogodek 8 – Tekmovanje za ozemlje**

Kdaj se postavi obvestilo: 20 min pred dogodkom

Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: 6 (brez peresa)

Nagrada za zmagovalca: zlato in poljubna surovina s tržnice

Na dveh lokacijah se igrata igri zemljo krast in tek pod kolebnico.

Zemljo krast: Predhodno se nariše na tla večji krog in se ga razdeli na toliko enakih delov, kolikor je skupin. Vsak del se še razdeli na dva dela, a tako, da se ve, da sta še vedno del istega ozemlja. Vsak član enega plemena zasede svoj del zemlje tako, da ima iste sosedbe, kot jih ima pri svojem šotoru/plemenu. Igra poteka tako, da ima eno plemo v roki majhno vejo, in ko reče: vržem, jo vrže na eno ozemlje. Tisti trenutek se vsi razbežijo, razen tistega, na čigar ozemlju je pristala veja. Ta mora stopiti nanjo in reči STOP. V tistem trenutku, ko to reče, se morajo vsi nemudoma ustaviti. Ta nato poskuša vreči vejo/žogo in zadeti enega izmed svojih sosedov. Če mu uspe, si prisvoji en kos sosedovega ozemlja, če pa ne, si ga prisvoji sosed, ki ga je ciljalo. Če nekdo izgubi oba dela svojega ozemlja, je izgubil. Prva štiri plemena, ki izgubijo ozemlje, bodo izgubila tudi del svojega resničnega ozemlja, kjer gradijo šotor, od plemen, ki so jih premagala.

Tek pod kolebnico: Animatorja primeta vrv vsak na enem koncu in jo vrtita. Indijanci se postavijo v vrsto in eden po eden tečejo pod vrvjo, ne da bi se je dotaknili. Igra je na izpadanje, zadnji trije lahko dobijo točke (15, 10, 10) Ali vsak po eno dobrino s tržnice – zmagovalec lahko dve.

(70–120) **D9: dogodek 9 – Cinben**

Kdaj se postavi obvestilo: 50 min pred dogodkom

Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: vsi (brez peres)

Nagrada za zmagovalca: 300 zlatnikov + 100 točk

Navodila za umetnike: Po dva iz skupine lahko, ko izvesta za dogodek, prideta po navodila, kaj se bo na dogodku zgodilo. Na tržnici bo na voljo papir, ki ga bodo lahko kupili, narisati pa bodo morali načrte za rodovni grb. Svoje risbe pa med igro lahko oddajajo na določeni lokaciji pri Cinbenu (priliznjen, zvit). Naj bi bil srečelov, ki se bo odvijal kasneje tega dne. Torej več slik bodo oddali, večje naj bi bile možnosti.

Dogodek, na katerega prinašajo narisane rodovne grbe, se zaključí. Vse risbe Cinben da v posodo in jih nato zažge.

Nauk: naj ne podlegajo lažnim besedam in obljubam lahkega zaslužka – igram na srečo.

(130–135) **N: PISK ZA NEVARNOST**

4. dan

Trajanje (min)		0–60	70–90	90–115	125–135	135–140	145–180
4. dan	O	KAOS					
			D10	D11		D12	D13
		SDE		VD		V	

O: Obvestiti otroke, da se čez dan preoblečejo v kopalke, da bodo lahko tekmovali na otočkih in dogodkih.

(0–135) KAOS: otočki

1. »**Bottle flip**«: Indijanec dobi plastenko, polno vode, in jo poskuša vreči tako, da se obrne okoli in pristane tako, da stoji pokonci. Platenka naj bo brez zamaška.
2. **Kanuje potapljat:** Za tekmovalce na otočku so potrebni trije igralci za eno skupino, gre se po principu ladjice potapljat, le da so ladjice trije iz skupine in ciljajo z gobo, namočeno v vodo. Ciljajo izmenjujoče, tista skupina, ki prva zadene vse tri, zmaga. Sami si izberejo, kje se bodo usedli na tla, pregrada mora biti taka, da se skupini ne vidita med seboj. Tista skupina, ki ne cilja, se mora za tisti čas obrniti s hrbtno proti pregradi, da ne vidijo, od kod prihaja met druge ladjice.
3. **Dirka s kanuji (tekmovalce):** Za ta otoček potrebujejo ladjico, ki jo izdelajo na delavnici. Tekmujeta dva otroka s svojo ladjico, te postavita na vodni bazen in pihata; kdor prvi svojo prepiha na drugo stran, zmaga.
4. **Podajanje gobe (balončkov čez ograjo):** Za ta otoček sta potrebna dva, en je na eni strani ograje, drug na drugi, med seboj se ne smeta videti. Prvi stoji na označenem polju (lahko plastični obroč, drugi pa meče gobo z vodo, tako da jo poskuša prvi ujeti znotraj obroča; lokacijo ugotavljata s pogovorom).
5. **Nogomet, ko te vmes špricajo:** En cilja tistega z žogo, druga dva pa vratarja.
6. **Ciljanje piramide (vodna pištolica/top):** Če podre vse v enem poskusu močnejšega curka iz pištole, dobi tri kovančke, če ne, pa enega.

(0–60) **SDE: statične delavnice** (trajajo določen čas, otrok mora biti prisoten od začetka do konca delavnice)

(70–90) D10: dogodek 10 – Zbiranje vode

Kdaj se postavi obvestilo: 25 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: 5 (brez peres)
Nagrada za zmagovalca: prvi 20 točk, 14, 10, 8, 6, 4, 2, 1 ...

Vsaka skupina ima svoje barve kozarček in dobi tudi pet slamic enake barve, kot je kozarček. Njihova naloga je, da napolnijo kozarček le s prenašanjem vode v slamici. Vsak od njih ima lahko le eno slamico, s katero prinaša vodo. Animator, ki ima kozarčke, naj večkrat zamenja lokacijo, da bo bolj zanimivo. Ta dogodek naj traja, dokler vsi ne napolnijo kozarčkov, oziroma največ 20 minut.

(90–135) VD: vodne delavnice

Slamice: poglej: <https://youtu.be/NoMrqgrMA0w>.

Zvijanje balonov: Na tej delavnici se bodo otroci naučili zviti podolgovate balone in iz njih ustvariti razne stvari. Na to delavnico se bo moral eden od animatorjev dobro pripraviti in prej zvediti, kako se te balone oblikuje.

Vodna peščena ura: poglej: <https://youtu.be/g2qwQcC05X0>.

Kuharska: Na tej delavnici se bo peklo hrenovke, (krompir) in penice na ognju, tako naši Indijanci ne bodo lačni. Dobro je, če bodo palice za nabadanje že vnaprej pripravljene.

Kanuji: izdelovanje ladjice iz kartona za tekmovalce na otočku (dirka s kanuji).

Milni mehurčki: poglej: <https://youtu.be/U9EwxUetjZ4>.

(90–115) D11: dogodek 11 – Utруjeni Indijanci

Kdaj se postavi obvestilo: 15 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: vsi (brez peres)
Nagrada za zmagovalca: vsak, kdor leži 5 min, dobi 10 zlatnikov.

Na tem dogodku bodo morali Indijanci samo ležati čim bolj pri miru. Na tleh naj bo neka podlaga, na katero se eden zraven drugega lahko uležejo Indijanci. Ležati morajo 5 minut, nato pa dobijo zlatnike. Vmes jih animator škropi z vodo. Dogodek naj traja toliko časa, da se petkrat zamenjajo – torej cca 25 minut.

(125–140) D12: dogodek 12 – Podajanje vodnih balončkov

Kdaj se postavi obvestilo: 10 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: 2/4/6/8/10/12/14 (brez peres)
Nagrada za zmagovalca: 20 točk za prvega, 14, 12, 10, 8

Indijanci pridejo v parih in vsak par dobi en vodni balonček. Nato se vsi postavijo v vrsto tako, da si par stoji nasproti. Vsi hkrati si na znak podajo vodni balonček z linije 1 na linijo 2. Par, ki mu poči balonček, je izločen, ostali pa nadaljujejo tako, da se vsi pomaknejo nekoliko nazaj, tako da so spet vsi na isti strani v isti liniji. Zadnjih nekaj parov (3–5) dobi točke, ki se jih zapiše v končni razpored.

(135–140) **V: Vodna nevarnost:** podobno kot pisk za nevarnost, le da se jim ne krade peresa, pač pa se jih povsod zaliva z vodo (z izjemo šotora).

(145–180) D13: dogodek 13 – Vodna štafeta

Kdaj se postavi obvestilo: 25 min pred dogodkom
Kdo in koliko oseb v skupini mora sodelovati: obvezno vsi
Nagrada za zmagovalca: 60 točk, 40 točk, 20 točk

Na tem dogodku bodo morali biti zbrani vsi Indijanci vseh skupin. Tekmovalci bodo vse skupine hkrati in se pomerile v treh štafetnih igrah. Točke bodo štele v skupni seštevek.

Prenašanje vode z gobo: Skupina določi nekoga, ki bo sedel na tleh/stolu in bo imel na glavi prazen vrč. Njegova naloga bo, da bo preliv vodo iz vrča, ko bo ta poln, v večjo posodo, ki bo zraven njega. Naloga vseh ostalih bo, da bodo z gobo zajeli vodo in pritekli do Indijanca z vrčem na glavi ter iz gobe poskusili iztisniti kar se da največ vode v vrč. Ko gobo ožamejo, pritečejo z njo nazaj, nato pa teče naslednji v vrsti.

Ciljanje lončka na vrvi: Vsaka skupina bo imela eno vodno pištolo/injekcijo in vrstico, ki naj bo napeta (lahko jo tudi držita dva člana skupine vsak na svojem koncu). Naloga

Indijancev bo, da s curkom vode iz vodne pištrole/injekcije poskušajo lonček prestaviti čim dlje. Skupina, ki prva spravi lonček trikrat do konca, zмага.

Preluknjana plastenka: Naloga skupine bo, da spravijo čim več vode z ene na drugo stran vrste. To bodo storili tako, da si bodo plastenko, ki jo bodo napolnili z vodo, podajali nad glavami in plastenko izpraznili v posodi, ki bo na začetku prazna. Prazno plastenko pa si bodo nato med nogami podajali do vira vode.

5. dan

Trajanje (min)	0–15	15–20	20–90		100–120	120–140	140–180
5. dan	KAOS						
		D14			D15	D16	D17
	SDE			N			

(0–90) **KAOS: otočki** (spodaj) + **leteče delavnice** (po izbiri)

Balinčki: Vsak igralec dobi dva balinčka, ki ju mora vreči z razdalje na majhnega balinčka; kdor je od igralcev najbližje, dobi tri zlatnike.

Metanje treh enakih kock: Animator pove število; otrok ima na voljo šest kock in mora v treh poskusih vreči tri iste številke, pri čemer mu ni treba ponovno vreči kock, ki jih želi obdržati.

Lov na zajca: Animator v roki drži velik karton A3, na katerega je na vrhu pritrjena vrv, na drugi konec vrvi pa je privezan plišast zajec. Indijanec se usede za mizo, tako da bo zajec na drugi strani. Animator hitro dvigne karton, tako da bo za sabo potegnil tudi zajca, naloga Indijanca pa je, da zajca ujame, preden je v zraku.

Štiri v vrsto: Indijanec igra štiri v vrsto proti animatorju. Če izgubi, dobi 1 zlatnik, če zмага, dobi 10 zlatnikov.

Prinesi nekaj in dobiš točke: Animator da otroku listek, na katerem je napisan neki predmet, ki ga mora otrok pridobiti, da opravi nalogo (lahko je karkoli, kar se pridobiva na delavnicah, na otočkih, na tržnici ...). Težje kot je predmet pridobiti, večja naj bo nagrada.

(0–90) **SDE: statične delavnice** (trajajo določen čas, otrok mora biti prisoten od začetka do konca delavnice)

(15–20) **D14: dogodek 14 – Metanje papirnatih letal iz višine**

Kdaj se postavi obvestilo: 10 min pred dogodkom

Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: vsi

Nagrada za zmagovalca: nagrade so zapisane na letalih (material).

Na list papirja se napiše material, ki ga dobijo na tržnici, nanj se da žig in zloži v papirnat letalo. Pripravi naj se več takih papirnatih letal. Nato se jih v določenem časovnem intervalu meče z višine (če je ta možnost, lahko pa se tudi skrije te liste na več lokacij – odvisno od prostora, ki ga imate). Ko Indijanec prinese tak list na tržnico, dobi material, ki je napisan na listu, brezplačno in brez da bi opravljal nalogo.

(90–95) **N: PISK ZA NEVARNOST**

(100–120) **D15: dogodek 15 – Baraga**

Kdaj se postavi obvestilo: 20 min pred dogodkom

Kdo in koliko oseb v skupini mora sodelovati: obvezno vsi

Nagrada za zmagovalca: 20 točk na opravljeno nalogo

Baraga bo imel nagovor o tem, da ne smejo nasediti lažnim bogovom, da je Bog en sam. Otroci bodo imeli možnost pokazati Baragu, kako znajo moliti. Za vsako molitev, ki jo zmolijo pravilno, dobijo določeno število točk na skupni tabeli (na koncu jim Baraga tudi nekaj da).

(120–140) **D16: dogodek 16 – Indijanski kostum/modna revija**

Kdaj se postavi obvestilo: 40 min pred dogodkom

Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: vsi

Nagrada za zmagovalca: prvi 50 točk, 30, 20, 10

Na tem dogodku se bo ocenjeval indijanski kostum, ki ga je skupina izdelovala na delavnici. Nekaj animatorjev bo sodnikov; Indijanci, ki bodo želeli, bodo lahko opazovali in spremljali modno revijo.

(140–180) **D17: dogodek 17 – Trojna igra**

Med trojno igro se lahko še kaj izdeluje v šotoru.

Kdaj se postavi obvestilo: 60 min pred dogodkom

Kdo in koliko oseb v skupini lahko sodeluje: vsi

Nagrada za zmagovalca: 25 točk, 10 točk, 1 točka/Indijanca

Trojna igra se zgodi kot zadnja igra v tednu in se jo lahko udeleži kdorkoli. Poteka v treh igrah. Ko si v prvi igri izločen, greš v drugo, in ko si v drugi izločen, greš v tretjo.

1. igra: Dva ali trije animatorji so črni možje in naenkrat lahko ujamejo le enega otroka. Tega otroka morajo odpeljati do sosednjega igrišča v drugo igro.

2. igra: Dva animatorja ciljata otroke z žogo – muhice; kdor je zadet mora oditi v tretjo.

3. igra: Ko se nabere pet otrok, se igra začne. Stati morajo na eni nogi, dovoljeno je skakati po eni nogi. Kdor stopi z drugo nogo na tla, izgubi in konča igro. Ko pride nov otrok v igro, lahko za nekaj sekund sprostijo svojo nogo.

Igre je konec, ko zmanjka časa ali ko ostane zadnjih pet otrok v prvi igri.

Točkovanje igre: Skupina dobi točke za vsakega člana v posamezni igri. Kdor je v prvi igri, doprinese svoji skupini 25 točk, kdor je v drugi igri, dobi 10 točk, in kdor je v tretji igri, dobi 1 točko.

LETEČE DELAVNICE

1. Indijanski kostum: Na tej delavnici se bo izdelovalo indijanski kostum. Vsaka skupina bo izdelovala svoj kostum, ki pa se bo na koncu tudi ocenjeval na lepotnem tekmovanju. Kostum naj izdelujejo iz raznih kosov blaga.

2. Tarče: Tarče, ki se jih bo izdelovalo na tej delavnici, bodo Indijanci uporabili na lokostrelskem otočku. Tarče se lahko izdeluje iz kartona ali stiroporja. Naj bo neke neka osnovna tarča z merami in poslikavo, izdelane tarče pa morajo ustrezati meram, da so uporabne za otoček.

3. Plesna: Indijanci se bodo na tej delavnici učili indijanskih plesov. Ples, ki so se

ga naučili na tej delavnici, lahko zaplešejo pred starešino, da dobijo dodatne točke.

4. **Nakitarska:** Na tej delavnici se bo izdelovalo nakit za kostumsko delavnico (to-rej za lepотно tekmovanje). Izdeluje se lahko ogrlice, zapestnice, uhane za pri-pet oz. nakit, ki visi z ušesa.
5. **Jezikovna:** Ker je jezik ključnega pomena za sporazumevanje, se bodo naši In-dijanci lahko naučili tudi indijansčine. Učili se bodo raznih besed in pa molitve. Besede jim bodo lahko prišle prav pri razvozlavanju nalog za iskalce, molitev pa bodo lahko zmolili s starešino, on pa jih bo primerno nagradil.
6. **Pirografska:** S pirografom bodo v les žgali različne vzorce/slike, ki bodo nato lahko krasile šotor, ni pa obvezno, da izdelujejo okraske. Najbolje je, da so slike že vnaprej pripravljene, da bodo imeli več idej, kaj lahko vžgejo v les.
7. **Kuharska:** Na tej delavnici se bo peklo hrenovke, krompir in penice na ognju, tako naši Indijanci ne bodo lačni. Dobro je, če bodo palice za nabadanje že vnaprej pripravljene.
8. **Maketa vseh plemen:** Ker verjetno šotori ne bodo dolgo ostali na mestih in jih bo treba podreti, je ta delavnica odlična, da se ohrani spomin na oratorij, saj bodo morali na maketo dodajati stvari, ki se bodo gradile na njihovem ozemlju. Maketa se lahko izdeluje iz zobotrebcev ali vžigalic, lahko pa se spomnite še kaj bolj izvirnega.
9. **Sladoledna:** Ob vročih poletnih dneh se tudi Indijancem prileže sladoled, zato si ga bodo na tej delavnici lahko izdelali sami. Treba bo imeti skrinjo, sirup, vodo in palčke za sladoled.
10. **Mali indijančki iz blaga za na svinčnik.**
11. **Glina:** indijanski šotori, indijanski ogenj, konji, Indijanci ipd.
12. **Origami:** origami kakšnih indijanskih stvari.
13. **Delavnica mikado:** Delavnica je namenjena izdelavi velikega mikada, lahko pa se prilagodi in si otroci tudi sami izdelajo mikado (ražnjič palčke).

STATIČNE DELAVNICE (SDE)

14. **Mozaiki:** Na delavnici mozaiki lahko izdelujete mozaike iz barvnega papirja ali moos gume, če pa imate možnost, lahko tudi iz barvnih kamenčkov.
15. **Skavtska:** Ker bodo čez dan postavljali šotore in urejali okolico, je dobro, če se naučijo nekaterih uporabnih veščin. Lahko se naučijo nekaj uporabnih vozlov, izdelovati ognjišče, kako se postavi bivač in podobne reči.
16. **Arhitekturna:** Na tej delavnici bodo graditelji lahko risali skice stvari, ki bi jih radi zgradili in ustvarili, ter dobivali nove ideje. Lahko se celo učijo risanja v prostoru. Te skice se lahko tudi ocenjuje. Predlogi, kaj lahko pleme ustvari na svojem ozemlju: šotor (lahko se ga po-barva glede na to, kakšno je ime skupine, npr. divje zebre lahko šotor okra-sijo s črnimi progami), miza, klop, senčnik, stoli, ognjišče, ograja, barikade, stojalo/držalo za peresa, ležišče, blazina, posoda, pribor, privez za konja, orodje, stojalo za orodje itd.

17. **Puhaste kape/peresnice:** <https://youtu.be/y7qXPHoZ-U4>

KONEC IGRE

Igra se konča z ocenjevanjem šotorov (trojno igro). To se lahko stori med trojno igro in se morajo vsi otroci udeležiti te igre. Lahko se pa ocenjuje po koncu dneva, če je zvečer še kakšen zaključek oratorija, in se takrat razglasi rezultate. Ocenjuje se lahko praktično vse, kar je v šotoru in zunaj njega: količina materiala, estetika, stabilnost, funkcionalnost, slike, skice, narejene na delavnicah, zadete tarče, od dogodkov pridobljene stvari za šotor in prostor šotora. Točkuje naj se tako, da jenajvečje št. točk nekje med 30 in 40 % trenutnih točk vodilne skupine.

PRAVILA ZA OTROKE (izroček)

Plemenska peresa: Vsako pleme dobi 15 indijanskih peres (funkcije/indijanske vloge), ki so glavno sredstvo za igro. Samo s pravim peresom lahko opravljaš nalogo, ki je temu namenjena (npr. z obrtniškim peresom ne moreš trgovati, trguješ lahko le s trgovskim). Peresa si med igro menjavajte. Peresa morate imeti zataknjena za trakom na glavi, tako da jih vsi vidijo.

Dogodek: Dogodki so vnaprej napovedane aktivnosti (ki se pojavijo v nekem prostoru), ki jih odkrijete kot iskalci in obvestite svojo skupino. Na tablah bo pisal naslov do-godka in št. dogodka, kdaj se bo zgodil, kje se bo zgodil, kdo in koliko jih lahko pride ter kakšna bo nagrada za uspešno opravljen dogodek.

Statične in leteče delavnice: Za vstop na delavnico potrebujete *dovolilnico*, ki jo kupite na *tržnici*. Obstajata dva tipa delavnic (statične in leteče). Pri statičnih pridete, ko se delavnica začne, in odidete, ko se konča. Leteče delavnice pa so postavljene na svojem kraju in lahko pridete in odidete kadarkoli hočete.

Piski za nevarnost: To je največja nevarnost, ki se vam lahko zgodi. Zgodijo se tako, da se na 2–4 skrivnih lokacijah pet minut pred nevarnostjo pojavijo določene označbe (A3-list, lahko je rdeč, lahko je gor narisana glava volka ali volk ali kaj podobnega), ki pomenijo, da se bo v kratkem (*5 min od postavitve*) pripetila nevarnost. Ko se to zgodi, vas bodo napadli volkovi in varni ste le v svojih šotorih. Kogar volk ujame, mu vzame indijansko pero. Kdor se bo hotel braniti, bo celotni skupini prinesel kazen! Izgubljena peresa lahko dobite nazaj na otočku za zdravljenje.

Otoček za zdravljenje: Na tem otočku lahko pridobite nazaj izgubljena peresa.

Zakup animatorjev: Zakup animatorjev je otoček poleg tržnice. Tu lahko s peresom za trgovca najamete animatorja, ki vam bo nato pomagal pri eni nalogi, ki mu jo boste določili.

Kavboji: Kavboji prav tako kradejo peresa, in če v šotoru nimate stražarja, vam lahko ukradejo karkoli iz šotora. Peresa dobite nazaj na otočku za zdravljenje.

Tržnica: Na tržnici s peresom za trgovca z zlatom kupujete material za šotor. Cene materiala se lahko ves čas spreminjajo!

INDIJANSKE VLOGE

Lovec/nabiralec (7 lovskih peres)

Osnovna funkcija: lovec/nabiralec hodi po otočkih in delavnicah in pridobiva zlato za skupino.

Kje lahko hodi: po vseh otočkih in delavnicah, razen po tistih, ki so namenjene graditeljem.

Izvidnik (2 izvidniški peresi)

Osnovna funkcija: hodi naokoli in odkriva dogodke ter sporoča svoji skupini, da se ga lahko udeležijo. Išče tudi oznake za piske za nevarnost in poskuša obvestiti vse člane svojega plemena o nevarnosti, da se za tisti čas umaknejo v šotor, da jih ne ujamejo volkovi.

Kje lahko hodi: po celotnem območju oratorija.

Mislec (2 peresi mislecev)

Osnovna funkcija: mislec opravlja miselne aktivnosti, da skupini prinese dodatne točke ali zlato.

Kje lahko hodi: po posebnem otočku z miselnimi aktivnostmi.

Trgovec, pogajalec (1 trgovsko pero)

Osnovna funkcija: trgovec hodi na tržnico in kupuje material za gradnjo šotora z zlatom. Pogajalec tudi hodi na tržnico, da lahko najame animatorja, ki vam bo pomagal pri eni nalogi, ki mu jo določite. Imate lahko le enega animatorja naenkrat.

Kje lahko hodi: trgovec in pogajalec hodita na tržnico po material ali animatorja.

Bolničar, straža (obrtniška peresa)

Osnovna funkcija: bolničar ima nalogo, da peresa, ki jih pleme izgubi zaradi volkov ali kavbojev, pridobi na posebnem otočku za zdravljenje nazaj. Straža je pomembna v času kavbojev. Če ni straže, ko pridejo kavboji, lahko iz šotora vzamejo karkoli hočejo, drugače pa ne smejo.

Kje lahko hodi: bolničar hodi po otočku za zdravljenje, straža pa je pri šotoru.

Graditelj (obrtniška peresa (3))

Osnovna funkcija: graditelj je glavni za izdelavo plemenskega šotora v naravni velikosti.

Kje lahko hodi: po delavnicah za graditelje, to so: pirografska, skavtska in arhitekturna. S pridobljenim znanjem izdeluje/vodi gradnjo šotora.

Animatorjem

POSLANICA ANIMATORJEM

Dragi animatorji!

»Črna suknja« so takratni Indijanci poimenovali največjega slovenskega misijonarja F. I. Baraga. Želeli so si ga medse, da bi jim govoril o pravem Bogu. Tega, zanje nepoznanega Boga, so klicali veliki duh. In Baraga jim je z vsem srcem, naprej prek tolmača, potem pa kar neposredno v njihovem indijanskem jeziku, govoril o svojem Sinu Jezusu Kristusu. Kakor apostol Pavel, ki je obhodil nešteto postojank na svoji poti, tako je tudi nekdanji graščakov sin, pravnik in duhovnik, kaplan, misijonar in škof po zasneženih in ledenih poteh prepotoval neizmerne kilometre, da bi prišel k njim, včasih tudi samo zaradi enega samega bolnika; jih krščeval, spovedoval, obhajal, mazilil in učil krščanskega nauka. Svoji sestri Amaliji se je ves zadovoljen zahvaljeval Bogu, da so se hitro naučili molitev in da jih radi ponavljajo; se radi učijo in mu tudi pomagajo pri graditvi cerkvice, župnišča, šole, vse iz lesa.

Tako naj bi tudi vi, mladi animatorji, polni Svetega Duha, ki ste ga prejeli pri birmi, nadaljevali to delo oznanjevanja, poučevanja in spodbujanja svojih zaupanih oratorijskih otrok. Približajte jim osebo in delo, gorečnost in prisrčnost ljubezni, kakršno je imel Baraga in se prepozna v njegovih osebnih pismih.

Baraga je bil neskončno zadovoljen v težkih razmerah na zgornjih območjih Severne Amerike, ker ni ničesar zadrževal zase, ampak se je vsemu odpovedal, da bi vse belce in rdečkožce pripeljal k pravemu Odrešeniku Jezusu Kristusu, in sicer po nebeški materi Mariji, ki jo je iz srca častil.

Tako se tudi vi v teh pripravah na vživljanje Baragovega poslanstva ne ustrašite nalog in obveznosti oratorija. Z dobro voljo in zavzetostjo, pa tudi z molitvijo, boste lahko prinašali dobre ali celo odlične sadove na prihajajočih oratorijih, pa tudi v večnosti, kjer Baragovi Indijanci in njihovi potomci že sedaj kličejo nekdanj svojega velikega duha za našega skupnega Očeta.

Miloš Košir, žpk v Dobrniču

*vezni člen med novomeško in marquetteško škofijo
za beatifikacijo škofa Baraga za blaženega*

MOLITVE ZA ANIMATORJE

UVODNI DAN (pojdite in naredite vse narode za moje učence)

V uvodnem dnevu naj bo razlaga pomena simbola, ki bo animatorje spremljal skozi ves teden. V indijanski tradiciji je navada, da gospodar, kadar je doma, pusti pred svojim šotorom mokasine (čevlje; lahko jih zamenjamo s krplji). Če gospodarja ni doma, teh mokasinov ni pred šotorom. Šotor postavite iz blaga in lesenih palic ali ga oblikujte iz papirja. Pomembno je, da je v tridimenzionalni obliki in da ni premajhen in ne prevelik. Če bo molitev za animatorje potekala v cerkvi ali kapeli, kjer je navzoč Jezus v tabernaklju, potem lahko postavite šotor poleg ali pred njega, vendar naj šotor tabernaklja ne zakrije. V primeru, da nimate molitve v cerkvi ali kapeli, naj vas pri molitvi spremlja simbol šotora, pred katerega boste vsak dan položili drug par mokasinov (krpljev), na katere boste napisali vrednoto dneva. Vrednote dneva iz prejšnjih dni zbirajte in jih izobesite na drugem vidnem mestu. Tudi mokasini naj bodo pravi in ne narisani. V krščanskem smislu ima vlogo mokasinov večna luč, ki gori pri tabernaklju vedno, ko je v njem (doma) navzoč Jezus v Najsvetejšem zakramentu.

MOLITEV

Križ

Pesem: Največji si

Sveto pismo: (Mr 16,15–20)

Misel: Baraga si je za škofovsko geslo izbral stavek iz Lukovega evangelija: »Eno je potrebno« (Lk 10, 42). Ob njegovem geslu lahko pomislimo na svoja življenjska gesla. Navadno si duhovnik ob novi maši izbere misel, ki ga spremlja celo življenje kot program za njegovo poslanstvo. Božji služabnik Friderik Baraga je v eno povezal toliko različnih stvari v življenju. Rodil se je v gradu v Mali vasi in potem živel nekaj let v gradu v Trebnjem. V sebi je zato združeval plemenitost gradu in skrb ter razumevanje najbolj preprostih ljudi. Znal je živeti v gradu in v najbolj preprostih indijanskih kolibah in šotorih. Doživel je domačo družino v vsej idili in po smrti staršev življenje pri rejnikih. Zaživel je kot študent prava v cesarskem mestu na Dunaju in potem kot bogoslovec v Ljubljani. V sebi je Baraga gojil ljubezen, ki ni poznala preprek in meja. Po odhodu v Ameriko je še naprej čutil in ostal povezan tudi z domačimi ljudmi v Sloveniji. Pisal je knjige za Slovence in Indijance.

Skupaj molimo

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih
in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.
Pošlji svojega Duha in prerajeni bomo
in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj

Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Očenaš ...

Molitev za beatifikacijo Božjega služabnika Friderika Baraga

Vsemogočni Bog, Oče luči, ki od tebe pride vsak dober dar in ki si nam po svojem častitljivem služabniku škofu Frideriku Ireneju Baragu poslal tako velikega misijonarja, učitelja in pastirja, usliši naše pobožne molitve in povečaj ga, da bo pred vesoljno Cerkvijo prištet k zveličanim.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Častitljivi božji služabnik Friderik Baraga – prosi za nas!

Pesem: Posvečeno ime, Oratorijska himna

Blagoslov animatorjev

(moli duhovnik, pripravimo blagoslovljeno vodo)

Molimo.

Vsemogočni Bog,

tvoja modrost je neizmerna in tvoja dobrota neskončna.

Poslal si nam svojega Sina, da nam je pokazal pot, ki vodi k tebi.

Nenehno izbiraš izmed nas svoje sodelavce.

Tako si poklical tudi animatorje,

da med nami razširjajo božjo besedo

in pomagajo staršem voditi mladi rod k tebi.

Prosimo te blagoslovi + te animatorje in vso njihovo delo.

Daj jim moč, da ne bodo omagali;

daj jim potrpljenje, da ne bodo obupali;

daj jim ljubezen, da bodo v vsakem človeku videli tvojo podobo.

Tvoj Sveti Duh naj jim podari vse tiste darove,

ki jih bodo pri svojem delu potrebovali.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

1. dan: ODLOČITEV

Pred šotor na mestu, kamor položimo mokasine (čevlje, krplje), postavimo različne predmete, ki nas navadno ločujejo od molitve, pristnega odnosa z Bogom. Ti predmeti so lahko: mobiteli, hrana (sladkarije), denar, ličila (ženske), proteini (moški), revije tračev (Lady) itd. Med molitvijo prinesemo pred šotor mokasine z vrednoto in takrat odstranimo vso drugo šaro.

Križ

Pesem: Ti si spremenil

Sveto pismo: (Mr 10, 46–52)

Prišli so v Jeriho. Ko je s svojimi učenci in s precejšnjo množico odhajal iz Jerihe, je slepi berač Bartimáj, Timájev sin, sedel ob poti. In ko je slišal, da je to Jezus Nazarečan, je začel vpiti in govoriti: »Jezus, Davidov sin, usmili se me!« Mnogi so ga grajali, naj umolkne, on pa je še glasneje vpil: »Davidov sin, usmili se me!« Jezus je obstal in rekel: »Pokličite ga!« Poklicali so slepega in mu rekli: »Le pogum, vstani, kliče te!« Odvrgel je svoj plašč, skočil pokonci in pohitel k Jezusu. Jezus ga je vprašal: »Kaj hočeš, da ti storim?« Slepi mu je dejal: »Rabuní, da bi spregledal!« Jezus mu je rekel: »Pojdi, tvoja vera te je rešila!« Takoj je spregledal in šel po poti za njim.

Vprašajmo se ob tem odlomku

- Kaj je tisto, kar me v življenju hromi, da ne vidim Boga in drugih?
- Kdo me v življenju opogumlja, mi pomaga v hoji za Kristusom?

Misel: Frideriku Baragu sta starša umrla v njegovih najstniških letih. Oče mu je v oporoki zapustil trebanjsko graščino. Pri svojih 19 letih je odšel na Dunaj študirat pravo, ki naj bi mu kot graščaku prišlo najbolj prav. Pred odhodom si je za svojo bodočo življenjsko družico izbral Dolinarjevo blago hčerko Anico. Bog pa je odločil drugače. Na Dunaju je spoznal redovnika redemtorista sv. Klemna Dvoržaka, ki je Baraga s svojim delom za uboge in s svojim gorečim pridiganjem in spovedovanjem zelo navdušil. Friderik Baraga je pri njem opravil dolgo spoved, ob tem se je popolnoma prepustil njegovemu duhovnemu vodstvu. Hitro je zorel v svetosti in svoji sestri Amaliji, ki ji je najbolj zaupal, je napisal pismo. »Kadar se mi duša ukvarja z drugimi mislimi, mi nastane v srcu pusta praznina, ki jo morem zapolniti le tako, da se dvignem k Bogu in njegovi večni ljubezni.« Ljubezen do Boga ga je nagnila, da je kot študent pazil na vsako svoje dejanje. Večkrat se je odrekel svoji zabavi, risanju in slikanju. Pred tabernaklji dunajskih cerkva je preklečal več ur, dokler v sebi ni jasno spoznal poklica, v katerega ga Gospod kliče. Mlad jurist in graščak je v moči te Božje milosti zmogel iti še dlje. Odpovedal se je svoji zaročenki ter se odločil za duhovniški poklic. Pred vstopom v semenišče v Ljubljani se je Friderik odpovedal tudi posestvu trebanjske graščine in letni renti iz tega naslova, s katero bi mogel dobro shajati. Vse imetje je tako zapustil svoji sestri Amaliji in njenemu možu Jožefu. V vsej svobodi se je odslej mogel ukvarjati le še s stvarmi, ki bodo Bogu v večjo čast in slavo. (Vir: *Slava Baragu*, str. 4)

Dinamika: Razdelimo listke in pisala, na katera vsak animator zase odgovori na naslednja vprašanja:

- Kaj je tisto, kar me oddaljuje od bližnjega?
- Kaj je tisto, kar me približa Bogu? (molitev, dejavnost, okolje)
- Listke nato zložimo ali zmečkamo in jih položimo v šotor ali jih enostavno obdrži vsak zase.

Skupaj molimo

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih

in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.

Pošlji svojega Duha in prerojeni bomo

in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Očenaš ...

Molitev za beatifikacijo ...

Križ

Pesem: Zdaj sem tu, moj Bog (Ti najsvetlejša si luč)

Blagoslov animatorjev, če je navzoč duhovnik in tega še niste storili prej (molitev je v uvodu animatorjeve molitve).

2. dan: KULTURA

Križ

Pesem: Vsi odtenki mavrice

Sveto pismo: (Apd 10, 28–35, 44)

»Dobro veste, da je zoper postavo, če se človek judovskega rodu družiti ali shaja s človekom tujega rodu. Meni pa je Bog pokazal, da ne smem nobenega človeka imenovati omadeževanega ali nečistega. Zato sem brez ugovora prišel, ko ste me poklicali. Toda rad bi vas vprašal, zakaj ste poslali pome.« Kornelij mu je odgovoril: »Bilo je pred štirimi dnevi, prav ob istem času. Molil sem ob deveti uri v svoji hiši in glej, predme je stopil mož v belem oblačilu in mi rekel: ‚Kornelij! Bog je uslišal tvojo molitev in se spomnil tvoje miloščine. Pošlji v Jopo in pokliči Simona, ki se imenuje Peter; kot gost se mudi pri strojarju Simonu, ki ima hišo ob morju.‘ Takoj sem poslal pote. Lepo si storil, da si prišel. In tako smo zdaj vsi zbrani vpricho Boga, da slišimo vse, kar ti je naročil Gospod.« Tedaj je Peter spregovoril: »Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna. Ko je Peter še govoril te besede, je prišel Sveti Duh nad vse, ki so poslušali besedo.

Vprašanja za premislek

- Ali je kdo med mojimi prijatelji neveren ali druge vere?
- Sem kdaj o Bogu govoril, pričeval pred prijatelji?

Misel: Odločitev za misijone je v Baragu zorela več let. Dokončno se je za misijon med Indijanci v Severni Ameriki odločil, ko mu je pod roke prišla knjižica, v kateri je tamkajšnji škof opisoval versko zapuščenost teh ljudi. V misijone je Baraga odšel po šestih letih kaplanske službe v Šmartinu pri Kranju in v Metliki. Slovo od domovine in rojakov je bilo nadvse ganljivo. S hvaležnostjo v srcu se je od njih poslovil. Tako kot v Sloveniji je imel tudi v misijonu vedno pred očmi celega človeka. Gledal je na človeka, ki potrebuje stvari za telo, dušo in duha. K ljudem ni prišel le z evangelijskim oznanilom in krščenjem. Vživel se je v razmere ljudi in jih »od znotraj« začutil. Z njimi je delil čas in prostor, občutja, strahove in radosti, začutil je njihove talente in grehe, prisluhnil je hrepenenjem človeških src po Bogu in ljubezni. S takšnim pristopom si je kaj kmalu pridobil tudi najbolj nezaupljive indijanske poglavarje. Tiste najbolj trdovratne je poskušal najprej omehčati s svojo dobroto in darežljivostjo. Mednje je zato prinašal materialno pomoč. Domačini so bili posebej veseli, ko jim je prinesel pisano platno za srajce, sukanec, škarje in šivanke. Ko so pogani videli, da prihaja s temi darovi, so postali popustljivejši in znosnejši. Na koncu so mu dovolili, da zanje zgradi cerkev. (*Vir: Eno je potrebno – živeti z Bogom, tridnevnik, str. 9; Leon Vončina, Friderik Baraga, str. 94*)

Dinamika: Vnaprej pripravimo tri sezname in jih položimo poleg krpljev, mokasinov. Nanje napišemo naslov.

- Jezus je oznanjal. Po alinejah nadaljujemo: Izraelcem (ribičem, cestninarjem, farizejem, velikim duhovnikom, bogatim in revnim, pravičnim in grešnim), Samaritanom, poganom (Grkom in Rimljanom, ubogim in cesarskim namestnikom).
- Friderik Baraga je oznanjal: domačim, sošolcem, Slovencem, Indijancem, Američanom itd.

- Jaz oznanjam? Poleg tega lista razporedimo pisala in vsak animator naj napiše nekaj svojih področij, kjer lahko sproščeno in svobodno živi svojo vero (npr. doma, prijatelji, šola, trening, skavti, zbor, ministranti, animatorji itd.).

Za vse te, ki mi pomagajo živeti mojo vero, zmolimo naslednje molitve.

Skupaj molimo

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih
in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.
Pošlji svojega Duha in prerojeni bomo
in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Očenaš ...

Molitev za beatifikacijo ...

Križ

Pesem: Oče, ljubim te (Ko skozi okno)

3. dan: KRST

Križ

Pesem: Vsi, ki ste žejni

Sveto pismo: (Mt 28, 16–20)

Enajst učencev se je odpravilo v Galilejo na goro, kamor jim je Jezus naročil. Ko so ga zagledali, so se mu do tal priklonili, nekateri pa so dvomili. Jezus je pristopil in jim spregovoril: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Vprašanja za razmislek

- Jezus je med nami navzoč po zakramentih. Se dovolj potrudim, da bi prek njih še bolj spoznal Boga?
- S krstom sem postal Božji otrok. S tem sem si pridobil vstopnico za Nebeško kraljestvo. Sem ponosen na to, da sem kristjan, bolj kot na vse druge svoje dosežke?

Misel: Friderik Baraga je veliko časa svojega misijonskega delovanja porabil za poučevanje in pripravo odraslih katehumenov, spreobrnjenec na prejem svetega krsta. V tem delu je bila vsa njegova sreča, ko je pridobival nove in nove ljudi za Kristusa. V dnevnik je zapisal: »Letošnja binkoštna nedelja je bila najsrečnejši dan mojega dosedanjega življenja. V misijonski župnijski cerkvi v Krivem drevesu sem ta dan krstil 38 poganov. Med temi krščenci je bilo le šest otrok, vsi drugi so bili bolj ali manj odrasli ali stari ljudje. Počutim se neizmerno srečnega, da me je Bog izbral in poklical za misijonarja med Indijanci. Ko bi le znal zanj pridobiti veliko teh duš in pripeljati v njegovo ovčjo stajo mnogo teh

izgubljenih ovac.« Ko se je čez mnogo let vrnil na to isto župnijo kot škof, so ga imeli ti domačini še v živem spominu in so mu govorili: »Oče, ti si me krstil, prav ti. Dolgo je že tega.« Drugi so dejali: »Moji starši so pripovedovali, da si me ti krstil, takrat sem bil še seveda čisto majhen otrok.« Cele družine so se tako zgrinjale k škofu in ga prosile, naj jim podeli svoj blagoslov. (Vir: Leon Vončina, Friderik Baraga, str. 95, 96; Slava Baragu, str. 25)

Dinamika: K šotoru ali h krstnem kamnu v cerkvi postavimo posodico z blagoslovljeno vodo. V znamenje našega krsta pokrižajmo svojega soseda na čelu in ob tem izgovarjajmo Božje ime. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

Skupaj molimo

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih
in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.
Pošlji svojega Duha in prerojeni bomo
in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Očenaš ...

Molitev za beatifikacijo ...

Križ

Pesem: O Gospod, studenec vse dobrote

4. dan: NENAVEZANOST

Križ

Pesem: Prečudovit

Sveto pismo: (Lk 28, 34)

Nato je rekel svojim učencem: »Zato vam pravim: Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka. Pomislite na vrane: ne sejejo in ne žanjejo. Nimajo ne shrambe ne žitnice in vendar jih Bog hrani. Koliko več kakor ptice ste vredni vi! Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo podaljšati svoje življenje za komolec? Če torej ne zmorete niti najmanjše reči, kaj ste v skrbeh za drugo? Pomislite na lilije, kako rastejo. Ne delajo in ne predejo, toda povem vam: Še Salomon v vsem svojem veličastvu ni bil oblečen kakor katera izmed njih. Če pa Bog tako oblači travo na polju, ki danes obstaja in jo jutri vržejo v peč, koliko bolj bo vas, maloverni! Zato tudi vi ne iščite, kaj boste jedli in kaj boste pili. Ne delajte si s tem skrbi! Vse to namreč iščejo narodi sveta. Vaš Oče vendar ve, da to potrebujete. Iščite njegovo kraljestvo in to vam bo navrženo. Ne boj se, mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da vam da kraljestvo. Prodajte svoje premoženje in dajte vbogajme. Naredite si mošnje, ki ne ostarijo, neizčrpen zaklad v nebesih, kamor se tat ne približa in kjer molj ne razjeda. Kjer je namreč vaš zaklad, tam bo tudi vaše srce.«

Vprašanja za razmislek

- Nebeški Oče skrbi za vse stvarstvo in ljudi. Se zavedam, da je vse, kar sem in kar imam, Božji dar? Za katere stvari sem Bogu hvaležen/na?
- Znam Bogu prepuščati in zaupati vse svoje želje, skrbi, težave?

Misel: Položaj Indijancev na območju treh Velikih jezer je bil ob prihodu misijonarja Friderika Baraga težak. Država je vedela, da bo z Indijanci vse lažje opravila in jih razlástila, če ostanejo neuki. Zaradi poučevanja, šolstva in splošne omike, ki jo je med Indijanci širil Friderik Baraga, je bil večkrat izgnan. Vseeno pa je vsak izgon botroval, da je mogel tudi v drugih krajih, kjer Indijanci še niso poznali Kristusa, prinesiti veselo oznanilo. Ameriški trgovci so s pridom izkoriščali tudi njihovo nagnjenje k alkoholizmu. Baragovo načelo glede alkohola je bilo jasno. Vsak spreobrnjenec se je moral že pri krstu odpovedati vsem opojnim pijačam. V ta namen je ustanovil »družbo treznosti«, pri kateri se je vsak v svojem indijanskem jeziku zaobljubil: »Jaz I. I. se popolnoma in za vselej odpovem uživanju opojnih pijač in prosim Boga za milost, da bi mogel izpolnjevati to obljubo«. Njegovo precej uspešno delo pa ni ostalo skrito trgovcem, ki so bili zaradi njegovega precej uspešnega oznanjevanja in krščevanja ob stranke in zaslužek. Zaradi tega so ga neke noči hoteli ubiti, ker pa je bil prej opozorjen, je dal dobro zapreti vsa okna in vrata svoje barake. Vsiljivci so več ur poskušali vdreti v hišo, medtem ko je Baraga, zaupajoč v Božjo pomoč, ves čas goreče molil zanje, čeprav so mu grozili tudi s požigom. (Vir: Slava Baragu, str. 13, 18)

Dinamika: Vsak animator dobi dva samolepilna listka. Na prvega napiše svoje močne točke in talente, s katerimi pomaga drugim in jih bogati. Na drugega pa svoje šibke točke, nemoči, slabosti, strahove. Listek s svojimi talenti in močnimi točkami prilepite na zunanji del šotorskega platna. Listke s šibkimi točkami in slabostmi pa zložite ali zmečkajte in položite v šotor. V molitvi imejte pred očmi, da nas Bog sprejema, kakršni smo, s svojimi darovi in slabostmi. Kaj pa imam, česar nisem prejel. Če pa sem prejel, zakaj bi se s tem ponašal. Bog nas odrešuje in nas želi srečati še prav posebej v naših slabostih. Prepustimo se mu.

Skupaj molimo

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih
in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.
Pošlji svojega Duha in prerojeni bomo
in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Očenaš ...

Molitev za beatifikacijo ...

Pesem: Zamenjam skrbi

5. dan: GOREČNOST

Križ

Pesem: Pridi, Sveti Duh, luč srca

Sveto pismo: (Rim 12, 9–18)

Ljubezen naj bo brez hinavščine. Odklanjajte zlo, oklepajte pa se dobrega. Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo. Tekmujte v medsebojnem spoštovanju. Ne popuščajte v vnemi, temveč bodite goreči v duhu, služite Gospodu. Veselite se v upanju, potrpite v stiski, vztrajajte v molitvi, bodite soudeleženi v potrebah svetih, gojite gostoljubje. Blagoslavlajte tiste, ki vas preganjajo, blagoslavlajte in ne preklinjajte jih. Veselite se s tistimi, ki se veselijo, in jokajte s tistimi, ki jočejo. Drug o drugem imejte isto mišljenje, ne razmišljajte o visokih stvareh, marveč se prilagajajte skromnim. Ne imejte se v svojih očeh za pametne. Nikomur ne vračajte hudega s hudim. Pred vsemi ljudmi poskušajte skrbeti za dobro. Če je mogoče, kolikor je odvisno od vas, živite v miru z vsemi ljudmi.

Vprašanja za razmislek

- Skrbim za dobre medsebojne odnose doma, med prijatelji in na oratoriju?
- Sem pripravljen za dobro vseh kaj potrpeti?

Misel: Gorečnost za duše ga je priganjala, da je bil v svoji dušnopastirski službi neutrujen. Kadar je šlo za rešitev kakšne duše, Baraga ni nikoli meril daljave. Potoval je največ peš, po snegu včasih tudi s sanmi, ki so jih vleкли indijanski psi. Razdalje so bile ogromne. Večkrat je v nekaj dneh prepotoval od 400 do 600 km. Ustavilo ga ni nobeno vreme. S krplji na nogah je v mrzlih zimah hodil od naselja do naselja. Nekega dne ga je zajel ledeni vihar. Kljub hudemu mrazu in nasprotnemu vetru je vztrajal na poti. V naslednjih dneh se mu je olupila vsa koža na obrazu, ki je bila zaradi mraza prezebla. Večkrat je moral več noči spati na snegu, preden je prišel na cilj. V svoji baraki je ob deževnih nočeh spal v kotu pod dežnikom. Kamor koli je prišel na misijon, je zbiral ljudi, jim oznanjal blagovest, krščeval in zanje gradil cerkve. Potem ko se je o njem razširil dober glas, se je zgodilo, da ga je poglavar kakega plemena prosil, naj krsti njega in cel njegov rod. Friderik Barag je bil ob tem najbolj srečen, da je satanu ugrabil te ljudi in jih povedel k Bogu. Njegovo življenje bi lahko opisali kot zelo skromno. Tudi kot škof ni spremenil svojega ubogega življenja. Nekemu njegovemu novomašniku je ponudil možnost, da lahko obeduje pri njem, če hoče. Z veseljem je v to privolil, misleč, da bo pri njem dobro jedel, kakor je bil navajen in je videl pri drugih francoskih škofih. Pri Baragu je zdržal en mesec, potem je odšel drugam. Njegov jedilnik je na kratko opisal. »Zjutraj sva jedla žgan krompir, ob poldne kuhanega in zvečer pogretega.« Potem ko je postal škof, je bila njegova pastoralna vnema še večja. Ob prihodu na posamezen misijon se je zgodilo, da je cele dneve spovedoval skoraj brez prestanka. Ob nedeljah je imel tudi po štiri svete maše z nagovori. Vsako mašo v drugem jeziku. Tekoče je govoril indijansko, angleško, francosko, nemško, delno pa tudi italijansko. Da bi se njegovo delo ohranilo, je napisal več knjig in molitvenikov tudi za Slovence v domovini. (Vir: Slava Baragu, str. 4, 12, 28)

Dinamika: Pred šotor postavimo žareče oglje. Če smo kje na prostem, lahko zakurimo majhno ognjišče. Vsak animator naj vzame zrno kadila, in preden ga vrže v ogenj ali na žareče oglje, lahko na glas pove namen, za koga oz. zakaj želi danes še prav posebej moliti.

Skupaj molimo

Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih
in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni.
Pošlji svojega Duha in prerajeni bomo
in prenovil boš obličje zemlje.

Voditelj: Molimo! Bog, naš Oče, Sveti Duh nas razsvetljuje in uči. Naj nam pomaga, da bomo v življenju spoznali, kaj je prav, in vselej radi sprejemali njegove spodbude. Po Kristusu našem Gospodu. Amen.

Očenaš ...

Molitev za beatifikacijo ...

Pesem: Povzdigujem tvoje ime

DEVETDNEVNICA K FRIDERIKU IRENEJU BARAGU

1. dan

»Tisti čas nastopi Mihael, veliki knez, ki je postavljen nad sinove tvojega ljudstva. To bo čas stiske, kakršne še ni bilo, odkar so narodi, do tega časa. V tistem času bo rešeno tvoje ljudstvo; vsak, ki se najde zapisan v knjigi. Mnogi izmed teh, ki spijo v prahu zemlje, se bodo prebudili; nekateri za večno življenje, drugi pa za sramoto in večno gnusobo. Razumni se bodo lesketali kakor sijaj neba. Ti, ki so mnoge pripeljali do pravičnosti, pa bodo kakor zvezde za vso večnost.« (Dan 12, 1–3)

Friderik Irenej Baraga je bil duhovnik, misijonar in škof v severni Ameriki ob Michigankih jezerih med izseljenci iz Evrope in domorodnimi Indijanci iz plemen Očipva in Otava. Kot kristjan, duhovnik in škof se je posebej trudil imeti rad Boga in ljudi ter zanje darovati svoj čas, sposobnosti, denar in še kaj tudi v ekstremnih razmerah sovraštva ljudi in krute narave. Ko prebiramo opis njegovega življenja, nas dvigne, nam je navdih in bi radi še sami delali podobno. To je pravi svetnik. Radi pa bi ga tudi uradno imenovali sveti Friderik Baraga. Leta 1952 se je začel postopek za razglasitev njegovega svetništva. Trenutno ima Baraga naslov častitljivi božji služabnik. V postopku obdelave je ozdravljenje na njegovo priprošnjo. Če bo spoznano za medicinsko nepojasnjeno, se bo obravnavalo kot čudež in bo Baraga dobil naziv blaženi. Priporočajmo se mu tudi mi.

Baraga, posreduj pri Bogu za ozdravitev mojih telesnih bolezni, duševnih težav, duhovnih zablod in grehov.

Molitev za beatifikacijo Božjega služabnika Friderika Ireneja Baraga

Vsemogočni Bog, Oče luči, ki od tebe pride vsak dober dar in ki si nam po svojem častitljivem služabniku škofu Frideriku Ireneju Baragu poslal tako velikega misijonarja, učitelja in pastirja, usliši naše pobožne molitve in poveččaj ga, da bo pred vesoljno Cerkvijo prištet k zveličanim. To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Očenaš ... Zdravamarija ... Slava Očetu ...

/na Baragovo priprošnjo mi podeli milost ...

uslišanja sporočite na škofijski ordinariat Novo mesto/

2. dan

»Tiste dni je prišel Jezus iz Nazareta v Galileji in Janez ga je krstil v Jordanu. Brž ko je stopil iz vode, je zagledal nebesa odprta in Duha, ki se je spuščal nadenj kakor golob. In zaslišal se je glas iz nebes: 'Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje.'« (Mr 1, 9–11)

Baraga se je rodil 29. junija 1797 v gradiču Mala vas pri Dobrniču. Krščen je bil še isti dan v dobrniški župnijski cerkvi svetega Jurija z imenom Irenej Friderik, vendar prvega imena ni nikoli uporabljal, le drugega. Njegova starša – oče Janez Nepomuk Baraga in mati Marija Katarina Jožefa (rojena Jenčič) – sta imela pet otrok, izmed katerih je bil Friderik četrti. Oče ni bil bogat, a mati je po smrti svojega očeta podedovala posestvo Mala vas poleg še drugega obsežnega imetja. Bila sta bogaboječa in pobožna ter prizadevna pri preživljanju otrok, da bi jim omogočila dobro izobrazbo.

Hvala Bogu za dar življenja, da smem živeti in ustvarjati na tem svetu, za starše in družino; za dar krsta, da mi je dana možnost spoznanja Boga Očeta, Jezusa, Svetega Duha in življenjskih spremljevalcev, Marije, angelov in svetnikov, življenja v župniji, na oratoriju, da mi je dana možnost spoznati, kako lepo je živeti čisto, iskreno, božje življenje. Tudi jaz imam ime, ki so mi ga dali starši in po katerem me pokliče Bog. Tudi meni je dragi Bog pri krstu rekel: Ti si moj ljubljeni sin, ljubljena hčerka, nad teboj imam veselje.

Baraga, posreduj pri Bogu za spoznanje, da sem ljubljen, da imam veliko darov in talentov, veliko možnosti, da na tem svetu naredim veliko dobrega.

Molitev za beatifikacijo ...

3. dan

»Jezusovi starši so vsako leto ob prazniku pashe hodili v Jeruzalem. Ko je bil star dvanajst let, so šli na pot po praznični navadi. In ko so se po končanih prazničnih dneh vračali, je deček Jezus ostal v Jeruzalemu, ne da bi njegovi starši to opazili. Mislili so, da je pri popotni družini, in so prehodili pot enega dne. Nato so ga začeli iskati med sorodniki in znanci. Ker ga niso našli, so se vrnili v Jeruzalem in ga iskali. Po treh dneh so ga našli v templju. Tam je sedel med učitelji, jih poslušal in vpraševal. In vsi, ki so ga slišali, so bili iz sebe nad njegovo razumnostjo in njegovimi odgovori. Ko sta ga zagledala, sta bila presenečena in njegova mati mu je rekla: 'Otrok, zakaj si nama tako storil? Tvoj oče in jaz sva te s tesnobo iskala.' Dejal jima je: 'Kako da sta me iskala? Mar nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?' Vendar nista razumela besed, ki jima jih je rekel. Nato se je vrnil z njima in prišel v Nazaret ter jima je bil pokoren. In njegova mati je vse, kar se je zgodilo, shranila v svojem srcu. Jezus pa je napredoval v modrosti, rasti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.'« (Lk 2, 41–52)

Družina Baraga je leta 1799 grad Mala vas prodala stavbeniku Santu Treu starejšemu in se preselila na Grad Trebnje. Mati je umrla leta 1808, oče pa leta 1812, tako je Friderik odraščal v hiši doktorja Jurija Dolinarja, laičnega profesorja, v škofijskem semenišču v Ljubljani. Poletja je preživel pri stricu Ignaciju na gradu Belnek pri Moravčah.

Tako kot Jezus je tudi Baraga odraščal ob sovrstnikih, učiteljih in odkrival svet. Lahko si samo mislimo, da tudi Baragu ni bilo vedno do učenja. Pripeljalo pa ga je do izobrazbe. Baragovo mladost sta zaznamovala smrt staršev in življenje pri sorodnikih in drugih ljudeh. Imel je to srečo, da so bili ti ljudje dobri do njega.

Baraga, posreduj pri Bogu spoznanja in hvaležnosti, da imam tudi jaz dobre ljudi okrog sebe in da lahko rastem, se krepi in napredujem v vsakršnem znanju.

Molitev za beatifikacijo ...

4. dan

»Jezus je vzel kruh, se zahvalil, ga razlomil, jim ga dal in rekel: 'To je moje telo, ki se daje za vas. To delajte v moj spomin.' Prav tako je po večerji vzel tudi kelih in rekel: 'Ta kelih je nova zaveza v moji krvi, ki se prelija za vas.'« (Lk 22, 19–20)

V času šolanja je Baraga v Ljubljani stanoval pri dr. Juriju Dolinarju in se je naučil več jezikov, kar je bilo za njegovo poznejše misijonsko delo odločilnega pomena. Izbral si je tudi bodočo življenjsko družico, Bog pa je odločil drugače. Ko je šel leta 1816 na študij na Dunaj, se je seznanil s svetniškim Klemenom Mariom Dvoržakom. Pod njegovim duhovnim vodstvom je hitro napredoval v duhovnosti, odpovedal se je zaročenki in se odločil za duhovniški poklic. Od 1821 do 1824 je bil v ljubljanskem bogoslovju. 21. septembra 1823 je bil posvečen v mašnika in naslednje jutro je v ljubljanski stolnici daroval tiho novo mašo pri oltarju Svetega Rešnjega telesa.

Kaj nagne mladega človeka, da se odloči za duhovni poklic? Zagotovo lepota Boga, njegov klic, spoznanje bogastva življenja z njim oz. kako preskromno je to zemeljsko življenje, ki kar kliče k lepšemu, k presežnemu, k nebeškemu. Mlademu človeku se je težko odpovedati družinskemu življenju, vendar ob Bogu njegova odpoved postane darovanje. Biti duhovnik v tesni povezanosti z Bogom in ljudmi je nekaj najlepšega v življenju. Biti delivec Božje navzočnosti in milosti presega želje po človeškem v duhovniku.

Baraga, izprosi pri Bogu, da bom spoznal bogastvo božjega življenja in se prav odločil za poklic, ki ga bom opravljal celo življenje, za zakonsko, družinsko, duhovniško ali redovniško življenje.

Molitev za beatifikacijo ...

5. dan

»Jezus se je prikazal enajsterim, ko so bili pri mizi. Grajal je njihovo nevero in trdosrčnost, ker niso verjeli tistim, ki so ga videli obujenega. Rekel jim je: 'Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu! Kdor bo sprejel vero in bo krščen, bo rešen, kdor pa ne bo sprejel vere, bo obsojen. Tiste pa, ki bodo sprejeli vero, bodo spremljala ta znamenja: v mojem imenu bodo izganjali demone, govorili nove jezike, z rokami dvigali kače, in če bodo kaj strupenega izpili, jim ne bo škodovalo. Na bolnike bodo polagali roke in ti bodo ozdraveli.'« (Mr 16, 14–18)

Jeseni leta 1824 je Baraga postal kaplan v Šmartinu pri Kranju. Znal je prisluhniti ljudem, prestopil je ozke in mrzle pragove janzenizma ter z molitvijo in spokornostjo klical blagoslova na ljudi. Tam je spisal sloveči molitvenik *Dušna paša za kristjane, ki je zaznamoval vernost Slovencev še dolga desetletja*. Nato je Baraga odšel v Metliko, kjer je

deloval v letih 1828–1830. Tudi tu se je z vso vnemo lotil dela za duše: pridigal je, veliko spovedoval in ljudi navdušil za molitev križevega pota. Leta 1830 je izšla v Metliki napisana knjiga *Od počestvenja in posnemanja Matere Božje*. V slovenščino je prevedel tudi knjigo sv. Alfonza Ligvorija *Obiskovanje Jezusa Kristusa v presvetem Rešnjem telesu in pozdravljanje Marije, prečiste Device*.

Ko kristjan, še posebej pa duhovnik, živi božje življenje, presega vse, kar je hudičevega, in njegovo življenje je kot cvetoč vrt ob žuborečem potoku. Kako ustvarjalen je bil Baraga, kako je želel, da bi bila povezanost vernikov z Bogom močna in pristna.

Baraga, izprosi pri Bogu, naj nagne k sebi moje srce, da bom tudi jaz cvetoč vrt ustvarjanja in ljubezni do bližnjega.

Molitev za beatifikacijo ...

6. dan

»Jezus je pristopil in spregovoril apostolom: *„Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščajte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“* (Mt 28, 18–20)

Janzenisti Baragu v Metliki niso dali miru. Škof Wolf ga je podpiral, obenem pa se kot škof ni želel postaviti proti janzenistom. Zaradi tega in velikih potreb, ki so vladale v misijonskih pokrajinah, se je Baraga odločil oditi v Ameriko. Za misijonarski poklic se je odločil, ko je prebral knjižico *Oris zgodovine Cincinnatijske škofije*, ki je opisovala tamkajšnje razmere. Od tega so ga hoteli odvrniti sorodniki, ki pa so ga kasneje močno podpirali. Leta 1830 je prispel v ZDA misijonarit med Indijance.

Misijonski poklic? Ali tudi mene Bog kliče k oznanjevanju ljudem, ki Boga ne poznajo?

Tudi danes so v naši skupnosti ljudje, ki mislijo, da delajo prav, pa morijo druge. Tudi jaz sem lahko tak. Tudi v meni se lahko zbuja predsodki. Ko doživljam stisko od drugih, bi najraje pobegnili. Včasih je to rešitev, včasih pa se je z ljudmi treba soočiti in razčistiti. Ko sem sam tak, da morim druge, mi, dragi Bog, daj spoznanja in moči, da se od tega odvrnem.

Baraga, izprosi pri Bogu, da bom presegal predsodke, zamere, zunanji izgled in imel rad vse ljudi, bele, črne, rjave, rdeče in rumene, prijazne in sovražne; naj to presegam z dobrimi deli.

Molitev za beatifikacijo ...

7. dan

»Ko se je zdanilo, je Jezus odšel in se napotil na samotni kraj. Množice so ga iskale. Ko so prišle do njega, so ga zadrževale, da ne bi šel od njih. On pa jim je rekel: *„Tudi drugim mestom moram oznaniti evangelij o Božjem kraljestvu, ker sem za to poslan.“* In oznanjal je po shodnicah v Judeji. (Lk 4, 42–44)

Na starega leta dan leta 1830 je Baraga z ladjo prispel v Ameriko. Spomladi 1831 je odpotoval na sever in 28. maja prispel v Arbre Croche (Krivo drevo) na severovzhodni obali Michiganskega jezera k Indijancem iz rodu Otava. Z njimi je najprej komuniciral po tolmaču, hkrati pa se učil otavščine in si sestavljal slovar ter slovnico tega jezika. Delo je obrodilo sadove, Otavčani, ki jih je raztresene po velikem območju obiskoval, so

se vse bolj oprijemali Kristusa. Poleg Krivega drevesa je oskrboval še druge misijonske postojanke ob Michiganskem jezeru: Veliko reko (danes Grand Rapids), Bobrov otok in Manistik. Med Otavčani je deloval do leta 1835, ko je bil poslan v La Pointe ob Gornjem jezeru, k plemenu Očipva. Po redko poseljenem indijanskem ozemlju se je pogosto odpravil na misijonska potovanja, zaradi česar so ga začeli klicati „duhovnik na krpljah“.

Ali tudi jaz kaj naredim za druge in ne samo za sebe? Ali ni v delu za druge prisotno tudi veliko zadovoljstvo v duši? Več daš, več imaš in več je to vredno.

Baraga, izprosi pri Bogu, da bom tudi jaz goreče oznanjal evangelij z besedo in s skrbjo za bližnjega.

Molitev za beatifikacijo ...

8. dan

»Peter je spregovoril: *„Zdaj v resnici razumem, da Bog ne gleda na osebo, temveč mu je v vsakem narodu všeč tisti, ki se ga boji in pravično ravna. Izraelovim sinovom je poslal besedo in jim sporočil evangelij miru po Jezusu Kristusu, ki je Gospod vsega. Veste, kaj se je dogajalo po vsej Judeji, začenši v Galileji, po krstu, ki ga je oznanjal Janez: Veste o Jezusu iz Nazareta, ki ga je Bog mazilil s Svetim Duhom in z močjo; hodil je iz kraja v kraj ter delal dobra dela in ozdravljaval vse, ki so bili pod hudičevo oblastjo, zakaj Bog je bil z njim. Mi smo priče vsemu, kar je storil v judovski deželi in v Jeruzalemu. Razpeli so ga na križ in usmrtili. Bog pa ga je obudil tretji dan in mu dal, da se je očitno prikazoval, ne vsemu ljudstvu, temveč pričam, ki jih je Bog vnaprej izbral, nam, ki smo z njim jedli in pili, potem ko je vstal od mrtvih.“* (Apd 19, 34–41)

Indijance so belci kvarili z žganjem in svojo pokvarjenostjo. Belci so bili besni na Baraga, ker so imeli zaradi njegovih uspehov manj trgovanja z žganjem, in so ga hoteli ubiti. Ob tem napadu je naredil zaobljubo, da bo vse življenje abstinent. Baraga je prebivalce v Ameriki tudi poučil, kako se sadi in vzgaja sadna drevesa, in jim omogočil izboljšati življenje. V svojih misijonih je ustanavljal šole, kjer so se Indijanci učili branja, pisanja in računstva, njegovi sodelavci pa so poučevali različne obrti, predvsem kovaštvo in tesarstvo. Ker je Baraga izobraževal Indijance, je bil v napoto tudi državi, ki je pritisnila na škofa, da je moral oditi. Leta 1835 je izstopil na južni obali otoka La Pointe. Tu so bivali Indijanci rodu Očipve. Zima, ki je nastopila, je bila ostra, Indijanci so odšli v lovišča z manj snega in Baraga je pozimi napisal pet knjig, med njimi tudi *Zgodovina, značaj, šege in navade severnoameriških Indijancev* in za Očipvejce *Življenje Gospoda Jezusa Kristusa*. Da bi knjige tiskal, se je 29. septembra 1836 odpravil proti Evropi, pripovedoval o Indijancih in nabiral darove. Po vrnitvi ga je škof Rese imenoval za generalnega vikarja za vse tamkajšnje indijansko ozemlje. 24. oktobra 1843 se je preselil na novo misijonsko postojanko v L'Ans. Tu je postavil indijansko vasico, ker so belci hoteli Indijance prepoditi v gozdove. S tem si je nakopal sovraštvo belih bratov in hvaležnost Indijancev.

Kako smo lahko s svojimi dobrimi deli spotika drugim!? Kako je lahko neki človek, ki s svojim delom izstopa iz skupnega razmišljanja družbe, za nas čudak in kako hitro ga napademo!? Svetništvo je ravno herojska krepost delati dobro kljub nasprotovanjem.

Baraga, izprosi pri Bogu, da bom plaval proti toku in kljub nasprotovanjem obdržal pot poštenosti in prizadevanja za dobro.

Molitev za beatifikacijo ...

9. dan

»Ker je torej Bog tako usmiljen, vas rotim, bratje: darujte svoja telesa v živo, sveto in Bogu všečno žrtev; to je vaše smiselno bogoslužje. In nikar se ne prilagajajte temu svetu, ampak se tako preobražajte z obnovo svojega uma, da boste lahko razpoznavali, kaj hoče Bog, kaj je dobro, njemu všečno in popolno. Imamo različne milostne darove, pač po milosti, ki nam je bila dana. Če ima kdo dar preroštva, naj ga uporablja v skladu z vero. Kdor ima dar služenja, naj ga uporablja za služenje. Kdor ima dar učenja, naj uči. Kdor ima dar spodbujanja, naj spodbuja. Kdor daje, naj daje širokosrčno. Kdor je predstojnik, naj ga odlikuje vestnost. Kdor izkazuje usmiljenje, naj to dela z veseljem.« (Rim 12, 1–2, 6–8)

Baraga je bil leta 1853 imenovan za apostolskega vikarja in še istega leta posvečen v škofa. Za sedež vikariata si je izbral Sault Ste. Marie med gornjim in Michiganskim jezerom. Leta 1857 je bil Gornji Michigan povzdignjen v redno škofijo. Njegovo škofovsko geslo je bilo »Le eno je potrebno!« Baraga ni nikoli meril daljav, kadar je šlo za rešitev duš. Večkrat je med potjo spal na snegu, da je prišel do ljudi. Zaradi naporov je začel bolehati za astmo, obolel mu je zvesti sluga in Baraga je bil istočasno škof, saultski župnik, cerkovnik, kuhar in sluga, poleg tega star in slaboten. Leta 1865 ga je zadela rahla kap. Kljub vsemu je v maju naslednjega leta s papeževim dovoljenjem prenesel škofovski sedež v Marquette. Čez tri leta je v noči pred Sv. Tremi kralji prejel zakramente za umirajoče, 19. januarja pa je mirno umrl. Pokopan je v marquettski stolnici.

Da bi danes kdo razmišljal o rešitvi svoje duše. Pa kje človek živiš? Danes se živi, uživa in ne sprašuje, ali bom rešil svojo dušo ali ne. Jezus, bodi ti vodnik mojega življenja, da ne bom zašel z dobre poti, pošlji mi angele, ki me bodo varovali, vleci me iz temin življenja. Jezus, tudi jaz želim biti za drugega varuh, da se ne bo izgubil.

Baraga, izprosi pri Bogu, da bom svoje talente obogatil z delom in ustvarjalnostjo za Boga in ljudi in da bom ob koncu življenja lahko rekel: dober boj sem izbojeval, tek dokončal, vero ohranil.

Molitev za beatifikacijo ...

Obnovitev krstnih obljub

Duhovnik: Dragi bratje in sestre, dragi prijatelji, tudi mi smo bili z velikonočno skrivnostjo po krstu pokopani s Kristusom v smrt, da bi z njim živeli božje življenje. Zato obnovimo obljube svetega krsta, s katerimi smo se nekoč odpovedali hudemu duhu in njegovim delom ter obljubili, da bomo Bogu služili v sveti Katoliški cerkvi.

Zato vas vprašam:

Duhovnik: Se odpoveste grehu, da boste živeli v svobodi božjih otrok?

Vsak: Se odpovem.

Duhovnik: Se odpoveste zapeljivosti zla, da bi vam ne gospodoval greh?

Vsak: Se odpovem.

Duhovnik: Se odpoveste hudemu duhu, ki je začetnik in vzrok greha?

Vsak: Se odpovem.

ali:

Duhovnik: Se odpoveste hudemu duhu?

Vsak: Se odpovem.

Duhovnik: In vsem njegovim delom?

Vsak: Se odpovem.

Duhovnik: In vsemu njegovemu napuhu?

Vsak: Se odpovem.

Duhovnik nadaljuje:

Duhovnik: Verujete v Boga Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje?

Vsak: Verujem.

Duhovnik: Verujete v Jezusa Kristusa, njegovega edinega Sina, našega Gospoda, ki je bil rojen iz Device Marije, umrl in bil v grob položen, vstal od mrtvih in je sedaj v božji slavi?

Vsak: Verujem.

Duhovnik: Verujete v Svetega Duha, v sveto Katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, naše vstajenje in večno življenje?

Vsak: Verujem.

Duhovnik: Vsemogočni Bog, Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, nas je prerodil iz vode in Svetega Duha in nam podelil odpuščanje grehov. Naj nas varuje s svojo milostjo v Jezusu Kristusu, našem Gospodu, za večno življenje.

Vsi: Amen.

Duhovnik pokropi otroke, animatorje in druge prisotne z blagoslovljeno vodo. Vmes lahko zapojemo primerno pesem.

Molitev za beatifikacijo

Vsemogočni Bog, Oče luči, ki od tebe pride vsak dober dar in ki si nam po svojem častljivem služabniku škofu Frideriku Ireneju Baragu poslal tako velikega misijonarja, učitelja in pastirja, usliši naše pobožne molitve in poveljaj ga, da bo pred vesoljno Cerkvijo prištet k zveličanim.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Očenaš ... Zdravamarija ... Slava Očetu ...

na Baragovo priprošnjo mi podeli milost ...
uslišanja sporočite na škofijski ordinariat Novo mesto

Molitev za misijonarje

Gospod, ozri se na svoje misijonarje:
duhovnike, redovnike in laike, ki so vse zapustili,
da bi svetu oznanjevali tvojo besedo in tvojo ljubezen.
Usmerjaj njihove moči, tolaži njihova srca,
ovenčaj njihovo delo z duhovnimi uspehi.
Naj ne iščejo človeških uspehov niti minljivih dobrin,
ampak se trudijo za oznanjevanje tvojega evangelija.
Jezus, naša moč si – brez Tebe ne moremo ničesar storiti.
Sprejmi skrite žrtve mnogih – kot dar za blagoslov misijonov.
Amen.

O kulturi severnoameriških Indijancev gornjega Michigana

Severnoameriškim Indijancem dostikrat pravijo tudi rdečkožci, vendar se ta oznaka ne zdi docela pravilna. Resda imajo odrasli, še posebno starejši Indijanci temnejšo, skorajda bakreno polt, so pa njihovi otroci prav tako beli kot Evropejci. Polt jim porjavi šele z leti, deloma zaradi sonca, ki so mu izpostavljeni, deloma pa zaradi maščobe, s katero se mažejo po obrazu. Vsi imajo črne lase, ki jih ne strižejo, pustijo si jih zelo dolge in jih spleta v kite. Brada jim raste tako kot Evropejcem, vendar si jo populijo že v mladosti, saj si gladek obraz lažje poslikajo. Indijanci so približno enako visoki kot Evropejci. Niso sicer tako močni, so pa zelo spretni in odporni, slovijo kot izvrstni stezosledci in hitri ter vzdržljivi tekači.

Njihove glavne značajske poteze so lenoba, brezbržnost glede prihodnosti, maščevalnost, zvižanost in – pri nekaterih plemenih – nečloveška okrutnost. Nagnjeni so k pijančevanju in skoraj vsi kadijo, tako moški kot ženske. Hkrati pa so zelo gostoljubni, pogumni in potrpežljivi. Zanimivo je, da v njihovih jezikih ne najdemo nobene kletvice, niti ne poznajo besede »preklinjati«.

Indijanci so izjemno leni. Moški cele dneve ležijo po svojih šotorih in kadijo in šele lakota jih prisili k lovu. Razen lova in ribolova moške zelo malo delajo. Kolikor je dela na polju, izdelave oblačil in nabiranja kurjave, vse postorijo ženske, a tudi te so zelo lene in le malo skrbijo za prihodnost.

Skupnih obedov ne poznajo in nasploh jedo zelo neredno. Kadar imajo na lovu srečo, povabijo sosede k pojedini in tedaj jedo, dokler ne onemorejo. Naenkrat so sposobni pojesti neverjetno veliko, nato pa tudi do deset dni skupaj zdržati brez hrane. Glavni vir preživetja sta lov in ribolov, in čeprav so moške sicer leni, so na lovu kakor preobraženi: pogumni, odločni, hitri in vztrajni. Za poljedelstvo jim ni kaj dosti mar, a vendarle

gojijo nekaj malega koruze, krompirja in buč. Jedilnik si bogatijo z neke vrste divjim rižem, ki raste na bregovih rek, in z javorjevim sirupom. Tega pridobivajo predvsem v marcu in aprilu in tedaj se k temu spravi celo pleme. Indijanci plemena Ottawa, ki je od vseh najbolj marljivo, pridelajo velike količine sladkorja, nekatere družine tudi do 1000 kilogramov na leto.

Indijanci se pogosto selijo: spomladi v gozdove, kjer nabirajo javorjev sirup, čez leto iščejo nova lovišča, pozimi pa se vračajo na jug zaradi milejšega podnebja in bližine naselij. Zaradi tega si ne postavljajo stalnih bivališč, ampak prebivajo v ubornih kočah, pokritih z brezovim lubjem in živalskimi kožami. Imajo le dve odprtini: ena služi za vhod, druga za dimnik. V sredini šotora nenehno gori ogenj, zato je notranost šotora pogosto polna dima. Pohištva ne poznajo, kuhinjsko posodje pa je omejeno na nekaj železnih ali pločevinastih kotlov za kuho in skled iz brezove skorje.

Oblačila izdelujejo indijanske ženske same doma. Danes je že zelo razširjeno tovarniško blago, ki jim ga prinašajo trgovci, severna plemena pa se še vedno oblačijo le v oblačila iz živalske kože. Zelo radi imajo žive barve, predvsem modro in rdečo. Kadar se najlepše oblečejo, so njihovi čevlji, hlače in suknja bogato okrašeni z raznobarnimi trakovi in steklenimi biseri, v ušesa si nadenejo uhane, na roke široke srebrne obročke, obraz pa si poslikajo s čim bolj kričecimi rdečimi, zelenimi in rumenimi barvami.

Takšno nošo pa je videti le ob posebnih priložnostih. Njihova vsakdanja oblačila so pisana, vendar izjemno umazana, zakaj Indijanci se le poredko umivajo, oblačil pa ne menjajo, temveč jih nosijo, dokler ne razpadejo. Tudi pokrival ne nosijo, ampak si v lase vtikajo pisana peresa. Vsak Indijanec s sabo ves čas nosi velik nož in mošnjo s tobakom.

Poroke med Indijanci so večinoma dogovorjene, in sicer za to poskrbijo matere. Navadno ženina mati prinese materi neveste v dar meso živali, ki jo je ujel njen sin. Če mati neveste v zameno vrne jed iz poljskih pridelkov, ki jih je pridelala njena hči, je s tem ženitvena pogodba sklenjena. Zakon pa je sklenjen, ko se ženin preseli v nevestino kočjo ali obratno. Pri drugih plemenih si mladenič lahko sam izbere nevesto: to stori tako, da stopi v kočjo njenih staršev in molče sede poleg nje. Če ta mirno obsedi na svojem mestu, je ženitev sklenjena. Za vzgojo otrok se Indijanci ne menijo dosti, ampak jim v vsem pustijo prostost. Otroci to kmalu opazijo in začnejo starše izkoriščati. Tudi za poučevanje se Indijanci ne menijo, temveč se morajo otroci vsega naučiti z opazovanjem in poslušanjem. Ob rojstvu starši otroku sicer dajo neko ime, vendar si Indijanec, ko odraste, pogosto izbere drugo ime ali pa mu ga izberejo tovariši.

Zakonov nimajo in za najvišjo razsodbo velja beseda vrhovnega poglavarja. Ta vlada vse življenje, po njegovi smrti pa ga ne nasledi njegov sin, ampak je novi poglavar izvoljen. Pogosto sklicujejo posvetovanja, na katerih so občudovanja vredno resni in molčeči. Dolgo se potihoma posvetujejo, javno pa govorijo le poglavarji in tisti, ki uživajo ugled zaradi starosti in modrosti ali izjemnega poguma in bojnih uspehov.

Verstva so med indijanskimi rodovi zelo različna, vsi pa se strinjajo, da obstaja Veliki duh ali Gospodar življenja in da obstajata plačilo in kazen po smrti. Največje zasluge za plačilo na onem svetu imajo po njihovem veliki lovci in bojevniki, dobro plačilo pa smejo pričakovati tudi tisti, ki so bili gostoljubni, usmiljeni in ki so možato prenašali trpljenje.

Povzetek zapisov misijonarja Friderika Ireneja Baraga

Slovar indijanščine

Številna indijanska plemena po vsej Ameriki govorijo različne jezike. Friderik Baraga je deloval med dvema plemenoma in hitro je ugotovil, da sta jezika plemena očipvejcev in otavanov zelo podobna. Za oba jezika je napisal slovnico in slovar, ter ju dal tudi natisniti. Da ne bi bilo vsega preveč, smo v knjigo strnili molitev Oče naš in nekaj najbolj pomembnih besed.

Molitev Oče naš v jeziku otavanov (zapisal Friderik Baraga):

Nossinaw wakwing ebian Ketzitva wenindagwak kitishinkassovin, Enga-gosiwanen kadinakis ebian. Kipabamita go in dibe wakwing, ka dinakis gaie pamitagon ondashi aking. Nongo agishinag mishinag gemizhiang, meshigoam gaie gaskigakin inishishinang. Kaningot nitinenin dassimi kanishkija minzhin awia ka gaie kin mingot enenin dangen kanishkijang. Kina amawiang, washiba tadianingin Azhizh ininamawishinang majanadakin wetissikagoiangen. Katinakissingi.

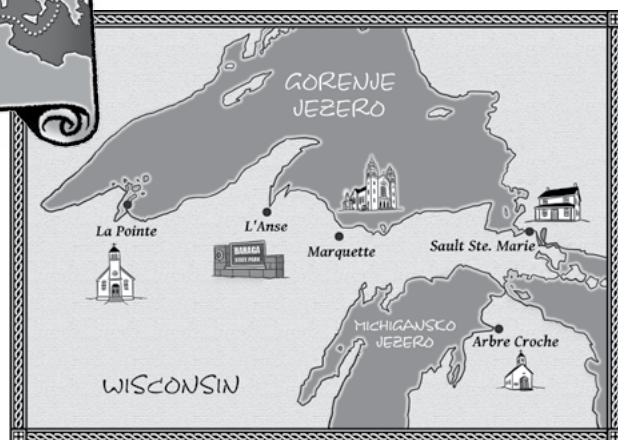
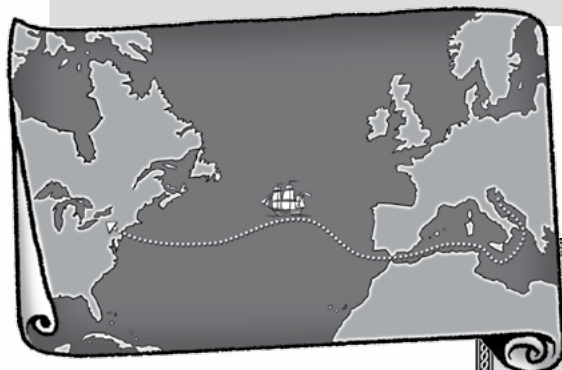

Nekaj besed v očipvejskem jeziku (očipvejski slovar s slovensko izgovorjavo):

Bog – gišemanidoo	Ogenj – iškode	Stranišče - miiziivigamig
Nebesa – išpiming	Duša – ninjičaag	Dvorana - niimiidiivigamig
Pekel – žingibis	Oče – noos	Soba - abivin
Zemlja – aki	Mama - ogiin	Cerkev - anamaevigamig
Sonce – giizis	Duhovnik – mekadevikonaje	Kuhinja - jiibaakvevigamig
Luna – dibikigiizis	Otročiček – biibijens	Malica - navajii
Dan – giišig	Dedek – omišomisán	Travnik - jiigaškosiv
Noč – dibikad	Molitev - anami'aa	Drevo - mitig
Voda – nibi	Hrana - miijim	

<https://ojibwe.lib.umn.edu/>

Zemljevida Friderikovih potovanj

Oratorijske pesmi

Oratorijska himna: ENO JE POTREBNO

besedilo: Jure Plavec; glasba: Bernard Kreč

Ritem: swing

1.KITICA

C Am G F

1.Na mi-sijon ga je po-slal Go-spod, tam čez o-ce-an mu je po-ka-zal pot. Pri-

5 C G F C G

pra-vljen za-pus-tit je bil svoj ro-dni kraj, o-zna-njat In-di-jan-cem je šel Tvoj raj.

REFREN

9 G G7 G6 G7 C G F

Le e-no je po-tre-bno, da lju-bi-li bi, e-no je po-tre-bno, Ba-

13 C G C G F

-ra-ga u-či. E-no je po-tre-bno, da Je-zu-sa spo-znam, e-no je po-tre-bno, da

17 G C 2.KITICA C Am

se mu pre-dam. 2.Ka-ko rav-nal bi, da v sr-cu bo to-plo?

21 G F C G F

Mo-ra bi-ti či-sto, ne-na-ve-ža-no. Da me te-ža gre-ha ne bre-me-ni,

25 C G 3.KITICA C

da me mi-lost bo-žja bla-go-slo-vi. 3.Spo-štuj na-ra-vo, ki

29 Am G F C

ob-da-ja te, rast-li-ne, ži-va-li in vse na-ro-de. V ys-a-kem se skri-va koš

33 G F C G

-ček Bo-ga, te-ga, ki pos-lal je ško-fa Ba-ra-ga.

Oratorijska himna: ENO JE POTREBNO

C a
Na misijon ga je poslal Gospod,
G F
tam čez ocean mu je pokazal pot.
C G F
Pripravljen zapustit je bil svoj rodni kraj,
C G G7 G6 G7
oznanjat Indijancem je šel Tvoj raj. /ref.

C G
Le eno je potrebno, da ljubili bi,
F C G
eno je potrebno, Baraga uči.
C G
Eno je potrebno, da Jezusa spoznam,
F G C
eno je potrebno, da se Mu predam.

Kako ravnal bi, da v srcu bo toplo?
Mora biti čisto, nenavezano.
Da me teža greha ne bremeni,
da me milost Božja blagoslovi. /ref.

Spoštuj naravo, ki obdaja te;
rastline, živali in vse narode.
V vsakem se skriva košček Boga,
tega, ki poslal je škofa Baraga. /ref.

Druga pesem po izboru: **LE ENO JE POTREBNO**

besedilo in glasba: **Ana Plahutnik**

REFREN

Glas

D hm

Ja, Fri-de-rik! Ja, Fri-de-rik! Med In-di-

3 G A A7

jan-ci mi-sijo-nar, u-čil, da Bog je naš vla-dar. O -

5 D hm

Ja, Fri-de-rik! Ja, Fri-de-rik! Na -

7 G A A7 D **Fine**

u-či tu-di nas v-se, da e-no je po-tre-bno le. 1. Na-

KITICA

11 G A

u-či nas ži-ve-ti do-bro kot ne-koč si ti ži-vel, 2. S-kr-plja-mi si dol-go ta-val, s-hu-do zi-mo se po-ga-jal,

13 G em A

ve-ro si v svet po-da-jal, v mo-li-tvi ljud-stvo vzga-jal. a na kon-cu sre-čno le si re-šil ti-ste du-še vse.

15 A7 **D.C. al Fine**

O

Tretja pesem po izboru: **NAŠ PRIJATELJ BARAGA**

besedilo in glasba: **Evgen Kepe**

D A

In-di-jan-cem mi-si-jo-nar si naš Ba-ra ga pos-tal
Naš pri-ja-telj Ba-ra-ga In-di-jan-ce si u-čil
Naš pri-ja-telj Fri-de-rik sr-čno pro-si zdaj za nas

3 A D

da bi ses-tre bra-te vse pred Gos-po-da pri-pel-jal
naj spo-dob-no se ži-vi brez o-ma-me po-ži-vil
da v-živ-lje-nju tu-di mi bi lju-bi-li Je-zu-sa

5 D A G

Mlad si se od-lo-čil že, da boš Je-zu-su sle-dil,
S.svo-jim si živ-lje-njem jim ve-dno do-ber zgle-d da-jal,
Tvoj naj zgle-d po-ma-ga nam, da po-gum-no brez stra-hu

7 D Em A D

vse si mu da-ro-val, ved-no si mu zvest os-tal.
v.sti-ski ob stra-ni stal, se-be si jim da-ro-val.
bo-mo sle-di-li ti bliž-nje-ga lju-bi-li vsi.

9 Ref. D A

Pra-viš da je le e-no po-tre-bno, kar v-živ-lje-nju po-če-ti je vre dno.
Pra-viš da je le e-no po-tre-bno, kar živ-lje-nje os-mis-li za ve-dno

11 D Em A D

Lju-bi-ti Je-zu-sa, lju-bi-ti bliž-nje-ga.
Lju-bi-ti Je-zu-sa, lju-bi-ti iz sr-ca.

Dodatna pesem: **LE ENO JE POTREBNO**

besedilo in glasba: **Tomaž Bračko**

D G h A

Fri - de - rik Ba - ra - ga, ti do - lenj - ke ze - mljesin. Tam si

3 D G h A D G h

ra - stel, mo - lil, de - lal, ra - zda - jal se za vse. Bog je tvo - je vnel sr - ce za vse

6 A D h A Refren:

bra - te in se - stre. Fri - de - rik, da - nes pra - viš nam: le

9 % D G A D G

e - no je po - tre - bno, da lju - biš vse ljudi. Le e - no je po - tre - bno, da

12 1. A G A D D 2. To Coda

Je - zu - sa pri - na - šaš jim! Le Je - zu - sa pri - na - šaš jim! 2. Po - stal a -

16 G h A D

po - stol Je - zu - sov, o - zna - njal, pi - sal, po - to - val, mi - sijo -

18 G h A D h A D.S. al Coda

na - ril, vse razdal, skromen ve - dno si o - stal. Fri - de - rik, danes pra - viš nam: le

22 D G h A

jim! To je mla - dost v tvo - jem sr - cu, ve - ra, ki go - ri za Je - zu -

25 G A D

sa. Po - ne - si pla - men ta v te - mo sve - ta!

Dodatna pesem: **FRIDERIK BARAGA MÉKATE-WIKWANAÍÉ**

besedilo in glasba: **Nina Novak in Janez Sečnik**

G h C₂

fri - de - rik, fri - de - rik, Ba - ra - ga. Ba - ra - ga. v vz - tru, vzga - jal

G h C₂

son - cu, sne - gu, brez me - ja, si go - rel za Bo - ga.

in - di - jan - ske - ga du - ha, pri - na - šal Je - zu - sa.

1. 2. Me - ka - te - wik - wa - na - te Sen - cam ni - si pu - sti

G b e C G

-l se u - jet', za Bož - jim kli - cem še - l

b a f b si v svet, tr - ma - sto pre - dan mi - sijo - na - ri!

S krpljami si iskal poti do ljudi.
Dobri pastir se najdenih veseli,
za svoje ovce da življenje.

Dodatna pesem: LE ENO SAMO JE POTREBNO

besedilo: Barbara Poredoš; glasba: Nika Frelj

$\text{♩} = 122$

1. kitica

F Dm B C

Ho-dim po me - stu in se spra-šu - jem: Naj bom res prav - nik? Se Bo -

4 F C F Dm B C

- gu da - ru - jem? Molim in i - ščem, ho-dim na-prej, sve-ča mi ka - že pot,

8 F C B Dm

pot brez mej. - "Le pri-di, le pri - di Bo - žji o - trok, vnaš

11 B C4 C F B F / F RECITIRANJE

šo-tor pri-ja - telj - stva - aaa, tam ča-ka te Bog!" ingrem kIn-di -

16 B C C7 F Refren - PETJE Gm

jan-cem, kot me va - bi škof. Le e - no sa-mo je po-tre - bno,

20 B C F C F Gm

zda j ra - zumem to - o - o! Re - ši - ti du - še za ne - be - sa

24 B F B C

le zlju - be - zni - jo. O - sta-ti ho - čem re-ven, do - ber,

28 B F B F/A

vsr-cu res pre - prost. Naj tam pre-bi - va Bog, Ma - ri - ja,

32 Gm7 C4 D.S. C 2. kitica F

moj naj - ljub - ši Gost! In-di - jan-ci so bra - tje mi, Bo -

36 Dm B C F C F

ga že poz na - jo. Pri-dem knjim vsne - gu, kr - sti - ti se da - jo. Molim in iš - čem

40 Dm B C F C B

ho-dim na prej, sve-ča mi ka - že pot, pot brez mej. - "Le pri-di, le pri - di, do -

44 Dm B C4 C F B

- bri naš škof vnaš šo-tor pri-ja - telj - stva - aaa, tam ča-ka te Bog!"

49 F / F RECITIRANJE B C To Coda PETJE

In grem kIn - di - jan-cem zda j že kot škof! Le

52 B C F

Moj naj - ljub - ši gost!

SLOVENSKA
ŠKOFOVSKA
KONFERENCA

DON BOSKO

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT**

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO

NADŠKOFIJA
LJUBLJANA

ŠKOFIJA KOPER

ŠKOFIJA CELJE

ŠKOFIJA
NOVO MESTO

ŠKOFIJA
MURSKA SOBOTA

KROG d.o.o.

Oratorij 2018

Eno je potrebno

Obhajamo 150-letnico smrti Friderika Ireneja Barage, velikega Slovenca, ki je bil misijonar med Indijanci v Severni Ameriki. Geslo *Eno je potrebno* povzema njegovo življenje, saj se je vse življenje trudil, da bi Indijancem prinesel veselo oznanilo evangelija. Vse svoje življenje je daroval zanje in za rešitev njihovih duš.

Najpomembnejši zakrament za Friderika Ireneja Barago je bil sv. krst. Tudi sami se lahko zahvalimo Gospodu za dar vere, za tiste, ki so nam ga posredovali, in obnovimo krstne obljube.

Letošnji oratorij je priložnost, da poživimo našo misijonsko zavest. Vsi otroci in mladi na oratorijih so povabljeni, da se pridružijo skupni misijonski akciji. Hkrati pa lahko vedno znova razmišljamo o tem, kako biti pričevalci tam, kjer živimo.

Dva pomembna elementa oratorija – delavnice, igre – sta tokrat združena v celotedenski XXL indijanski igri. Prav skozi to dejavnost je lahko oratorij še veliko bolj celovit. Ne ustrašimo se tega izziva.

Za Friderika Ireneja Barago poteka proces za beatifikacijo. Radi se mu priporočajmo. Morebitna uslišanja na njegovo priprošnjo sporočite na škofijski ordinariat Novo mesto.

ANMATOR

9 789612 119300